

Bruksela, 13 września 2018 r.
(OR. en)

12143/18

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0330 (COD)

FRONT 288
SIRIS 115
CODEC 1465
COMIX 492

WNIOSEK

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	12 września 2018 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2018) 631 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylającego wspólne działanie Rady 98/700/WSiSW, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1052/2013 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 <i>Wkład Komisji Europejskiej w spotkanie przywódców w Salzburgu w dniach 19–20 września 2018 r.</i>

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2018) 631 final.

Załącznik: COM(2018) 631 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 12.9.2018 r.
COM(2018) 631 final

2018/0330 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej
oraz uchylające wspólne działanie Rady 98/700/WSiSW, rozporządzenie Parlamentu
Europejskiego i Rady (UE) nr 1052/2013 oraz rozporządzenie Parlamentu
Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624**

*Wkład Komisji Europejskiej w spotkanie przywódców
w Salzburgu w dniach 19–20 września 2018 r.*

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Rozporządzenie w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, przygotowane w rekordowym czasie po kryzysie migracyjnym w 2015 r., weszło w życie dnia 6 października 2016 r.¹. Wciąż pozostaje jednak jeszcze wiele do zrobienia, aby zapewnić w ramach kompleksowego podejścia do migracji skuteczną kontrolę granic zewnętrznych UE oraz znacząco zintensyfikować skuteczne działania służące powrotom migrantów o nieuregulowanym statusie. Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna – w swojej obecnej postaci – wprowadziła usprawnienia w tej kwestii. Konieczne jest jednak, aby w pełni odpowiadała poziomowi ambicji i potrzebom Unii Europejskiej w obszarze skutecznej ochrony granic zewnętrznych i aby pomogła Unii w sprostaniu przyszłym wyzwaniom w dziedzinie migracji. Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna – która w razie potrzeby może zostać wykorzystana do celów operacyjnego rozmieszczenia – powinna stanowić namacalny przykład europejskiej solidarności, a także wzmacniać ochronę wspólnych granic zewnętrznych Unii.

Komisja przedstawiła już swoją wizję² wzmocnionej i w pełni operacyjnej Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, aby rozwiązać obawy obywateli dotyczące bezpieczeństwa i ochrony Unii. W odniesieniu do kolejnych wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 Komisja zaproponowała utworzenie stałej służby liczącej 10 000 funkcjonariuszy straży granicznej i niemal trzykrotne zwiększenie finansowania w dziedzinie migracji i zarządzania granicami do kwoty 34,9 mld EUR – w porównaniu z 13 mld EUR w obecnym okresie – aby w sposób ukierunkowany reagować na coraz poważniejsze wyzwania w obszarze migracji, mobilności i bezpieczeństwa. Umożliwi to Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej lepsze zarządzanie granicami UE i pozwoli na prowadzenie skuteczniejszej polityki migracyjnej.

Komisja zaproponowała ponadto zapewnienie wsparcia finansowego na zakup wyposażenia i wyszkolenie krajowego komponentu Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w państwach członkowskich, aby mogły one zwiększyć swoją zdolność operacyjną, wzmocnienie istniejących narzędzi oraz opracowanie ogólnounijnych systemów informatycznych w dziedzinie granic, zarządzania migracjami i bezpieczeństwa. W związku z tym w dniu 12 czerwca 2018 r. Komisja zaproponowała przeznaczenie łącznej kwoty 20,9 mld EUR na Fundusz Azylu, Migracji i Integracji, Instrument Zarządzania Granicami i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2024 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Dz.U. L 251 z 16.9.2016, s. 1.

² Komunikat „Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.” (COM(2018) 98).

W swoich konkluzjach z czerwca 2018 r. Rada Europejska potwierdziła potrzebę skuteczniejszej kontroli nad granicami zewnętrznymi UE poprzez dalsze wzmocnienie pomocniczej roli Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym w kwestii współpracy z państwami trzecimi, dzięki zapewnieniu jej większych zasobów i rozszerzeniu jej mandatu. Główne zasady uzgodnione w konkluzjach Rady Europejskiej uzyskały również dalsze wsparcie ze strony państw członkowskich na różnych forach³, co podkreśliło potrzebę wzmocnienia narzędzi służących europejskiej solidarności, w tym zapewnienia skutecznego zarządzania granicami zewnętrznymi dzięki silniejszej Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także ustanowienia skuteczniejszej i spójniejszej europejskiej polityki powrotowej w oparciu o większą solidarność i wspólne zaufanie.

W rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie rocznego sprawozdania z funkcjonowania strefy Schengen podkreślono ponadto konieczność szybkiego wprowadzenia strategii europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami z prawdziwego zdarzenia, zgodnej z ustaleniami poczynionymi przez instytucje, a także strategii technicznej i operacyjnej Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz wynikających z niej krajowych strategii państw członkowskich. Parlament Europejski wyraził również obawy dotyczące rozbieżności we wdrażaniu strategii zintegrowanego zarządzania granicami w państwach członkowskich oraz podkreślił, że pełna realizacja tej strategii we wszystkich państwach członkowskich ma kluczowe znaczenie dla właściwego funkcjonowania strefy Schengen.

W odpowiedzi na te wezwania oraz na niedawne wezwanie Rady Europejskiej Komisja proponuje szereg zmian dotyczących Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w szczególności utworzenie własnego pionu operacyjnego Agencji: **stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej liczącej 10 000 pracowników operacyjnych** posiadającej uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do wszystkich działań Agencji, aby skutecznie wspierać państwa członkowskie w terenie. Utworzenie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej będzie stanowiło nie tylko zmianę ilościową, ale również umożliwi zmianę jakościową, gwarantując łatwo dostępne **i niezawodne rozwiązanie**. Dzięki temu UE jako całość będzie miała niezbędne zdolności ochrony granic zewnętrznych UE, zapobiegania wtórnym przepływom oraz skutecznej realizacji operacji powrotów migrantów o nieuregulowanym statusie.

Dzięki znacznemu wzmocnieniu stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej – w tym również w kwestii wyposażenia technicznego, którym dysponuje, uzyskania uprawnień wykonawczych przez jej personel statutowy i dalszego zwiększenia zdolności do działania w państwach trzecich – zmieni ona sytuację w obszarze jakości i skuteczności wspólnych działań UE na rzecz ochrony wspólnych granic i zarządzania przepływami migracyjnymi. Ustanawiając nowe standardy i wprowadzając europejską kulturę do straży granicznej, Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna stanie się również wzorcem wdrażania metod zarządzania granicami UE.

³ Oświadczenie Niemiec i Francji z Mesebergu z dnia 19 czerwca 2018 r. dotyczące odnowienia obietnic Europy w sprawie bezpieczeństwa i dobrobytu.

W związku z tym należy dostosować funkcjonowanie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz, co ważniejsze, sposób ustalania priorytetów strategicznych europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. Celem wniosku jest zatem wyznaczenie kierunku polityki w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami poprzez ustanowienie cyklu polityki europejskich i krajowych strategii zintegrowanego zarządzania granicami. Koordynacja procesów planowania w ramach europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami zostanie usprawniona w celu lepszego przygotowywania działań granicznych, określenia sposobu reagowania na wyższe poziomy ryzyka, w szczególności określenia warunków potencjalnej interwencji stałej służby, a także poprawy innych zdolności Agencji w zakresie wspierania państw członkowskich. W ramach wniosku zostanie również usprawnione kształtowanie zdolności Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej poprzez koordynację szkolenia i kształcenia oraz nabycie wyposażenia w perspektywie krótko- i długoterminowej, w tym w zakresie badań i rozwoju.

W ramach wniosku zostanie również zwiększona zdolność do wymiany informacji i wsparcia państw członkowskich w obszarze powrotów. Wniosek zaprezentowano ponadto wraz z przeglądem dyrektywy w sprawie powrotów, której celem jest wsparcie państw członkowskich w sprawniejszym prowadzeniu działań dotyczących powrotów i stworzenie skuteczniejszej i spójniejszej europejskiej polityki powrotowej. W wersji przekształconej dyrektywy powrotowej zaproponowano wprowadzenie jaśniejszych i skuteczniejszych procedur wydawania decyzji nakazujących powrót i rozpatrywania odwołań, aby zapewnić spójność i synergie między procedurami azylowymi i procedurami powrotów, jak również efektywniejsze wykorzystywanie detencji administracyjnej w celu ułatwienia przeprowadzenia procedury powrotu. W tym kontekście proponowane zmiany w rozporządzeniu w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej jeszcze bardziej zwiększają zakres wsparcia operacyjnego, które Agencja oferuje państwom członkowskim.

Zmiany te wzmacniają również i ulepszają **współpracę między Agencją a Agencją Unii Europejskiej ds. Azylu** w kwestii rozmieszczania zespołów wspierających zarządzanie migracjami, w szczególności na obszarach hotspotów i w ośrodkach kontroli. Komisja odpowiada na potrzebę zapewnienia synergii między procedurami azylowymi a procedurami powrotu za pomocą koordynacji między właściwymi organami krajowymi a odpowiednimi agencjami Unii, jak również za pomocą zwiększenia skuteczności wspólnej polityki powrotowej, która stanowi kluczowy element zrównoważonego zarządzania migracjami.

Kolejnym kluczowym elementem europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami jest współpraca z państwami trzecimi. Niniejszy wniosek wzmacnia współpracę Agencji z państwami trzecimi w celu propagowania europejskich standardów w obszarze zarządzania granicami i powrotów, wymiany informacji i analizy ryzyka, ułatwiania wdrażania metod usprawniających powroty oraz wspierania państw trzecich w dziedzinie zarządzania granicami i migracji. Działania te obejmują rozmieszczenie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, jeżeli takie wsparcie jest niezbędne do ochrony granic zewnętrznych i skutecznego zarządzania unijną polityką migracyjną.

W pełni operacyjna Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna powinna również usprawnić wszystkie istniejące narzędzia operacyjne oraz je wykorzystywać. Komisja proponuje **włączenie do wniosku w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej europejskiego systemu nadzorowania granic (EUROSUR)** w celu usprawnienia funkcjonowania EUROSUR-u i poszerzenia jego zakresu w taki sposób, aby obejmował większość elementów zintegrowanego zarządzania granicami. Oznacza to lepsze wykrywanie i przewidywanie sytuacji kryzysowych na granicach zewnętrznych UE i w państwach trzecich, a także reagowanie na tego rodzaju sytuacje.

Wspomniane powyżej elementy wzmocnią zintegrowane zarządzanie granicami, ponieważ umożliwią Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej występowanie w charakterze prawdziwej policji granicznej w celu zapewnienia ochrony granic zewnętrznych UE, skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi i wzmocnienia gwarancji wysokiego poziomu bezpieczeństwa w Unii – kluczowego warunku zachowania strefy Schengen.

Uzasadnienie usprawnienia funkcjonowania Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

Jedną z nowości wprowadzonych w rozporządzeniu z 2016 r. był obowiązek utrzymywania rezerwy szybkiego reagowania obejmującej 1 500 funkcjonariuszy straży granicznej. Chociaż rezerwę tę udało się utworzyć, można ją wykorzystać jedynie do szybkich interwencji na granicy, które stanowią bardzo specyficzny rodzaj interwencji służący reagowaniu na sytuacje nadzwyczajne. Jeżeli chodzi o wsparcie operacyjne państw członkowskich pierwszej linii w ramach zwykłych wspólnych operacji – które stanowią najczęstszy rodzaj operacji – Agencja w dalszym ciągu całkowicie polega na dobrowolnym łączeniu ludzkich i technicznych zasobów państw członkowskich.

Podczas kryzysu migracyjnego **potrzeby operacyjne Agencji** w zakresie wspierania państw członkowskich pierwszej linii **wzrosły czterokrotnie**: w 2014 r. operacje wymagały rozmieszczeń na poziomie 52 359 osobodni, a w 2017 r. – na poziomie 189 705 osobodni. Chociaż presja na granice zewnętrzne osłabła w porównaniu z 2015 r. dzięki znacznie mniejszej liczbie nieuregulowanych przyjazdów za pośrednictwem szlaku śródkowośrodkomorskiego i wschodniośrodkomorskiego, zwiększone zaangażowanie operacyjne Agencji w dalszym ciągu w znacznym stopniu przyczynia się do osiągnięcia tych pozytywnych wyników.

Zgłaszane przez Agencję potrzeby operacyjne dotyczące zasobów ludzkich i technicznych nie są jednak w wystarczającym stopniu zaspokajane za pomocą dobrowolnych zobowiązań zaciąganych przez państwa członkowskie.

Do zapewnienia właściwej i długotrwałej ochrony granic zewnętrznych konieczny jest **stale wysoki poziom zaangażowania**. Biorąc pod uwagę rozwój sytuacji geopolitycznej w niektórych strategicznych regionach świata oraz globalne trendy demograficzne, od Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej będzie się oczekiwać udzielania coraz szerzej zakrojonej pomocy państwom członkowskim UE w radzeniu sobie z presją migracyjną, w tym poprzez wspieranie skutecznej polityki powrotowej i współpracy z państwami trzecimi.

Chociaż państwa członkowskie w znacznym stopniu przewidziały tę tendencję i oddały do dyspozycji Agencji dodatkowych funkcjonariuszy straży granicznej i ekspertów, niestety większość wspólnych operacji Agencji w latach 2015–2018 poważnie ucierpiała w wyniku **utrzymujących się braków**, które sprawiły, że wsparcie Agencji często było częściowo nieskuteczne – na co Komisja wielokrotnie zwracała uwagę⁴. Podczas **corocznego procesu zaciągania zobowiązań w 2018 r.**, w którym uczestniczyły Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz państwa członkowskie, zobowiązano się do zaspokojenia zaledwie 49 % potrzeb w zakresie funkcjonariuszy straży granicznej i 45 % potrzeb w zakresie wyposażenia względem potrzeb Agencji związanych z działaniami na granicach lądowych. Jeżeli chodzi o operacje na granicach morskich, chociaż zaspokojono 96 % potrzeb w zakresie funkcjonariuszy straży granicznej, zapewniono jedynie 60 % zasobów sprzętowych⁵. Tego rodzaju trwała słabość istniejącego obecnie mechanizmu łączenia zasobów wpływa na zdolność UE do zapewnienia ochrony granic zewnętrznych i należy tę słabość wyeliminować, co wielokrotnie przyznawała Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych⁶.

W ramach obecnie obowiązującego mechanizmu łączenia zasobów państwa członkowskie zobowiązują się ponadto zazwyczaj do wniesienia wkładów jedynie w odniesieniu **konkretnych miejsc i konkretnych okresów**, co pozostawia Agencji niewiele swobody w zakresie szybkiego przenoszenia ekspertów lub zasobów technicznych do innych obszarów operacyjnych w razie potrzeby. Agencja zмага się również z problemem **niewystarczającego poziomu zobowiązań w niektórych miesiącach o największej aktywności** i nadmiernego poziomu zobowiązań w miesiącach o niskiej aktywności. Wszystkie te kwestie są problematyczne, ponieważ Agencja nie może przenosić pracowników operacyjnych w zależności od rozpoznanych potrzeb.

Agencja stara się uzupełnić niewystarczające wkłady państw członkowskich i brak swobody w przenoszeniu zasobów, rozwijając i wykorzystując własne zdolności, w szczególności w kwestii łączenia i rozmieszczania „**oddelegowanych członków zespołu**”, jako swój własny wkład w działania operacyjne. Tego rodzaju dobrowolny system o charakterze uzupełniającym nie zapewniał jednak Agencji wystarczających możliwości skorzystania z jego głównych zalet, tj. z możliwości długoterminowego przewidywania zaangażowania

⁴ W pięciu sprawozdaniach z postępu prac nad zapewnieniem pełnej operacyjności Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej przyjętych w 2017 r. oraz w ostatnich sprawozdaniach z postępów prac nad realizacją Europejskiego programu w zakresie migracji.

⁵ Obecnie decyzje dotyczące działań operacyjnych Agencji i ogólnego poziomu zaangażowania podejmuje wspólnie zarząd Agencji za pomocą rocznego programu prac (najpóźniej do grudnia roku n-1) oraz decyzji w sprawie minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego do celów operacji (najpóźniej do czerwca roku n-1). Chociaż te wspólne decyzje często odpowiadają potrzebom operacyjnym Agencji związanym z przeprowadzaniem interwencji, zobowiązania te nie są już podtrzymywane podczas corocznych negocjacji dwustronnych z udziałem Agencji (najpóźniej jesienią roku n-1), podczas których państwa członkowskie zaciągają zobowiązania w kwestii konkretnych wkładów indywidualnych.

⁶ Zob. wyniki posiedzenia Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniach 27–28 marca 2017 r., podczas którego skoncentrowano się na rozmieszczeniu zasobów przez państwa członkowskie, oraz wyniki posiedzenia Rady w dniach 4–5 czerwca 2018 r., podczas którego rozważano zwiększenie wsparcia na rzecz agencji UE, w szczególności na rzecz Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

i swobody w przenoszeniu zasobów. Chociaż oddelegowani członkowie zespołu mogą być oddawani do dyspozycji Agencji na rok lub dłużej, większość z nich oddelegowuje się jedynie na wymagany rozporządzeniem minimalny okres trzech miesięcy.

Z doświadczeń zdobytych podczas operacji Agencji wynika, że istnieje wyraźna potrzeba posiadania przez Agencję stałego, w pełni przeszkolonego personelu, który może zostać rozmieszczony w dowolnym momencie oraz w dowolnym miejscu. Potwierdzają one również, że istnieją nierówności w odniesieniu do operacji rozmieszczenia w poszczególnych państwach członkowskich, brakuje wspólnego przeszkolenia, wystarczających umiejętności językowych oraz wspólnej kultury operacyjnej i że wszystkie te czynniki utrudniają współpracę w terenie. W pełni przeszkolony personel o wspólnej kulturze zawodowej przyczyniłby się do powstania wyraźnej wartości dodanej.

Poza utrzymującymi się brakami dotyczącymi łączenia zasobów ludzkich Agencja regularnie zmagą się ponadto ze znacznymi niedoborami dotyczącymi wkładów państw członkowskich w wyposażenie techniczne. Ponieważ utworzenie obowiązkowego mechanizmu łączenia zasobów opartego na równym uczestnictwie wszystkich państw członkowskich wydaje się trudne, jedynym wykonalnym rozwiązaniem jest dalsze rozwijanie przez Agencję własnych zdolności technicznych poprzez pozyskiwanie niezbędnych zasobów, uwzględniając ambitną pulę środków finansowych przewidzianą na ten cel we wniosku Komisji w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych. Proces ten spowoduje powstanie dodatkowego zapotrzebowania na pracowników operacyjnych, którzy będą członkami zespołu utrzymującego i obsługującego te wszystkie zasoby techniczne, przy czym potrzebę tę należy uwzględnić w planach długoterminowych.

Należy wzmocnić rolę Unii we wspieraniu państw członkowskich w obszarze powrotów, ponieważ stanowi ona kluczowy element poprawy sytuacji migracyjnej w państwach członkowskich. Jak wykazują odsetki powrotów w UE w ostatnich latach, wciąż istnieją problemy w kwestii skutecznej realizacji operacji powrotów. Jeżeli chodzi o 2017 r., z danych statystycznych Eurostatu wynika, że odsetek powrotów w całej UE spadł z 45,8 % w 2016 r. do zaledwie 36,6 %. Wraz z proponowaną wersją przekształconą dyrektywy powrotowej, w której wniesiono o wprowadzenie jaśniejszych i skuteczniejszych procedur wydawania decyzji nakazujących powrót i rozpatrywania środków odwoławczych, jak również o efektywniejsze wykorzystywanie detencji administracyjnej w celu ułatwienia przeprowadzenia procedury powrotu, niniejszy wniosek ma na celu wzmocnienie obowiązujących ogólnych ram polityki powrotowej.

Mając na uwadze dalsze zwiększanie wsparcia, które Agencja zapewnia państwom członkowskim, oraz opracowywanie nowych rozwiązań w obszarze powrotów – związanych również z państwami trzecimi – nie ulega wątpliwości, że działania Agencji w tym obszarze wymagają zapewnienia większej liczby pracowników operacyjnych, w szczególności w kontekście znacznego budżetu przewidzianego na działalność Agencji dotyczącą powrotów. Takiemu rozszerzeniu mandatu w zakresie powrotów powinny towarzyszyć odpowiednie zdolności i zasoby ludzkie, biorąc również pod uwagę już rosnącą liczbę operacji powrotowych, które były wspierane operacyjnie przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej: w 2018 r. do dnia 3 sierpnia Agencja zorganizowała lub

skoordynowała 192 operacji, w porównaniu z 90 operacjami w tym samym okresie w 2016 r. i 194 w 2017 r.⁷.

Doświadczenia z dwóch ostatnich lat bardziej niż kiedykolwiek potwierdzają znaczenie podejmowania działań w państwach trzecich, w tym zapewniania wsparcia operacyjnego i technicznego. Komisja prowadziła w imieniu Unii negocjacje w sprawie umów o statusie z niektórymi państwami sąsiadującymi, aby umożliwić Agencji przeprowadzanie rozmieszczeń operacyjnych w tych państwach. Negocjacje z państwami Bałkanów Zachodnich zostały zakończone lub są bliskie zakończenia, a umowy te będzie można w przyszłości rozszerzyć poza państwa sąsiadujące i bez ograniczeń terytorialnych, pod warunkiem że takie wsparcie na rzecz państw trzecich przyczyni się do ochrony granic zewnętrznych UE. Takie rozmieszczenia operacyjne i wsparcie takich działań w terenie w państwach trzecich, w tym w kwestii powrotów, będą wymagały dużo większej liczby pracowników operacyjnych należących do stałej służby.

Cele Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

Wszystkie wymienione powyżej elementy wskazują na to, że istnieje silna potrzeba stworzenia **stałego i niezawodnego rozwiązania** w celu zapewnienia, aby Agencja posiadała zdolności konieczne do ochrony granic zewnętrznych UE i skutecznego wspierania działań dotyczących powrotów.

W przyjętym w 2016 r. rozporządzeniu w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej określono zasady europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami i zdefiniowano Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną, ale skoncentrowano się głównie na roli Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej. W przyjętym w 2013 r. rozporządzeniu w sprawie EUROSUR-u ustanowiono ramy współpracy i wymiany informacji między państwami członkowskimi i Agencją, ale obecnie ramy te są ograniczone do ochrony granic morskich i lądowych. Łącząc oba te rozporządzenia, wniosek obejmuje zarówno zadania Agencji, jak i rolę, którą organy państw członkowskich muszą odegrać w funkcjonowaniu Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

Dlatego też Komisja proponuje ustanowienie **do 2020 r. stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej liczącej 10 000 pracowników operacyjnych** w celu zapewnienia, aby Agencja posiadała własny skuteczny i sprawny **pion operacyjny**. Niniejszy wniosek ma na celu zaradzenie obecnym rozpoznany niedociągnięciom, zaspokojenie obecnych potrzeb i zapewnienie strategicznej gotowości UE do reagowania na przyszłe wyzwania. W szczególności niezbędne jest zapewnienie, aby do 2020 r. stała służba w szybkim tempie osiągnęła pełną zdolność 10 000 pracowników operacyjnych, co umożliwi Agencji reagowanie na bieżącą sytuację. W tym kontekście działania przygotowawcze, w tym wszelkie przygotowania logistyczne i administracyjne dotyczące rekrutacji i oddelegowań, powinny odbyć się niezwłocznie po osiągnięciu porozumienia politycznego w sprawie wniosku.

⁷ Dane pochodzące z *Frontex Application Return*.

Utworzenie stałej służby należy zintegrować z prawidłowo funkcjonującą Europejską Strażą Graniczną i Przybrzeżną, w ramach której państwa członkowskie, Unia oraz agencje UE, w szczególności Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej, są odpowiednio skoordynowane i współpracują na rzecz realizacji **uniwersalnych i wspólnych celów politycznych**. Koordynacja ta zapewni możliwość **wymiany informacji i analiz, koordynowania zdolności reagowania, a także zdolność do przewidywania** sytuacji kryzysowych na granicach zewnętrznych w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej oraz zdolność do **wspólnego rozwijania niezbędnych umiejętności reagowania**.

Wielkość tej stałej służby działającej w ramach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w dużym stopniu zależy od bieżących wskaźników zaangażowania w ramach istniejących mechanizmów łączenia zasobów, które to mechanizmy jednak – z wyjątkiem rezerwy szybkiego reagowania – mają charakter dobrowolny. Zgodnie z decyzją zarządu ogólna liczba funkcjonariuszy straży granicznej wykonujących działania operacyjne Agencji wynosi 5 000. Rzeczywista liczba członków zespołu Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zarejestrowanych w systemie OPERA Agencji wynosi jednak ponad 7 000. Zdolności te uzupełnia 1 500 funkcjonariuszy straży granicznej wyznaczonych przez rezerwę szybkiego reagowania. W obszarze powrotów Agencja ponadto posiada obecnie do dyspozycji trzy rezerwy, które zgodnie z decyzją zarządu powinny składać się odpowiednio z 600 eskort powrotu, 50 specjalistów ds. powrotów oraz 40 obserwatorów przymusowych powrotów. W tym kontekście **zaproponowana wielkość stałej służby wynosząca 10 000 pracowników** ma na celu umożliwienie Agencji, poza samym uzupełnieniem obecnych luk, zwiększenie wsparcia dla państw członkowskich pierwszej linii na obszarach operacyjnych o krytycznym znaczeniu oraz objęcie swoimi działaniami większej liczby obszarów w państwach członkowskich UE i państwach trzecich, jak również znaczne zwiększenie liczby powrotów.

W skład stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej powinny wchodzić trzy kategorie pracowników operacyjnych: 1) członkowie personelu zatrudnieni przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (kategoria 1); 2) członkowie personelu obowiązkowo oddelegowani do Agencji przez państwa członkowskie na długi okres (kategoria 2); oraz 3) członkowie personelu obowiązkowo oddelegowani przez państwa członkowskie w ramach krótkoterminowego rozmieszczenia (kategoria 3).

Istotną cechą tego nowego podejścia jest włączenie **personelu statutowego Agencji jako członków stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej** posiadających wszystkie niezbędne uprawnienia do przeprowadzania kontroli granicznych oraz wykonywania zadań związanych z powrotami, w tym zadań wymagających uprawnień wykonawczych. Art. 77 ust. 2 lit. d) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że Unia przyjmuje wszelkie środki niezbędne do stopniowego wprowadzania zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi. Artykuł ten stanowi podstawę prawną do powierzenia uprawnień w zakresie ścigania przestępstw pracownikom działającym w imieniu Unii podczas wykonywania zadań związanych z wprowadzaniem zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi. Takie uprawnienia i zadania należy jednak wyraźnie określić, aby odpowiadały one celowi, którym jest wprowadzenie zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi. W związku z tym wykaz takich zadań stanowi

część wniosku. Pracownicy Agencji należący do kategorii 1 będą stanowić nowy rodzaj pracowników UE w Agencji, którym powierzone zostaną uprawnienia wykonawcze, w tym uprawnienie do użycia siły, gdy działają jako członkowie zespołu rozmieszczeni w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Komisja uważa, że uzgodnienie to stanowi podstawowy element jej zmienionego wniosku, który to element będzie miał istotny wpływ na wzmocnienie mandatu Agencji w celu zagwarantowania skutecznej kontroli unijnych granic zewnętrznych.

Drugim kluczowym elementem stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej jest **obowiązkowy charakter krótko- i długoterminowego wkładu państw członkowskich** na rzecz stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, co jest jedynym rozwiązaniem gwarantującym dostępność koniecznego wkładu w działania Agencji w duchu solidarności i odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie strefy Schengen. Indywidualne wkłady państw członkowskich ustalono na podstawie klucza podziału uzgodnionego w 2016 r. podczas negocjacji dotyczących rezerwy szybkiego reagowania oraz określono w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2016/1624.

Tego rodzaju obowiązkowy wkład może stanowić rzeczywiste wyzwanie dla państw członkowskich w przypadkach, w których krajowe zdolności są nadmiernie obciążone obowiązkami krajowymi. W związku z tym we wniosku przewidziano **system wsparcia finansowego**, którego celem będzie wsparcie i zabezpieczenie długoterminowego rozwoju zasobów ludzkich państw członkowskich poprzez umożliwienie im zatrudniania i szkolenia dodatkowych pracowników, dzięki którym uzyskałyby elastyczność konieczną do zapewnienia zgodności z obowiązkowym mechanizmem łączenia zasobów ustanowionym w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, zachowując jednocześnie wystarczające własne zdolności krajowe.

Modułowy skład stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, obejmujący trzy kategorie personelu operacyjnego, zapewni elastyczność, aby dostosowywać zaangażowanie Agencji do potrzeb operacyjnych. Chociaż statutowy personel operacyjny (kategoria 1) Agencji zawsze będzie stanowić kluczowy element rozmieszczeń ze stałej służby, zaangażowanie personelu operacyjnego należącego do kategorii 2, a zwłaszcza do kategorii 3, można dostosować w ramach istniejących mechanizmów.

Ponadto stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz jej personel operacyjny zapewniają **zintegrowane rozwiązanie** obejmujące pełen zakres rozmieszczeń w ramach Agencji: zespoły zarządzania granicami, zespoły ds. powrotów, jak również zespoły wspierające zarządzanie migracjami o mieszanych składach. W związku z tym we wniosku uwzględniono wszystkie istniejące mechanizmy łączenia zasobów: obecny roczny mechanizm zaciągania zobowiązań dotyczący działań na granicach zewnętrznych, obowiązkową rezerwę szybkiego reagowania dotyczącą szybkich interwencji na granicy, dwie rezerwy specjalistów ds. powrotów oraz eskort powrotu. W drodze wyjątku, ze względu na specyfikę jej zadań oraz wiedzę ekspercką i konieczność zachowania niezależności przy pełnieniu funkcji monitorowania, rezerwa obserwatorów przymusowego powrotu powinna pozostać przedmiotem odrębnego uzgodnienia.

Celem wniosku jest **wyznaczenie kierunku polityki** w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami poprzez ustanowienie cyklu polityki europejskich i krajowych strategii zintegrowanego zarządzania granicami.

Wniosek **wzmocni mechanizmy wczesnego ostrzegania** wykorzystywane przez Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną, aby zwiększyć zdolność reagowania w obliczu kryzysu, ale również aby lepiej stawiać czoła sytuacjom, w których funkcjonowanie strefy Schengen mogłoby być zagrożone.

Przewidywanie będzie kluczowym elementem tych procesów. Celem wniosku jest usprawnienie koordynacji **procesów planowania** w ramach europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami w celu lepszego przygotowywania działań granicznych, określenia sposobu reagowania na wyższe poziomy ryzyka, w szczególności określenia warunków potencjalnej interwencji stałej służby, a także poprawy innych zdolności Agencji w zakresie wspierania państw członkowskich. W ramach wniosku zostanie również usprawnione kształtowanie zdolności Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej poprzez koordynację szkolenia i kształcenia oraz nabycie wyposażenia w perspektywie krótko- i długoterminowej, w tym w zakresie badań i rozwoju.

W ramach wniosku zostanie również zwiększona zdolność do wymiany informacji i wsparcia państw członkowskich w obszarze **powrotów**. Aby zapewnić szerszej zakrojoną pomoc państwom członkowskim, w ramach niniejszego wniosku rozszerza się zadania Agencji, aby obejmowały one pomoc techniczną i operacyjną we wdrażaniu procedur powrotu, w tym sporządzaniu decyzji nakazujących powrót oraz podejmowaniu innych działań poprzedzających powrót, jak również pomoc w opracowywaniu i obsłudze systemów zarządzania powrotami oraz systemów wymiany informacji.

We wniosku **wyjaśniona** zostanie odpowiednia **rola państw członkowskich i Agencji w funkcjonowaniu Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej**, w tym we współpracy z osobami trzecimi i państwami trzecimi. W obszarze powrotów Agencja będzie mogła udzielić pomocy w działaniach dotyczących powrotu prowadzonych przez państwa trzecie, w tym poprzez organizowanie mieszanych operacji powrotowych z udziałem jednego państwa członkowskiego lub większej ich liczby. W szczególności funkcjonowanie EUROSUR-u zostanie w dalszym stopniu usprawnione poprzez poprawę jakości danych podlegających wymianie, bezpieczeństwa i reaktywności systemów. Aby lepiej wspierać poszczególne elementy zintegrowanego zarządzania granicami, zakres EUROSUR-u zmieni się z ochrony granicy na kontrolę graniczną, w tym sprawozdawczość w zakresie wtórnych przepływów oraz granic powietrznych. EUROSUR będzie wykorzystywany do celów działań granicznych oraz zintegrowanego planowania. EUROSUR przyczyni się również do zwiększenia współpracy operacyjnej oraz wymiany informacji z państwami trzecimi i osobami trzecimi.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie wniosków Komisji z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami oraz Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji w kolejnych wieloletnich ramach finansowych w celu zwiększenia finansowania na rzecz krajowych elementów Europejskiej Straży Granicznej

i Przybrzeżnej. Celem tych wszystkich wniosków Komisji jest wspólne zapewnienie w pełni zintegrowanego unijnego systemu zarządzania granicami wdrożonego przez wzmocnioną i w pełni operacyjną Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną składającą się z Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz krajowych organów odpowiedzialnych za zarządzanie granicami i powrotami w państwach członkowskich.

Aby umożliwić skuteczne rozmieszczenia ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z dniem 1 stycznia 2020 r., należy jak najszybciej przyjąć i wykonać określone decyzje oraz zastosować i wprowadzić środki wykonawcze. W szczególności, w drodze odstępstwa od zwykłego terminu określonego w rozporządzeniu, zarząd powinien przyjąć decyzję w sprawie profili funkcjonariuszy stałej służby Agencji w terminie 6 tygodni od daty wejścia w życie rozporządzenia, a państwa członkowskie powinny wyznaczyć pracowników operacyjnych do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w terminie 12 tygodni od daty wejścia w życie rozporządzenia.

Jednocześnie, aby zapewnić ciągłość wsparcia na rzecz działań operacyjnych organizowanych przez Agencję, wszystkie rozmieszczenia należy zaplanować i zrealizować do dnia 31 grudnia 2019 r., w tym w ramach rezerwy szybkiego reagowania, zgodnie z art. 20, 30 i 31 rozporządzenia (UE) 2016/1624 oraz zgodnie z rocznymi dwustronnymi negocjacjami przeprowadzonymi w 2018 r. Przepisy te należy uchylić dopiero ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2020 r.

Niniejszy wniosek opiera się na obecnej polityce zarządzania granicami i związanym z nią zestawie narzędzi, w szczególności na Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej ustanowionej rozporządzeniem (UE) 2016/1624. W ciągu ostatnich dwóch lat operacjonalizacja Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zapewniła przeprowadzenie pierwszych cykli ocen narażenia oraz utworzenie rezerw szybkiego reagowania, aby stawiać czoła sytuacjom nadzwyczajnym. Za pośrednictwem stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, liczącej 10 000 pracowników operacyjnych, zdolności Agencji, a tym samym Unii, zostaną w dalszym stopniu rozszerzone, aby skutecznie reagować na obecne lub przyszłe zagrożenia i wyzwania na granicach zewnętrznych poprzez aktywne wzmocnienie, ocenianie i koordynowanie działań państw członkowskich prowadzonych na granicach zewnętrznych i z państwami trzecimi, jak również zwiększyć liczbę powrotów.

Poprzez włączenie europejskiego systemu nadzorowania granic (EUROSUR) do instrumentu prawnego ustanawiającego Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną wniosek w dalszym stopniu wspiera ducha współpracy, wymianę informacji i koordynację wysiłków państw członkowskich oraz Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także organów krajowych i agencji Unii, za pomocą konkretnych i wiążących zobowiązań. Opiera się również na rozporządzeniu (UE) nr 656/2014⁸ ustanawiającym zasady ochrony zewnętrznych granic morskich w kontekście współpracy operacyjnej koordynowanej przez Frontex.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 656/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiające zasady ochrony zewnętrznych granic morskich w kontekście współpracy operacyjnej koordynowanej przez Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 93).

We wniosku wyjaśniono związek między ocenami narażenia przeprowadzonymi przez Agencję oraz w ramach mechanizmu oceny Schengen ustanowionego rozporządzeniem (UE) nr 1053/2013⁹ w celu zmaksymalizowania synergii między tymi dwoma mechanizmami, które są niezbędne do europejskiej kontroli jakości funkcjonowania strefy Schengen.

Niniejszy wniosek stanowi rozwinięcie przepisów obowiązujących w tej dziedzinie polityki, opiera się na nich i łączy je w ramach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w ten sposób ustanawiając zintegrowany system zarządzania granicami zewnętrznymi na poziomie Unii, jak przewidziano w art. 77 ust. 2 lit. d) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- **Spójność z innymi obszarami polityki Unii**

Niniejszy wniosek jest spójny z kompleksową długoterminową strategią na rzecz lepszego zarządzania migracją, określoną przez Komisję w Europejskim programie w zakresie migracji, w którym przełożono wytyczne polityczne przewodniczącego Komisji Jeana-Claude'a Junckera na zestaw spójnych i wzajemnie się umacniających inicjatyw opartych na czterech filarach. Filary te obejmują ograniczanie zachęt do nielegalnej migracji, zabezpieczenie granic zewnętrznych i ratowanie życia ludzkiego, silną politykę azylową oraz nową politykę dotyczącą legalnej migracji. Niniejszy wniosek stanowi dalszą realizację Europejskiego programu w zakresie migracji, w szczególności w odniesieniu do celu, którym jest zabezpieczenie granic zewnętrznych, ponieważ Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna wdroży europejskie zintegrowane zarządzanie granicami. Wniosek stanowi ponadto odpowiedź na wniosek Rady Europejskiej o dalsze wzmacnianie pomocniczej roli Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym w kwestii współpracy z państwami trzecimi, dzięki zapewnieniu jej większych zasobów i rozszerzeniu jej mandatu w celu zagwarantowania skutecznej kontroli granic zewnętrznych UE i znacznego zwiększenia skuteczności powrotów migrantów o nieuregulowanym statusie.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną niniejszego wniosku ustawodawczego stanowi art. 77 ust. 2 lit. b) i d) oraz art. 79 ust. 2 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Zgodnie z art. 77 ust. 1 lit. b) i d) Unia rozwija politykę mającą na celu zapewnienie kontroli osób i skutecznego nadzoru przy przekraczaniu granic zewnętrznych oraz stopniowe wprowadzanie zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi. W tym celu, na mocy art. 77 ust. 2 lit. b) i d), Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, przyjmują środki dotyczące kontroli, którym podlegają osoby przekraczające granice zewnętrzne, oraz wszelkie środki niezbędne do stopniowego wprowadzania zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi.

⁹ Rozporządzenie Rady (UE) nr 1053/2013 z dnia 7 października 2013 r. w sprawie ustanowienia mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen oraz uchylenia decyzji komitetu wykonawczego z dnia 16 września 1998 r. dotyczącej utworzenia Stałego Komitetu ds. Oceny i Wprowadzania w Życie Dorobku Schengen (Dz.U. L 295 z 6.11.2013, s. 27).

Art. 79 ust. 2 lit. c) upoważnia Parlament Europejski i Radę do przyjęcia środków w zakresie nielegalnej imigracji i nielegalnego pobytu, w tym wydalenia i odsyłania osób przebywających nielegalnie.

- **Pomocniczość**

Celem niniejszego wniosku jest zapewnienie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami na granicach zewnętrznych UE, służącego skutecznemu zarządzaniu migracjami i zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa w Unii, przy jednoczesnym zagwarantowaniu w niej swobodnego przepływu osób. W obszarze pozbawionym granic wewnętrznych nielegalna migracja przez granicę zewnętrzną jednego państwa członkowskiego wpływa na wszystkie pozostałe państwa członkowskie należące do strefy Schengen. Strefa bez granic wewnętrznych może przetrwać jedynie w przypadku skutecznie chronionych i zabezpieczonych granic zewnętrznych.

Ponieważ kontrole na granicach zewnętrznych Unii, które należy przeprowadzać zgodnie z wysokimi i jednolitymi standardami Unii, leżą we wspólnym interesie, a cele niniejszego wniosku nie mogą być w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie i można je lepiej osiągnąć na poziomie Unii, Unia może wprowadzić środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej.

- **Proporcjonalność**

Celem wniosku jest sprostanie nowym wyzwaniom i realiom politycznym, wobec których stoi Unia, zarówno w zakresie zarządzania migracjami, jak i bezpieczeństwa wewnętrznego. Wniosek stanowi wzmocnienie zestawu narzędzi z zakresu zdolności, jakimi dysponuje Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna, w szczególności poprzez ustanowienie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, liczącej 10 000 pracowników operacyjnych, aby kompleksowo sprostać wyzwaniom w zakresie zarządzania granicami UE i powrotami. Wniosek zapewnia pełne i prawidłowe wdrożenie przez państwa członkowskie przepisów dotyczących zintegrowanego zarządzania granicami zgodnie z jednym spójnym wieloletnim cyklem polityki strategicznej, podejmowanie odpowiednich działań mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz skuteczne reagowanie na wczesnym etapie na granicach zewnętrznych, jeżeli taka sytuacja ma miejsce, a dopiero gdy sytuacja stanie się bardziej krytyczna – podejmowanie pilnych działań na szczeblu Unii w celu bezpośredniej interwencji w terenie. Ze względu na powyższe cele i zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów.

- **Wybór instrumentu**

Jak wyjaśniono w rozdziale 1, utworzenie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz ustanowienie niezbędnych środków towarzyszących stanowią nowe podstawowe elementy mające istotny wpływ na funkcjonowanie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Biorąc pod uwagę znaczenie tych zmian, niezbędna jest zmiana rozporządzenia (UE) 2016/1624 w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Jest to również okazja do lepszego włączenia zmienionego EUROSUR-u do rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej poprzez uwzględnienie zmienionych

elementów rozporządzenia (UE) nr 1052/2013 ustanawiającego europejski system nadzorowania granic (EUROSUR) w nowym rozporządzeniu, jak stwierdzono w ocenie dotyczącej rozporządzenia w sprawie EUROSUR-u.

Jedynie rozporządzenie może bowiem zagwarantować niezbędny stopień jednolitości wymaganej do zapewnienia zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi oraz zapewnienia skutecznej roli Agencji w powrotach. Co więcej, uwzględniając fakt, że Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną oraz EUROSUR ustanowiono na mocy rozporządzenia, ten sam instrument prawny jest odpowiedni również do celów niniejszego wniosku zmieniającego i łączącego obydwa rozporządzenia.

• **Prawa podstawowe**

Niniejszy wniosek nie narusza praw podstawowych i jest zgodny z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Wszystkie działania Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej – zarówno w odniesieniu do Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, jak i organów państw członkowskich właściwych do zarządzania granicami i powrotami – przeprowadza się przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych zapisanych w Karcie, w tym prawa do azylu (art. 18 Karty), ochrony w przypadku zawrócenia na granicy (art. 19 Karty), prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7 Karty), prawa do ochrony danych osobowych (art. 8 Karty) oraz prawa do skutecznego środka prawnego (art. 47 Karty). Wniosek w pełni uwzględnia prawa dziecka, a także szczególne potrzeby osób znajdujących się w trudnej sytuacji.

Niniejszy wniosek jest zatem zgodny z art. 2 i 6 Traktatu o Unii Europejskiej oraz z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

3. WPLYW NA BUDŻET

Wkład UE na rzecz Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej stanowi już część unijnego budżetu w oparciu o ocenę skutków finansowych regulacji towarzyszącej wnioskowi Komisji w sprawie rozporządzenia ustanawiającego Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną. W ocenie skutków finansowych regulacji towarzyszącej wnioskowi Komisji w sprawie ETIAS i pakietu dotyczącego interoperacyjności określono ponadto pewne dodatkowe zasoby dla Agencji.

W celu ustanowienia stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz nabycia przez Agencję własnego wyposażenia, jak również odpowiedniego wykonania innych nowych lub zaktualizowanych zadań przewidzianych w niniejszym wniosku należy dodać kwotę 577,5 mln EUR do istniejącego wkładu UE na lata 2019–2020 w obecnych wieloletnich ramach finansowych, co może wymagać zastosowania szczególnych instrumentów przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie WRF. W latach 2021–2027 konieczny będzie łączny wkład UE w wysokości 11 270 mln EUR na pokrycie kosztów z tytułu zaktualizowanych zadań i funkcji Agencji, w dużym stopniu związanych z wdrożeniem stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz nabyciem przez Agencję własnego wyposażenia. Kwoty te zostaną uzupełnione o odpowiedni wkład ze strony państw stowarzyszonych w ramach Schengen.

Wkład UE, o który wnioskowano na lata 2021–2027, może zostać sfinansowany w ramach pułapów określonych we wniosku z dnia 2 maja 2018 r. w sprawie WRF.

Jeżeli chodzi o zasoby ludzkie, oczekuje się, że do 2020 r. liczba członków personelu Agencji wyniesie 1 000 osób. W celu ustanowienia stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej Agencji zostaną przydzielone dodatkowe stanowiska: począwszy od 750 stanowisk w 2019 r., a skończywszy na 3 000 stanowisk do 2025 r. Powyższe dodatkowe stanowiska zostaną równo podzielone pomiędzy pracowników zatrudnionych na czas określony oraz pracowników kontraktowych. Nowe stanowiska będą w dużym stopniu wykorzystywane do celów rekrutacji i szkolenia personelu operacyjnego należącego do kategorii 1 stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Kategoria ta będzie jednak obejmować również członków personelu, których przewidywanym zadaniem będzie utworzenie i obsługa jednostki centralnej ETIAS.

W ramach wyżej wymienionej liczby 3 000 stanowisk Agencja mogłaby ponadto wykorzystać do 4 % całkowitego składu stałej służby do zatrudnienia pracowników do celów wsparcia operacji tworzenia stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (rekrutacja, codzienne zarządzanie, planowanie operacyjne itp.), obsady operacyjnych biur w państwach członkowskich, nabycia wyposażenia Agencji, innych nowych zadań związanych z funkcjonowaniem Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym EUROSUR-u, wzmocnionego mandatu w zakresie powrotów i przejęcia systemu FADO.

Oprócz budżetu Agencji w ramach funduszy w obszarze migracji i zarządzania granicami udzielone zostanie wsparcie na wdrożenie rozszerzonego EUROSUR-u po stronie państw członkowskich za pośrednictwem istniejących zasobów z Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego – granice i wizy w 2020 r. (52,5 mln EUR) oraz przyszłego Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami (647,5 mln EUR) w latach 2021–2027, przy czym 10 % tych zasobów zostanie przydzielonych na rzecz EUROSUR-u. Właściwe działania zostaną wdrożone w obszarze zarządzania dzielonego lub bezpośredniego.

Zmienione ramowe rozporządzenie finansowe dotyczące agencji zdecentralizowanych, w tym zaostrzone przepisy dotyczące zarządzania tymi agencjami w obszarze nadużyć finansowych, nieprawidłowości, zasad odnoszących się do konfliktu interesów oraz w obszarze kontroli wewnętrznej, będzie stanowić uzupełnienie przepisów zawartych w niniejszym wniosku.

4. PROCES PRZYGOTOWAWCZY I KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

W 2017 r. Komisja odniosła się do pięciu sprawozdań z postępu prac dla Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady, odnotowując postępy poczynione w sprawie zapewnienia pełnej operacyjności Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, jak również analizując stwierdzone uchybienia. Po przedstawieniu tych sprawozdań często następowały dyskusje w Radzie i prezentacje we właściwych komisjach Parlamentu Europejskiego.

W komunikacie z lutego¹⁰ Komisja określiła priorytety i szereg wariantów w odniesieniu do przyszłych wieloletnich ram finansowych Unii, obejmujących wzmocnioną i w pełni

¹⁰ Komunikat Komisji „Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.”, COM(2018) 98 final.

operacyjną Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną jako podstawowy element w pełni zintegrowanego europejskiego systemu zintegrowanego zarządzania granicami. W komunikacie z dnia 2 maja 2018 r.¹¹ towarzyszącym wnioskowi w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych Komisja potwierdziła swoje zaangażowanie w dążenia do osiągnięcia tego celu i zaproponowała utworzenie stałej służby liczącej około 10 000 funkcjonariuszy straży granicznej.

W dniu 5 lipca zarząd Agencji zorganizował nieformalne warsztaty w celu omówienia przyszłych ram prawnych Agencji, a pisemny protokół tego spotkania wraz z odrębnymi stanowiskami 8 państw członkowskich został przedłożony do wiadomości Komisji. Przeprowadzono ponadto dyskusje na temat nowego mandatu Agencji w dniu 9 lipca podczas posiedzenia Strategicznego Komitetu ds. Imigracji, Granic i Azylu, na którym przedstawiciele państw członkowskich wyrazili swoje wstępne opinie dotyczące pomysłów zawartych we wniosku w sprawie WRF. Jeżeli chodzi o EUROSUR, zgodnie z art. 22 ust. 3 rozporządzenia nr 1052/2013 Komisja przeprowadziła ogólną ewaluację EUROSUR-u. Sprawozdanie z tej ewaluacji załączono do niniejszego wniosku. W sprawozdaniu oceniającym stwierdzono, że ramy EUROSUR-u spełniły cele, którym służą, ale EUROSUR funkcjonowałby lepiej, gdyby zamiast systemu informacji technicznej pełnił rolę ram zarządzania w zakresie wymiany informacji i współpracy. Następnie przeprowadzono dalsze konsultacje z grupą ekspertów ds. EUROSUR-u, utworzoną i zarządzaną przez Agencję celem wsparcia wdrażania EUROSUR-u, oraz z dedykowaną grupą ekspertów ds. EUROSUR-u, utworzoną przez Komisję w celu omówienia i śledzenia procesu oceny i omówienia ewentualnych zmian w obowiązującym obecnie rozporządzeniu. W dniach 6 i 7 lutego 2018 r. Komisja zorganizowała specjalne warsztaty w celu omówienia technologicznych i branżowych aspektów EUROSUR-u z udziałem przedstawicieli sektora, badaczy i ekspertów rządowych z państw członkowskich, instytucji Unii Europejskiej oraz agencji. Aby przeprowadzić ocenę kosztów i korzyści związanych z różnymi zmianami przewidzianymi we wniosku, Komisja zleciła wykonanie badania w celu oceny skutków różnych wariantów związanych z ewentualnymi zmianami europejskiego systemu nadzorowania granic (EUROSUR).

Mając na uwadze wezwanie Rady Europejskiej z dnia 28 czerwca 2018 r. do dalszego wzmocnienia pomocniczej roli Agencji poprzez rozszerzenie jej mandatu oraz konieczność zastosowania się do tego wezwania w odpowiednim terminie, zdecydowano, że ocena skutków nie zostanie przeprowadzona.

5. SZCZEGÓŁOWE OBJAŚNIENIA POSZCZEGÓLNYCH PRZEPISÓW WNIOSKU

We wniosku (art. 8) wprowadzono **wieloletni cykl polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami** jako sposób zapewnienia skutecznego wdrożenia europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami przez Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną. Cykl wieloletni będzie stanowił interoperacyjny,

¹¹ Komunikat Komisji „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni. Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027”, COM(2018) 321.

jednolity i ciągły proces udzielania wytycznych strategicznych skierowanych do wszystkich odpowiednich podmiotów na szczeblu Unii i w państwach członkowskich w obszarze zarządzania granicami i powrotów, tak aby europejskie zintegrowane zarządzanie granicami było realizowane w sposób spójny, zintegrowany i metodyczny. Cykl rozpocznie się wyznaczeniem kierunku polityki w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami w formie aktu delegowanego Komisji, który będzie następnie wdrażany w ramach technicznej i operacyjnej strategii przygotowanej przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz strategii krajowych przygotowanych przez państwa członkowskie. Przeprowadzona zostanie ocena realizacji tych trzech etapów w związku z przygotowaniem kolejnego cyklu.

Poniżej wymieniono główne elementy wniosku w sprawie utworzenia **stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej**, z którym wiąże się zwiększenie innych **kluczowych zdolności** (zob. w szczególności art. 5 ust. 2, art. 55–60, 63 i 64).

- Podstawowe elementy związane ze stałą służbą Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej wyjaśniono w rozdziale 1 powyżej, szczególnie jeżeli chodzi o jej skład, wielkość, zakres działalności, obowiązkowy charakter i wykonywanie uprawnień wykonawczych.
- Aby uwzględnić złożoną strukturę stałej służby, we wniosku wprowadzono pojęcie członków personelu operacyjnego wchodzących w skład **stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej** pełniących rolę funkcjonariuszy straży granicznej, eskort powrotu, specjalistów ds. powrotów i inne odpowiednie funkcje. Pracownicy ci będą rozmieszczani w ramach trzech rodzajów zespołów: ds. zarządzania granicami, powrotów i wsparcia zarządzania migracjami.
- **Indywidualne wkłady wnoszone przez państwa członkowskie na rzecz stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej** zostały określone w załącznikach IV i V. Podział tych indywidualnych wkładów opiera się na kluczu podziału uzgodnionym w odniesieniu do rezerwy szybkiego reagowania określonej w załączniku I do obecnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.
- Funkcjonowanie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i jej skład są przedmiotem **przeglądu śródkresowego** przeprowadzanego przez Komisję. W zależności od wyników przeglądu śródkresowego Komisja może rozważyć zmianę odpowiednich załączników.
- Aby zapewnić wspólną kulturę zawodową, zespoły rozmieszczane w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej powinny **przejsć szczegółowe szkolenie i otrzymać mundur**.
- W związku z rozmieszczaniem zespołów w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej na terytorium państw trzecich Agencja powinna rozwinąć **zdolności w ramach własnych struktur dowodzenia i kontroli**.

- Aby rozwiązać problem utrzymujących się braków w dobrowolnym łączeniu zasobów wyposażenia technicznego z państw członkowskich, szczególnie jeżeli chodzi o aktywa wielkoskalowe, Agencja powinna dysponować **własnym wyposażeniem** rozmieszczanym w ramach wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy lub dowolnych innych działań operacyjnych. Chociaż od 2011 r. Agencja ma prawo nabywać lub brać w najem lub dzierżawę własne wyposażenie techniczne, to jednak możliwość tę znacznie ogranicza brak zasobów budżetowych. Wraz z przyjęciem rozporządzenia z 2016 r. Agencja uzyskała specjalne środki w kwocie 40 mln EUR na nabycie wyposażenia małej i średniej wielkości oraz poczyniła postępy, jeżeli chodzi o korzystanie z tych możliwości. Naturalną konsekwencją tych zmian było przeznaczenie przez Komisję znacznej puli środków finansowych w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 w celu umożliwienia Agencji **nabywania, utrzymania i eksploatacji niezbędnych zasobów powietrznych, morskich i lądowych** stosownie do potrzeb operacyjnych, aby sprostać poziomowi ambicji leżącemu u podstaw utworzenia stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.
- O ile nabywanie niezbędnych środków może stanowić długotrwały proces, szczególnie jeżeli chodzi o zasoby wielkoskalowe, docelowo wyposażenie własne Agencji ma stanowić podstawę rozmieszczania operacyjnego, a wkład państw członkowskich ma być dodatkowy, wymagany w wyjątkowych okolicznościach. Wyposażenie Agencji powinno być w znacznej mierze obsługiwane przez zespół techniczny Agencji wchodzący w skład stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Aby zapewnić skuteczne wykorzystanie proponowanych zasobów finansowych przeznaczonych na wyposażenie własne Agencji, proces ten ma opierać się na **wieloletniej strategii** – ustalonej na jak najwcześniejszym etapie przez zarząd – której towarzyszy plan działania.
- Aby ułatwić prace Agencji w państwach członkowskich, w których prowadzone są jej działania operacyjne na granicach zewnętrznych i działania operacyjne związane z powrotami, Agencja będzie mogła tworzyć **biura** na terytorium takich państw członkowskich w okresie prowadzenia działań operacyjnych. Takie biura w państwach członkowskich będą służyły do celów łączności między Agencją a przyjmującymi państwami członkowskimi, aby zapewnić koordynację, komunikację i wsparcie logistyczne oraz zagwarantować sprawny przebieg wszystkich operacji związanych z takimi działaniami operacyjnymi. Biura będą zlokalizowane w pobliżu obszarów, na których prowadzone są działania operacyjne.

We wniosku (art. 9 i 67) określono **ramy zintegrowanego planowania dotyczącego Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej**. Planowanie to będzie służyło zintegrowaniu różnych procesów planowania w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, stosowanych przez straż graniczną i organy ds. powrotów państw

członkowskich oraz Agencję. Zintegrowane planowanie będzie się opierało na wieloletnim cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami.

- We wniosku określono standardową metodę **planowania na podstawie scenariuszy** opracowanych przez Agencję. Takie scenariusze oparte na analizie ryzyka będą uwzględniały sytuację geopolityczną i będą zatwierdzane przez zarząd Agencji.
- We wniosku wprowadzono **planowanie rozwoju zdolności** Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Planowanie rozwoju zdolności ustanowione w niniejszym wniosku to mechanizm służący do zestawienia i zbliżenia długoterminowych planów państw członkowskich i Agencji w celu identyfikacji możliwości w obszarach: kształcenia i szkolenia, normalizacji technicznej i operacyjnej, wspólnego udzielania zamówień na wyposażenie oraz badań i rozwoju. Agencja będzie zdobywać nowe zdolności, aby wspierać potrzeby poszczególnych państw członkowskich; będzie również odgrywać kluczową rolę w koordynacji rozwoju zdolności przez całą Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną.
- Wynikiem procesu planowania rozwoju zdolności będzie **plan działania w zakresie zdolności Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej**, który zostanie zatwierdzony przez zarząd Agencji i załączony do technicznej i operacyjnej strategii zintegrowanego zarządzania granicą. Powyższy plan działania w zakresie zdolności wskaże strategiczne kierunki rozwoju zdolności Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Realizacja planu działania w zakresie zdolności doprowadzi do stworzenia planów dotyczących zamówień i technologicznych planów działania. Przedmiotowe plany dotyczące zamówień pomogą państwom członkowskim i Agencji przy nabywaniu, najmowaniu lub dzierżawie wyposażenia technicznego¹², a technologiczne plany działania ułatwią Agencji wskazywanie najważniejszych zagadnień badawczych¹³ i będą uwzględniane w programowaniu instrumentów UE wspierających zarówno działania operacyjne, jak i badawcze w obszarze zintegrowanego zarządzania granicami i powrotów.
- Wniosek wzmacnia obowiązujące obecnie wymogi dotyczące **planowania ewentualnościowego** na szczeblu państw członkowskich w ramach ogólnego procesu zintegrowanego planowania. Planowanie ewentualnościowe musi obejmować wszystkie niezbędne środki i zasoby umożliwiające ewentualne zwiększenie zdolności – w tym logistykę i wsparcie na wypadek wyższych poziomów ryzyka na granicach zewnętrznych – takie jak zdolności pod względem wsparcia rozmieszczenia dodatkowych zdolności koordynowanych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Plany te nadal

¹² Zgodnie z art. 38 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

¹³ Zgodnie z art. 37 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

powinny podlegać mechanizmowi kontroli jakości w ramach mechanizmu oceny narażenia.

- W perspektywie krótkoterminowej **planowanie operacyjne** będzie koordynowane między państwami członkowskimi a Agencją w ramach EUROSUR-u zgodnie z procesami planowania operacyjnego wspólnych operacji na granicy ustanowionymi przez Agencję¹⁴.

We wniosku (art. 18 i następne) **włączono EUROSUR do rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej** jako niezbędny element funkcjonowania Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

- EUROSUR zostaje przekształcony w ramy zarządzania w zakresie wymiany informacji i współpracy między Agencją a organami krajowymi państw członkowskich odpowiedzialnymi za zarządzanie granicami, bazujące na różnorodnych systemach informatycznych stosowanych przez państwa członkowskie i Agencję oraz **zwiększające i rozwijające rolę i kompetencje krajowych ośrodków koordynacji**.
- We wniosku **uproszczono elementy występujące w obecnie obowiązującym rozporządzeniu ustanawiającym EUROSUR i poprawiono reaktywność EUROSUR-u**. Niektóre techniczne elementy obecnie obowiązującego rozporządzenia ustanawiającego EUROSUR zostaną przeniesione do aktów wykonawczych, co ma skutkować większą przejrzystością operacji wdrażania technicznego, większą elastycznością i możliwością wprowadzania aktualizacji operacyjnych, zapewniając jednocześnie wiążący charakter tego rodzaju elementów technicznych.

We wniosku **zwiększono aktualny zakres zastosowania EUROSUR-u** z ochrony granicy lądowej i morskiej **do kontroli granicznej** (dodając odprawy na przejściach granicznych i ochronę granicy powietrznej, które obecnie państwa członkowskie zgłaszają na zasadzie dobrowolności), aby zapewnić pełną orientację sytuacyjną w zakresie granic zewnętrznych oraz rozszerzyć wachlarz zdolności reagowania. Agencja opracuje nowe rodzaje współpracy międzyagencyjnej z organami w sektorze lotnictwa, aby udoskonalić wykrywanie nowych zagrożeń wywoływanych przez statki powietrzne i bezzałogowe statki powietrzne oraz reagowanie na tego typu zagrożenia.

Wniosek **wzmacnia** następujące aspekty funkcji pełnionych przez Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną w zakresie **orientacji sytuacyjnej, analizy ryzyka, zapobiegania i reagowania**:

- Aby **uwypuklić funkcję Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w zakresie analizy ryzyka**, nastąpi ujednolicenie różnych źródeł informacji i metodyk, odcinków granicy oraz poziomów ryzyka stosowanych w ramach EUROSUR-u oraz wymienionych elementów stosowanych przez Agencję i państwa członkowskie w ramach wspólnego zintegrowanego modelu analizy

¹⁴ Jak opisano w art. 16 rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

ryzyka (CIRAM) opracowanego przez sieć analiz ryzyka Fronteksu (FRAN), a także w ramach ocen narażenia (art. 31).

- W oparciu o EUROSUR we wniosku **poprawiono orientację sytuacyjną** Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (art. 29). Wniosek łączy obecny wspólny przedgraniczny obraz sytuacji – stanowiący zbiór informacji na temat strefy przedgranicznej – z europejskim obrazem sytuacji, który w obecnie obowiązującym rozporządzeniu oznacza informacje gromadzone w strefie Schengen. Wtórne przepływy obecnie stanowią element obrazów sytuacji do celów oceny sytuacji migracyjnej na granicach zewnętrznych UE zarówno pod względem strategicznym, jak i taktycznym. Państwa członkowskie i Agencja będą teraz korzystać z tych informacji i uzupełniały je bezpośrednio w ramach EUROSUR-u za pośrednictwem krajowych ośrodków koordynacji.
- Formalnie ustanowiono mechanizm **połączonych usług EUROSUR-u** (art. 29), który zastępuje wspólne stosowanie narzędzi nadzoru, o którym mowa w obecnie obowiązującym rozporządzeniu ustanawiającym EUROSUR. Za pomocą połączonych usług EUROSUR-u Agencja dostarcza istotne informacje związane z granicami zewnętrznymi na potrzeby krajowych ośrodków koordynacji i na potrzeby własne. Połączone usługi EUROSUR-u nadal są świadczone w ramach współpracy między Agencją a stronami trzecimi. Chociaż Agencja w dalszym ciągu będzie korzystać z usług programu kosmicznego Copernicus w zakresie obserwacji satelitarnej Ziemi w celu monitorowania strefy przedgranicznej, opracuje jednak nowe połączone usługi EUROSUR-u z innymi agencjami UE i partnerami międzynarodowymi, aby dostosować je do nowego zakresu zastosowania EUROSUR-u. Przykładowo należy nawiązać tego rodzaju współpracę międzyagencyjną w obszarze ochrony granicy powietrznej między Agencją, menedżerem sieci w europejskiej sieci zarządzania ruchem lotniczym (Eurocontrol) i Europejską Agencją Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA).
- We wniosku (art. 30) wprowadzono wymóg, zgodnie z którym Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej musi co dwa lata przeprowadzać **strategiczną analizę ryzyka** w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami w celu przedstawienia pewnych spostrzeżeń dotyczących perspektywy długoterminowej oraz analizy na kolejne lata. Analiza ta służyłaby Komisji jako punkt wyjścia do uruchomienia wieloletniego cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. Strategiczna analiza ryzyka przyczyni się do opracowywania wysokiej jakości scenariuszy będących podstawą zintegrowanego planowania.
- Mając na uwadze, że oceny narażenia oraz mechanizm oceny Schengen ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 1053/2013 stanowią dwa uzupełniające się mechanizmy gwarantujące **europejską kontrolę jakości właściwego funkcjonowania strefy Schengen**, Komisja i Europejska Agencja Straży

Granicznej i Przybrzeżnej muszą dokonać między sobą wyraźnych ustaleń dotyczących regularnej wymiany informacji na temat uzyskiwanych przez nie wyników, aby osiągnąć jak największą synergię tych mechanizmów (art. 34).

- Aby lepiej reagować na sytuacje kryzysowe, w których na poziomie odcinka granicy zagrożone jest funkcjonowanie strefy Schengen, w ramach EUROSUR-u zostaje utworzony dodatkowy, czwarty „krytyczny” poziom ryzyka. „Krytyczny” poziom ryzyka będzie powodował automatyczne uruchomienie reakcji stałej służby Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (art. 35, 36 i 42).
- Jeżeli chodzi o **zespoły wspierające zarządzanie migracjami**, Komisja proponuje nowe przepisy (w art. 41), aby zapewnić spójność ze zmienionym wnioskiem dotyczącym rozporządzenia w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, przedstawionym wraz z niniejszym wnioskiem. Komisja proponuje rozszerzenie zakresu okoliczności skutkujących wykorzystaniem zespołów wspierających zarządzanie migracjami – rozmieszczenie tych zespołów odbywa się na wniosek danego państwa członkowskiego, lecz nie ogranicza się już do okoliczności, w których występują problemy związane z nieproporcjonalną presją migracyjną. Komisja będzie odpowiadać za koordynację w terenie, co zostało już przewidziane w obecnie obowiązującym rozporządzeniu, oraz za koordynację wniosków ze strony państw członkowskich i ocenę potrzeb. Zapewni to spójność między poszczególnymi działaniami prowadzonymi przez odpowiednie agencje Unii oraz synergie w zakresie zasobów agencji i państw członkowskich.
- W oparciu o obecnie obowiązujące przepisy wniosek (art. 42) umacnia rolę dyrektora wykonawczego w zakresie **proponowania danemu państwu członkowskiemu konkretnych działań operacyjnych Agencji**, jeżeli jest to uzasadnione wynikami oceny narażenia, analizy ryzyka lub jeżeli co najmniej jednemu odcinkowi granicy przypisuje się krytyczny poziom ryzyka. W przypadku braku współpracy w zakresie tego rodzaju proponowanych działań należy powiadomić Komisję celem przeprowadzenia oceny i podjęcia decyzji w kwestii, czy dalsze działanie może być konieczne zgodnie z art. 43 dotyczącym sytuacji na granicy zewnętrznej UE wymagającej pilnego podjęcia działań.

Wniosek **usprawnia wymianę informacji i współpracę** w Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (zob. zasadniczo art. 12).

- W drodze aktów wykonawczych dookreślone zostaną następujące informacje: rodzaj informacji, które należy dostarczyć w ramach EUROSUR-u, ale również podmioty odpowiedzialne za gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie i przekazywanie szczególnych informacji, dopuszczalne opóźnienia pod względem zgłaszania oraz zasady bezpieczeństwa i ochrony danych (zob. np. art. 25).

- **Agencja będzie monitorować w czasie rzeczywistym** zarówno techniczny status sieci i systemów, jak i jakość informacji zgłaszanych przez państwa członkowskie, oraz będzie prowadzić wymianę takich informacji z użytkownikami, co stanowi kluczowy element wiarygodności ram EUROSUR-u (art. 24).
- **Sieć komunikacyjna** została opracowana w ramach obecnego rozporządzenia w sprawie EUROSUR-u i umożliwia wymianę informacji niejawnych UE między państwami członkowskimi oraz Agencją. Przedmiotowa sieć komunikacyjna będzie teraz wykorzystywana (art. 14 i 15) w odniesieniu do każdej wymiany informacji między poszczególnymi komponentami Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a jej poziom klauzuli tajności został podniesiony z „RESTREINT UE/EU RESTRICTED” do „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL” w celu poprawy bezpieczeństwa informacji i zwiększenia zaufania między podmiotami.
- Agencja opracuje **normy techniczne** w celu poprawy wymiany informacji, zaś **zabezpieczanie informacji** zostanie wzmocnione przez krajowe ośrodki koordynacji (art. 16).

W ramach wniosku usprawniona zostaje **reakcja UE w dziedzinie powrotów** w odniesieniu do następujących aspektów (zob. art. 49 i następne):

- W niniejszym wniosku w dalszym stopniu rozszerzono mandat Agencji w zakresie zapewniania **państwom członkowskim pomocy technicznej i operacyjnej w procedurach powrotu**, bez uszczerbku dla odpowiedzialności państw członkowskich za wydawanie decyzji nakazujących powrót, w tym sporządzanie decyzji nakazujących powrót, identyfikację obywateli państw trzecich oraz inne działania państw członkowskich poprzedzające powrót i związane z powrotami.
- Aby udzielić szerzej zakrojonej pomocy państwom członkowskim, Agencji powierzono również następujące zadania:
 - opracowanie modelu odniesienia dla systemu zarządzania sprawami dotyczącymi powrotów określającego strukturę krajowych systemów zarządzania powrotami;
 - wspieranie rozwoju ich systemów krajowych lub dostosowanie ich do modelu;
 - ustanowienie systemu centralnego i infrastruktury łączności z/pomiędzy krajowymi systemami zarządzania powrotami a systemem centralnym w celu przetwarzania wszelkich informacji i danych niezbędnych Agencji do udzielania pomocy technicznej i operacyjnej zgodnie z rozporządzeniem.
- **Nowe podejście wspólnotowe do współpracy z krajami trzecimi:** udzielanie pomocy w działaniach dotyczących powrotów prowadzonych przez państwa trzecie oraz w państwach trzecich, w tym poprzez rozmieszczenie stałej służby

Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w państwach trzecich, a także poprzez zacieśnienie współpracy z organami państw trzecich w zakresie powrotów, w tym w odniesieniu do uzyskiwania dokumentów podróży.

- **Wzmocnienie mandatu Agencji w zakresie przetwarzania danych osobowych** w związku z jej działalnością w dziedzinie powrotów, jak również w zakresie wymiany informacji z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi w odniesieniu do działań związanych z powrotami.

W ramach wniosku **uwypuklono wymiar zewnętrzny Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (zob. art. 72–79):**

- Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna będzie mogła działać w państwach trzecich, nieograniczonych do sąsiadujących państw trzecich, w tym w obszarze powrotów określonym powyżej.
- We wniosku **opisano warunki, na jakich Agencja będzie oferować pomoc techniczną i operacyjną państwom trzecim**. Działania Agencji mogłyby być prowadzone na każdej granicy danego państwa trzeciego, w stosownych przypadkach za zgodą państwa członkowskiego (państw członkowskich) graniczącego (graniczących) z obszarem operacyjnym.
- W ramach wniosku poprawiono wymianę informacji z państwami trzecimi w ramach EUROSUR-u za pośrednictwem krajowych ośrodków koordynacji, przy jednoczesnym zachowaniu historycznych stosunków między państwami członkowskimi a państwami trzecimi. Przepisy będą szczegółowo określać warunki wymiany danych z organami państw trzecich oraz warunki, na jakich połączone usługi EUROSUR-u mogą być świadczone organom państw trzecich.
- Zgodnie z wnioskiem Komisji w sprawie utworzenia europejskiej sieci urzędników łącznikowych ds. imigracji (wersja przekształcona) uznano **rolę oficera łącznikowego ds. imigracji** w zakresie wymiany informacji i współpracy. Oprócz europejskiej sieci oficerów łącznikowych ds. imigracji formalnie ustanowiono powiązania z krajowymi ośrodkami koordynacji oraz z Agencją.
- **Wyjaśniono rolę Komisji w odniesieniu do współpracy z państwami trzecimi**: Komisja wspiera państwa członkowskie i Agencję w dziedzinie współpracy z państwami trzecimi, przygotowując wzorcowe przepisy i sprawdzając, czy odpowiednie postanowienia umów dwustronnych i wielostronnych oraz ustaleń roboczych są zgodne z rozporządzeniem.

W oparciu o konkluzje Rady z dnia 27 marca 2017 r. Komisja proponuje ponadto włączenie systemu FADO (fałszywe i autentyczne dokumenty on-line) do ram Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. System FADO to europejski system archiwizacji obrazu służący do wymiany informacji między państwami członkowskimi na temat autentycznych i fałszywych dokumentów, który to system obecnie jest zarządzany przez Sekretariat Generalny Rady. Taki wspólny i współdzielony unijny system archiwizacji obrazu jest bardzo

przydatnym narzędziem w walce z przestępstwami przeciwko wiarygodności dokumentów, ponieważ ułatwia wykrywanie fałszywych dokumentów. Włączenie systemu FADO do ram Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej umożliwi Agencji przejęcie systemu i zarządzanie tym systemem. Włączenie **systemu FADO** przyniesie następujące wyniki (art. 80):

- W celu wspierania państw członkowskich w sprawdzaniu autentyczności dokumentów na granicy we wniosku powierzono Agencji przejęcie **systemu FADO (fałszywe i autentyczne dokumenty on-line)** i jego dostosowanie do obecnych i przyszłych wymogów. Wspólne działanie Rady 98/700/WSiSW z dnia 3 grudnia 1998 r. zostanie uchylone w całości i zastąpione podstawą prawną w rozporządzeniu w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, umożliwiając Agencji przejęcie obecnego systemu. Przepisy wykonawcze zostaną ustanowione w aktach wykonawczych. Zapewniłoby to zaangażowanie ekspertów z państw członkowskich (poprzez istniejący komitet ustanowiony na mocy art. 6), a także umożliwiłoby dostosowanie systemu do przyszłych potrzeb.
- **Wielowarstwowa struktura** systemu FADO powinna zostać zachowana, ponieważ konieczne jest zapewnienie różnych poziomów informacji o dokumentach różnym zainteresowanym stronom, w tym ogółowi społeczeństwa. W odniesieniu do **okresu przejściowego** należy zapewnić, aby obecny system FADO funkcjonował do czasu uruchomienia nowego systemu oraz aby istniejące dane były przekazywane do nowego systemu za zgodą państw członkowskich jako właścicieli danych.

Wniosek dotyczy również kilku aspektów zarządzania Agencją i kwestii administracyjnych.

- Biorąc pod uwagę ustanowienie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także ogólne rozszerzenie mandatu Agencji, w szczególności w dziedzinie powrotów, przewidziano **trzech zastępców dyrektora wykonawczego** zamiast jednego, jak w obecnym rozporządzeniu (art. 105). Wszystkim tym **trzem zastępcom dyrektora wykonawczego należy przyznać określony zakres odpowiedzialności.**
- Ze względu na fundamentalne znaczenie Agencji jako części Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej odpowiedzialnej za zintegrowane zarządzanie granicami zewnętrznymi oraz ze względu rolę Komisji w wieloletnim cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (zob. art. 8) odpowiedzialność Komisji w ramach zarządzania Agencją powinna zostać dostosowana do **zasad wspólnego podejścia do unijnych agencji zdecentralizowanych** przyjętego w dniu 12 lipca 2012 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję (np. w odniesieniu do mianowania zastępców dyrektora wykonawczego, art. 105).
- We wniosku ustanowiono **komitet** wspomagający Komisję w przygotowaniu szeregu aktów wykonawczych przewidzianych w rozporządzeniu.

W odniesieniu do systemu FADO należy jednak wykorzystać istniejący komitet ustanowiony na mocy art. 6 (art. 117).

We wniosku powtórzono przepisy obecnego rozporządzenia w odniesieniu do Irlandii i Zjednoczonego Królestwa.

Komisja uważa, że wyżej wymienione zmiany są niezbędne, by zagwarantować, aby Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna była dobrze wyposażona, sprawna i w pełni operacyjna w celu zapewnienia skutecznego wsparcia dla państw członkowskich w zakresie ochrony granic zewnętrznych Unii.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej
oraz uchylające wspólne działanie Rady 98/700/WSiSW, rozporządzenie Parlamentu
Europejskiego i Rady (UE) nr 1052/2013 oraz rozporządzenie Parlamentu
Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624**

*Wkład Komisji Europejskiej w spotkanie przywódców
w Salzburgu w dniach 19–20 września 2018 r.*

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 77 ust. 2 lit. b) i d) oraz art. 79 ust. 2 lit. c),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁵,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹⁶,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem polityki Unii w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi jest opracowanie i wdrożenie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami na poziomie krajowym i unijnym, będącego nieuniknioną konsekwencją swobody przepływu osób w obrębie Unii oraz podstawowym elementem przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami ma kluczowe znaczenie dla usprawnienia zarządzania migracjami. Jego celem jest skuteczne zarządzanie przekraczaniem granic zewnętrznych oraz podjęcie wyzwań związanych z migracją i przeciwdziałanie potencjalnym przyszłym zagrożeniom na tych granicach, a tym samym przyczynienie się do zwalczania poważnych przestępstw o charakterze transgranicznym i zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii. Jednocześnie konieczne jest, aby podejmowane działania realizowane były przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych oraz w sposób gwarantujący swobodny przepływ osób w Unii.

¹⁵ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁶ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

- (2) Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej została utworzona rozporządzeniem Rady (WE) nr 2007/2004¹⁷. Od rozpoczęcia swojego funkcjonowania w dniu 1 maja 2005 r. skutecznie wspierała ona państwa członkowskie we wdrażaniu operacyjnych aspektów zarządzania granicami zewnętrznymi za pomocą wspólnych operacji i szybkich interwencji na granicy, analizy ryzyka, wymiany informacji, stosunków z państwami trzecimi oraz powrotów osób powracających.
- (3) Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej przemianowano na Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej („Agencja”), a jej zadania zostały rozszerzone, z zachowaniem pełnej ciągłości we wszystkich działaniach i procedurach Agencji. Zasadniczą rolą Agencji powinno być ustanowienie strategii technicznej i operacyjnej w ramach wieloletniego cyklu polityki strategicznej na rzecz wdrożenia zintegrowanego zarządzania granicami, nadzorowanie efektywnego funkcjonowania kontroli granicznej na granicach zewnętrznych, przeprowadzanie analiz ryzyka i ocen narażenia, zapewnianie państwom członkowskim i państwom trzecim szerzej zakrojonej pomocy technicznej i operacyjnej poprzez wspólne operacje i szybkie interwencje na granicy, zapewnianie praktycznego wdrożenia środków w sytuacji wymagającej pilnego podjęcia działań na granicach zewnętrznych, udzielanie pomocy technicznej i operacyjnej w celu wsparcia akcji poszukiwania i ratowania osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu, organizowanie, koordynowanie i prowadzenie operacji powrotowych i interwencji powrotowych oraz zapewnianie pomocy technicznej i operacyjnej w działaniach państw trzecich w zakresie powrotów.
- (4) Od początku kryzysu migracyjnego w 2015 r. Komisja podejmuje ważne inicjatywy w celu wzmocnienia ochrony granic Unii. W grudniu 2015 r. przedstawiono wniosek w sprawie znacznego rozszerzenia mandatu Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej, który został wynegocjowany w rekordowym czasie w 2016 r. Rozporządzenie w sprawie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej weszło w życie w dniu 6 października 2016 r.
- (5) Unijne ramy w dziedzinie kontroli granic zewnętrznych, powrotów i azylu nadal wymagają jednak poprawy. W tym celu oraz w celu dalszego wspierania obecnych i przyszłych planowanych działań operacyjnych należy zreformować Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną poprzez zapewnienie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej silniejszego mandatu, w szczególności poprzez wyposażenie jej w niezbędne zdolności w postaci stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej składającej się z 10 000 członków personelu operacyjnego posiadających uprawnienia wykonawcze, aby skutecznie wspierać państwa członkowskie w terenie w ich wysiłkach na rzecz ochrony granic zewnętrznych, walki z wtórnymi przepływami i znacznego zwiększenia skuteczności powrotów migrantów o nieuregulowanym statusie.

¹⁷

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 z dnia 26 października 2004 r. ustanawiające Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 349 z 25.11.2004, s. 1).

- (6) W konkluzjach z dnia 28 czerwca 2018 r. Rada Europejska wezwała do dalszego wzmocnienia pomocniczej roli Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym w kwestii współpracy z państwami trzecimi, dzięki zapewnieniu jej większych zasobów i rozszerzeniu jej mandatu, w celu zagwarantowania skutecznej kontroli granic zewnętrznych i znacznego zwiększenia skuteczności powrotów migrantów o nieuregulowanym statusie.
- (7) Należy skutecznie monitorować przekraczanie granic zewnętrznych, podjąć wyzwania związane z migracją i odpowiedzieć na potencjalne przyszłe zagrożenia na granicach zewnętrznych, zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii, zagwarantować funkcjonowanie strefy Schengen oraz przestrzegać nadrzędnej zasady solidarności. Działaniu temu powinno towarzyszyć proaktywne zarządzanie migracją, w tym niezbędne środki w państwach trzecich. Mając na uwadze powyższe, konieczne jest skonsolidowanie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz dalsze rozszerzenie mandatu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Agencja powinna składać się głównie ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej liczącej 10 000 członków personelu operacyjnego.
- (8) W celu odzwierciedlenia dalszego jakościowego wzmocnienia jej mandatu, w szczególności poprzez zapewnienie własnego pionu operacyjnego – stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej liczącej 10 000 członków personelu operacyjnego – Agencja, znana uprzednio pod nazwą „Frontex”, powinna odąd być określana jako „Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej” i działać wyłącznie pod tą nazwą. Zmiana ta powinna znaleźć odzwierciedlenie we wszystkich istotnych kwestiach, łącznie z jej wizualizacją w zewnętrznych materiałach komunikacyjnych.
- (9) Wdrażając europejskie zintegrowane zarządzanie granicami, należy zapewnić spójność z innymi celami politycznymi, a także właściwe funkcjonowanie transportu transgranicznego.
- (10) Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami powinno być realizowane jako wspólny obowiązek Agencji oraz organów krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie granicami, w tym straży przybrzeżnych w zakresie realizowanych przez nie operacji ochrony granic morskich i wszelkich innych zadań kontroli granicznej, oraz organów odpowiedzialnych za powroty. Chociaż to na państwach członkowskich nadal spoczywa główna odpowiedzialność za zarządzanie własnymi granicami zewnętrznymi w interesie swoim i wszystkich państw członkowskich oraz za wydawanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, Agencja powinna wspierać stosowanie środków unijnych związanych z zarządzaniem granicami zewnętrznymi i z powrotami poprzez wzmocnianie, ocenę i koordynację działań państw członkowskich wdrażających te środki.
- (11) W celu zapewnienia skutecznego wdrożenia europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami oraz zwiększenia skuteczności wspólnej polityki powrotowej należy ustanowić Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną. Powinna ona zostać wyposażona w niezbędne środki finansowe oraz zasoby kadrowe i sprzętowe. Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna powinna składać się z Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz organów krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie granicami, w tym straży przybrzeżnej w zakresie realizowanych przez nią zadań kontroli granicznej, oraz z organów odpowiedzialnych za powroty. Będzie się ona opierać na wspólnym

wykorzystywaniu informacji, potencjałów i systemów na poziomie krajowym oraz reakcji Agencji na poziomie Unii.

- (12) Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami nie wpływa na zakres odpowiednich kompetencji Komisji i państw członkowskich w obszarze cel, w szczególności w odniesieniu do kontroli, zarządzania ryzykiem i wymiany informacji.
- (13) Odpowiedzialność za opracowywanie strategii i przepisów w zakresie kontroli granicznej na granicach zewnętrznych i powrotów, w tym za opracowanie strategii europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, nadal spoczywa na instytucjach Unii. Należy zapewnić ścisłą koordynację działań między Agencją a tymi instytucjami.
- (14) Skuteczne wdrożenie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami przez Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną należy zapewnić poprzez wieloletni cykl polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. Cykl wieloletni powinien ustanowić zintegrowany, jednolity i ciągły proces udzielania wytycznych strategicznych skierowanych do wszystkich odpowiednich podmiotów na szczeblu Unii i w państwach członkowskich w obszarze zarządzania granicami i powrotów, tak aby podmioty te realizowały zintegrowane zarządzanie granicami w sposób spójny. Uwzględnia on również wszelkie istotne interakcje Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z Komisją, innymi instytucjami i organami, a także, w stosownych przypadkach, współpracę z innymi właściwymi partnerami, w tym z państwami trzecimi i osobami trzecimi.
- (15) Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami wymaga zintegrowanego planowania między państwami członkowskimi a Agencją w zakresie działań dotyczących granic i powrotów, przygotowania reakcji na wyższe poziomy ryzyka na granicach zewnętrznych w zakresie planowania ewentualnościowego oraz koordynacji długoterminowego rozwoju zdolności zarówno w zakresie rekrutacji i szkolenia, jak i nabywania i rozwoju wyposażenia.
- (16) Wprowadzanie niniejszego rozporządzenia w życie nie wpływa na podział kompetencji między Unią a państwami członkowskimi ani na zobowiązania państw członkowskich wynikające z Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, Międzynarodowej konwencji o bezpieczeństwie życia na morzu, Międzynarodowej konwencji o poszukiwaniu i ratownictwie morskim, Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i uzupełniającego ją Protokołu przeciwko przemytowi migrantów drogą lądową, morską i powietrzną, Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz innych właściwych instrumentów międzynarodowych.
- (17) Wdrożenie niniejszego rozporządzenia pozostaje bez uszczerbku dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 656/2014¹⁸.

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 656/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiające zasady ochrony zewnętrznych granic morskich w kontekście współpracy operacyjnej koordynowanej przez Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 93).

- (18) Agencja powinna realizować swoje zadania z zastrzeżeniem zakresu odpowiedzialności państw członkowskich w odniesieniu do utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.
- (19) Agencja powinna realizować swoje zadania z zastrzeżeniem kompetencji państw członkowskich w dziedzinie obrony.
- (20) Rozszerzenie zakresu zadań i kompetencji Agencji powinno iść w parze ze wzmocnieniem gwarancji praw podstawowych i zwiększeniem zakresu odpowiedzialności.
- (21) Dla skutecznej realizacji swoich zadań Agencja opiera się na współpracy z państwami członkowskimi. W tym kontekście ważne jest, aby Agencja i państwa członkowskie działały w dobrej wierze i prowadziły wymianę rzetelnych informacji w sposób terminowy. Żadne państwo członkowskie nie powinno być zobowiązane do udzielania informacji, których ujawnienie uznaje za sprzeczne z podstawowymi interesami swojego bezpieczeństwa.
- (22) Państwa członkowskie – we własnym interesie oraz w interesie pozostałych państw członkowskich – powinny również przekazywać odpowiednie dane niezbędne do prowadzenia działań przez Agencję, w tym do celów orientacji sytuacyjnej, analizy ryzyka, oceny narażenia i zintegrowanego planowania. Powinny one także zapewnić, by dane te były rzetelne, aktualne oraz pozyskane i wprowadzane zgodnie z prawem.
- (23) Europejski system nadzorowania granic (EUROSUR) jest niezbędny do funkcjonowania Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w celu ukształtowania ram wymiany informacji i współpracy operacyjnej między organami krajowymi państw członkowskich, a także z Agencją. EUROSUR zapewnia tym organom oraz Agencji infrastrukturę i narzędzia niezbędne do poprawy ich orientacji sytuacyjnej oraz zdolności reagowania na granicach zewnętrznych do celów wykrywania i zwalczania nielegalnej imigracji i przestępczości transgranicznej oraz zapobiegania im, a także przyczyniania się do ratowania życia migrantów i zapewniania im ochrony.
- (24) Państwa członkowskie powinny ustanowić krajowe ośrodki koordynacji w celu poprawy wymiany informacji i współpracy w zakresie ochrony granic oraz przeprowadzania odpraw na przejściach granicznych między tymi państwami oraz z Agencją. Do właściwego funkcjonowania EUROSUR-u konieczna jest współpraca wszystkich organów krajowych odpowiedzialnych za ochronę granicy zewnętrznej na mocy prawa krajowego za pośrednictwem krajowych ośrodków koordynacji.
- (25) Niniejsze rozporządzenie nie powinno utrudniać państwom członkowskim powierzania ich krajowym ośrodkom koordynacji zadań związanych również z koordynowaniem wymiany informacji i współpracy w zakresie innych elementów zintegrowanego zarządzania granicami, takich jak powroty.
- (26) Jakość informacji wymienianych między państwami członkowskimi a Agencją jest podstawowym warunkiem właściwego funkcjonowania zintegrowanego zarządzania granicami. W oparciu o sukces EUROSUR-u należy zapewnić jakość poprzez standaryzację, automatyzację wymiany informacji między sieciami i systemami, zabezpieczanie informacji oraz kontrolę jakości przekazywanych danych i informacji.
- (27) Agencja powinna zapewniać niezbędną pomoc w opracowywaniu i wdrażaniu EUROSUR, w tym współdziałania systemów – w szczególności ustanawiając, utrzymując i koordynując ramy EUROSUR.

- (28) EUROSUR powinien zapewnić wyczerpujący obraz sytuacji na granicach zewnętrznych, ale również w strefie Schengen i w strefie przedgranicznej. Powinien on obejmować ochronę granic lądowych, morskich i powietrznych, ale także odprawy na przejściach granicznych.
- (29) Ochrona granic powietrznych powinna być elementem zarządzania granicami, ponieważ zarówno loty komercyjne, jak i prywatne oraz zdalnie kierowane bezzałogowe systemy powietrzne są wykorzystywane do nielegalnych działań związanych z imigracją i przestępczością transgraniczną.
- (30) Połączone usługi EUROSUR-u świadczone przez Agencję powinny opierać się na wspólnym stosowaniu narzędzi nadzoru i współpracy między agencjami na szczeblu Unii, w tym na świadczeniu usług programu Copernicus w zakresie bezpieczeństwa. Powinny one zapewnić państwom członkowskim i Agencji usługi informacyjne o wartości dodanej związane ze zintegrowanym zarządzaniem granicami. Zakres połączonych usług EUROSUR-u powinien zostać rozszerzony w celu wspierania odpraw na przejściach granicznych, ochrony granic powietrznych i monitorowania przepływów migracyjnych.
- (31) Używanie do transportu małych i nienadających się do żeglugi morskiej łodzi sprawiło, że liczba migrantów, którzy utonęli w pobliżu morskich południowych granic zewnętrznych, gwałtownie wzrosła. EUROSUR powinien zdecydowanie poprawić operacyjną i techniczną zdolność Agencji i państw członkowskich do namierzania takich małych łodzi oraz do zwiększenia możliwości reagowania państw członkowskich, przyczyniając się tym samym do zmniejszenia liczby ofiar śmiertelnych wśród migrantów.
- (32) W niniejszym rozporządzeniu uznaje się, że szlakami migracyjnymi przemieszczają się także osoby wymagające ochrony międzynarodowej.
- (33) Agencja powinna opracowywać ogólne i ukierunkowane analizy ryzyka oparte na wspólnym zintegrowanym modelu analizy ryzyka, stosowanym przez samą Agencję i państwa członkowskie. Opierając się między innymi na informacjach przekazywanych przez państwa członkowskie, Agencja powinna przekazywać odpowiednie informacje odnoszące się do wszelkich aspektów mających znaczenie dla europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, w szczególności do kontroli granicznej, powrotów, nieuregulowanych wtórnych przepływów obywateli państw trzecich w obrębie Unii, zapobiegania przestępczości transgranicznej, w tym ułatwiania niedozwolonego przekraczania granicy, handlu ludźmi, terroryzmu oraz zagrożeń typu hybrydowego, a także do sytuacji w odpowiednich państwach trzecich, tak aby umożliwić wprowadzenie odpowiednich środków lub sprostac wykrytym zagrożeniom i ryzykom w celu usprawnienia zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi.
- (34) Mając na uwadze działania Agencji na granicach zewnętrznych, powinna ona przyczyniać się do przeciwdziałania poważnym przestępstwom o charakterze transgranicznym, takim jak przemyt migrantów, handel ludźmi oraz terroryzm, a także do ich wykrywania, jeżeli zaistnieją stosowne okoliczności do podjęcia przez nią działań oraz gdy uzyska ona stosowne informacje dzięki prowadzonym przez siebie działaniom. Agencja powinna koordynować swoje działania z Europolem jako agencją odpowiedzialną za wspieranie i zwiększanie skuteczności działań państw członkowskich oraz ich współpracy w zakresie zapobiegania i zwalczania poważnej przestępczości dotyczącej co najmniej dwóch państw członkowskich. Przestępstwa transgraniczne siłą rzeczy mają wymiar transgraniczny. Charakteryzuje się on tym,

że przestępstwa są bezpośrednio powiązane z niedozwolonym przekraczaniem granic zewnętrznych, w tym w ramach handlu ludźmi lub przemytu migrantów. Należy jednak mieć na uwadze, że art. 1 ust. 2 dyrektywy Rady 2002/90/WE¹⁹ umożliwia państwom członkowskim nienakładanie sankcji w odniesieniu do zachowania, którego celem jest zapewnienie pomocy humanitarnej migrantom.

- (35) W duchu wspólnej odpowiedzialności zadaniem Agencji powinno być regularne monitorowanie zarządzania granicami zewnętrznymi. Agencja powinna zapewnić właściwe i skuteczne monitorowanie nie tylko za pomocą orientacji sytuacyjnej i analizy ryzyka, ale również dzięki obecności w państwach członkowskich ekspertów będących jej pracownikami. Z tego względu Agencja powinna mieć możliwość wysyłania do państw członkowskich oficerów łącznikowych na pewien okres, w czasie którego składają oni sprawozdania dyrektorowi wykonawczemu. Sprawozdania oficerów łącznikowych powinny stanowić część oceny narażenia.
- (36) Agencja powinna przeprowadzać ocenę narażenia w oparciu o obiektywne kryteria w celu oszacowania zdolności i gotowości państw członkowskich do stawienia czoła wyzwaniom pojawiającym się na ich granicach zewnętrznych oraz do wniesienia wkładu na rzecz stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz rezerwy wyposażenia technicznego. Ocena narażenia powinna obejmować ocenę wyposażenia, infrastruktury, personelu, budżetu i zasobów finansowych państw członkowskich oraz ich planów ewentualnościowych w celu przeciwdziałania ewentualnym kryzysom na granicach zewnętrznych. Państwa członkowskie powinny podejmować środki w celu zaradzenia wszelkim niedociągnięciom stwierdzonym w tej ocenie. Dyrektor wykonawczy powinien określić środki do podjęcia i zalecić je danemu państwu członkowskiemu. Dyrektor wykonawczy powinien również wyznaczyć termin, w którym środki te powinny zostać podjęte, i ściśle monitorować ich terminowe wdrożenie. Jeżeli niezbędne środki nie zostaną podjęte w wyznaczonym terminie, sprawa powinna zostać przekazana rządowi w celu podjęcia dalszych decyzji.
- (37) Jeżeli Agencja nie otrzyma rzetelnych i terminowych informacji niezbędnych do przeprowadzenia oceny narażenia, powinna ona mieć możliwość wzięcia tej okoliczności pod uwagę podczas przeprowadzania tej oceny narażenia, chyba że istnieją należycie uzasadnione powody do wstrzymania przekazania danych.
- (38) Ocena narażenia oraz mechanizm oceny Schengen ustanowiony rozporządzeniem Rady (UE) nr 1053/2013²⁰ stanowią dwa uzupełniające się mechanizmy gwarantujące europejską kontrolę jakości właściwego funkcjonowania strefy Schengen oraz zapewniające stałą gotowość na szczeblu unijnym i krajowym do reagowania na wszelkie wyzwania na granicach zewnętrznych. Należy zmaksymalizować synergie między tymi mechanizmami w celu stworzenia lepszego obrazu sytuacji w zakresie funkcjonowania strefy Schengen, uniknięcia, w miarę możliwości, powielania wysiłków po stronie państw członkowskich oraz zapewnienia lepiej skoordynowanego wykorzystania odpowiednich unijnych instrumentów finansowych wspierających zarządzanie granicami zewnętrznymi.

¹⁹ Dyrektywa Rady 2002/90/WE z dnia 28 listopada 2002 r. definiująca ułatwianie nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu (Dz.U. L 328 z 5.12.2002, s. 17).

²⁰ Rozporządzenie Rady (UE) nr 1053/2013 z dnia 7 października 2013 r. w sprawie ustanowienia mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen oraz uchylenia decyzji komitetu wykonawczego z dnia 16 września 1998 r. dotyczącej utworzenia Stałego Komitetu ds. Oceny i Wprowadzania w Życie Dorobku Schengen (Dz.U. L 295 z 6.11.2013, s. 27).

W tym celu należy wprowadzić regularną wymianę informacji między Agencją a Komisją na temat wyników osiąganych przez obydwa te mechanizmy.

- (39) Biorąc pod uwagę, że państwa członkowskie określają odcinki granic, do których Agencja przypisuje poziomy ryzyka, oraz że zdolności reagowania państw członkowskich i Agencji powinny być powiązane z tymi poziomami ryzyka, należy ustanowić czwarty poziom ryzyka odpowiadający sytuacji, w której strefa Schengen jest zagrożona i w której Agencja powinna interweniować.
- (40) Agencja powinna organizować odpowiednią pomoc techniczną i operacyjną dla państw członkowskich, aby poprawić ich zdolność do realizacji spoczywających na nich obowiązków w zakresie kontroli granic zewnętrznych oraz stawienia czoła wyzwaniom na granicach zewnętrznych spowodowanym nielegalną imigracją lub przestępczością transgraniczną. Taka pomoc nie powinna naruszać kompetencji właściwych organów krajowych do wszczynania postępowań przygotowawczych w sprawach karnych. W tym zakresie Agencja powinna – na wniosek państwa członkowskiego lub z własnej inicjatywy – organizować i koordynować wspólne operacje dotyczące jednego lub większej liczby państw członkowskich oraz rozmieszczać zespoły stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także niezbędne wyposażenie techniczne.
- (41) W przypadkach wystąpienia szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań na granicach zewnętrznych Agencja powinna – na wniosek państwa członkowskiego lub z własnej inicjatywy – organizować i koordynować szybkie interwencje na granicy oraz rozmieszczać zarówno zespoły ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, jak i wyposażenie techniczne, w tym z rezerwy wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania. Szybkie interwencje na granicy powinny na określony czas zapewniać wzmocnienie w sytuacjach, gdy konieczna jest natychmiastowa reakcja, a taka właśnie interwencja stanowi skuteczną reakcję. W celu zapewnienia skutecznego przebiegu takiej interwencji państwa członkowskie powinny udostępnić pracowników operacyjnych stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w celu utworzenia odpowiednich zespołów oraz dostarczyć niezbędne wyposażenie techniczne. Agencja oraz dane państwo członkowskie powinny uzgodnić plan operacyjny.
- (42) W przypadkach, w których jedno z państw członkowskich stoi w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań związanych z migracją na konkretnych odcinkach swoich granic zewnętrznych, a wyzwania te charakteryzują się dużym napływem mieszanych przepływów migracyjnych, państwa członkowskie powinny móc liczyć na wzmocnienie techniczne i operacyjne. Wzmocnienia te powinny być zapewniane na obszarach hotspotów przez zespoły wspierające zarządzanie migracjami. Zespoły te powinny się składać z pracowników operacyjnych rozmieszczonych ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz ekspertów z państw członkowskich rozmieszczonych przez EASO oraz Europol lub inne właściwe agencje Unii. Agencja powinna pomagać Komisji w koordynacji między różnymi agencjami na miejscu.
- (43) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wszelkie organy, do których mogą potencjalnie wpływać wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, takie jak policja, straż graniczna, urzędy imigracyjne i personel ośrodków strzeżonych, uzyskiwały stosowne informacje. Państwa członkowskie powinny zapewnić także przeszkolenie personelu takich organów na niezbędnym poziomie, odpowiednim do wykonywanych zadań i pełnionych funkcji, a także przekazanie temu personelowi

instrukcji dotyczących informowania wnioskodawców o miejscu i sposobie składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

- (44) W czerwcu 2018 r. Rada Europejska ponownie potwierdziła znaczenie polegania na kompleksowym podejściu do migracji i uznała, że migracja jest wyzwaniem nie tylko dla jednego państwa członkowskiego, ale dla Europy jako całości. W tym zakresie Rada podkreśliła znaczenie zapewniania przez Unię pełnego wsparcia, aby zapewnić prawidłowe zarządzanie przepływami migracyjnymi. Wsparcie to jest możliwe dzięki utworzeniu ośrodków kontroli, w których można zapewnić szybką obsługę obywateli państw trzecich, którzy zostali wysadzeni na ląd w Unii, aby udzielić ochrony osobom, które jej potrzebują, oraz zapewnić szybki powrót osobom, które ochrony nie potrzebują. Ponieważ ośrodki kontroli mają być tworzone na zasadzie dobrowolności, Unia powinna mieć możliwość zapewnienia danym państwom członkowskim pełnego finansowego i operacyjnego wsparcia poprzez odpowiednie agencje Unii, w tym Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej.
- (45) Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz [Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu] powinny ściśle współpracować, by skutecznie podejmować wyzwania związane z migracją, zwłaszcza na granicach zewnętrznych, które charakteryzują się dużym napływem mieszanych przepływów migracyjnych. Obie agencje powinny w szczególności koordynować swoje działania i wspierać państwa członkowskie, aby ułatwiać procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową oraz procedurę powrotu, jeżeli chodzi o obywateli państw trzecich, których wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej zostały odrzucone. Agencja oraz [Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu] powinny również współpracować w ramach innych wspólnych działań operacyjnych, takich jak wspólna analiza ryzyka, gromadzenie danych statystycznych, szkolenie i wspieranie państw członkowskich w zakresie planowania ewentualnościowego.
- (46) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość polegania na zwiększonym wsparciu technicznym i operacyjnym zespołów wspierających zarządzanie migracjami, zwłaszcza na obszarach hotspotów lub w ośrodkach kontroli. Zespoły wspierające zarządzanie migracjami powinny składać się z ekspertów spośród personelu Agencji, ekspertów oddelegowanych przez państwa członkowskie oraz ekspertów spośród personelu [Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu], Europolu lub innych odpowiednich agencji Unii lub ekspertów z państw członkowskich wyznaczonych przez [Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu], Europol lub inne odpowiednie agencje Unii. Komisja powinna zapewnić odpowiednią koordynację w zakresie oceny potrzeb i działań w terenie w celu zaangażowania różnych agencji Unii.
- (47) Na obszarach hotspotów państwa członkowskie powinny współpracować z odpowiednimi agencjami Unii, które powinny działać w ramach przyznanych im mandatów i uprawnień oraz pod kierownictwem Komisji. Komisja we współpracy z odpowiednimi agencjami Unii powinna zapewnić, by działania na obszarach hotspotów były zgodne z właściwym prawem Unii.
- (48) Na wniosek państwa członkowskiego, na terenie którego znajdują się ośrodki kontroli, oraz przy koordynacji Komisji agencje Unii powinny w takich ośrodkach wspierać przyjmujące państwo członkowskie w celu stosowania szybkich procedur ubiegania się o ochronę międzynarodową lub powrotu. W takich ośrodkach powinna istnieć możliwość szybkiego odróżnienia obywateli państw trzecich, którzy

potrzebują ochrony międzynarodowej, od tych, którzy nie potrzebują takiej ochrony, możliwość przeprowadzenia kontroli bezpieczeństwa oraz możliwość przeprowadzenia całości lub części procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową lub procedury powrotu.

- (49) W przypadku gdy jest to uzasadnione wynikami oceny narażenia lub analizy ryzyka bądź gdy co najmniej jednemu odcinkowi granicy przypisuje się krytyczny poziom ryzyka, dyrektor wykonawczy Agencji powinien zalecić danemu państwu członkowskiemu zainicjowanie i przeprowadzenie wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy.
- (50) Jeżeli kontrola granic zewnętrznych staje się nieskuteczna do tego stopnia, że stwarza to ryzyko zagrożenia funkcjonowaniu strefy Schengen, ponieważ państwo członkowskie nie podejmuje niezbędnych środków zgodnie z oceną narażenia lub ponieważ państwo członkowskie stojące w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań na granicach zewnętrznych nie zwróciło się o wystarczające wsparcie ze strony Agencji lub nie wdraża tego wsparcia, jednolita, szybka i skuteczna reakcja powinna zostać podjęta na poziomie Unii. W celu ograniczenia ryzyka wystąpienia takich sytuacji i dla zapewnienia lepszej koordynacji na poziomie Unii Komisja powinna określić środki do wdrożenia przez Agencję i zobowiązać dane państwo członkowskie do współpracy z Agencją przy wdrażaniu tych środków. Agencja powinna następnie określić działania do podjęcia w celu praktycznej realizacji środków określonych w decyzji Komisji. Agencja powinna wraz z danym państwem członkowskim opracować plan operacyjny. Dane państwo członkowskie powinno ułatwić wykonanie decyzji Komisji i wdrożenie planu operacyjnego między innymi poprzez wywiązanie się z zaciągniętych zobowiązań, o których mowa w art. 44, 83 i 84. Jeżeli państwo członkowskie nie wykona w ciągu 30 dni tej decyzji Komisji i nie podejmie z Agencją współpracy dotyczącej wdrożenia środków zawartych w tej decyzji, Komisja powinna mieć możliwość zainicjowania przewidzianej w art. 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399²¹ procedury szczególnej w celu stawienia czoła wyjątkowym okolicznościom zagrażającym ogólnemu funkcjonowaniu obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej.
- (51) Stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej powinna składać się z 10 000 pracowników operacyjnych pełniących rolę funkcjonariuszy straży granicznej, eskort powrotu, specjalistów ds. powrotów i inne odpowiednie funkcje. Stała służba powinna obejmować trzy kategorie personelu operacyjnego, tj. statutowych członków personelu zatrudnionych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, członków personelu długoterminowo oddelegowanych do Agencji przez państwa członkowskie oraz członków personelu oddelegowanych przez państwa członkowskie w ramach krótkoterminowego rozmieszczenia. Stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej powinna być rozmieszczana w ramach zespołów zarządzania granicami, zespołów wspierających zarządzanie migracjami lub zespołów ds. powrotów.
- (52) Pracownicy operacyjni stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej rozmieszczeni jako członkowie zespołów powinni posiadać wszystkie niezbędne

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. L 77 z 23.3.2016, s. 1).

uprawnienia do przeprowadzania kontroli granicznych oraz wykonywania zadań związanych z powrotem, w tym zadań wymagających uprawnień wykonawczych określonych we właściwych przepisach krajowych, lub – jeżeli chodzi o pracowników Agencji – zgodnie z załącznikiem V.

- (53) Państwa członkowskie powinny wnieść odpowiednie wkłady na rzecz stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z załącznikiem III, jeżeli chodzi o oddelegowania długoterminowe, oraz zgodnie z załącznikiem IV, jeżeli chodzi o rozmieszczenia krótkoterminowe. Indywidualne wkłady państw członkowskich ustalono na podstawie klucza podziału uzgodnionego w 2016 r. podczas negocjacji dotyczących rezerwy szybkiego reagowania oraz określono w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2016/1624. Klucz podziału został proporcjonalnie dostosowany do rozmiaru stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Wkłady te zostały również ustalone w sposób proporcjonalny dla państw stowarzyszonych w ramach Schengen.
- (54) Funkcjonowanie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i jej skład powinny być przedmiotem przeglądu śródkresowego przeprowadzanego przez Komisję.
- (55) Długotrwały rozwój zasobów ludzkich – w celu zapewnienia wkładów państw członkowskich na rzecz stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej – powinien być wspierany za pośrednictwem systemu wsparcia finansowego. W tym celu należy upoważnić Agencję do korzystania z możliwości przyznawania dotacji państwom członkowskim bez konieczności wystosowywania zaproszeń do składania wniosków w ramach „finansowania niepowiązanego z kosztami” zgodnie z art. 125 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Wsparcie finansowe powinno umożliwiać państwom członkowskim zatrudnianie i szkolenie dodatkowych pracowników w celu zapewnienia im niezbędnej elastyczności koniecznej do spełnienia wymogu obowiązkowego wkładu na rzecz stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Dedykowany system finansowania powinien pomóc osiągnąć właściwą równowagę między ryzykiem wystąpienia nieprawidłowości i nadużyć finansowych a kosztami kontroli. W rozporządzeniu określono kluczowe warunki przyznania wsparcia finansowego, tj. konieczność przeprowadzenia rekrutacji i szkolenia odpowiedniej liczby funkcjonariuszy straży granicznej lub innych specjalistów, która to liczba odpowiada liczbie funkcjonariuszy delegowanych długoterminowo do Agencji, lub konieczność skutecznego rozmieszczenia funkcjonariuszy w trakcie działań operacyjnych Agencji na okres co najmniej 4 miesiące. Biorąc pod uwagę brak odpowiednich i porównywalnych danych na temat rzeczywistych kosztów w poszczególnych państwach członkowskich, opracowanie planu finansowego w oparciu o koszty byłoby zadaniem nadmiernie złożonym i nie odpowiadałoby potrzebie prostego, szybkiego, wydajnego i skutecznego planu finansowego. W tym celu należy upoważnić Agencję do korzystania z możliwości przyznawania dotacji państwom członkowskim bez konieczności wystosowywania zaproszeń do składania wniosków w ramach „finansowania niepowiązanego z kosztami”, z zastrzeżeniem obowiązku spełnienia warunków zgodnie z art. 125 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. W celu ustalenia wysokości kwoty takiego finansowania dla różnych państw członkowskich należy wykorzystać jako kwotę referencyjną roczne wynagrodzenie pracownika kontraktowego instytucji europejskich z grupy funkcyjnej III, grupa zaszeregowania 8, stopień 1, dostosowane za pośrednictwem współczynnika korekty dla każdego państwa członkowskiego zgodnie z zasadą

należytego zarządzania finansami oraz w duchu równego traktowania. Podczas wdrażania tego wsparcia finansowego Agencja oraz państwa członkowskie zapewniają zgodność z zasadami współfinansowania i zakazu podwójnego finansowania.

- (56) W związku z rozmieszczaniem stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej na terytorium państw trzecich Agencja powinna rozwinąć zdolności w ramach własnych struktur dowodzenia i kontroli.
- (57) Aby umożliwić skuteczne rozmieszczenia ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z dniem 1 stycznia 2020 r., należy jak najszybciej przyjąć i wykonać określone decyzje oraz zastosować i wprowadzić środki wykonawcze. W szczególności, w drodze odstępstwa od zwykłego terminu określonego w rozporządzeniu, decyzję zarządu w sprawie profili stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, o której to decyzji mowa w art. 55 ust. 4, należy przyjąć w terminie 6 tygodni od daty wejścia w życie rozporządzenia. Po wydaniu tej decyzji w ciągu 12 tygodni od dnia wejścia w życie rozporządzenia powinny nastąpić wyznaczenia ze strony państw członkowskich zgodnie z art. 56 ust. 4 oraz w art. 57 ust. 1.
- (58) W drodze odstępstwa od zwykłego terminu określonego w rozporządzeniu również decyzję zarządu w sprawie minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego niezbędnej, by spełnić potrzeby Agencji w 2020 r., o czym mowa w art. 64 ust. 4, należy przyjąć w terminie 6 tygodni od daty wejścia w życie rozporządzenia.
- (59) Jednocześnie, aby zapewnić ciągłość wsparcia na rzecz działań operacyjnych organizowanych przez Agencję, wszystkie rozmieszczenia należy zaplanować i zrealizować do dnia 31 grudnia 2019 r., w tym w ramach rezerwy szybkiego reagowania, zgodnie z art. 20, 30 i 31 rozporządzenia (UE) 2016/1624 oraz zgodnie z rocznymi dwustronnymi negocjacjami przeprowadzonymi w 2018 r. W tym celu przepisy te należy uchylić dopiero ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2020 r.
- (60) Siła robocza Agencji będzie się składała z personelu wykonującego zadania powierzone Agencji albo w siedzibie, albo w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej może obejmować członków personelu statutowego, jak również personel oddelegowany przez organy krajowe długoterminowo lub w ramach krótkoterminowego rozmieszczenia. Personel statutowy stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej będzie rozmieszczany przede wszystkim jako członkowie zespołów; jedynie ograniczona i jednoznacznie określona część personelu może być zatrudniana w celu wykonywania funkcji wspierających w ramach tworzenia stałej służby, w szczególności w siedzibie.
- (61) Aby rozwiązać problem utrzymujących się braków w dobrowolnymłączeniu zasobów wyposażenia technicznego z państw członkowskich, szczególnie jeżeli chodzi o aktywa wielkoskalowe, Agencja powinna dysponować własnym niezbędnym wyposażeniem rozmieszczanym w ramach wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy lub dowolnych innych działań operacyjnych. Chociaż od 2011 r. Agencja ma prawo nabywać lub brać w najem lub dzierżawę własne wyposażenie techniczne, to jednak możliwość tę znacznie ogranicza brak zasobów budżetowych.
- (62) W związku z tym, aby sprostać poziomowi ambicji leżącemu u podstaw utworzenia stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Komisja przeznaczyła

znaczną pulę środków finansowych w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 w celu umożliwienia Agencji nabywania, utrzymania i eksploatacji niezbędnych zasobów powietrznych, morskich i lądowych stosownie do potrzeb operacyjnych. O ile nabywanie niezbędnych środków może stanowić długotrwały proces, szczególnie jeżeli chodzi o zasoby wielkoskalowe, docelowo wyposażenie własne Agencji ma stanowić podstawę rozmieszczania operacyjnego, a wkład państw członkowskich ma być dodatkowy, wymagany w wyjątkowych okolicznościach. Wyposażenie Agencji powinno być w znacznej mierze obsługiwane przez zespół techniczny Agencji wchodzący w skład stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Aby zapewnić skuteczne wykorzystanie proponowanych zasobów finansowych, proces ten powinien opierać się na wieloletniej strategii, ustalonej przez zarząd na jak najwcześniejszym etapie.

- (63) Wdrażając niniejsze rozporządzenie, Agencja oraz państwa członkowskie powinny jak najlepiej wykorzystywać – zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym – istniejące zdolności w zakresie zasobów ludzkich i wyposażenia technicznego.
- (64) Długoterminowy rozwój nowych zdolności w ramach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej powinien być skoordynowany między państwami członkowskimi i Agencją zgodnie z wieloletnim cyklem polityki strategicznej, z uwzględnieniem długiego czasu trwania niektórych procesów. Obejmują one rekrutację i szkolenie nowych funkcjonariuszy straży granicznej (którzy w ramach swojej ścieżki zawodowej mogliby służyć zarówno w państwach członkowskich, jak i w stałej służbie), nabywanie, utrzymywanie i usuwanie wyposażania (w przypadku których to działań należy poszukiwać możliwości interoperacyjności i korzyści skali), a także rozwój nowego sprzętu i związanych z nim technologii, w tym za pomocą badań naukowych.
- (65) Plan działania w zakresie zdolności powinien być zbieżny z planami państw członkowskich dotyczącymi rozwoju zdolności oraz wieloletnimi planami dotyczącymi zasobów Agencji w celu optymalizacji inwestycji długoterminowych, by w jak najlepszy sposób chronić granice zewnętrzne.
- (66) Biorąc pod uwagę rozszerzony mandat Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, utworzenie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz jej wzmocnioną obecność w terenie – na granicach zewnętrznych – a także jej zwiększone zaangażowanie w dziedzinie powrotów, Agencja powinna mieć możliwość utworzenia biur w państwach członkowskich w pobliżu miejsc, w których prowadzi znaczące działania operacyjne, na okres trwania tych działań, aby pełniły rolę pośredników między Agencją a przyjmującym państwem członkowskim oraz aby wykonywały zadania związane z koordynacją, logistyką i wsparciem, jak również aby ułatwiały współpracę między Agencją a przyjmującym państwem członkowskim.
- (67) Powrót obywateli państw trzecich, którzy nie spełniają lub przestali spełniać warunki wjazdu, pobytu lub zamieszkania na terytorium państw członkowskich, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE²², stanowi zasadniczy element kompleksowych działań na rzecz zwalczania nielegalnej migracji oraz ważną kwestię leżącą w istotnym interesie publicznym.

²² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98).

- (68) Agencja powinna zwiększyć pomoc udzielaną państwom członkowskim w zakresie powrotu obywateli państw trzecich, bez uszczerbku dla unijnej polityki w zakresie powrotów i zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE. W szczególności powinna ona koordynować i organizować operacje powrotowe z jednego lub większej liczby państw członkowskich oraz organizować i przeprowadzać interwencje powrotowe, aby usprawnić systemy powrotów w państwach członkowskich wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej w wykonywaniu ich zobowiązań do powrotu obywateli państw trzecich zgodnie z tą dyrektywą.
- (69) Agencja powinna – przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych oraz bez uszczerbku dla odpowiedzialności państw członkowskich za wydawanie decyzji nakazujących powrót – zapewniać państwom członkowskim pomoc techniczną i operacyjną w procesie powrotu, w tym w sporządzaniu decyzji nakazujących powrót, identyfikacji obywateli państw trzecich oraz innych działaniach państw członkowskich poprzedzających powrót i związanych z powrotami. Agencja powinna ponadto wspierać państwa członkowskie w uzyskiwaniu dokumentów podróży do celów powrotu we współpracy z władzami stosownych państw trzecich.
- (70) Wsparcie udzielane państwom członkowskim w realizowaniu procedur powrotowych powinno obejmować przekazywanie informacji praktycznych o państwach trzecich będących państwami powrotów, istotnych z punktu widzenia wdrażania niniejszego rozporządzenia, takich jak dane kontaktowe i inne informacje logistyczne niezbędne do sprawnego przebiegu operacji powrotowych. Wsparcie powinno obejmować również tworzenie, obsługę i utrzymanie centralnego systemu przetwarzania wszystkich informacji i danych niezbędnych Agencji do udzielania pomocy technicznej i operacyjnej zgodnie z rozporządzeniem, które to informacje i dane byłyby automatycznie przekazywane przez krajowe systemy zarządzania powrotami państw członkowskich.
- (71) Agencja powinna również zapewniać pomoc techniczną i operacyjną w działaniach państw trzecich związanych z powrotami, w szczególności wówczas, gdy taka pomoc jest uzasadniona priorytetami polityki Unii w zakresie nielegalnej migracji.
- (72) Ewentualne istnienie umowy między państwem członkowskim a państwem trzecim nie zwalnia Agencji ani państw członkowskich z zobowiązań wynikających z prawa Unii lub prawa międzynarodowego, w szczególności z obowiązku przestrzegania zasady *non-refoulement*.
- (73) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość współpracy na poziomie operacyjnym z innymi państwami członkowskimi lub państwami trzecimi na granicach zewnętrznych, w tym w formie operacji wojskowych w celu ścigania przestępstw, w zakresie, w jakim współpraca ta jest zgodna z działaniami Agencji.
- (74) Agencja powinna poprawić wymianę informacji oraz współpracę z innymi organami, biurami i agencjami Unii, takimi jak Europol, EASO, Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego oraz Centrum Satelitarne Unii Europejskiej, Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego lub menedżer sieci w europejskiej sieci zarządzania ruchem lotniczym, aby w jak najlepszy sposób wykorzystać informacje, zdolności oraz systemy, które są już dostępne na szczeblu europejskim, np. unijny program obserwacji i monitorowania Ziemi Copernicus.
- (75) Jednym z elementów europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami jest współpraca z państwami trzecimi. Powinna ona służyć propagowaniu europejskich standardów w obszarze zarządzania granicami i powrotów, wymiany informacji

i analizy ryzyka, ułatwiania wdrażania metod usprawniających powroty oraz wspierania państw trzecich w dziedzinie zarządzania granicami i migracji, w tym w rozmieszczeniu stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej – kiedy takie wsparcie jest wymagane, by chronić granice zewnętrzne – oraz w skutecznym zarządzaniu unijną polityką migracyjną.

- (76) Współpraca z państwami trzecimi powinna się odbywać w ramach zewnętrznych działań Unii oraz zgodnie z zasadami i celami określonymi w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej. Komisja będzie zapewniać spójność między europejskim zintegrowanym zarządzaniem granicami a innymi politykami unijnymi w dziedzinie działań zewnętrznych Unii, a w szczególności wspólną polityką bezpieczeństwa i obrony. Komisję powinien wspierać Wysoki Przedstawiciel Unii oraz jego służby. Taką współpracę należy nawiązać w szczególności w przypadku działań Agencji prowadzonych na terytorium państw trzecich lub działań, w które zaangażowani są funkcjonariusze państw trzecich w takich obszarach, jak analiza ryzyka, planowanie i prowadzenie operacji, szkoleń, wymiana informacji i współpraca.
- (77) W celu zapewnienia, by informacje zawarte w systemie EUROSUR były możliwie jak najbardziej kompletne i aktualne, w szczególności jeżeli chodzi o sytuację w państwach trzecich, Agencja powinna współpracować z organami państw trzecich albo w ramach dwustronnych i wielostronnych umów między państwami członkowskimi i państwami trzecimi, w tym w ramach sieci regionalnych, albo za pomocą ustaleń roboczych dokonanych między Agencją a właściwymi organami państw trzecich. W tym celu Europejska Służba Działań Zewnętrznych, delegatury i biura Unii powinny dostarczać wszelkich informacji, które mogą mieć znaczenie dla EUROSUR.
- (78) Niniejsze rozporządzenie zawiera przepisy dotyczące współpracy z państwami trzecimi, ponieważ dobrze zorganizowana i stała wymiana informacji oraz współpraca z tymi państwami, w tym m.in. z sąsiadującymi państwami trzecimi, stanowią kluczowe czynniki umożliwiające osiągnięcie celów europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. Konieczne jest, by wszelka wymiana informacji i wszelka współpraca między państwami członkowskimi i państwami trzecimi odbywała się w pełnej zgodności z prawami podstawowymi.
- (79) Aby uzyskać kompleksowy obraz sytuacji oraz przeprowadzić kompleksową analizę ryzyka obejmującą strefę przedgraniczną, Agencja oraz krajowe ośrodki koordynacji powinny gromadzić informacje i współpracować z oficerami łącznikowymi ds. imigracji rozmieszczonymi w państwach trzecich przez państwa członkowskie, Komisję Europejską, Agencję lub inne agencje Unii.
- (80) System FADO (fałszywe i autentyczne dokumenty on-line) ustanowiono na mocy wspólnego działania 98/700/WSiSW w Sekretariacie Generalnym Rady, zapewniając organom państw członkowskich dostęp do informacji dotyczących każdej wykrytej nowej metody fałszowania oraz informacji dotyczących autentycznych dokumentów znajdujących się w obrocie.
- (81) W swoich konkluzjach z dnia 27 marca 2017 r. Rada stwierdziła, że zarządzanie systemem FADO jest przestarzałe oraz że aby system ten nadal spełniał wymogi polityk wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, konieczna jest zmiana jego podstawy prawnej. Rada zauważyła również, że można w tym zakresie wykorzystać synergie, korzystając z wiedzy eksperckiej Agencji w zakresie przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów oraz z prac, które Agencja prowadzi już w tej dziedzinie. Agencja powinna zatem przejść od Sekretariatu Generalnego Rady Unii

Europejskiej kwestie administracyjne, jak również kwestie operacyjnego i technicznego zarządzania systemem FADO.

- (82) Należy zachować wielowarstwową strukturę systemu FADO, by zapewniać różne poziomy informacji o dokumentach różnym zainteresowanym stronom, w tym ogółowi społeczeństwa.
- (83) W okresie przejściowym należy zapewnić, aby system FADO był w pełni operacyjny do czasu skutecznego przeprowadzenia transferu i przeniesienia istniejących danych do nowego systemu. Prawo własności istniejących danych powinno wtedy zostać przeniesione na Agencję.
- (84) Wszelkie przetwarzanie danych osobowych przez państwa członkowskie w ramach niniejszego rozporządzenia powinno odbywać się w stosownych przypadkach zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 lub z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680²³.
- (85) W kontekście powrotu często zdarza się, że obywatele państw trzecich nie posiadają żadnych dokumentów identyfikacyjnych i nie współpracują przy ustalaniu swojej tożsamości, zatajając informacje lub podając nieprawidłowe dane osobowe. Biorąc pod uwagę szczególną polityczną potrzebę zapewnienia wydajności procedur powrotu, konieczne jest, aby Agencja mogła ograniczyć niektóre prawa osób, których dane dotyczą, w celu zapobiegania sytuacjom, w których nadużywanie takich praw może utrudnić prawidłowe wdrażanie procedur powrotu i skuteczne wykonanie decyzji nakazujących powrót przez państwa członkowskie lub uniemożliwić Agencji skuteczne wykonywanie jej zadań. W szczególności korzystanie z prawa do ograniczenia przetwarzania może znacząco opóźnić i utrudnić przebieg operacji powrotowych. W niektórych przypadkach prawo dostępu przysługujące osobie, której dane dotyczą, może ponadto zagrozić przeprowadzeniu operacji powrotowej, zwiększając ryzyko ucieczki, jeżeli osoba, której dane dotyczą, dowie się, że Agencja przetwarza jej dane w kontekście planowanej operacji powrotowej. Z drugiej strony prawo do sprostowania może zwiększyć ryzyko, że dany obywatel państwa trzeciego wprowadzi organy w błąd, podając nieprawidłowe dane.
- (86) W celu właściwej realizacji zadań Agencji w dziedzinie powrotów, w tym poprzez wspieranie państw członkowskich w prawidłowym wdrażaniu procedur powrotu i skutecznym wykonywaniu decyzji nakazujących powrót, a także w celu ułatwienia operacji powrotowych, Agencja może być zmuszona do przekazywania danych osobowych osób powracających do państw trzecich. Państwa trzecie będące państwami powrotu często nie podlegają decyzjom stwierdzającym odpowiedni stopień ochrony przyjętym przez Komisję na podstawie art. 45 rozporządzenia (UE) 2016/679 lub na podstawie art. 36 dyrektywy (UE) 2016/680 i często nie zawarły one lub nie zamierzają zawrzeć umowy o readmisji z Unią ani nie przewidują w inny sposób odpowiedniej ochrony w rozumieniu art. 49 [rozporządzenia (UE) nr 45/2001] bądź w rozumieniu krajowych przepisów transponujących art. 37 dyrektywy (UE) 2016/680. Pomimo szeroko zakrojonych wysiłków Unii

²³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

w dziedzinie współpracy z głównymi państwami pochodzenia nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich podlegających zobowiązaniu do powrotu zapewnienie systematycznego wykonywania przez te państwa trzecie obowiązku readmisji własnych obywateli ustanowionego na mocy prawa międzynarodowego nie zawsze jest jednak możliwe. Umowy o readmisji zawarte lub negocjowane przez Unię lub państwa członkowskie i przewidujące odpowiednią ochronę danych osobowych obejmują ograniczoną liczbę takich państw trzecich. W sytuacji gdy takie umowy jeszcze nie istnieją, Agencja powinna przekazywać dane osobowe w celu ułatwienia unijnych operacji powrotowych, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 49 ust. 1 lit. d) [rozporządzenia (UE) nr 45/2001].

- (87) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i zasad uznanych w art. 2 i 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”), w szczególności poszanowania godności ludzkiej, prawa do życia, zakazu tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karania, zakazu handlu ludźmi, prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego, prawa do ochrony danych osobowych, prawa do dostępu do dokumentów, prawa do azylu i ochrony w przypadkach usunięcia z terytorium państwa i wydalenia, zasady *non-refoulement*, niedyskryminacji ani praw dziecka.
- (88) Na mocy niniejszego rozporządzenia powinno się ustanowić, we współpracy z urzędnikiem ds. praw podstawowych, mechanizm skargowy dla Agencji w celu zagwarantowania przestrzegania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji. Powinien to być mechanizm administracyjny, w którym urzędnik ds. praw podstawowych powinien być odpowiedzialny za rozpatrywanie skarg wpływających do Agencji zgodnie z prawem do dobrej administracji. Urzędnik ds. praw podstawowych powinien zbadać dopuszczalność skargi, zarejestrować dopuszczalne skargi, przekazać wszystkie zarejestrowane skargi do dyrektora wykonawczego, przekazać skargi dotyczące członków zespołów do ich rodzimego państwa członkowskiego oraz zarejestrować działania następcze Agencji lub tego państwa członkowskiego. Mechanizm powinien być skuteczny i powinien zapewniać podejmowanie właściwych działań następczych wskutek skarg. Mechanizm skargowy nie powinien wpływać na dostęp do administracyjnych i sądowych środków ochrony prawnej, a skorzystanie z niego nie powinno stanowić warunku skorzystania z takich środków. Postępowania w sprawach karnych powinny być prowadzone przez państwa członkowskie. W celu zwiększenia przejrzystości i odpowiedzialności Agencji powinna ona informować o mechanizmie skargowym w swoim sprawozdaniu rocznym. Sprawozdanie to powinno obejmować w szczególności liczbę otrzymanych skarg, rodzaje naruszeń praw podstawowych, informacje o danej operacji i, w miarę możliwości, o środkach następczych podjętych przez Agencję i państwa członkowskie. Urzędnik ds. praw podstawowych ma dostęp do wszystkich informacji dotyczących przestrzegania praw podstawowych w odniesieniu do wszystkich działań Agencji.
- (89) Agencja powinna być niezależna w odniesieniu do kwestii technicznych i operacyjnych oraz posiadać autonomię prawną, administracyjną i finansową. W tym celu koniecznym i właściwym jest, aby Agencja była organem Unii posiadającym osobowość prawną i realizującym uprawnienia wykonawcze, które są jej przyzywane na mocy niniejszego rozporządzenia.
- (90) Komisja i państwa członkowskie powinny być reprezentowane w zarządzie w celu sprawowania nadzoru nad funkcjonowaniem Agencji. Zarząd powinien, tam gdzie to możliwe, składać się z dyrektorów operacyjnych służb krajowych odpowiedzialnych

za zarządzanie strażą graniczną lub ich przedstawicieli. Strony reprezentowane w zarządzie powinny podejmować wysiłki na rzecz ograniczenia zmian swoich przedstawicieli, tak aby zapewnić ciągłość prac zarządu. Zarządowi należy powierzyć kompetencje niezbędne do ustanowienia budżetu Agencji, kontroli jego wykonania, przyjęcia odpowiednich zasad finansowych, ustanowienia przejrzystych roboczych procedur podejmowania decyzji przez Agencję oraz powoływania dyrektora wykonawczego oraz trzech zastępców dyrektora wykonawczego, z których każdemu można powierzyć obowiązki w określonej dziedzinie kompetencji Agencji, takiej jak zarządzanie stałą służbą Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, nadzorowanie zadań Agencji w zakresie powrotów lub zarządzanie zaangażowaniem w wielkoskalowe systemy informatyczne. Agencją należy zarządzać i administrować z uwzględnieniem zasad wspólnego podejścia do zdecentralizowanych agencji Unii, przyjętego w dniu 19 lipca 2012 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję.

- (91) W celu zapewnienia autonomii Agencji powinno się jej przyznać odrębny budżet, którego dochody pochodzą w przeważającej części z wkładu Unii. Procedura budżetowa Unii powinna mieć zastosowanie w zakresie dotyczącym wkładu Unii i innych dotacji, którymi obciążany jest budżet ogólny Unii. Kontrola sprawozdań finansowych powinna być przeprowadzana przez Trybunał Obrachunkowy.
- (92) Oczekuje się, że w najbliższych latach Agencja będzie musiała stawić czoła licznym wyzwaniom, aby zaspokoić wyjątkowe potrzeby w zakresie rekrutacji i zatrzymywania wykwalifikowanej kadry z możliwie najszerzego obszaru geograficznego.
- (93) Z uwagi na mandat Agencji i znaczną mobilność członków jej personelu z jednej strony oraz w celu uniknięcia różnic w traktowaniu członków personelu Agencji z drugiej strony, a także uwzględniając, że miejscem zatrudnienia personelu powinna być co do zasady Warszawa, przez okres pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zarząd Agencji powinien mieć możliwość przyznawania „zróżnicowanych” miesięcznych wypłat członkom personelu Agencji, z należytym uwzględnieniem ogólnego wynagrodzenia otrzymywanego przez poszczególnych pracowników, w tym zwrotu kosztów podróży służbowych. Warunki przyznawania takich wypłat powinny podlegać uprzedniemu zatwierdzeniu przez Komisję, która powinna zapewnić, by pozostałe one proporcjonalne do znaczenia realizowanych celów oraz nie były źródłem nierównego traktowania pracowników instytucji, agencji i innych organów UE. Warunki te należy poddać przeglądowi do 2024 r. w celu oceny wkładu wypłat w realizację wyznaczonych celów.
- (94) Do Agencji należy stosować w sposób nieograniczony rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013²⁴; powinna ona przystąpić do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Wspólnot Europejskich dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)²⁵.

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

²⁵ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, s. 15.

- (95) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371.
- (96) Do Agencji należy stosować rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1049/2001²⁶. Agencja powinna prowadzić działalność w możliwie najbardziej przejrzysty sposób, który nie utrudnia osiągnięcia celu jej operacji. Agencja powinna podawać do wiadomości publicznej informacje dotyczące wszystkich swoich działań. Powinna ona także zapewnić szybkie przekazywanie społeczeństwu i wszystkim zainteresowanym stronom informacji odnoszących się do jej pracy.
- (97) Agencja powinna również przedkładać Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji jak najpełniejsze sprawozdania ze swoich działań.
- (98) Wszelkie przetwarzanie danych osobowych przez Agencję w ramach niniejszego rozporządzenia powinno odbywać się zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001.
- (99) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, to jest opracowanie i wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania strefy Schengen, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające w sposób nieskoordynowany, natomiast – z uwagi na brak kontroli na granicach wewnętrznych, znaczne wyzwania związane z migracją na granicach zewnętrznych oraz konieczność skutecznego monitorowania przekraczania tych granic i przyczynienia się do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii – możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania, zgodnie z zasadą pomocniczości wynikającą z art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów.
- (100) Zewnętrzne granice, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, to granice do których stosuje się przepisy tytułu II rozporządzenia (UE) 2016/399; należą do nich granice zewnętrzne państw strefy Schengen zgodnie z Protokołem nr 19 w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej, załączonym do TUE oraz do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).
- (101) W celu zapewnienia skutecznego wdrożenia europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami w drodze wieloletniego cyklu polityki strategicznej należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do ustalania priorytetów polityki i opracowywania wytycznych strategicznych w sprawie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co

²⁶ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

- (102) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do praktycznego podręcznika wdrażania EUROSUR-u i zarządzania nim, szczegółów dotyczących warstw informacyjnych obrazów sytuacji oraz zasad tworzenia szczególnych obrazów sytuacji, środków mających na celu łagodzenie ryzyka na granicach zewnętrznych, które mają zostać wdrożone przez Agencję oraz które nakładają na państwa członkowskie wymóg współpracy z Agencją w zakresie wdrażania, przepisów dotyczących płatności w ramach wsparcia finansowego na rzecz rozwoju stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz monitorowania warunków mających zastosowanie do wsparcia finansowego, praktycznego podręcznika dotyczącego europejskiej współpracy w zakresie funkcji straży przybrzeżnej, specyfikacji technicznych i procedur w ramach systemu FADO. Uprawnienia te są wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011²⁷.
- (103) W odniesieniu do Islandii i Norwegii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącej włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen²⁸, które wchodzi w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 lit. A decyzji Rady 1999/437/WE²⁹. Porozumienie między Wspólnotą Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie warunków uczestnictwa tych państw w Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej³⁰ obejmuje uregulowania dotyczące udziału tych państw w pracach Agencji, w tym postanowienia dotyczące ich udziału finansowego i osobowego.
- (104) W odniesieniu do Szwajcarii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia tego państwa we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen³¹, które wchodzi w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 pkt A decyzji 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2008/146/WE³².

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

²⁸ Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 36.

²⁹ Decyzja Rady 1999/437/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie niektórych warunków stosowania Układu zawartego przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącego włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen (Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 31).

³⁰ Dz.U. L 188 z 20.7.2007, s. 19.

³¹ Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 52.

³² Decyzja Rady 2008/146/WE z dnia 28 stycznia 2008 r. w sprawie zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia tego państwa we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen (Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 1).

- (105) W odniesieniu do Liechtensteinu niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Protokołu między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu o przystąpieniu Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen³³, które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 pkt A decyzji 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2011/350/UE³⁴.
- (106) Porozumienie między Wspólnotą Europejską, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu, z drugiej strony, w sprawie warunków uczestnictwa tych państw w działaniach Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej³⁵ obejmuje uregulowania dotyczące udziału tych państw w pracach Agencji, w tym postanowienia dotyczące ich udziału finansowego i osobowego.
- (107) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, który jest załączony do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia, nie jest nim związana ani go nie stosuje. Ponieważ niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, zgodnie z art. 4 tego protokołu Dania podejmuje w terminie sześciu miesięcy po przyjęciu przez Radę niniejszego rozporządzenia decyzję, czy dokona jego transpozycji do swego prawa krajowego.
- (108) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, które zgodnie z decyzją Rady 2000/365/WE³⁶ nie mają zastosowania do Zjednoczonego Królestwa. Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy zatem w przyjęciu niniejszego rozporządzenia, nie jest nim związane ani go nie stosuje.
- (109) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, które zgodnie z decyzją Rady 2002/192/WE³⁷ nie mają zastosowania do Irlandii. Irlandia nie uczestniczy w związku z tym w przyjęciu niniejszego rozporządzenia, nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (110) Agencja powinna ułatwiać organizację szczególnych działań, umożliwiających państwom członkowskim skorzystanie z wiedzy fachowej oraz infrastruktury, które Irlandia i Zjednoczone Królestwo byłyby skłonne zaoferować na warunkach, o których zarząd zadecyduje w odniesieniu do każdego indywidualnego przypadku. W tym celu przedstawiciele Irlandii mogą zostać zaproszeni do uczestnictwa w posiedzeniach zarządu w celu umożliwienia im pełnego udziału w przygotowaniu takich szczególnych działań. Przedstawiciele Zjednoczonego Królestwa mogą być

³³ Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 21.

³⁴ Decyzja Rady 2011/350/UE z dnia 7 marca 2011 r. w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej Protokołu między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu w sprawie przystąpienia Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen, odnoszącego się do zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych i do przemieszczania się osób (Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 19).

³⁵ Dz.U. L 243 z 16.9.2010, s. 4.

³⁶ Decyzja Rady 2000/365/WE z dnia 29 maja 2000 r. dotycząca wniosku Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o zastosowaniu wobec niego niektórych przepisów dorobku Schengen (Dz.U. L 131 z 1.6.2000, s. 43).

³⁷ Decyzja Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotycząca wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen (Dz.U. L 64 z 7.3.2002, s. 20).

zapraszani do udziału w posiedzeniach zarządu do dnia [data wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej].

- (111) Niniejsze rozporządzenie nie dotyczy Zjednoczonego Królestwa, jednak ze względu na status Zjednoczonego Królestwa jako państwa członkowskiego Unii [przyznano mu] możliwość współpracy z Europejską Strażą Graniczną i Przybrzeżną. W związku ze zgłoszeniem przez Zjednoczone Królestwo chęci wystąpienia z Unii szczególne ustalenia dotyczące współpracy operacyjnej ze Zjednoczonym Królestwem na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny mieć zastosowanie, dopóki Zjednoczone Królestwo jest państwem członkowskim lub – pod warunkiem wejścia w życie opartej na art. 50 Traktatu umowy między Unią a Zjednoczonym Królestwem – dopóki Zjednoczone Królestwo jest traktowane jak państwo członkowskie na podstawie takiej umowy.
- (112) Między Królestwem Hiszpanii a Zjednoczonym Królestwem istnieje spór o wytyczenie granic Gibraltaru.
- (113) Zawieszenie stosowania niniejszego rozporządzenia do granic Gibraltaru nie oznacza zmiany stanowisk zainteresowanych państw w tej sprawie.
- (114) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu ...
- (115) Celem niniejszego rozporządzenia jest zmiana i rozszerzenie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1052/2013 oraz dostosowanie wspólnego działania Rady 98/700/WSiSW do ram instytucjonalnych określonych w TFUE. Z uwagi na dużą liczbę i istotny charakter proponowanych zmian należy dla zachowania przejrzystości zastąpić i uchylić te akty prawne,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną, aby zapewnić europejskie zintegrowane zarządzanie granicami na granicach zewnętrznych w celu skutecznego zarządzania przekraczaniem tych granic oraz zwiększenia skuteczności wspólnej polityki powrotowej jako kluczowego elementu zrównoważonego zarządzania migracjami.

Rozporządzenie dotyczy wyzwań związanych z migracją, w tym powrotów, oraz przeciwdziałania potencjalnym przyszłym zagrożeniom na tych granicach, tym samym przyczyniając się do zwalczania poważnych przestępstw o charakterze transgranicznym w celu zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych oraz zagwarantowaniu swobodnego przepływu osób w Unii.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „granice zewnętrzne” oznaczają granice zewnętrzne w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia (UE) 2016/399, do których stosuje się tytuł II tego rozporządzenia;
- 2) „przejście graniczne” oznacza przejście graniczne w rozumieniu art. 2 pkt 8 rozporządzenia (UE) 2016/399;
- 3) „kontrola graniczna” oznacza kontrolę graniczną w rozumieniu art. 2 pkt 10 rozporządzenia (UE) 2016/399;
- 4) „ochrona granicy” oznacza ochronę granicy w rozumieniu art. 2 pkt 12 rozporządzenia (UE) 2016/399;
- 5) „lot zewnętrzny” oznacza każdy lot załogowego lub bezzałogowego statku powietrznego i jego pasażerów lub ładunku z terytorium państwa członkowskiego lub na jego terytorium, który nie jest lotem wewnętrznym w rozumieniu art. 2 pkt 3 rozporządzenia (UE) 2016/399;
- 6) „ochrona granicy powietrznej” oznacza nadzór lotów zewnętrznych;
- 7) „znajomość sytuacji” oznacza zdolność monitorowania, wykrywania, identyfikowania, śledzenia i rozumienia nielegalnej działalności transgranicznej pozwalającą znaleźć uzasadnione powody zastosowania środków reakcji na podstawie łączenia nowych informacji z aktualną wiedzą oraz umożliwiającą zmniejszenie liczby ofiar śmiertelnych wśród migrantów na zewnętrznych granicach, wzdłuż tych granic lub w ich pobliżu;
- 8) „zdolność reagowania” oznacza zdolność przeprowadzania działań mających na celu zwalczanie nielegalnej działalności transgranicznej na zewnętrznych granicach, wzdłuż tych granic lub w ich pobliżu, w tym środki i harmonogramy pozwalające właściwie reagować;
- 9) „EUROSUR” oznacza ramy wymiany informacji i współpracy między państwami członkowskimi i Agencją;
- 10) „obraz sytuacji” oznacza zgrupowanie danych georeferencyjnych przedstawionych w czasie zbliżonym do rzeczywistego oraz informacji pochodzących od różnych organów, z różnych czujników, platform oraz z innych źródeł, które to informacje są przekazywane zabezpieczonymi kanałami komunikacyjnymi i informacyjnymi oraz mogą być przetwarzane i w sposób wybiórczy wyświetlane i przekazywane innym właściwym organom w celu uzyskania orientacji sytuacyjnej i wspierania zdolności reagowania na granicach zewnętrznych, wzdłuż tych granic lub w ich pobliżu oraz w strefie przedgranicznej;
- 11) „odcinek granicy zewnętrznej” oznacza całość lub część zewnętrznej granicy państwa członkowskiego określonej w prawie krajowym lub wskazanej przez krajowy ośrodek koordynacji lub dowolny inny właściwy organ krajowy;
- 12) „przestępczość transgraniczna” oznacza wszelkie poważne przestępstwa o charakterze transgranicznym, które popełniono lub usiłowano popełnić na granicach zewnętrznych, wzdłuż tych granic lub w ich pobliżu;
- 13) „strefa przedgraniczna” oznacza obszar geograficzny poza granicami zewnętrznymi;

- 14) „zdarzenie” oznacza sytuację związaną z nielegalną imigracją, przestępczością transgraniczną lub zagrożeniem życia migrantów na granicach zewnętrznych, wzdłuż tych granic lub w ich pobliżu.
- 15) „personel statutowy” oznacza personel zatrudniony przez Agencję zgodnie z regulaminem pracowniczym urzędników Unii Europejskiej („regulamin pracowniczy”) i warunkami zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej określonymi w rozporządzeniu Rady nr 259/68;
- 16) „personel operacyjny” oznacza funkcjonariuszy straży granicznej, eskorty powrotu, specjalistów ds. powrotów oraz innych właściwych członków personelu wchodzących w skład „stałej służby Europejskiego Korpusu Straży Granicznej i Przybrzeżnej”. Zgodnie z trzema kategoriami określonymi w art. 55 ust. 1 personel operacyjny jest zatrudniany przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej jako personel statutowy (kategoria 1), personel oddelegowany do Agencji przez państwa członkowskie (kategoria 2) lub personel przewidziany do celów krótkoterminowego rozmieszczenia przez państwa członkowskie (kategoria 3). Personel operacyjny ma działać w charakterze członków zespołów zarządzania granicami, zespołów wspierających zarządzanie migracjami lub zespołów powrotowych mających uprawnienia wykonawcze. W skład personelu operacyjnego wchodzi również personel statutowy odpowiedzialny za funkcjonowanie centralnej jednostki ETIAS;
- 17) „zespoły zarządzania granicami” oznaczają zespoły utworzone ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, które mają zostać rozmieszczone podczas wspólnych operacji na granicach zewnętrznych oraz w ramach szybkich interwencji na granicy w państwach członkowskich i państwach trzecich;
- 18) „członek zespołów” oznacza członka stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, którego rozmieszczono w ramach zespołów zarządzania granicami, zespołów wspierających zarządzanie migracjami i zespołów powrotowych;
- 19) „zespół wspierający zarządzanie migracjami” oznacza zespół ekspertów, który zapewnia państwom członkowskim wsparcie techniczne i operacyjne – w tym na obszarach hotspotów lub w ośrodkach kontrolowanych – w skład którego wchodzi członkowie personelu operacyjnego ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, eksperci rozmieszczeni przez [Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu] oraz Europol lub inne właściwe agencje Unii oraz państw członkowskich;
- 20) „przyjmujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, w którym mają miejsce lub z którego terytorium uruchamiane są: wspólna operacja lub szybka interwencja na granicy, operacja powrotowa lub interwencja powrotowa lub też w którym rozmieszczany jest zespół wspierający zarządzanie migracjami;
- 21) „rodzime państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, z którego członek personelu został rozmieszczony lub oddelegowany do personelu operacyjnego stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- 22) „uczestniczące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie uczestniczące we wspólnej operacji, szybkiej interwencji na granicy, operacji powrotowej, interwencji powrotowej lub w rozmieszczeniu zespołu wspierającego zarządzanie migracjami poprzez zapewnienie wyposażenia technicznego lub funkcjonariuszy operacyjnych stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także państwo członkowskie uczestniczące w operacjach powrotowych lub interwencjach

powrotowych przez zapewnienie wyposażenia technicznego lub personelu, nie będące jednak przyjmującym państwem członkowskim;

- 23) „obszar hotspotu” oznacza obszar, na którym przyjmujące państwo członkowskie, Komisja, właściwe agencje Unii i uczestniczące państwa członkowskie współpracują w celu zarządzania istniejącym lub potencjalnym wyjątkowo trudnym wyzwaniem związanym z migracją, które charakteryzuje się znacznym wzrostem liczby migrantów przybywających na granice zewnętrzne;
- 24) „ośrodek kontrolowany” oznacza ośrodek, ustanowiony na wniosek państwa członkowskiego, w którym właściwe agencje unijne, wspierając przyjmujące państwo członkowskie, przy udziale uczestniczących państw członkowskich, dokonują rozróżnienia między obywatelami państw trzecich wymagającymi ochrony międzynarodowej a osobami, które takiej ochrony nie wymagają, oraz przeprowadzają kontrole bezpieczeństwa i stosują szybkie procedury w zakresie ochrony międzynarodowej lub powrotu;
- 25) „powrót” oznacza powrót w rozumieniu art. 3 pkt 3 dyrektywy 2008/115/WE;
- 26) „decyzja nakazująca powrót” oznacza decyzję nakazującą powrót w rozumieniu art. 3 pkt 4 dyrektywy 2008/115/WE;
- 27) „osoba powracająca” oznacza nielegalnie przebywającego obywatela państwa trzeciego, którego to obywatela dotyczy decyzja nakazująca powrót lub jej odpowiednik w państwie trzecim;
- 28) „operacja powrotowa” oznacza operację organizowaną lub koordynowaną przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, obejmującą wzmocnienie techniczne i operacyjne zapewniane na rzecz jednego lub większej liczby państw członkowskich lub na rzecz państwa trzeciego, w ramach której osoby powracające z jednego lub większej liczby państw członkowskich lub z państwa trzeciego powracają w trybie przymusowym lub dobrowolnie, niezależnie od środków transportu;
- 29) „interwencja powrotowa” oznacza działanie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej polegające na zapewnieniu państwom członkowskim lub państwom trzecim poszerzonej pomocy technicznej i operacyjnej obejmującej rozmieszczenie zespołów powrotowych i organizację operacji powrotowych;
- 30) „zespoły powrotowe” oznaczają zespoły utworzone w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, które mają być rozmieszczone podczas operacji powrotowych, interwencji powrotowych w państwach członkowskich i państwach trzecich lub podczas innych działań operacyjnych związanych z wykonywaniem zadań związanych z powrotami;
- 31) „oficer łącznikowy ds. imigracji” oznacza oficera łącznikowego ds. imigracji w rozumieniu art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 377/2004³⁸.

³⁸ Rozporządzenie Rady (WE) 377/2004 z dnia 19 lutego 2004 r. w sprawie utworzenia sieci oficerów łącznikowych ds. imigracji (Dz.U. L 64 z 2.3.2004, s. 1).

Artykuł 3
Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami

Europejskie zintegrowane zarządzanie granicami składa się z następujących elementów:

- a) kontroli granicznej, w tym środków ułatwiających legalne przekraczanie granic oraz, w stosownych przypadkach, środków związanych z zapobieganiem i wykrywaniem przestępczości transgranicznej, takiej jak przemyt migrantów, handel ludźmi i terroryzm, a także środków związanych z kierowaniem dalej osób, które potrzebują ochrony międzynarodowej lub zamierzają się o nią ubiegać;
- b) akcji poszukiwania i ratowania osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu, podejmowanych i prowadzonych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 656/2014 oraz prawem międzynarodowym, mających miejsce w sytuacjach, które mogą powstać podczas operacji ochrony granic morskich;
- c) analizy ryzyka dla bezpieczeństwa wewnętrznego oraz analizy zagrożeń, które mogą wpłynąć na funkcjonowanie lub bezpieczeństwo granic zewnętrznych;
- d) wymiany informacji i współpracy między państwami członkowskimi a Agencją;
- e) współpracy międzyagencyjnej między organami krajowymi w poszczególnych państwach członkowskich, które to organy są odpowiedzialne za kontrolę graniczną lub inne zadania wykonywane na granicach, jak również między organami odpowiedzialnymi za powroty w poszczególnych państwach członkowskich, w tym regularną wymianą informacji za pomocą istniejących narzędzi wymiany informacji;
- f) współpracy między właściwymi instytucjami, organami, urzędami i agencjami Unii w obszarach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, w tym przez regularną wymianę informacji;
- g) współpracy z państwami trzecimi w obszarach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia;
- h) środków technicznych i operacyjnych w obrębie strefy Schengen związanych z kontrolą graniczną i służących skuteczniejszemu rozwiązywaniu problemu nielegalnej imigracji oraz skuteczniejszemu zwalczaniu przestępczości transgranicznej;
- i) powrotów obywateli państw trzecich, którzy podlegają wydanym przez państwo członkowskie decyzjom nakazującym powrót;
- j) stosowania najnowszej technologii, w tym wielkoskalowych systemów informacyjnych;
- k) mechanizmu kontroli jakości, w szczególności mechanizmu oceny Schengen, oceny narażenia i ewentualnych mechanizmów krajowych, w celu zapewnienia wdrażania unijnego ustawodawstwa w dziedzinie zarządzania granicami;
- l) mechanizmu solidarności, w szczególności unijnych instrumentów finansowania i innych środków wsparcia operacyjnego.

Artykuł 4
Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna

Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej („Agencja”) oraz organy krajowe państw członkowskich odpowiedzialne za zarządzanie granicami, w tym straż

przybrzeżne w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej i organy odpowiedzialne za powroty, tworzą Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną.

Artykuł 5

Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

- 1) Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej, pierwotnie ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 2007/2004, podlega przepisom niniejszego rozporządzenia.
- 2) Agencja obejmuje stałą służbę Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w składzie 10 000 członków personelu operacyjnego zgodnie z art. 55.
- 3) W celu zapewnienia spójnego europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami Agencja ułatwia stosowanie istniejących i przyszłych unijnych środków dotyczących zarządzania granicami zewnętrznymi i powrotów, w szczególności kodeksu granicznego Schengen ustanowionego na mocy rozporządzenia (UE) 2016/399, i czyni stosowanie ich bardziej skutecznym.
- 4) Agencja przyczynia się do ciągłego i jednolitego stosowania prawa Unii, w tym dorobku Unii w dziedzinie praw podstawowych, na wszystkich granicach zewnętrznych. Działania Agencji w tym zakresie obejmują wymianę dobrych praktyk.

Artykuł 6

Rozliczalność

Agencja odpowiada przed Parlamentem Europejskim i Radą zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 7

Wspólna odpowiedzialność

- 1) Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna wdraża europejskie zintegrowane zarządzanie granicami w ramach wspólnej odpowiedzialności Agencji oraz organów krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie granicami, w tym straży przybrzeżnych w zakresie realizowanych przez nie operacji ochrony granic morskich i wszelkich innych zadań kontroli granicznej. Państwa członkowskie nadal są w pierwszym rzędzie odpowiedzialne za zarządzanie swoimi odcinkami granic zewnętrznych.
- 2) Agencja zapewnia pomoc techniczną i operacyjną we wdrażaniu środków dotyczących egzekwowania decyzji nakazujących powrót. Na państwach członkowskich nadal spoczywa odpowiedzialność za wydawanie decyzji nakazujących powrót i za środki dotyczące zatrzymania osób powracających zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE.
- 3) Państwa członkowskie, w ścisłej współpracy z Agencją, zapewniają zarządzanie swoimi granicami zewnętrznymi i egzekwowanie decyzji nakazujących powrót w swoim własnym interesie i w interesie wspólnym wszystkich państw członkowskich, przy zachowaniu pełnej zgodności z prawem Unii i zgodnie z wieloletnim cyklem polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, o którym mowa w art. 8.

- 4) Agencja wspiera stosowanie środków unijnych odnoszących się do zarządzania granicami zewnętrznymi i egzekwowania decyzji nakazujących powrót przez wzmacnianie, ocenę i koordynację działań państw członkowskich oraz udzielanie bezpośredniej pomocy technicznej i operacyjnej w zakresie wprowadzania tych środków w życie oraz w kwestii powrotów.
- 5) Państwa członkowskie mogą kontynuować współpracę na poziomie operacyjnym z innymi państwami członkowskimi lub państwami trzecimi, jeżeli jest ona zgodna z zadaniami Agencji. Państwa członkowskie powstrzymują się od wszelkich działań, które mogłyby zagrozić funkcjonowaniu Agencji lub osiągnięciu jej celów. Państwa członkowskie informują Agencję o takiej współpracy operacyjnej z innymi państwami członkowskimi lub państwami trzecimi na granicach zewnętrznych oraz w dziedzinie powrotów. Dyrektor wykonawczy regularnie, nie rzadziej jednak niż raz w roku, informuje zarząd o takich kwestiach.

Artykuł 8

Wieloletni cykl polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami

- 1) Komisja i Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna zapewniają skuteczność europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami za pomocą wieloletniego cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami.
- 2) Wieloletnia polityka strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami określa sposób spójnego, zintegrowanego i systematycznego podejścia do wyzwań w dziedzinie zarządzania granicami i powrotów.
- 3) Wieloletni cykl polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami składa się z czterech etapów określonych w ust. 4–7.
- 4) W oparciu o strategiczną analizę ryzyka dotyczącą europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, o której mowa w art. 30 ust. 2, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 118 w ramach opracowywania wieloletniej polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. Taki akt delegowany określa priorytety polityki oraz wskazuje strategiczne wytyczne na kolejne cztery lata w odniesieniu do elementów określonych w art. 3.
- 5) W celu wdrożenia aktu delegowanego, o którym mowa w ust. 4, Agencja, decyzją zarządu podejmowaną na podstawie wniosku dyrektora wykonawczego, ustanawia strategię techniczną i operacyjną w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. W uzasadnionych przypadkach Agencja bierze pod uwagę specyficzną sytuację państw członkowskich, w szczególności ich położenie geograficzne. Strategia ta musi być zgodna z art. 3 i aktem delegowanym, o którym mowa w ust. 4. Wspiera ona i wspomaga wdrażanie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami we wszystkich państwach członkowskich.
- 6) W celu wdrożenia aktu delegowanego, o którym mowa w ust. 4, państwa członkowskie ustanawiają krajowe strategie zintegrowanego zarządzania granicami przez ścisłą współpracę wszystkich organów krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie granicami i powroty. Wspomniane krajowe strategie są zgodne z art. 3, aktem delegowanym, o którym mowa w ust. 4, oraz strategią techniczną i operacyjną, o której mowa w ust. 5.

- 7) W okresie czterdziestu dwóch miesięcy od przyjęcia aktu delegowanego, o którym mowa w ust. 4, Komisja przeprowadza, przy wsparciu Agencji, dokładną ocenę jego wdrożenia. Wyniki oceny uwzględnia się przy przygotowaniu kolejnego cyklu.
- 8) W przypadku gdy sytuacja na granicach zewnętrznych lub w dziedzinie powrotów wymaga zmiany priorytetów polityki, Komisja zmienia wieloletnią politykę strategiczną w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami zgodnie z procedurą określoną w ust. 4. W razie potrzeby należy dostosować również strategię, o których mowa w ust. 5 i 6.

Artykuł 9

Zintegrowane planowanie

- 1) Na podstawie wieloletniego cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, o którym mowa w art. 8, Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna ustanawia zintegrowane planowanie w zakresie zarządzania granicami i powrotów.
- 2) Zintegrowane planowanie obejmuje planowanie operacyjne, planowanie ewentualnościowe i planowanie rozwoju zdolności, i ustanawia się je zgodnie z art. 67.
- 3) Każdy plan zintegrowanego planowania zawiera scenariusz, zgodnie z którym jest opracowywany. Scenariusze opierają się na analizie ryzyka i odzwierciedlają możliwy rozwój sytuacji na granicach zewnętrznych oraz w obszarze nielegalnej migracji, a także wyzwania określone w wieloletnim cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami.
- 4) Zarząd Agencji spotyka się co najmniej raz w roku w celu omówienia i zatwierdzenia planu działania w zakresie zdolności Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z art. 67 ust. 6. Po zatwierdzeniu przez zarząd plan działania w zakresie zdolności załącza się do strategii technicznej i operacyjnej, o której mowa w art. 8 ust. 5.

ROZDZIAŁ II

Funkcjonowanie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

SEKCJA I

ZADANIA EUROPEJSKIEJ AGENCJI STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ

Artykuł 10

Zadania Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej

- 1) Agencja realizuje następujące zadania w celu przyczyniania się do wydajnego, wysokiego i jednolitego poziomu kontroli granicznej i powrotów:
 1. monitorowanie przepływów migracyjnych i przeprowadzanie analizy ryzyka w odniesieniu do wszystkich aspektów zintegrowanego zarządzania granicami;
 2. monitorowanie potrzeb operacyjnych państw członkowskich związanych z realizacją powrotów, w tym poprzez gromadzenie danych operacyjnych;
 3. przeprowadzanie oceny narażenia, w tym oceny zdolności i gotowości państw członkowskich do stawienia czoła zagrożeniom i wyzwaniom na granicach zewnętrznych;
 4. monitorowanie zarządzania granicami zewnętrznymi za pośrednictwem oficerów łącznikowych Agencji w państwach członkowskich;
 5. wspieranie rozwoju i funkcjonowania ram EUROSUR;
 6. wspomaganie państw członkowskich w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej na granicach zewnętrznych poprzez koordynację i organizację wspólnych operacji, z uwzględnieniem faktu, że niektóre sytuacje mogą obejmować nadzwyczajne sytuacje humanitarne i ratownictwo na morzu zgodnie z prawem unijnym i międzynarodowym;
 7. wspomaganie państw członkowskich w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej na granicach zewnętrznych poprzez uruchamianie szybkich interwencji na granicach zewnętrznych tych państw członkowskich, które zmagają się ze szczególnymi i wyjątkowo trudnymi wyzwaniami, z uwzględnieniem faktu, że niektóre sytuacje mogą obejmować nadzwyczajne sytuacje humanitarne i ratownictwo na morzu zgodnie z prawem unijnym i międzynarodowym;
 8. zapewnianie pomocy technicznej i operacyjnej państwom członkowskim i państwom trzecim, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 656/2014 oraz prawem międzynarodowym, poprzez wsparcie akcji poszukiwania i ratowania osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu, które to akcje mogą być podejmowane podczas operacji ochrony granic morskich;
 9. rozmieszczenie członków stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w ramach zespołów zarządzania granicami, zespołów wspierających zarządzanie migracjami i zespołów powrotowych do celów wspólnych operacji oraz szybkich interwencji na granicy, operacji powrotowych i interwencji powrotowych;
 10. tworzenie rezerwy wyposażenia technicznego obejmującej rezerwę wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania rozmieszczanej na potrzeby wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy oraz w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami, a także na potrzeby operacji powrotowych i interwencji powrotowych;

11. utworzenie własnych zdolności ludzkich i technicznych i zarządzanie nimi w celu wnoszenia wkładu do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i rezerwy wyposażenia technicznego, w tym rekrutacji i szkolenia członków personelu pełniących funkcję członków zespołu;
12. zadania w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami na obszarach hotspotów lub w ośrodkach kontrolowanych;
13. rozmieszczanie personelu operacyjnego oraz wyposażenia technicznego w celu udzielenia pomocy w sprawdzaniu, prowadzeniu rozmów, identyfikacji i pobieraniu odcisków palców;
14. ustalanie, we współpracy z [Agencją Unii Europejskiej ds. Azylu] i właściwymi organami krajowymi, procedury służącej udzielaniu wstępnych informacji i kierowaniu dalej osób, które potrzebują ochrony międzynarodowej lub zamierzają się o nią ubiegać;
15. udzielanie pomocy na wszystkich etapach procesu powrotu oraz przy koordynacji i organizacji operacji powrotowych, a także interwencji powrotowych;
16. wspomaganie państw członkowskich w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej w celu wykonania zobowiązania do powrotu migrantów o nieuregulowanym statusie, w tym przez koordynowanie lub organizowanie operacji powrotowych;
17. tworzenie zasobu obserwatorów przymusowych powrotów;
18. rozmieszczanie zespołów powrotowych w czasie interwencji powrotowych;
19. współpraca z Europolem i Eurojustem w ramach mandatów przyznanych tym agencjom oraz wspieranie państw członkowskich w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej na granicach zewnętrznych w walce z transgraniczną przestępczością zorganizowaną i terroryzmem;
20. współpraca z Agencją Unii Europejskiej ds. Azylu, w szczególności w celu ułatwiania stosowania środków w odniesieniu do obywateli państw trzecich, których wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej zostały odrzucone w drodze ostatecznej decyzji, i którzy są zobowiązani do powrotu;
21. współpraca z Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa oraz Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego, w ramach ich odpowiednich mandatów, w celu wsparcia organów krajowych pełniących funkcje straży przybrzeżnej, zgodnie z art. 70, przez zapewnienie usług, informacji, wyposażenia i szkoleń oraz koordynację operacji wielofunkcyjnych;
22. współpraca z państwami trzecimi w obszarach objętych rozporządzeniem, w tym w drodze ewentualnego operacyjnego rozmieszczenia zespołów zarządzania granicami oraz zespołów powrotowych w państwach trzecich;
23. wspieranie państw trzecich w koordynacji lub organizacji działań w zakresie powrotów do innych państw trzecich, obejmujące udostępnianie danych osobowych do celów powrotu;
24. wspomaganie państw członkowskich i państw trzecich w kontekście współpracy technicznej i operacyjnej między nimi w dziedzinach objętych zakresem niniejszego rozporządzenia;

25. wspomaganie państw członkowskich i państw trzecich w szkoleniu krajowych funkcjonariuszy straży granicznej, innych właściwych członków personelu i ekspertów w dziedzinie powrotów, w tym ustanawianie wspólnych standardów szkoleniowych;
 26. uczestnictwo w rozwoju badań i innowacji i w zarządzaniu badaniami i innowacjami mającymi znaczenie dla kontroli i nadzoru nad granicami zewnętrznymi, w tym dla stosowania zaawansowanych technologii nadzoru, oraz tworzenie projektów pilotażowych dotyczących spraw objętych niniejszym rozporządzeniem;
 27. wspieranie opracowywanie norm technicznych urządzeń stosowanych w obszarze kontroli granicznej i powrotów, w tym na potrzeby wzajemnych połączeń systemów i sieci;
 28. tworzenie i utrzymywanie sieci komunikacyjnej, o której mowa w art. 14;
 29. opracowywanie i wdrażanie, zgodnie z [rozporządzeniem (WE) nr 45/2001], systemów informacyjnych umożliwiających płynną i niezawodną wymianę informacji na temat pojawiających się zagrożeń w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi, nielegalnej imigracji i powrotów, w ścisłej współpracy z Komisją, organami, urzędami i agencjami Unii, a także z Europejską Siecią Migracyjną ustanowioną na mocy decyzji 2008/381/WE;
 30. w stosownych przypadkach udzielanie niezbędnej pomocy w utworzeniu wspólnego środowiska wymiany informacji, w tym w zakresie interoperacyjności systemów;
 31. zarządzanie systemem FADO (fałszywe i autentyczne dokumenty on-line) i obsługa tego systemu, o którym mowa w art. 80;
 32. wypełnianie zadań i obowiązków powierzonych Agencji, o których mowa w [rozporządzeniu ustanawiającym europejski system informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS)], i zapewnienie utworzenia jednostki centralnej ETIAS i obsługa tej jednostki zgodnie z art. 7 [rozporządzenia ustanawiającego europejski system informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS)].
- 2) Agencja komunikuje z własnej inicjatywy na temat kwestii wchodzących w zakres jej mandatu. Agencja podaje do publicznej wiadomości rzetelne i wyczerpujące informacje o swoich działaniach.

Działania komunikacyjne nie mogą stać na przeszkodzie wypełnianiu zadań, o których mowa w ust. 1 tego artykułu, w szczególności przez ujawnienie informacji operacyjnych, których podanie do wiadomości publicznej zagroziłoby osiągnięciu celu operacji. Działania komunikacyjne prowadzi się z zastrzeżeniem art. 91 i zgodnie z właściwymi planami komunikacji i rozpowszechniania informacji przyjętymi przez zarząd oraz, w stosownych przypadkach, w ścisłej współpracy z innymi agencjami.

SEKCJA 2

WYMIANA INFORMACJI I WSPÓŁPRACA

Artykuł 11

Obowiązek współpracy w dobrej wierze

Agencja i organy krajowe odpowiedzialne za zarządzanie granicami i powroty, w tym straże przybrzeżne w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej, mają obowiązek współpracy w dobrej wierze oraz obowiązek wymiany informacji.

Artykuł 12

Obowiązek wymiany informacji

1. W celu realizacji zadań powierzonych im na mocy niniejszego rozporządzenia, w szczególności w zakresie monitorowania przez Agencję przepływów migracyjnych w kierunku Unii i wewnątrz niej, przeprowadzania analizy ryzyka oraz sporządzania oceny narażenia i udzielania pomocy technicznej i operacyjnej w dziedzinie powrotów, Agencja i organy krajowe odpowiedzialne za zarządzanie granicami i powroty, w tym straże przybrzeżne w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej, terminowo i rzetelnie dzielą się wszelkimi niezbędnymi informacjami, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i mającym zastosowanie prawem Unii i prawem krajowym dotyczącym wymiany informacji.
2. Agencja podejmuje wszelkie właściwe środki w celu ułatwienia wymiany informacji istotnych dla jej zadań z Komisją i państwami członkowskimi oraz, w stosownych przypadkach, z właściwymi agencjami Unii.
3. Agencja i [Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu] wymieniają się informacjami do celów analizy ryzyka, zbierania danych statystycznych, oceny sytuacji w państwach trzecich, szkoleń i udzielania państwom członkowskim wsparcia w zakresie planowania ewentualnościowego. Agencje opracowują niezbędne narzędzia i struktury służące tym celom.
4. Agencja podejmuje wszelkie niezbędne środki w celu ułatwienia wymiany informacji istotnych dla jej zadań z Irlandią i Zjednoczonym Królestwem, jeżeli informacje te dotyczą działań, w których te państwa uczestniczą zgodnie z art. 71 i art. 98 ust. 5.

Artykuł 13

Krajowy punkt kontaktowy

Państwa członkowskie wyznaczają krajowy punkt kontaktowy, za którego pośrednictwem odbywa się komunikacja z Agencją we wszelkich kwestiach dotyczących działań Agencji. Krajowy punkt kontaktowy jest stale dostępny i zapewnia terminowe rozpowszechnienie wszystkich informacji pochodzących od Agencji do wszystkich właściwych organów danego państwa członkowskiego, w szczególności członków zarządu i Krajowego Ośrodka Koordynacji.

Artykuł 14

Sieć komunikacyjna

1. Agencja tworzy i utrzymuje sieć komunikacyjną w celu zapewnienia łączności i narzędzi analitycznych oraz umożliwienia wymiany szczególnie chronionych informacji jawnych oraz niejawnych między krajowymi ośrodkami koordynacji w sposób bezpieczny i w czasie zbliżonym do rzeczywistego. Sieć działa dwadzieścia cztery godziny na dobę przez siedem dni w tygodniu i umożliwia:
 - a) dwustronną i wielostronną wymianę informacji w czasie zbliżonym do rzeczywistego;
 - b) organizowanie konferencji audio i wideo;

- c) bezpieczne postępowanie ze szczególnie chronionymi informacjami jawnymi oraz przechowywanie, przekazywanie i przetwarzanie takich informacji;
 - d) bezpieczne postępowanie z informacjami niejawnymi UE objętymi klauzulą tajności do poziomu CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIEL lub do poziomu objętego równoważną krajową klauzulą tajności oraz przechowywanie, przekazywanie i przetwarzanie takich informacji przy zapewnieniu postępowania z informacjami niejawnymi, ich przechowywania, przekazywania i przetwarzania w ramach odrębnej i należycie akredytowanej części sieci komunikacyjnej.
2. Agencja zapewnia pomoc techniczną i gwarantuje stałą dostępność sieci komunikacyjnej i jej wystarczającą przepustowość do obsługi systemu teleinformatycznego, którym Agencja zarządza.

Artykuł 15

Systemy wymiany informacji i aplikacje zarządzane przez Agencję

1. Agencja może zastosować wszelkie niezbędne środki w celu ułatwienia wymiany informacji istotnych dla jej zadań z Komisją i państwami członkowskimi oraz, w stosownych przypadkach, ze stronami trzecimi i państwami trzecimi zgodnie z art. 69 i 71.
2. Agencja opracowuje, wdraża i obsługuje system informacyjny umożliwiający wymianę informacji poufnych i szczególnie chronionych informacji jawnych z tymi podmiotami oraz wymianę danych osobowych, o których mowa w art. 80 i art. 87–91, zgodnie z decyzją Komisji (UE, Euratom) 2015/444³⁹, decyzją Komisji 2015/443⁴⁰ oraz [rozporządzeniem (WE) nr 45/2001].
3. W stosownych przypadkach Agencja uruchamia systemy informacyjne, o których mowa w ust. 2, w ramach sieci komunikacyjnej, o której mowa w art. 14.
4. W odniesieniu do powrotów Agencja opracowuje i obsługuje centralny system zarządzania powrotami do celów przetwarzania wszelkich informacji niezbędnych Agencji do udzielania pomocy operacyjnej zgodnie z art. 49, przekazywanych automatycznie przez systemy krajowe państw członkowskich, w tym danych operacyjnych dotyczących powrotów.

Artykuł 16

Standardy techniczne wymiany informacji

Agencja opracowuje standardy techniczne w celu:

- a) wzajemnego połączenia sieci komunikacyjnej z sieciami krajowymi wykorzystywanymi do tworzenia krajowych obrazów sytuacji oraz z innymi odpowiednimi systemami informacyjnymi do celów niniejszego rozporządzenia;

³⁹ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

⁴⁰ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/443 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie bezpieczeństwa w Komisji (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 41).

- b) tworzenia i sprzęgania odpowiednich systemów wymiany informacji i oprogramowania stosowanych przez Agencję i państwa członkowskie do celów niniejszego rozporządzenia;
- c) transmisji obrazów sytuacji oraz, w stosownych przypadkach, szczególnych obrazów sytuacji oraz zapewnienia komunikacji między odpowiednimi jednostkami i ośrodkami organów krajowych, a także zespołami rozmieszczonymi przez Agencję za pomocą różnych środków komunikacji, takich jak łączność satelitarna i sieć radiowa;
- d) informowania o pozycji środków własnych w celu jak najlepszego możliwego wykorzystania rozwoju technologicznego systemu nawigacji satelitarnej ustanowionego w ramach programu Galileo zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1285/2013⁴¹.

Artykuł 17

Poświadczenie bezpieczeństwa osobowego

Państwa członkowskie, za pośrednictwem swoich krajowych ośrodków koordynacji, zapewniają, że ich organy krajowe, agencje i inne podmioty korzystające z sieci komunikacyjnej i systemów wymiany informacji Agencji:

- a) mają odpowiedni dostęp do właściwych systemów i sieci;
- b) wdrażają standardy techniczne określone w art. 16;
- c) stosują przepisy i normy bezpieczeństwa równoważne z tymi, jakie stosuje Agencja przy przetwarzaniu informacji niejawnych;
- d) wymieniają, przetwarzają i przechowują szczególnie chronione informacje jawne i niejawne w sposób zgodny z decyzją Komisji (UE) 2015/443.

SEKCJA 3 ***EUROSUR***

Artykuł 18

EUROSUR

Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się EUROSUR jako zintegrowane ramy wymiany informacji i współpracy w ramach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, służące poprawie orientacji sytuacyjnej i zwiększeniu zdolności reagowania w zakresie zarządzania granicami Unii do celów wykrywania i zwalczania nielegalnej imigracji i przestępczości transgranicznej oraz zapobiegania im, a także przyczyniania się do zapewnienia ochrony i ratowania życia migrantów.

⁴¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1285/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie realizacji i eksploatacji europejskich systemów nawigacji satelitarnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 876/2002 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 683/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 1).

Artykuł 19
Zakres EUROSUR-u

- 1) EUROSUR ma zastosowanie do odpraw granicznych na wyznaczonych przejściach granicznych oraz do ochrony lądowych i morskich granic zewnętrznych, w tym monitorowania, wykrywania, identyfikowania, śledzenia, przechwytywania osób w sposób niedozwolony przekraczających granicę oraz zapobiegania temu zjawisku, do celów wykrywania i zwalczania nielegalnej imigracji i przestępczości transgranicznej oraz zapobiegania tym zjawiskom, a także przyczyniania się do zapewnienia ochrony i ratowania życia migrantów.
- 2) EUROSUR nie ma zastosowania do żadnych środków prawnych ani administracyjnych zastosowanych w sytuacji, gdy odpowiedzialne organy jednego z państw członkowskich przechwyciły transgraniczną działalność przestępczą lub przypadki nielegalnego przekroczenia granic zewnętrznych.

Artykuł 20
Komponenty EUROSUR-u

- 1) Na potrzeby wymiany informacji i współpracy w dziedzinie ochrony granic państwa członkowskie i Agencja korzystają z ram EUROSUR-u, składających się z następujących elementów:
 - a) krajowych ośrodków koordynacji;
 - b) krajowych obrazów sytuacji;
 - c) europejskiego obrazu sytuacji uwzględniającego odcinki granicy zewnętrznej wraz z odpowiadającymi poziomami ryzyka;
 - d) szczególnych obrazów sytuacji;
 - e) połączonych usług EUROSUR-u, o których mowa w art. 29;
 - f) zintegrowanego planowania zgodne z art. 9 i 67.
- 2) Krajowe ośrodki koordynacji zapewniają Agencji, za pośrednictwem sieci komunikacyjnej i odpowiednich systemów, informacje dotyczące ich krajowych obrazów sytuacji oraz, w stosownych przypadkach, szczególnych obrazów sytuacji, które to informacje są niezbędne do utworzenia i utrzymania europejskiego obrazu sytuacji.
- 3) Agencja udziela krajowym ośrodkom koordynacji, za pośrednictwem sieci komunikacyjnej, nieograniczonego całodobowego dostępu przez siedem dni w tygodniu do szczególnych obrazów sytuacji oraz do europejskiego obrazu sytuacji.

Artykuł 21
Krajowy ośrodek koordynacji

- 1) Każde państwo członkowskie wyznacza, prowadzi i utrzymuje krajowy ośrodek koordynacji, które służy koordynacji i wymianie informacji między wszystkimi organami prowadzącymi działania w zakresie kontroli granic zewnętrznych na poziomie krajowym, a także z pozostałymi krajowymi ośrodkami koordynacji oraz z Agencją. Każde państwo członkowskie powiadamia Komisję o utworzeniu swojego krajowego ośrodka koordynacji, a następnie Komisja przekazuje tę informację pozostałym państwom członkowskim i Agencji.

- 2) Z zastrzeżeniem przepisów art. 13 i w ramach EUROSUR-u krajowy ośrodek koordynacji stanowi pojedynczy punkt kontaktowy służący wymianie informacji i współpracy z innymi krajowymi ośrodkami koordynacji i z Agencją.
- 3) Krajowy ośrodek koordynacji:
 - a) zapewnia terminową wymianę informacji i terminową współpracę między wszystkimi organami krajowymi odpowiedzialnymi za kontrolę granic zewnętrznych oraz z innymi krajowymi ośrodkami koordynacji i z Agencją;
 - b) zapewnia terminową wymianę informacji z działającymi na poziomie krajowym organami zajmującymi się poszukiwaniem i ratownictwem, organami ścigania oraz organami właściwymi w sprawach imigracji i azylu i zarządza upowszechnianiem stosownych informacji na poziomie krajowym;
 - c) przyczynia się do skutecznego i efektywnego zarządzania zasobami i personelem;
 - d) tworzy i utrzymuje krajowy obraz sytuacji zgodnie z art. 26;
 - e) wspiera i koordynuje planowanie i wdrażanie krajowych działań w zakresie kontroli granicy;
 - f) koordynuje krajowy system kontroli granicy zgodnie z prawem krajowym;
 - g) uczestniczy w regularnej ocenie skutków krajowych działań w zakresie kontroli granicy do celów niniejszego rozporządzenia;
 - h) koordynuje środki operacyjne z pozostałymi państwami członkowskimi i państwami trzecimi, bez uszczerbku dla kompetencji Agencji i pozostałych państw członkowskich;
 - i) wymienia stosowne informacje z krajowymi oficerami łącznikowymi ds. imigracji w trakcie działań w celu przyczyniania się do realizacji europejskiego obrazu sytuacji i wspierania operacji kontroli granicznej;
 - j) koordynuje dostęp użytkowników do krajowych systemów informacyjnych i systemów informacyjnych Agencji oraz bezpieczeństwo tych systemów.
- 4) Krajowy ośrodek koordynacji działa dwadzieścia cztery godziny na dobę przez siedem dni w tygodniu.

Artykuł 22

Przypisanie zadań innym organom w państwach członkowskich

- 1) Państwa członkowskie mogą powierzyć organom regionalnym, lokalnym, funkcyjnym lub innym, które mają możliwość podejmowania decyzji operacyjnych, zadanie zapewnienia znajomości sytuacji oraz zdolności reagowania w ramach odpowiednich obszarów ich kompetencji, w tym zadania i kompetencje, o których mowa w art. 21 ust. 3 lit. c), e) i f).
- 2) Decyzja państw członkowskich, o przydzieleniu zadań zgodnie z ust. 1, nie wpływa na możliwość prowadzenia przez krajowy ośrodek koordynacji współpracy i wymiany informacji z innymi krajowymi ośrodkami koordynacji i Agencją.
- 3) W uprzednio zdefiniowanych przypadkach wskazanych na szczelbu krajowym krajowy ośrodek koordynacji może upoważnić organ, o którym mowa w ust. 1, do komunikowania się i wymiany informacji z regionalnymi organami lub krajowym

ośrodkiem koordynacji innego państwa członkowskiego lub właściwymi organami państwa trzeciego, pod warunkiem że organ ten będzie regularnie informował swój krajowy ośrodek koordynacji o takim komunikowaniu się i wymianie informacji.

Artykuł 23

Podręcznik EUROSUR

- 1) Komisja – wspierana przez komitet zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 117 ust. 2, w ścisłej współpracy z Agencją i wszelkimi innymi właściwymi podmiotami, urzędami lub agencjami Unii – przyjmuje i udostępnia praktyczny podręcznik dotyczący wdrażania EUROSUR-u i zarządzania tym systemem („podręcznik”). Podręcznik zawiera wytyczne techniczne i operacyjne, zalecenia oraz najlepsze praktyki, także dotyczące współpracy z państwami trzecimi. Komisja przyjmuje podręcznik w formie zalecenia.
- 2) Po konsultacji z państwami członkowskimi i Agencją Komisja może postanowić o częściowym utajnieniu podręcznika i nadaniu mu klauzuli tajności RESTREINT UE/EU RESTRICTED zgodnie z zasadami przedstawionymi w regulaminie wewnętrznym Komisji.

Artykuł 24

Monitorowanie EUROSUR-u

- 1) Agencja i państwa członkowskie zapewniają stosowanie procedur monitorowania funkcjonowania EUROSUR-u pod względem technicznym i operacyjnym w kontekście realizacji celów dotyczących osiągnięcia odpowiedniej znajomości sytuacji oraz zdolności reagowania na granicach zewnętrznych.
- 2) Agencja stale monitoruje jakość usług oferowanych przez sieć komunikacyjną oraz jakość danych udostępnianych w ramach obrazu sytuacji EUROSUR-u.
- 3) Agencja przekazuje odpowiednim użytkownikom informacje dotyczące kontroli jakości w ramach połączonych usług EUROSUR-u. Informacjom takim nadaje się klauzulę tajności RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

SEKCJA 4

ZNAJOMOŚĆ SYTUACJI

Artykuł 25

Obrazy sytuacji

- 1) Krajowe obrazy sytuacji, europejski obraz sytuacji oraz szczególne obrazy sytuacji opracowuje się poprzez gromadzenie, ocenianie, zestawianie, analizowanie, interpretowanie, generowanie, wizualizowanie i rozpowszechnianie informacji.

Obrazy sytuacji, o których mowa w ust. 1, składają się z następujących warstw:

- a) warstwy zdarzeniowej, obejmującej wszystkie zdarzenia związane z przypadkami niedozwolonego przekraczania granicy, z przestępczością transgraniczną oraz z wykrywaniem przypadków niedozwolonego wtórnego przemieszczania się;

- b) warstwy operacyjnej, zawierającej informacje na temat operacji, w tym planu rozmieszczenia, obszaru działań, harmonogramów patroli i kodów komunikacji oraz pozycji, czasu, statusu i rodzaju środków zaangażowanych zgodnie z planem operacyjnym;
 - c) warstwy analitycznej, zawierającej przeanalizowane informacje istotne dla celów niniejszego rozporządzenia i w szczególności dla przypisania poziomów ryzyka odcinkom granicy zewnętrznej, obejmujące obrazy i dane geograficzne, kluczowe zmiany i wskaźniki, sprawozdania analityczne i inne istotne informacje uzupełniające.
- 2) Obrazy sytuacji, o których mowa w ust. 1, powinny umożliwiać identyfikację i śledzenie zdarzeń, operacji i odpowiadających im analiz dotyczących sytuacji, w których zagrożone jest życie ludzkie.
 - 3) Warstwa zdarzeniowa, operacyjna i analityczna obrazów sytuacji, o których mowa w ust. 1, są ustrukturyzowane w ten sam sposób.
 - 4) Szczegóły warstw informacyjnych obrazów sytuacji oraz zasady tworzenia szczególnych obrazów sytuacji określa się w akcie wykonawczym przyjmowanym przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 117 ust. 3.

W akcie wykonawczym określa się rodzaj przekazywanych informacji, podmioty odpowiedzialne za gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie i przekazywanie poszczególnych informacji, maksymalne opóźnienia w sprawozdawczości, zasady dotyczące bezpieczeństwa i ochrony danych oraz związane z nimi mechanizmy kontroli jakości.

Artykuł 26

Krajowy obraz sytuacji

- 1) Krajowy ośrodek koordynacji tworzy i utrzymuje krajowy obraz sytuacji, aby wszystkim organom odpowiedzialnym za kontrolę granic dostarczyć skutecznych, dokładnych i aktualnych informacji.
- 2) Na krajowy obraz sytuacji składają się informacje pochodzące z następujących źródeł:
 - a) krajowy system nadzorowania granicy, zgodnie z prawem krajowym;
 - b) stacjonarne i ruchome czujniki obsługiwane przez krajowe organy odpowiedzialne za ochronę granic zewnętrznych;
 - c) patrole chroniące granice oraz inne misje obserwacyjne;
 - d) lokalne i regionalne ośrodki koordynacji oraz ośrodki koordynacji innego rodzaju;
 - e) inne odpowiednie organy i systemy krajowe, obejmujące oficerów łącznikowych ds. imigracji, ośrodki operacyjne i punkty kontaktowe;
 - f) kontrole graniczne;
 - g) Agencja;
 - h) krajowe ośrodki koordynacji w innych państwach członkowskich;

- i) organy państw trzecich, na podstawie umów dwu- lub wielostronnych lub w ramach sieci regionalnych, o których mowa w art. 75;
 - j) systemy zgłaszania statków morskich zgodnie z określającymi je odpowiednimi podstawami prawnymi;
 - k) inne odpowiednie organizacje europejskie i międzynarodowe;
 - l) inne źródła.
- 3) Krajowy ośrodek koordynacji przypisuje każdemu zdarzeniu w warstwie zdarzeniowej krajowego obrazu sytuacji jeden orientacyjny poziom ryzyka, który można określić jako „niski”, „średni”, „wysoki” lub „krytyczny”. Wszystkie zdarzenia udostępnia się Agencji.
 - 4) Krajowy ośrodek koordynacji może podjąć decyzję – na wniosek odpowiedzialnego organu krajowego – o ograniczeniu dostępu do informacji dotyczących środków wojskowych zgodnie z zasadą ograniczonego dostępu.
 - 5) Krajowe ośrodki koordynacji w sąsiadujących państwach członkowskich udostępniają sobie nawzajem, bezpośrednio i w czasie zbliżonym do rzeczywistego, obraz sytuacji sąsiadujących odcinków granicy zewnętrznej zawierający informacje dotyczące pozycji, statusu i rodzaju środków własnych działających na sąsiadujących odcinkach granicy zewnętrznej.

Artykuł 27

Europejski obraz sytuacji

- 1) Agencja tworzy i utrzymuje europejski obraz sytuacji, aby dostarczyć krajowym ośrodkom koordynacji i Komisji skutecznych, dokładnych i aktualnych informacji i analiz dotyczących granic zewnętrznych, strefy przedgranicznej i przypadków niedozwolonego wtórnego przemieszczania się.
- 2) Na europejski obraz sytuacji składają się informacje pochodzące z następujących źródeł:
 - a) krajowe ośrodki koordynacji oraz krajowe obrazy sytuacji, w zakresie wymaganym przez niniejszy artykuł, oraz informacje i sprawozdania otrzymane od oficerów łącznikowych ds. imigracji;
 - b) Agencja, informacje i sprawozdania przekazywane przez jej oficerów łącznikowych zgodnie z art. 32 i 77;
 - c) delegatury i misje Unii oraz operacje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony;
 - d) inne odpowiednie organy, biura i agencje Unii oraz organizacje międzynarodowe, o których mowa w art. 69;
 - e) organy państw trzecich, na podstawie umów dwu- lub wielostronnych lub w ramach sieci regionalnych, o których mowa w art. 73, oraz porozumień roboczych, o których mowa w art. 74 ust. 1.;
 - f) inne źródła.
- 3) Warstwa zdarzeniowa europejskiego obrazu sytuacji zawiera informacje dotyczące:
 - a) zdarzeń i innych elementów objętych warstwą zdarzeniową krajowego obrazu sytuacji;

- b) zdarzeń i innych elementów objętych wspólnym przedgranicznym obrazem sytuacji;
 - c) incydentów w obszarze operacyjnym wspólnej operacji lub szybkiej interwencji koordynowanej przez Agencję, lub w hotspocie lub ośrodku kontrolowanym.
- 4) Warstwa operacyjna europejskiego obrazu sytuacji zawiera informacje na temat wspólnych operacji i szybkich interwencji koordynowanych przez Agencję oraz hotspotów i ośrodków kontrolowanych, w tym opis misji, lokalizacji, statusu, czasu trwania, informacji na temat zaangażowanych państw członkowskich i innych podmiotów, codziennych i cotygodniowych raportów sytuacyjnych, danych statystycznych oraz pakietów informacyjnych dla mediów.
 - 5) Informacjom dotyczącym środków własnych objętych warstwą operacyjną europejskiego obrazu sytuacji można w stosownych przypadkach nadać klauzulę tajności RESTREINT UE/EU RESTRICTED.
 - 6) W europejskim obrazie sytuacji Agencja uwzględnia poziom ryzyka przypisany konkretnemu incydentowi w krajowym obrazie sytuacji przez krajowy ośrodek koordynacji, a każdemu incydentowi w strefie przedgranicznej Agencja przypisuje pojedynczy orientacyjny poziom ryzyka i informuje krajowe ośrodki koordynacji.

Artykuł 28

Szczególne obrazy sytuacji

- 1) Agencja i państwa członkowskie mogą tworzyć i utrzymywać szczególne obrazy sytuacji, aby wspierać konkretne działania operacyjne na granicach zewnętrznych lub dzielić się informacjami ze stronami trzecimi, o których mowa w art. 69, lub z państwami trzecimi, zgodnie z art. 76, lub z obydwoma.
- 2) Szczególne obrazy sytuacji składają się z podzbioru informacji dotyczących krajowych i europejskich obrazów sytuacji.
- 3) Warunki tworzenia i wymiany szczególnych obrazów sytuacji opisane są w planie operacyjnym dotyczącym danej działalności operacyjnej oraz w umowie dwu- lub wielostronnej, gdy szczególny obraz sytuacji tworzony jest w ramach dwu-lub wielostronnej współpracy z państwami trzecimi.

Artykuł 29

Połączone usługi EUROSUR-u

- 1) Agencja koordynuje połączone usługi EUROSUR-u, aby zapewnić krajowym ośrodkom koordynacji, Komisji i własnym strukturom informacje na temat granic zewnętrznych oraz strefy przedgranicznej w sposób regularny, rzetelny i efektywny pod względem kosztów.
- 2) Na wniosek krajowego ośrodka koordynacji Agencja dostarcza informacji na temat granic zewnętrznych składającego wniosek państwa członkowskiego i na temat strefy przedgranicznej, które to informacje można uzyskać w ramach:
 - a) selektywnego monitorowania wyznaczonych portów i terenów nadbrzeżnych państw trzecich, które zostały wskazane na podstawie analizy ryzyka i informacji jako punkty przyjmowania na pokład lub punkt tranzytowy dla

- pojazdów lub statków morskich i innych jednostek wykorzystywanych do celów związanych z nielegalną imigracją lub przestępczością transgraniczną;
- b) śledzenia na morzu pełnym statków morskich lub innych jednostek, co do których zachodzi podejrzenie lub zostało wskazane, że są wykorzystywane do celów związanych z nielegalną imigracją lub przestępczością transgraniczną;
 - c) monitorowania wyznaczonych stref na obszarach morskich w celu wykrywania, identyfikowania i śledzenia statków morskich i innych jednostek, wykorzystywanych lub co do których zachodzi podejrzenie, że są wykorzystywane do celów związanych z nielegalną imigracją lub przestępczością transgraniczną;
 - d) oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do wyznaczonych stref na obszarach morskich oraz na lądowej i powietrznej granicy zewnętrznej, przeprowadzonej w celu zoptymalizowania działań w zakresie monitorowania i patrolowania;
 - e) selektywnego monitorowania wyznaczonych stref przedgranicznych przy granicach zewnętrznych, które zostały wskazane na podstawie analizy ryzyka i informacji jako potencjalne strefy wyjazdu lub tranzytu do celów nielegalnej imigracji lub przestępczości transgranicznej;
 - f) monitorowania przepływów migracyjnych do Unii i wewnątrz Unii;
 - g) monitorowania mediów, wywiadu ze źródeł jawnych i analizy działalności w internecie zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680⁴² w celu zapobiegania nielegalnej imigracji lub przestępczości transgranicznej;
 - h) analizy wielkoskalowych systemów informatycznych w celu wykrywania zmieniających się szlaków i metod wykorzystywanych do celów nielegalnej imigracji i przestępczości transgranicznej.
- 3) Agencja może odrzucić wniosek złożony przez krajowy ośrodek koordynacji ze względów technicznych, finansowych lub operacyjnych. Agencja w stosownym czasie powiadamia krajowy ośrodek koordynacji o powodach takiego odrzucenia.
- 4) Agencja może z własnej inicjatywy korzystać z narzędzi nadzoru, o których mowa w ust. 2, w celu gromadzenia informacji na temat strefy przedgranicznej istotnych w kontekście europejskiego obrazu sytuacji.

⁴² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

SEKCJA 5

ANALIZA RYZYKA

Artykuł 30

Analiza ryzyka

1. Agencja monitoruje przepływy migracyjne w kierunku Unii i wewnątrz niej oraz tendencje i inne możliwe wyzwania na zewnętrznych granicach Unii i w odniesieniu do powrotów. W tym celu, na mocy decyzji zarządu opartej na wniosku dyrektora wykonawczego, Agencja tworzy wspólny zintegrowany model analizy ryzyka, stosowany przez Agencję i państwa członkowskie. Wspólny zintegrowany model analizy ryzyka jest aktualizowany na podstawie wyników oceny wieloletniego cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, o którym mowa w art. 8 ust. 7. Agencja przeprowadza także ocenę narażenia zgodnie z art. 33.
2. Agencja sporządza ogólne roczne analizy ryzyka, które przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji zgodnie z art. 91, oraz ukierunkowane analizy ryzyka dotyczące działalności operacyjnej. Co dwa lata Agencja przygotowuje i przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji strategiczną analizę ryzyka dotyczącą europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, którą to analizę uwzględnia się przy przygotowywaniu wieloletniego cyklu polityki strategicznej w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami.
3. Analiza ryzyka, o której mowa w ust. 2, sporządzana przez Agencję obejmuje wszystkie aspekty istotne dla europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami w celu opracowania mechanizmu wstępnego ostrzegania.
4. Państwa członkowskie dostarczają Agencji wszelkie niezbędne informacje na temat sytuacji, tendencji i potencjalnych zagrożeń na granicach zewnętrznych oraz w dziedzinie powrotów. Państwa członkowskie regularnie lub na wniosek Agencji przekazują jej wszelkie niezbędne informacje, takie jak dane statystyczne i operacyjne gromadzone w związku z wdrażaniem dorobku Schengen, a także informacje pozyskane z warstwy analitycznej krajowego obrazu sytuacji utworzonego zgodnie z art. 26.
5. Wyniki analizy ryzyka przekazywane są terminowo i rzetelnie zarządowi.
6. Państwa członkowskie uwzględniają wyniki analizy ryzyka przy planowaniu swoich operacji i działań na granicach zewnętrznych, a także swoich działań w dziedzinie powrotów.
7. Agencja włącza wyniki wspólnego zintegrowanego modelu analizy ryzyka w opracowywanie wspólnych podstawowych programów szkoleń funkcjonariuszy straży granicznych oraz personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów.

SEKCJA 6

ZAPOBIEGANIE I ZDOLNOŚĆ REAGOWANIA

Artykuł 31

Wyznaczenie odcinków granicy zewnętrznej

Do celów niniejszego rozporządzenia każde państwo członkowskie dokonuje podziału swoich zewnętrznych granic lądowych i morskich oraz w stosownych przypadkach powietrznych na odcinki i powiadamia o tym Agencję.

Wszelkie zmiany w zakresie odcinków granicy wprowadzane przez państwo członkowskie dokonywane są w koordynacji z Agencją w celu zapewnienia ciągłości analizy ryzyka przez Agencję.

Artykuł 32

Oficerowie łącznikowi Agencji w państwach członkowskich

1. Agencja zapewnia regularne monitorowanie zarządzania granicami zewnętrznymi i powrotów przez wszystkie państwa członkowskie za pośrednictwem oficerów łącznikowych Agencji.

Agencja może postanowić, że jeden oficer łącznikowy będzie odpowiedzialny za maksymalnie cztery państwa członkowskie geograficznie znajdujące się blisko siebie.

2. Dyrektor wykonawczy wyznacza spośród personelu statutowego Agencji ekspertów, którzy są rozmieszczani jako oficerowie łącznikowi. Na podstawie analizy ryzyka i po zasięgnięciu opinii danego państwa członkowskiego dyrektor wykonawczy przedstawia wniosek dotyczący charakteru i warunków rozmieszczenia oficera łącznikowego, państwa członkowskiego lub regionu, w którym oficer łącznikowy może zostać rozmieszczony, oraz możliwych zadań, które nie zostały ujęte w ust. 3. Wniosek dyrektora wykonawczego podlega zatwierdzeniu przez zarząd. Dyrektor wykonawczy powiadamia dane państwo członkowskie o wyznaczeniu oraz określa, wspólnie z państwem członkowskim, miejsce, w którym oficer łącznikowy zostanie rozmieszczony.
3. Oficerowie łącznikowi działają w imieniu Agencji, a ich rolą jest wspieranie współpracy i dialogu między Agencją a organami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie granicami i powroty, w tym strażami przybrzeżnymi w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej. Oficerowie łącznikowi w szczególności:
 - a) pełnią rolę pośredników między Agencją a organami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie granicami i powroty, w tym strażami przybrzeżnymi w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej;
 - b) wspierają gromadzenie informacji potrzebnych Agencji do monitorowania nielegalnej imigracji oraz sporządzania analiz ryzyka, o których mowa w art. 30;
 - c) wspierają gromadzenie informacji, o których mowa w art. 33, potrzebnych Agencji do sporządzania oceny narażenia;

- d) monitorują środki przyjmowane przez państwo członkowskie na odcinkach granicy, którym przypisano wysoki lub krytyczny poziom ryzyka zgodnie z art. 35;
 - e) przyczyniają się do wspierania stosowania dorobku Unii związanego z zarządzaniem granicami zewnętrznymi i z powrotami, w tym w zakresie poszanowania praw podstawowych;
 - f) wspomagają, w miarę możliwości, państwa członkowskie w opracowywaniu ich planów ewentualnościowych dotyczących zarządzania granicami;
 - g) ułatwiają komunikację między państwem członkowskim a Agencją, przekazując państwu członkowskiemu odpowiednie informacje z Agencji, w tym informacje o trwających operacjach;
 - h) regularnie składają dyrektorowi wykonawczemu sprawozdania dotyczące sytuacji na granicach zewnętrznych oraz zdolności danego państwa członkowskiego do skutecznego radzenia sobie z sytuacją na granicach zewnętrznych; składają także sprawozdania z wykonania operacji powrotowych w kierunku właściwych państw trzecich;
 - i) monitorują środki przyjmowane przez państwo członkowskie w odniesieniu do sytuacji wymagającej pilnego podjęcia działań na granicach zewnętrznych, o której mowa w art. 43;
 - j) monitorują środki przyjmowane przez państwo członkowskie w odniesieniu do powrotów i wspierają gromadzenie informacji wymaganych przez Agencję do celów prowadzenia działalności, o której mowa w art. 49.
4. Jeżeli sprawozdania oficera łącznikowego, o których mowa w ust. 3 lit. h), wyrażają obawy co do jednego lub większej liczby aspektów istotnych dla danego państwa członkowskiego, państwo to jest niezwłocznie informowane o tym fakcie przez dyrektora wykonawczego.
5. Na potrzeby ust. 3 oficer łącznikowy, zgodnie z krajowymi i unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i ochrony danych:
- a) otrzymuje informacje pochodzące z krajowego ośrodka koordynacji oraz z krajowego obrazu sytuacji utworzonego zgodnie z art. 26;
 - b) utrzymuje regularne kontakty z organami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie granicami i powroty, w tym strażami przybrzeżnymi w zakresie realizowanych przez nie zadań kontroli granicznej, a jednocześnie informuje punkt kontaktowy wyznaczony przez dane państwo członkowskie.
6. Sprawozdanie oficera łącznikowego stanowi element oceny narażenia, o której mowa w art. 33. Sprawozdanie zostaje przekazane zainteresowanemu państwu członkowskiemu.
7. Przy wywiązywaniu się ze swoich obowiązków oficerowie łącznikowi przyjmują instrukcje wyłącznie od Agencji.

Artykuł 33

Ocena narażenia

1. Agencja, na mocy decyzji zarządu opartej na wniosku dyrektora wykonawczego, tworzy wspólną metodykę przeprowadzania oceny narażenia. Metodyka ta obejmuje

kryteria obiektywne, na podstawie których Agencja przeprowadza ocenę narażenia, częstotliwość takich ocen narażenia i sposób przeprowadzania kolejnych takich ocen oraz warunki skutecznego systemu monitorowania wdrażania zaleceń.

2. Agencja monitoruje i ocenia dostępność wyposażenia technicznego, systemów, zdolności, zasobów, infrastruktury, a także odpowiednio wykwalifikowanego i przeszkolonego personelu państw członkowskich, niezbędnych do kontroli granicznej w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a). W tym kontekście Agencja ocenia plany rozwoju zdolności, o których mowa w art. 67 ust. 4, pod względem ich wykonalności i realizacji. Do celów przyszłego planowania Agencja prowadzi te działania w ramach środka zapobiegawczego na podstawie analizy ryzyka sporządzonej zgodnie z art. 30 ust. 2. Agencja przeprowadza takie monitorowanie i ocenę przynajmniej raz w roku, chyba że dyrektor wykonawczy, na podstawie ocen ryzyka lub wcześniejszej oceny narażenia, postanowi inaczej.
3. Z zastrzeżeniem przepisów art. 9 i 67 państwa członkowskie, na wniosek Agencji, przedstawiają informacje dotyczące wyposażenia technicznego, personelu i – w najszerszym możliwym zakresie – środków finansowych dostępnych na poziomie krajowym w celu prowadzenia kontroli granicznych. Państwa członkowskie przekazują również, na wniosek Agencji, informacje o swoich planach ewentualnościowych dotyczących zarządzania granicami.
4. Celem oceny narażenia jest dokonanie przez Agencję oceny zdolności i gotowości państw członkowskich do stawienia czoła nadchodzącym wyzwaniom, w tym obecnym i przyszłym zagrożeniom i wyzwaniom na granicach zewnętrznych; określanie, w szczególności w odniesieniu do tych państw członkowskich, które stoją w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań, ewentualnych bezpośrednich skutków na granicach zewnętrznych i wynikającego z tego wpływu na funkcjonowanie strefy Schengen; oraz ocena ich zdolności do wnoszenia wkładu do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz rezerwy wyposażenia technicznego, w tym rezerwy wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania. Ocena ta pozostaje bez uszczerbku dla mechanizmu oceny Schengen.
5. W ocenie narażenia Agencja uwzględnia zdolność państw członkowskich do wykonywania wszelkich zadań w zakresie zarządzania granicami, w tym zdolność państw członkowskich do radzenia sobie z potencjalnym przybyciem dużej liczby osób na ich terytorium.
6. Wyniki oceny narażenia są przedkładane odpowiednim państwom członkowskim. Państwa te mogą zgłaszać uwagi dotyczące tej oceny.
7. W razie konieczności dyrektor wykonawczy, po zasięgnięciu opinii danego państwa członkowskiego, wydaje zalecenie określające niezbędne środki do podjęcia przez to państwo członkowskie oraz termin, w którym środki takie mają zostać wdrożone. Dyrektor wykonawczy wzywa zainteresowane państwa członkowskie, aby – w porozumieniu z dyrektorem wykonawczym – zastosowało niezbędne środki na podstawie planu działania opracowanego przez dane państwo członkowskie.
8. Podstawą środków, jakie dyrektor wykonawczy zaleca zainteresowanym państwom członkowskim, są wyniki oceny narażenia, przy uwzględnieniu analizy ryzyka przeprowadzonej przez Agencję, uwag zainteresowanego państwa członkowskiego oraz wyników mechanizmu oceny Schengen.

Środki te powinny mieć na celu wyeliminowanie słabych punktów wskazanych w ocenie, co ma prowadzić do zwiększenia przez państwa członkowskie ich

gotowości do stawiania czoła nadchodzącym wyzwaniom poprzez optymalizację lub udoskonalenie ich zdolności, wyposażenia technicznego, systemów, zasobów i planów ewentualnościowych.

9. Dyrektor wykonawczy monitoruje wdrażanie zaleceń w drodze regularnych sprawozdań składanych przez państwa członkowskie w oparciu o plany działania, o których mowa w ust. 7 niniejszego artykułu.

W przypadku ryzyka, że państwo członkowskie przekroczy termin wyznaczony na wykonanie zalecenia, dyrektor wykonawczy niezwłocznie informuje o tym członka zarządu z danego państwa członkowskiego i Komisję oraz zwraca się z zapytaniem do właściwych organów tego państwa członkowskiego co do przyczyn opóźnienia i proponuje wsparcie Agencji we wdrożeniu środka.

10. Jeżeli państwo członkowskie nie wdroży w terminie, o którym mowa w ust. 7 niniejszego artykułu, niezbędnych środków przewidzianych w zaleceniu, dyrektor wykonawczy przekazuje sprawę zarządowi i powiadamia Komisję. Zarząd przyjmuje na wniosek dyrektora wykonawczego decyzję określającą środki niezbędne do podjęcia przez dane państwo członkowskie oraz termin, w którym środki takie mają zostać wdrożone. Decyzja zarządu jest wiążąca dla tego państwa członkowskiego. Jeżeli państwo członkowskie nie wdroży środków w terminie przewidzianym w tej decyzji, zarząd powiadamia o tym Radę i Komisję i mogą zostać podjęte dalsze działania zgodnie z art. 43.
11. Wyniki oceny narażenia są regularnie, nie rzadziej niż raz w roku, przekazywane zgodnie z art. 91 Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.

Artykuł 34

Synergie między oceną narażenia a mechanizmem oceny Schengen

1. Należy maksymalizować synergie między ocenami narażenia a mechanizmem oceny Schengen ustanowionym rozporządzeniem (UE) nr 1053/2013, aby utworzyć wierniejszy obraz sytuacji w zakresie funkcjonowania strefy Schengen, unikając, w miarę możliwości, powielania wysiłków po stronie państw członkowskich i zapewniając lepiej skoordynowane wykorzystanie odpowiednich instrumentów finansowych Unii wspierających zarządzanie granicami zewnętrznymi.
2. Do celów, o których mowa w ust. 1, Komisja i Agencja wprowadzają niezbędne uzgodnienia, aby udostępniać sobie wzajemnie w sposób regularny, bezpieczny i terminowy wszelkie informacje dotyczące wyników ocen narażenia i mechanizmu oceny Schengen w dziedzinie zarządzania granicami. Mechanizm wymiany obejmuje sprawozdania z ocen narażenia i wizyt w ramach oceny Schengen, kolejne zalecenia, plany działania oraz wszelkie aktualizacje dotyczące realizacji planów działania przedstawionych przez państwa członkowskie.
3. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 2, obejmują wyniki mechanizmu oceny Schengen w obszarze powrotów, aby zapewnić Agencji pełną wiedzę na temat zidentyfikowanych niedociągnięć w celu umożliwienia jej zaproponowania danym państwom członkowskim odpowiednich środków wspierających w tym zakresie.

Artykuł 35

Przypisanie poziomów ryzyka odcinkom granicy zewnętrznej

1. Na podstawie przygotowanej przez siebie analizy ryzyka i oceny narażenia i w porozumieniu z danym państwem członkowskim Agencja przypisuje następujące poziomy ryzyka każdemu odcinkowi zewnętrznych granic lądowych, morskich i – w stosownych przypadkach – powietrznych państw członkowskich lub zmienia te poziomy:
 - a) niski poziom ryzyka w przypadku zdarzeń związanych z nielegalną imigracją lub przestępczością transgraniczną występujących na danym odcinku granicy, jeżeli te zdarzenia mają nieznaczny wpływ na bezpieczeństwo granic;
 - b) średni poziom ryzyka w przypadku zdarzeń związanych z nielegalną imigracją lub przestępczością transgraniczną występujących na danym odcinku granicy, jeżeli te zdarzenia mają umiarkowany wpływ na bezpieczeństwo granic;
 - c) wysoki poziom ryzyka w przypadku zdarzeń związanych z nielegalną imigracją lub przestępczością transgraniczną występujących na danym odcinku granicy, jeżeli te zdarzenia mają istotny wpływ na bezpieczeństwo granic;
 - d) krytyczny poziom ryzyka w przypadku zdarzeń związanych z nielegalną imigracją lub przestępczością transgraniczną występujących na danym odcinku granicy, jeżeli te zdarzenia mają decydujący wpływ na bezpieczeństwo granicy do tego stopnia, że narażają na niebezpieczeństwo funkcjonowanie strefy Schengen.
2. Krajowy ośrodek koordynacji stale ocenia, czy konieczna jest zmiana poziomu ryzyka dowolnego z odcinków granicy, biorąc pod uwagę informacje zawarte w krajowym obrazie sytuacji, i informuje o tym odpowiednio Agencję.
3. Agencja przedstawia wizualizację poziomów ryzyka przypisanych granicom zewnętrznym w europejskim obrazie sytuacji.

Artykuł 36

Reakcja odpowiadająca poziomom ryzyka

1. Państwa członkowskie zapewniają w następujący sposób zgodność działań w zakresie kontroli granicy prowadzonych na odcinkach granicy zewnętrznej z poziomami ryzyka przypisanymi tym odcinkom:
 - a) jeżeli odcinkowi granicy zewnętrznej przypisano niski poziom ryzyka, krajowe organy odpowiedzialne za kontrolę granic zewnętrznych organizują regularną kontrolę na podstawie analizy ryzyka i zapewniają obecność w strefie przygranicznej wystarczającej liczby personelu i wystarczających zasobów w gotowości do prowadzenia działań w zakresie śledzenia, identyfikowania i przechwytywania;
 - b) jeżeli odcinkowi granicy zewnętrznej przypisano średni poziom ryzyka, krajowe organy odpowiedzialne za kontrolę granic zewnętrznych zapewniają – w uzupełnieniu środków przyjętych zgodnie z lit. a) – zastosowanie odpowiednich środków kontroli na tym odcinku granicy. O zastosowaniu tych środków kontroli powiadamia się krajowy ośrodek koordynacji. Krajowy ośrodek koordynacji koordynuje wszelkie wsparcie zgodnie z art. 21 ust. 3;

- c) jeżeli odcinkowi granicy zewnętrznej przypisano wysoki poziom ryzyka, dane państwo członkowskie zapewnia – w uzupełnieniu środków przyjętych zgodnie z lit. b) – za pośrednictwem krajowego ośrodka koordynacji udzielenie niezbędnego wsparcia krajowym organom działającym na tym odcinku granicy oraz zastosowanie wzmocnionych środków kontroli. To państwo członkowskie może zwrócić się o wsparcie do Agencji na warunkach określonych w art. 37 w odniesieniu do rozpoczęcia wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy;
 - d) w przypadku gdy odcinkowi granicy zewnętrznej przypisuje się krytyczny poziom ryzyka, Agencja powiadamia o tym Komisję. Oprócz środków podjętych na mocy lit. c), dane państwo członkowskie i Agencja wdrażają zalecenie wydane przez dyrektora wykonawczego Agencji zgodnie z art. 42.
2. Krajowy ośrodek koordynacji regularnie informuje Agencję o środkach zastosowanych na szczeblu krajowym zgodnie z ust. 1 lit. b), c) i d).
 3. Jeżeli średni, wysoki lub krytyczny poziom ryzyka przypisano odcinkowi granicy zewnętrznej przylegającemu do odcinka granicy innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego objętego umowami lub sieciami regionalnymi, o których mowa w art. 73 i 74, krajowe ośrodki koordynacji kontaktują się z krajowym ośrodkiem koordynacji w sąsiadującym państwie członkowskim lub z właściwym organem sąsiadującego państwa i dążą do skoordynowania wraz z Agencją niezbędnych działań transgranicznych.
 4. Agencja wraz z danym państwem członkowskim ocenia przypisanie poziomów ryzyka oraz odpowiednie środki zastosowane na szczeblu krajowym i unijnym. Ocenę tę uwzględnia się w ocenie narażenia sporządzanej przez Agencję zgodnie z art. 33.

SEKCJA 7

DZIAŁANIA AGENCJI NA GRANICACH ZEWNĘTRZNYCH

Artykuł 37

Działania Agencji na granicach zewnętrznych

1. Państwo członkowskie może zwrócić się do Agencji o pomoc przy realizacji swoich obowiązków w zakresie kontroli granic zewnętrznych. Agencja realizuje również środki zgodnie z art. 42 i 43.
2. Agencja organizuje odpowiednią pomoc techniczną i operacyjną dla przyjmującego państwa członkowskiego i może, działając zgodnie z odpowiednim prawem Unii i prawem międzynarodowym, w tym zasadą *non-refoulement*, przyjąć jeden lub większą liczbę następujących środków:
 - a) koordynacja wspólnych operacji jednego lub większej liczby państw członkowskich oraz rozmieszczenie stałej służby i wyposażenia technicznego Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
 - b) organizacja szybkich interwencji na granicy i rozmieszczenie stałej służby i wyposażenia technicznego Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;

- c) koordynacja działań jednego lub większej liczby państw członkowskich i państw trzecich na granicach zewnętrznych, w tym wspólnych operacji z państwami trzecimi;
 - d) rozmieszczenie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami między innymi na obszarach objętych zasięgiem działania hotspotów lub w ośrodkach kontrolowanych, w tym, w razie konieczności, aby zapewnić pomoc techniczną i operacyjną przy działaniach w zakresie powrotów;
 - e) w ramach operacji, o których mowa w lit. a), b) i c) niniejszego ustępu, oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 656/2014 i prawem międzynarodowym, udzielanie pomocy technicznej i operacyjnej państwom członkowskim i państwom trzecim poprzez wsparcie akcji poszukiwania i ratowania osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu, jakie mogą być podejmowane podczas operacji ochrony granic morskich;
 - f) priorytetowe traktowanie połączonych usług EUROSUR-u.
3. Agencja finansuje lub współfinansuje działania, o których mowa w ust. 2, ze swojego budżetu zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.
4. W przypadku gdy Agencja ma znaczne dodatkowe potrzeby finansowe z powodu sytuacji panującej na granicach zewnętrznych, informuje o tym niezwłocznie Parlament Europejski, Radę i Komisję.

Artykuł 38

Inicjowanie wspólnych operacji i szybkich interwencji na granicach zewnętrznych

1. Państwo członkowskie może zwrócić się do Agencji o uruchomienie wspólnych operacji w celu stawienia czoła nadchodzącym wyzwaniom, w tym nielegalnej imigracji, obecnym lub przyszłym zagrożeniom na swoich granicach zewnętrznych lub przestępczości transgranicznej, lub o zapewnienie zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej przy realizacji swoich obowiązków w zakresie kontroli granic zewnętrznych.
2. Na wniosek państwa członkowskiego stojącego w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań, w szczególności w przypadku masowego napływu do punktów na granicach zewnętrznych obywateli państw trzecich usiłujących przedostać się na terytorium tego państwa członkowskiego w sposób niedozwolony, Agencja może uruchomić na ograniczony czas na terytorium tego przyjmującego państwa członkowskiego szybką interwencję na granicy.
3. Dyrektor wykonawczy ocenia, zatwierdza i koordynuje wnioski dotyczące wspólnych operacji przedłożone przez państwa członkowskie. Wspólne operacje i szybkie interwencje na granicy są poprzedzone dokładną, wiarygodną i aktualną analizą ryzyka, co umożliwia Agencji uszeregowanie zawnioskowanych wspólnych operacji i szybkich interwencji na granicy pod względem priorytetu, biorąc pod uwagę poziom ryzyka na odcinkach granicy zewnętrznej, zgodnie z art. 35, oraz dostępność zasobów.
4. Cele wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy można osiągnąć w ramach operacji wielofunkcyjnej. Taka operacja może obejmować funkcje straży przybrzeżnej i zapobieganie przestępczości transgranicznej, w tym zwalczanie

przemytu migrantów lub handlu ludźmi, a także zarządzanie migracjami, w tym identyfikację, rejestrację, prowadzenie rozmów i powroty.

Artykuł 39

Plan operacyjny wspólnych operacji

1. Przygotowując wspólną operację, dyrektor wykonawczy, we współpracy z przyjmującym państwem członkowskim, sporządza wykaz niezbędnego wyposażenia technicznego i personelu, biorąc pod uwagę dostępne zasoby przyjmującego państwa członkowskiego. Na podstawie tych elementów Agencja określa pakiet wzmocnienia technicznego i operacyjnego, a także działania na rzecz budowania zdolności, które należy uwzględnić w planie operacyjnym.
2. Dyrektor wykonawczy przygotowuje plan operacyjny wspólnych operacji na granicach zewnętrznych. Dyrektor wykonawczy i przyjmujące państwo członkowskie, po zasięgnięciu opinii uczestniczących państw członkowskich, uzgadniają plan operacyjny, określający szczegółowo aspekty organizacyjne i proceduralne wspólnej operacji.
3. Plan operacyjny jest wiążący dla Agencji, przyjmującego państwa członkowskiego i uczestniczących państw członkowskich. Obejmuje on wszystkie elementy uznane za niezbędne do realizacji wspólnej operacji, w tym:
 - a) opis sytuacji wraz ze sposobem działania i celami rozmieszczenia, w tym również cel operacyjny;
 - b) przewidywany czas trwania wspólnej operacji;
 - c) obszar geograficzny, na którym będzie miała miejsce wspólna operacja;
 - d) opis zadań, zakresu odpowiedzialności, w tym w kwestii poszanowania praw podstawowych, i specjalnych poleceń dla zespołów, w tym w zakresie dopuszczalnego korzystania z baz danych i dopuszczalnego stosowania broni służbowej, amunicji i wyposażenia w przyjmującym państwie członkowskim;
 - e) skład zespołów, a także rozmieszczenie innych właściwych pracowników;
 - f) przepisy dotyczące dowodzenia i kontroli, w tym imiona i nazwiska oraz stopnie służbowe funkcjonariuszy straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego odpowiedzialnych za współpracę z członkami zespołów i z Agencją, w szczególności imiona i nazwiska oraz stopnie służbowe tych funkcjonariuszy straży granicznej, którzy sprawują dowództwo w czasie rozmieszczenia, oraz pozycję członków zespołów w strukturze dowodzenia;
 - g) wyposażenie techniczne rozmieszczane w czasie wspólnej operacji, w tym również szczególne wymogi, takie jak warunki użytkowania, personel wymagany do obsługi, transport i inna logistyka oraz przepisy finansowe;
 - h) szczegółowe zasady dotyczące natychmiastowego zgłaszania zdarzeń przez Agencję zarządowi i właściwym organom krajowym;
 - i) system sprawozdawczości i oceny zawierający poziomy odniesienia dla sprawozdania z oceny, w tym w zakresie ochrony praw podstawowych, oraz ostateczny termin składania sprawozdania z oceny końcowej;
 - j) w odniesieniu do operacji morskich – szczegółowe informacje dotyczące stosowania właściwej jurysdykcji i ustawodawstwa na obszarze

geograficznym, na którym odbywa się wspólna operacja, w tym również odesłanie do prawa krajowego, międzynarodowego i prawa Unii dotyczącego przechwytywania, ratownictwa na morzu i sprowadzania na ląd. W tym względzie plan operacyjny opracowuje się zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 656/2014;

- k) warunki współpracy z państwami trzecimi, innymi organami, urzędami i agencjami Unii lub organizacjami międzynarodowymi;
 - l) procedury, za pomocą których osoby wymagające ochrony międzynarodowej, ofiary handlu ludźmi, małoletni bez opieki oraz osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji są kierowani do właściwych organów krajowych w celu udzielenia odpowiedniej pomocy;
 - m) procedury określające mechanizm przyjmowania i przekazywania do Agencji skarg na wszelkie osoby uczestniczące we wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy, w tym na funkcjonariuszy straży granicznej lub innych właściwych członków personelu państwa przyjmującego oraz członków zespołów, dotyczące zarzucanych przypadków naruszenia praw podstawowych w kontekście ich udziału we wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy;
 - n) rozwiązania logistyczne, w tym informacje dotyczące warunków pracy oraz uwarunkowań panujących na obszarach, na których przewiduje się prowadzenie wspólnej operacji.
4. Wszelkie zmiany lub dostosowania planu operacyjnego wymagają zgody dyrektora wykonawczego i przyjmującego państwa członkowskiego, po zasięgnięciu opinii uczestniczących państw członkowskich. Agencja niezwłocznie przesyła egzemplarz zmienionego lub dostosowanego planu operacyjnego uczestniczącym państwom członkowskim.

Artykuł 40

Procedura uruchamiania szybkiej interwencji na granicy

1. Wniosek państwa członkowskiego o uruchomienie szybkiej interwencji na granicy zawiera opis sytuacji, możliwe cele i planowane potrzeby. W razie potrzeby dyrektor wykonawczy może niezwłocznie wysłać ekspertów z Agencji w celu dokonania oceny sytuacji na granicach zewnętrznych wnioskującego państwa członkowskiego.
2. Dyrektor wykonawczy niezwłocznie informuje zarząd o wniosku państwa członkowskiego o uruchomienie szybkiej interwencji na granicy.
3. Podejmując decyzję w sprawie wniosku państwa członkowskiego, dyrektor wykonawczy uwzględnia wyniki przeprowadzonych przez Agencję analiz ryzyka oraz warstwę analityczną europejskiego obrazu sytuacji, a także wyniki oceny narażenia, o której mowa w art. 33, i wszelkie inne istotne informacje dostarczone przez wnioskujące państwo członkowskie lub inne państwo członkowskie.
4. Dyrektor wykonawczy podejmuje decyzję w sprawie wniosku o uruchomienie szybkiej interwencji na granicy w ciągu dwóch dni roboczych od daty otrzymania wniosku. Dyrektor wykonawczy powiadamia jednocześnie na piśmie o swojej decyzji wnioskujące państwo członkowskie i zarząd. W decyzji podaje się główne powody, dla których została ona podjęta. Niezwłocznie dokonuje oceny możliwości przegrupowania dostępnych członków zespołu w ramach stałej służby Europejskiej

Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w szczególności personelu statutowego Agencji, obecnych na innych obszarach operacyjnych.

5. Jeżeli dyrektor wykonawczy podejmie decyzję o uruchomieniu szybkiej interwencji na granicy, rozmieszcza dostępne zespoły zarządzania granicami w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz wyposażenie z rezerwy wyposażenia technicznego zgodnie z art. 64 oraz, w stosownych przypadkach, podejmuje decyzję w sprawie niezwłocznego wzmocnienia przez co najmniej jeden zespół zarządzania granicami, zgodnie z art. 58.
6. Dyrektor wykonawczy wraz z przyjmującym państwem członkowskim przygotowują niezwłocznie, a w żadnym razie nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od daty decyzji, plan operacyjny zgodny z art. 39 ust. 3.
7. Po uzgodnieniu planu operacyjnego i przekazaniu go państwom członkowskim dyrektor wykonawczy zleca natychmiastowe rozmieszczenie personelu operacyjnego w drodze przegrupowań z innych obszarów operacyjnych lub od innych zadań.
8. Równolegle do rozmieszczenia, o którym mowa w ust. 7, oraz – w stosownych przypadkach – w celu zabezpieczenia natychmiastowego wzmocnienia zespołów zarządzania granicami przegrupowanych z innych obszarów lub zadań, dyrektor wykonawczy zwraca się do każdego państwa członkowskiego o podanie liczby i profili dodatkowych członków personelu, którzy mają zostać dodatkowo rozmieszczeni w ramach krajowych wykazów do rozmieszczeń krótkoterminowych, o których mowa w art. 58. Informacje te, w których podana jest data rozmieszczenia, dostarcza się na piśmie do krajowych punktów kontaktowych. Krajowym punktem kontaktowym przekazuje się egzemplarz planu operacyjnego.
9. Państwa członkowskie zapewniają niezwłoczne udostępnienie Agencji liczby i profili członków personelu operacyjnego, aby zagwarantować pełne rozmieszczenie zgodnie z art. 58 ust. 5 i 7.
10. Rozmieszczenie pierwszych zespołów zarządzania granicami przegrupowanych z innych obszarów lub zadań ma miejsce nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od dnia, w którym dyrektor wykonawczy i przyjmujące państwo członkowskie uzgodnili plan operacyjny. Rozmieszczenie dodatkowych zespołów zarządzania granicami ma miejsce, o ile to konieczne, w ciągu siedmiu dni roboczych od rozmieszczenia pierwszych zespołów.
11. Jeżeli ma się odbyć szybka interwencja na granicy, dyrektor wykonawczy, po zasięgnięciu opinii zarządu, niezwłocznie rozpatruje priorytety dotyczące trwających i przewidywanych wspólnych operacji prowadzonych przez Agencję na innych granicach zewnętrznych w celu zapewnienia ewentualnych przesunięć zasobów na odcinki granic zewnętrznych, na których takie wzmocnione rozmieszczenie jest najbardziej potrzebne.

Artykuł 41

Zespoły wspierające zarządzanie migracjami

1. Zespoły wspierające zarządzanie migracjami mogą być rozmieszczane, na wniosek państwa członkowskiego lub z inicjatywy Agencji oraz za zgodą danego państwa członkowskiego, aby zapewnić danemu państwu członkowskiemu wzmocnienie techniczne i operacyjne, w szczególności w hotspotach i ośrodkach kontrolowanych.

Państwo członkowskie, o którym mowa w akapicie pierwszym, przedkłada Komisji wniosek o wzmocnienie przez zespoły wspierające zarządzanie migracjami oraz ocenę swoich potrzeb. W oparciu o ocenę potrzeb danego państwa członkowskiego Komisja przekazuje wniosek Agencji, [Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu,] Europolowi lub – w razie potrzeby – innym odpowiednim agencjom Unii.

2. Odpowiednie agencje Unii przeprowadzają ocenę wniosku państwa członkowskiego o wzmocnienie i ocenę jego potrzeb, aby – przy koordynacji Komisji – określić niezbędne środki, w tym rozmieszczenie wyposażenia technicznego, które mają być uzgodnione z zainteresowanym państwem członkowskim.
3. We współpracy z przyjmującym państwem członkowskim i odpowiednimi agencjami unijnymi Komisja ustanawia warunki współpracy w zakresie rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami oraz rozmieszczenia wyposażenia technicznego i jest odpowiedzialna za koordynację działań tych zespołów.
4. Wzmocnienie techniczne i operacyjne udzielone przez zespoły wspierające zarządzanie migracjami, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych, może obejmować:
 - a) pomoc w sprawdzaniu obywateli państw trzecich przybywających na granice zewnętrzne, w tym identyfikację, rejestrację i prowadzenie rozmów z tymi obywatelami państw trzecich oraz, na wniosek państwa członkowskiego, pobieranie odcisków palców od obywateli państw trzecich, kontrolę bezpieczeństwa oraz udzielanie informacji na temat celu tych procedur;
 - b) udzielanie wstępnych informacji osobom, które zamierzają ubiegać się o ochronę międzynarodową, oraz kierowanie tych osób do właściwych organów danego państwa członkowskiego lub do ekspertów rozmieszczonych z ramienia [Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu];
 - c) pomoc techniczną i operacyjną w procesie powrotu, w tym w przygotowaniu decyzji nakazujących powrót, uzyskiwaniu dokumentów podróży, przygotowaniu i organizacji operacji powrotowych, w tym w odniesieniu do dobrowolnych powrotów;
 - d) niezbędne wyposażenie techniczne.
5. Agencja współpracuje z [Agencją Unii Europejskiej ds. Azylu], aby ułatwić zastosowanie środków mających na celu zastosowanie do sprawy procedury udzielenia ochrony międzynarodowej, a w przypadku obywateli państw trzecich, których wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej został odrzucony w drodze ostatecznej decyzji, procedury powrotu.
6. W skład zespołów wspierających zarządzanie migracjami wchodzi, w razie konieczności, eksperci w dziedzinie ochrony dzieci, zwalczania handlu ludźmi, praw podstawowych i ochrony przed prześladowaniami związanymi z płcią.

Artykuł 42

Proponowane działania na granicach zewnętrznych

1. Na podstawie wyników oceny narażenia lub w przypadku, gdy odcinkowi lub większej liczbie odcinków granicy zewnętrznej przypisuje się krytyczny poziom ryzyka, oraz uwzględniając odpowiednie elementy planów ewentualnościowych państwa członkowskiego, analizę ryzyka Agencji i warstwę analityczną

Europejskiego obrazu sytuacji, dyrektor wykonawczy zaleca zainteresowanemu państwu członkowskiemu zainicjowanie i przeprowadzenie wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy lub wszelkich innych stosownych działań prowadzonych przez Agencję w rozumieniu art. 37.

2. Zainteresowane dane państwo członkowskie odpowiada na zalecenie dyrektora wykonawczego w ciągu pięciu dni roboczych. W przypadku gdy odpowiedź w sprawie proponowanych działań jest negatywna, państwo członkowskie przedstawia uzasadnienie tej odpowiedzi. Dyrektor wykonawczy niezwłocznie powiadamia Komisję o proponowanych działaniach oraz uzasadnieniach negatywnej odpowiedzi, aby ocenić, czy konieczne może być pilne podjęcie działań zgodnie z art. 43.

Artykuł 43

Sytuacja na granicach zewnętrznych wymagająca pilnego podjęcia działań

1. Jeżeli kontrola granic zewnętrznych staje się nieskuteczna do tego stopnia, że stwarza to ryzyko zagrożenia funkcjonowaniu strefy Schengen, ponieważ:

- a) państwo członkowskie nie podejmuje niezbędnych środków zgodnie z decyzją zarządu, o której mowa w art. 33 ust. 10; lub
- b) państwo członkowskie stojące w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań na granicach zewnętrznych nie zwróciło się o wystarczające wsparcie ze strony Agencji na podstawie art. 38, 40, 41 lub 42 albo nie podejmuje koniecznych kroków w celu wdrożenia działań na podstawie tych artykułów,

po zasięgnięciu opinii Agencji Komisja może niezwłocznie przyjąć decyzję w drodze aktu wykonawczego, zgodnie z procedurą określoną w art. 117 ust. 3, wskazującą środki do wdrożenia przez Agencję mające na celu złagodzenie tego ryzyka i zobowiązującą dane państwo członkowskie do współpracy z Agencją przy wdrażaniu tych środków.

Na podstawie należycie uzasadnionej nadrzędnej pilnej potrzeby związanej z funkcjonowaniem strefy Schengen Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą określoną w art. 117 ust. 4.

2. Jeżeli wystąpi sytuacja wymagająca pilnego podjęcia działań, Parlament Europejski i Rada są niezwłocznie informowane o tej sytuacji oraz o wszystkich późniejszych środkach i decyzjach podjętych w odpowiedzi na nią.

3. W celu złagodzenia ryzyka zagrożenia funkcjonowaniu strefy Schengen w decyzji Komisji, o której to decyzji mowa w ust. 1, przewiduje się podjęcie przez Agencję jednego lub większej liczby następujących środków:

- a) organizacja i koordynacja szybkich interwencji na granicy i rozmieszczenie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- b) rozmieszczenie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami, zwłaszcza na obszarach hotspotów;
- c) koordynacja działań jednego lub większej liczby państw członkowskich i państw trzecich na granicach zewnętrznych, w tym wspólnych operacji z państwami trzecimi;
- d) rozmieszczenie wyposażenia technicznego;

- e) organizacja interwencji powrotowych.
4. W ciągu dwóch dni roboczych od daty przyjęcia decyzji Komisji, o której to decyzji mowa w ust. 1, dyrektor wykonawczy:
- a) określa działania, jakie należy podjąć w celu praktycznej realizacji środków określonych w tej decyzji, w tym wyposażenie techniczne oraz liczbę i profile personelu operacyjnego niezbędnego do osiągnięcia celów tej decyzji;
 - b) przedkłada zainteresowanym państwom członkowskim projekt planu operacyjnego.
5. Dyrektor Wykonawczy i dane państwo członkowskie sporządzają plan operacyjny w terminie dwóch dni roboczych od jego przedłożenia.
6. Niezwłocznie, a w każdym razie nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od dnia ustalenia planu operacyjnego, Agencja rozmieszcza niezbędny personel operacyjny ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, o której mowa w art. 55, w celu praktycznej realizacji środków określonych w decyzji Komisji, o której to decyzji mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Dodatkowe zespoły są w razie konieczności rozmieszczane na drugim etapie, a w żadnym razie nie później niż w ciągu siedmiu dni roboczych od rozmieszczenia pierwszych zespołów rozmieszczonych na obszarze operacyjnym.
7. Agencja niezwłocznie, a w żadnym razie nie później niż w ciągu dziesięciu dni roboczych od ustalenia planu operacyjnego, rozmieszcza niezbędne wyposażenie techniczne do praktycznej realizacji środków określonych w decyzji Komisji, o której to decyzji mowa w ust. 1.
- Dodatkowe wyposażenie techniczne jest, o ile to konieczne, rozmieszczane na drugim etapie, zgodnie z art. 64.
8. Dane państwo członkowskie wykonuje decyzję Komisji, o której to decyzji mowa w ust. 1. W tym celu niezwłocznie podejmuje współpracę z Agencją i niezbędne działania, w szczególności przez wykonanie zobowiązań, o których mowa w art. 44, 83 i 84, w celu ułatwienia wykonania decyzji oraz w celu praktycznej realizacji środków określonych w tej decyzji oraz w planie operacyjnym.
9. Zgodnie z art. 58 i, w stosownych przypadkach, art. 40 państwa członkowskie udostępniają personel operacyjny określony przez dyrektora wykonawczego zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu.
- Jeżeli dane państwo członkowskie nie wykona decyzji Komisji, o której to decyzji mowa w ust. 1, w terminie 30 dni i nie podejmie współpracy z Agencją zgodnie z ust. 8 niniejszego artykułu, Komisja może zainicjować procedurę, o której mowa w art. 29 rozporządzenia (UE) 2016/399.

Artykuł 44

Instrukcje dla zespołów

1. W czasie rozmieszczenia zespołów zarządzania granicami, zespołów powrotowych i zespołów wspierających zarządzanie migracjami przyjmujące państwo członkowskie wydaje polecenia zespołom zgodnie z planem operacyjnym.
2. Za pośrednictwem swojego oficera koordynującego Agencja może przekazywać przyjmującemu państwu członkowskiemu swoje spostrzeżenia na temat poleceń

udzielonych zespołom. W takim przypadku przyjmujące państwo członkowskie uwzględnia te spostrzeżenia i realizuje je w możliwie największym stopniu.

3. W przypadkach, gdy polecenia wydawane zespołom są niezgodne z planem operacyjnym, oficer koordynujący niezwłocznie informuje dyrektora wykonawczego, który może, w stosownych przypadkach, podjąć działania zgodnie z art. 47 ust. 3.
4. Wykonując swoje zadania i korzystając ze swoich uprawnień, członkowie zespołów w pełni przestrzegają praw podstawowych, w tym również prawa dostępu do procedur azylowych, oraz respektują godność człowieka. Wszelkie działania podjęte przez nich w ramach wykonywania zadań i korzystania z uprawnień są proporcjonalne do celu takich działań. Podczas wykonywania swoich zadań i uprawnień nie mogą oni dyskryminować osób ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.
5. Członkowie zespołów, którzy nie są członkami personelu statutowego Agencji, podlegają środkom dyscyplinarnym swojego rodzimego państwa członkowskiego. Rodzime państwo członkowskie przyjmuje odpowiednie środki dyscyplinarne lub inne środki zgodnie ze swoim prawem krajowym na wypadek naruszenia praw podstawowych lub zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej w trakcie wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy.

Artykuł 45

Oficer koordynujący

1. Agencja zapewnia operacyjne wdrażanie wszystkich aspektów organizacyjnych wspólnych operacji, projektów pilotażowych lub szybkich interwencji na granicy, w tym również obecność statutowych członków personelu Agencji.
2. Z zastrzeżeniem przepisów art. 60 dyrektor wykonawczy wyznacza spośród personelu statutowego Agencji przynajmniej jednego eksperta, który jest rozmieszczany, aby wziąć udział we wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy jako oficer koordynujący. Dyrektor wykonawczy powiadamia przyjmujące państwo członkowskie o wyznaczonej osobie.
3. Oficer koordynujący działa w imieniu Agencji w odniesieniu do wszystkich aspektów rozmieszczenia zespołów. Rola oficera koordynującego polega na wspieraniu współpracy i koordynacji między przyjmującymi i uczestniczącymi państwami członkowskimi. Oficer koordynujący w szczególności:
 - a) pełni rolę pośrednika między Agencją, przyjmującym państwem członkowskim i członkami zespołów Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, zapewniając w imieniu Agencji pomoc w zakresie wszelkich kwestii związanych z warunkami ich rozmieszczenia w ramach zespołów;
 - b) monitoruje prawidłową realizację planu operacyjnego, w tym w kwestii ochrony praw podstawowych, i składa Agencji sprawozdania na ten temat;
 - c) działa w imieniu Agencji w odniesieniu do wszystkich aspektów rozmieszczenia jej zespołów i składa Agencji sprawozdania w odniesieniu do wszystkich tych aspektów;
 - d) składa dyrektorowi wykonawczemu sprawozdanie, w przypadku gdy instrukcje wydane jego zespołom przez przyjmujące państwo członkowskie są niezgodne

z planem operacyjnym, i – w stosownych przypadkach – sugeruje dyrektorowi wykonawczemu rozważenie przyjęcia decyzji zgodnie z art. 47.

4. W ramach wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy dyrektor wykonawczy może upoważnić oficera koordynującego do udzielenia wsparcia w rozwiązywaniu ewentualnych sporów dotyczących wykonywania planu operacyjnego i rozmieszczenia zespołów.

Artykuł 46

Koszty

1. Agencja w pełni pokrywa następujące koszty poniesione przez państwa członkowskie w związku z udostępnieniem swojego personelu operacyjnego do celów krótkoterminowego rozmieszczenia członków zespołu ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej:
 - a) koszty podróży z rodzimego państwa członkowskiego do przyjmującego państwa członkowskiego i z przyjmującego państwa członkowskiego do rodzimego państwa członkowskiego oraz na terenie przyjmującego państwa członkowskiego do celów rozmieszczenia;
 - b) koszty związane ze szczepieniami;
 - c) koszty związane ze specjalnym ubezpieczeniem;
 - d) koszty związane z opieką zdrowotną;
 - e) dietyienne, w tym koszty zakwaterowania;
 - f) koszty związane z wyposażeniem technicznym należącym do Agencji.
2. Po uprzednim zatwierdzeniu przez Komisję zarząd ustanawia szczegółowe zasady i, w razie potrzeby, aktualizuje je w odniesieniu do płatności kosztów poniesionych przez członków personelu rozmieszczonych na krótki okres zgodnie z art. 58. Szczegółowe zasady opierają się, w miarę możliwości, na uproszczonych formach kosztów. W stosownych przypadkach zarząd dąży do zapewnienia spójności z zasadami mającymi zastosowanie do zwrotu kosztów podróży służbowych członków personelu statutowego.

Artykuł 47

Zawieszenie lub zakończenie działań

1. Dyrektor wykonawczy kończy działania Agencji, jeżeli warunki realizacji tych działań nie są już spełniane. Przed zakończeniem działań dyrektor wykonawczy informuje o tym odpowiednie państwo członkowskie.
2. Państwa członkowskie uczestniczące we wspólnej operacji, szybkiej interwencji na granicy lub w rozmieszczeniu zespołu wspierającego zarządzanie migracjami mogą zwrócić się do dyrektora wykonawczego o zakończenie tej wspólnej operacji, szybkiej interwencji na granicy lub rozmieszczenia zespołu wspierającego zarządzanie migracjami.
3. Dyrektor wykonawczy, po poinformowaniu odpowiedniego państwa członkowskiego, może wycofać finansowanie działania, zawiesić je lub je zakończyć, jeżeli przyjmujące państwo członkowskie nie przestrzega planu operacyjnego.

4. Dyrektor wykonawczy, po zasięgnięciu opinii urzędnika ds. praw podstawowych i poinformowaniu odpowiedniego państwa członkowskiego, wycofuje finansowanie wspólnej operacji, szybkiej interwencji na granicy, projektu pilotażowego, rozmieszczenia zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, operacji powrotowej, interwencji powrotowej lub porozumienia roboczego, zawiesza lub kończy takie działania, całkowicie lub częściowo, jeżeli uzna, że występują naruszenia praw podstawowych lub zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej mające poważny charakter lub mogące się powtarzać. Dyrektor wykonawczy informuje zarząd o takiej decyzji.
5. Jeżeli dyrektor wykonawczy podejmie decyzję o zawieszeniu lub zakończeniu rozmieszczenia przez Agencję zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, informuje o tej decyzji inne właściwe agencje działające w danym obszarze hotspotu lub ośrodka kontrolowanym.

Artykuł 48

Ocena działań

Dyrektor wykonawczy dokonuje oceny rezultatów wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy, projektów pilotażowych, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami i współpracy operacyjnej z państwami trzecimi. Przekazuje on zarządowi szczegółowe sprawozdania z oceny tych działań w terminie 60 dni od ich zakończenia, wraz z uwagami urzędnika ds. praw podstawowych. Dyrektor wykonawczy sporządza całościową analizę porównawczą tych rezultatów, mając na względzie poprawę jakości, zwiększenie spójności i skuteczności przyszłych działań, oraz włącza tę analizę do rocznego sprawozdania z działalności Agencji.

SEKCJA 8

DZIAŁANIE AGENCJI W OBSZARZE POWROTÓW

Artykuł 49

Powroty

1. W dziedzinie powrotów, w poszanowaniu praw podstawowych i ogólnych zasad prawa Unii, a także prawa międzynarodowego, w tym w zakresie ochrony uchodźców i praw dziecka, Agencja w szczególności:
 - a) zapewnia państwom członkowskim pomoc techniczną i operacyjną w zakresie powrotów obywateli państw trzecich, w tym w zakresie przygotowywania decyzji nakazujących powrót, identyfikacji obywateli państw trzecich oraz innych działań państw członkowskich w zakresie działań poprzedzających powrót i związanych z powrotem, w tym dobrowolnych wyjazdów, w celu stworzenia zintegrowanego systemu zarządzania powrotami między właściwymi organami państw członkowskich, z udziałem odpowiednich organów państw trzecich i innych odpowiednich zainteresowanych stron;
 - b) zapewnia pomoc techniczną i operacyjną państwom członkowskim, które zmagają się z wyzwaniami w zakresie powrotów lub presji migracyjnej, w tym przez rozmieszczenie zespołów ds. zarządzania migracją;
 - c) opracowuje model odniesienia dla systemu zarządzania sprawami dotyczącymi powrotu, określający strukturę krajowych systemów zarządzania powrotami,

oraz zapewnia państwom członkowskim pomoc techniczną i operacyjną w zakresie opracowywania krajowych systemów zarządzania powrotami dostosowanych do tego modelu;

- d) rozwija i obsługuje system centralny oraz infrastrukturę łączności między krajowymi systemami zarządzania powrotami państw członkowskich a systemem centralnym oraz zapewnia państwom członkowskim pomoc techniczną i operacyjną w połączeniu się ze strukturą komunikacyjną;
 - e) udziela państwom członkowskim pomocy technicznej i operacyjnej przy identyfikacji obywateli państw trzecich oraz uzyskiwaniu dokumentów podróży, w tym w drodze współpracy konsularnej, nie ujawniając informacji dotyczących faktu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej; organizuje i koordynuje operacje powrotowe i zapewnia wsparcie dla dobrowolnych wyjazdów we współpracy z państwami członkowskimi;
 - f) organizuje, wspiera i koordynuje działania umożliwiające wymianę informacji oraz identyfikację i gromadzenie najlepszych praktyk w dziedzinie powrotów między państwami członkowskimi;
 - g) finansuje lub współfinansuje ze swojego budżetu operacje, interwencje i działania, o których mowa w niniejszym rozdziale, zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.
2. Pomoc techniczna i operacyjna, o której mowa w ust. 1 lit. b), obejmuje działania wspierające państwa członkowskie przy przeprowadzaniu procedur powrotu przez właściwe organy krajowe, a w szczególności zapewnianie:
- a) tłumaczeń ustnych;
 - b) praktycznych informacji, analiz i zaleceń dotyczących państw trzecich będących państwami powrotów, istotnych przy wdrażaniu niniejszego rozporządzenia, we współpracy, w stosownych przypadkach, z innymi, organami, urzędami i agencjami Unii, w tym EASO;
 - c) doradztwa i pomocy technicznej i operacyjnej w zakresie wdrażania procedur powrotu i zarządzania nimi zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE, w tym przygotowywania decyzji nakazujących powrót, w identyfikacji i w uzyskiwaniu dokumentów podróży;
 - d) doradztwa i pomocy, zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE i prawem międzynarodowym, w zakresie środków niezbędnych do zadbania o to, by osoby powracające pozostawały do dyspozycji w celu przeprowadzenia powrotu i do zapobiegania ucieczkom osób powracających;
 - e) sprzętu, zdolności i wiedzy specjalistycznej do celów realizacji decyzji nakazujących powrót i identyfikacji obywateli państw trzecich.
3. Agencja dąży do tworzenia synergii i łączenia finansowanych przez Unię sieci i programów w dziedzinie powrotów w ścisłej współpracy z Komisją oraz przy wsparciu odpowiednich zainteresowanych podmiotów, w tym Europejskiej Sieci Migracyjnej.
4. Agencja może wyjątkowo otrzymywać dotacje z funduszy unijnych przeznaczone na działania w zakresie powrotów zgodnie z przepisami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji. Agencja zapewnia, aby w umowach z państwami

członkowskimi o przyznaniu dotacji wszelkie wsparcie finansowe było uzależnione od pełnego poszanowania Karty.

Artykuł 50

Systemy wymiany informacji i zarządzanie powrotami

Agencja opracowuje, wdraża i obsługuje systemy i aplikacje informatyczne umożliwiające wymianę informacji niejawnych oraz szczególnie chronionych informacji jawnych do celów powrotów w ramach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej i wymianę danych osobowych, o których mowa w art. 87–89, zgodnie z decyzją Komisji (UE, Euratom) 2015/444, decyzją Komisji (UE, Euratom) 2015/443 i [rozporządzeniem (WE) nr 45/2001].

Agencja w szczególności ustanawia, obsługuje i utrzymuje centralny system przetwarzania wszelkich informacji i danych przekazywanych automatycznie przez krajowe systemy zarządzania powrotami państw członkowskich, który to system jest niezbędny Agencji do zapewnienia pomocy technicznej i operacyjnej zgodnie z art. 49.

Artykuł 51

Operacje powrotowe

1. Bez dokonywania kontroli merytorycznej decyzji nakazujących powrót Agencja zapewnia pomoc techniczną i operacyjną oraz zapewnia koordynację lub organizację operacji powrotowych, w tym również w zakresie czarterowania lotów na potrzeby takich operacji lub organizowania powrotów lotami regularnymi. Agencja może z własnej inicjatywy koordynować lub organizować operacje powrotowe.
2. Państwa członkowskie raz w miesiącu przedstawiają dane operacyjne na temat powrotów konieczne Agencji do oceny potrzeb w tym zakresie i informują Agencję o orientacyjnych planach dotyczących liczby osób powracających i o państwach trzecich będących państwami powrotów, w obu tych przypadkach w związku z właściwymi krajowymi operacjami powrotowymi, oraz o swoich potrzebach w zakresie pomocy lub koordynacji ze strony Agencji. Agencja przygotowuje i utrzymuje aktualizowany na bieżąco plan operacyjny, aby zapewnić wnioskującym państwom członkowskim niezbędną pomoc operacyjną, w tym również w postaci wyposażenia technicznego. Agencja może z własnej inicjatywy lub na wniosek państwa członkowskiego uwzględnić w aktualizowanym na bieżąco planie operacyjnym daty i miejsca docelowe operacji powrotowych, które uznaje za konieczne, na podstawie oceny potrzeb. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd podejmuje decyzję w sprawie sposobu działania aktualizowanego na bieżąco planu operacyjnego.
3. Agencja może zapewnić pomoc techniczną i operacyjną oraz, na wniosek uczestniczących państw członkowskich albo z własnej inicjatywy, zapewnić koordynację lub organizację operacji powrotowych, na potrzeby których środki transportu i eskortę przymusowych powrotów zapewnia państwo trzecie będące państwem powrotu (zwanym dalej „zbiorowymi operacjami powrotowymi”). Uczestniczące państwa członkowskie i Agencja zapewniają poszanowanie, w trakcie całej operacji powrotowej, praw podstawowych, zasady *non-refoulement* oraz proporcjonalne stosowanie środków przymusu. W trakcie całej operacji powrotowej, do czasu przyjazdu do państwa trzeciego będącego państwem powrotu, konieczna jest obecność co najmniej jednego przedstawiciela państwa członkowskiego

i jednego obserwatora przymusowych powrotów z zasobu ustanowionego na mocy art. 52 lub z krajowego systemu monitorowania należącego do uczestniczącego państwa członkowskiego.

4. Dyrektor wykonawczy przygotowuje niezwłocznie plan powrotowy dla zbiorowych operacji powrotowych. Dyrektor wykonawczy i uczestniczące państwa członkowskie uzgadniają plan określający szczegółowo organizacyjne i proceduralne aspekty zbiorowej operacji powrotowej, przy uwzględnieniu skutków dla praw podstawowych i ryzyka takich operacji. Wszelkie zmiany lub dostosowania tego planu wymagają zgody stron, o których mowa w ust. 3 i w niniejszym ustępie.
5. Plan powrotowy zbiorowych operacji powrotowych jest wiążący dla Agencji i uczestniczących państw członkowskich. Obejmuje on wszelkie kroki niezbędne do realizacji zbiorowej operacji powrotowej.

Każdą operację powrotową monitoruje się zgodnie z art. 8 ust. 6 dyrektywy 2008/115/WE. Monitorowanie przymusowych operacji powrotowych jest prowadzone przez obserwatora przymusowych powrotów na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów i obejmuje całą operację powrotową od etapu przed opuszczeniem kraju do przekazania osób powracających w państwie trzecim będącym państwem powrotu. Obserwator przymusowych powrotów składa sprawozdanie w sprawie każdej przymusowej operacji powrotowej dyrektorowi wykonawczemu, urzędnikowi ds. praw podstawowych oraz właściwym organom krajowym wszystkich państw członkowskich zaangażowanych w daną operację. W razie potrzeby dyrektor wykonawczy i właściwe organy krajowe podejmują stosowne działania następcze.

W razie powzięcia przez Agencję wątpliwości co do przestrzegania praw podstawowych podczas operacji powrotowej Agencja powiadamia o tych wątpliwościach uczestniczące państwa członkowskie i Komisję.

6. Dyrektor wykonawczy ocenia wyniki operacji powrotowych i co sześć miesięcy przekazuje zarządowi szczegółowe sprawozdanie z oceny w sprawie wszystkich operacji powrotowych przeprowadzonych w poprzednim półroczu, wraz z uwagami urzędnika ds. praw podstawowych. Dyrektor wykonawczy sporządza całościową analizę porównawczą tych rezultatów, mając na względzie podwyższenie jakości, zwiększenie spójności i skuteczności przyszłych operacji powrotowych. Dyrektor wykonawczy włącza tę analizę do rocznego sprawozdania z działalności Agencji.
7. Agencja finansuje lub współfinansuje operacje powrotowe ze swojego budżetu zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji, nadając priorytet operacjom przeprowadzanym przez więcej niż jedno państwo członkowskie lub operacjom z obszarów hotspotów lub ośrodków kontrolowanych.

Artykuł 52

Zasób obserwatorów przymusowych powrotów

1. Agencja, po zasięgnięciu opinii urzędnika ds. praw podstawowych, tworzy zasób obserwatorów przymusowych powrotów z właściwych organów, którzy monitorują przymusowe powroty zgodnie z art. 8 ust. 6 dyrektywy 2008/115/WE i którzy zostali przeszkoleni zgodnie z art. 62 niniejszego rozporządzenia.

2. Zarząd, na wniosek dyrektora wykonawczego, określa profil i liczbę obserwatorów przymusowych powrotów udostępnianych do tego zasobu. Ta sama procedura ma zastosowanie w odniesieniu do wszelkich późniejszych zmian dotyczących profilu i łącznych liczb. Państwa członkowskie odpowiadają za udział w zasobie, wyznaczając obserwatorów przymusowych powrotów odpowiadających określonemu profilowi. Do zasobu włączani są obserwatorzy przymusowych powrotów wyspecjalizowani w zajmowaniu się ochroną dzieci.
3. Udziały państw członkowskich w operacjach i interwencjach powrotowych na następny rok w postaci obserwatorów przymusowych powrotów planowane są na podstawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Zgodnie z tymi porozumieniami państwa członkowskie udostępniają obserwatorów przymusowych powrotów w celu ich rozmieszczenia na wniosek Agencji, chyba że stoją one w obliczu sytuacji wyjątkowej, w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Wniosek taki należy złożyć co najmniej 21 dni roboczych przed planowanym rozmieszczeniem lub pięć dni roboczych w przypadku szybkiej interwencji powrotowej.
4. Agencja, na wniosek, udostępnia obserwatorów przymusowych powrotów uczestniczącym państwom członkowskim, aby monitorowali – w imieniu tych państw – właściwą realizację operacji powrotowych oraz interwencji powrotowych przez cały czas ich trwania. W przypadku wszelkich operacji powrotowych z udziałem dzieci Agencja udostępnia obserwatorów przymusowych powrotów wyspecjalizowanych w zajmowaniu się ochroną dzieci.
5. Obserwatorzy przymusowych powrotów podlegają środkom dyscyplinarnym swojego rodzimego państwa członkowskiego podczas operacji powrotowych lub interwencji powrotowych.

Artykuł 53

Zespoły powrotowe

1. Na wniosek państwa członkowskiego lub z własnej inicjatywy Agencja może w czasie interwencji powrotowych rozmieścić zespoły powrotowe w ramach zespołów zarządzania migracją lub, w razie konieczności, aby zapewnić dodatkową pomoc techniczną i operacyjną w obszarze powrotów, w tym w przypadku gdy takie wyzwania związane są z napływem dużych zróżnicowanych grup migrantów lub z przyjęciem obywateli państw trzecich uratowanych na morzu.
2. Do europejskich zespołów powrotowych stosuje się odpowiednio art. 41 ust. 2, 3, 4 i 5 oraz art. 44, 45 i 46.

Artykuł 54

Interwencje powrotowe

1. W sytuacji, kiedy państwo członkowskie stoi w obliczu obciążenia podczas wykonywania zobowiązania do powrotu obywateli państw trzecich, którzy podlegają wydanym przez dane państwo członkowskie decyzjom nakazującym powrót, Agencja, z własnej inicjatywy lub na wniosek tego państwa członkowskiego, zapewnia odpowiednią pomoc techniczną i operacyjną w postaci interwencji powrotowej. Interwencja taka może polegać na rozmieszczeniu w przyjmującym państwie członkowskim zespołów powrotowych, które udzielają pomocy we

wdrażaniu procedur powrotu i organizacji operacji powrotowych z przyjmującego państwa członkowskiego.

2. Agencja może również wszcząć interwencje powrotowe w państwach trzecich w oparciu o instrukcje określone w wieloletnim cyklu polityki strategicznej, w przypadku gdy dane państwo trzecie zwraca się o dodatkową pomoc techniczną i operacyjną w odniesieniu do swoich działań w zakresie powrotów. Interwencja taka może polegać na rozmieszczeniu zespołów powrotowych w celu zapewnienia pomocy technicznej i operacyjnej przy działaniach państwa trzeciego w zakresie powrotów.
3. W sytuacji, gdy państwo członkowskie stoi w obliczu szczególnych i wyjątkowo trudnych wyzwań podczas wykonywania zobowiązania do powrotu obywateli państw trzecich, którzy podlegają decyzjom nakazującym powrót, Agencja, z własnej inicjatywy lub na wniosek danego państwa członkowskiego, zapewnia odpowiednią pomoc techniczną i operacyjną w postaci szybkiej interwencji powrotowej. Taka szybka interwencja powrotowa może polegać na rozmieszczeniu w przyjmującym państwie członkowskim zespołów powrotowych, które udzielają pomocy we wdrażaniu procedur powrotu i organizacji operacji powrotowych z przyjmującego państwa członkowskiego.
4. W związku z interwencją powrotową dyrektor wykonawczy przygotowuje niezwłocznie, w porozumieniu z przyjmującym państwem członkowskim oraz uczestniczącymi państwami członkowskimi, plan operacyjny. Przepisy art. 39 stosuje się odpowiednio.
5. Dyrektor wykonawczy podejmuje decyzję w sprawie planu operacyjnego tak szybko, jak to tylko możliwe, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2, w ciągu pięciu dni roboczych. O decyzji niezwłocznie powiadamia się na piśmie odpowiednie państwa członkowskie i zarząd.
6. Agencja finansuje lub współfinansuje interwencje powrotowe ze swojego budżetu zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.

SEKCJA 9 ***ZDOLNOŚCI***

Artykuł 55

Stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

1. Stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w składzie 10 000 członków personelu operacyjnego jest częścią Agencji. W skład stałej służby wchodzi następujące trzy kategorie personelu zgodnie z systemem rocznego dostępu określonym w załączniku I:
 - a) kategoria 1: członkowie personelu operacyjnego Agencji rekrutowani zgodnie z art. 94 ust. 1 i rozmieszczani na obszarach operacyjnych zgodnie z art. 56;
 - b) kategoria 2: członkowie personelu operacyjnego oddelegowani do Agencji przez państwa członkowskie na długi okres czasu jako część stałej służby; zgodnie z art. 57;

- c) kategoria 3: członkowie personelu operacyjnego skierowani do Agencji z państw członkowskich w ramach krótkoterminowego rozmieszczenia jako część stałej służby zgodnie z art. 58.
- 2. Agencja rozmieszcza członków stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej jako członków zespołów zarządzania granicami, zespołów wspierających zarządzanie migracjami, zespołów powrotowych w ramach wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy lub interwencji powrotowych lub wszelkich innych istotnych działań operacyjnych w państwach członkowskich lub państwach trzecich.
 - 3. Zgodnie z art. 83 wszyscy członkowie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej są uprawnieni do wykonywania zadań w zakresie kontroli granicznej lub powrotów, w tym zadań wymagających uprawnień wykonawczych określonych w odpowiednich przepisach krajowych lub, jeśli chodzi o personel Agencji, zgodnie z załącznikiem II.
 - 4. Na wniosek dyrektora wykonawczego, z uwzględnieniem analizy ryzyka przeprowadzonej przez Agencję, wyników oceny narażenia i wieloletniego cyklu polityki strategicznej oraz w oparciu o liczby i profile dostępne Agencji za pośrednictwem jej personelu statutowego oraz bieżące oddelegowania, zarząd podejmuje do dnia 31 marca każdego roku decyzje:
 - a) w sprawie poszczególnych profili personelu operacyjnego w każdej z trzech kategorii w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, które mają wejść w skład zespołów w następnym roku;
 - b) w sprawie konkretnych liczb i profili członków personelu operacyjnego z każdego państwa członkowskiego, którzy mają być oddelegowani do Agencji zgodnie z art. 57 i którzy mają zostać wyznaczeni zgodnie z art. 58 w następnym roku;
 - c) w sprawie orientacyjnego wieloletniego planowania w zakresie profili na kolejne lata w celu ułatwienia długoterminowego planowania wkładów państw członkowskich oraz rekrutacji personelu statutowego Agencji.
 - 5. Do celów art. 74 Agencja rozwija i zapewnia struktury dowodzenia i kontroli celem skutecznego rozmieszczenia stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej na terytorium państw trzecich.
 - 6. Agencja może zatrudnić do 4 % całkowitej liczby członków stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej jako personel pełniący funkcje pomocnicze w zakresie tworzenia stałej służby, planowania jej operacji i zarządzania nimi oraz nabywania własnego wyposażenia Agencji.

Artykuł 56

Personel statutowy Agencji w stałej służbie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

- 1. Agencja wnosi wkład do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej z członków swojego personelu statutowego (kategoria 1), którzy mają zostać rozmieszczeni w obszarach operacyjnych jako członkowie zespołów odpowiedzialni za wszystkie zadania i posiadający wszystkie uprawnienia, w tym zadania w zakresie obsługi własnego wyposażenia Agencji.
- 2. Zgodnie z art. 62 ust. 2 po rekrutacji nowi członkowie personelu przechodzą, stosownie do potrzeb, pełne szkolenia w zakresie ochrony granic lub związane

z powrotami w ramach specjalnych programów szkoleniowych opracowanych przez Agencję oraz, w oparciu o umowy z wybranymi państwami członkowskimi, realizowanych w ich specjalistycznych akademiach. Koszty szkolenia są w całości pokrywane przez Agencję.

3. Agencja zapewnia, aby w okresie zatrudnienia członkowie jej personelu statutowego, pełniąc swoje obowiązki jako członkowie zespołu, przestrzegali wysokich standardów. Dla każdego członka personelu sporządza się odpowiedni plan szkoleń, zapewniając tym samym, że będą stale posiadali kwalifikacje zawodowe niezbędne do wypełniania zadań w zakresie ochrony granic lub zadań związanych z powrotami.
4. Pozostałych członków personelu zatrudnionych przez Agencję, którzy nie posiadają kwalifikacji do prowadzenia kontroli granicznej lub pełnienia funkcji związanych z powrotami, rozmieszcza się jedynie podczas wspólnych operacji na potrzeby koordynacji i realizacji innych powiązanych zadań. Nie wchodzi on w skład zespołów.

Artykuł 57

Udział państw członkowskich w stałej służbie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej za pośrednictwem personelu oddelegowanego na długi okres

1. Państwa członkowskie wnoszą wkład do personelu operacyjnego stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oddelegowanego w charakterze członków zespołu do Agencji (kategoria 2). Okres trwania poszczególnych oddelegowań określa się zgodnie z art. 93 ust. 7. Aby ułatwić wdrożenie systemu wsparcia finansowego, o którym mowa w art. 61, oddelegowanie rozpoczyna się co do zasady z początkiem roku kalendarzowego.
2. Wszystkie państwa członkowskie są odpowiedzialne za stałe zapewnianie personelu operacyjnego w charakterze oddelegowanych członków zespołu zgodnie z załącznikiem III.
3. Personel operacyjny oddelegowany do Agencji ma te same zadania, jakie obowiązują członków zespołów, i uprawnienia, jakie przysługują członkom zespołów. Państwo członkowskie, które oddelegowało tych członków personelu operacyjnego, uznawane jest za ich rodzime państwo członkowskie. W okresie oddelegowania o miejscu i czasie trwania rozmieszczenia oddelegowanych członków zespołu decyduje dyrektor wykonawczy stosownie do potrzeb operacyjnych.
4. Do dnia 30 czerwca każdego roku każde państwo członkowskie wyznacza swoich pracowników operacyjnych w celu oddelegowania zgodnie z określonymi liczbami i profilami ustalonymi przez zarząd na następny rok zgodnie z art. 55 ust. 4. Agencja może sprawdzić, czy personel operacyjny zaproponowany przez państwa członkowskie odpowiada określonym profilom i posiada niezbędne umiejętności językowe. Do dnia 15 września Agencja zatwierdza zaproponowanych kandydatów lub zwraca się do państwa członkowskiego, by zaproponowało innego kandydata do oddelegowania w przypadku niezgodności z wymaganymi profilami, niewystarczających umiejętności językowych, przewinień lub naruszenia obowiązujących przepisów podczas poprzednich rozmieszczeń.
5. Jeżeli ze względu na działanie siły wyższej indywidualny członek personelu operacyjnego nie może zostać oddelegowany lub nie jest w stanie kontynuować oddelegowania, dane państwo członkowskie zapewnia zastąpienie go innym członkiem personelu operacyjnego posiadającym wymagany profil.

***Udział państw członkowskich w stałej służbie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej
poprzez rozmieszczenia krótkoterminowe***

1. W uzupełnieniu oddelegowania zgodnie z art. 57 państwa członkowskie do dnia 30 czerwca każdego roku wnoszą również wkład do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, umieszczając funkcjonariuszy straży granicznej i innych odpowiednich pracowników w krajowym wykazie personelu operacyjnego do rozmieszczeń krótkoterminowych (kategoria 3) zgodnie z wkładami wskazanymi w załączniku IV oraz zgodnie z określonymi liczbami według profilu, o których decyduje zarząd na następny rok, zgodnie z art. 55 ust. 4. Krajowe wykazy wyznaczonego personelu operacyjnego przekazuje się Agencji. Płatności kosztów poniesionych przez personel rozmieszczony na mocy niniejszego artykułu dokonuje się zgodnie z przepisami art. 46 ust. 2.
2. Każde państwo członkowskie odpowiada za zapewnienie, by wyznaczeni pracownicy operacyjni byli dostępni na wniosek Agencji zgodnie z ustaleniami określonymi w niniejszym artykule. Każdy członek personelu operacyjnego jest dostępny na okres maksymalnie 4 miesięcy w roku kalendarzowym.
3. Agencja może zweryfikować, czy personel operacyjny wyznaczony przez państwa członkowskie do rozmieszczeń krótkoterminowych odpowiada określonym profilom i posiada niezbędne umiejętności językowe. Agencja może zwrócić się do państwa członkowskiego o usunięcie członka personelu operacyjnego z wykazu krajowego w razie niezgodności z wymaganymi profilami, niewystarczających umiejętności językowych, przewinień lub naruszenia obowiązujących przepisów podczas poprzednich rozmieszczeń.
4. Do dnia 31 lipca każdego roku Agencja zwraca się do państw członkowskich o wkład poszczególnych członków personelu operacyjnego we wspólne operacje na kolejny rok. Decyzję dotyczącą poszczególnych okresów rozmieszczenia podejmuje się w ramach corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień między Agencją a państwami członkowskimi. Ostatecznie państwa członkowskie udostępniają jednak personel operacyjny do celów rozmieszczenia zgodnie z liczbami i profilami określonymi we wniosku Agencji.
5. Jeżeli ze względu na działanie siły wyższej indywidualny członek personelu operacyjnego nie może zostać rozmieszczony zgodnie z porozumieniami, dane państwo członkowskie zapewnia zastąpienie go innym członkiem personelu operacyjnego z wykazu posiadającym wymagany profil.
6. W przypadku zwiększonych potrzeb w celu wzmocnienia bieżącej wspólnej operacji lub w związku z koniecznością uruchomienia nowej wspólnej operacji, która nie została określona w odpowiednim rocznym programie prac oraz w odpowiednich wynikach corocznych negocjacji dwustronnych, dyrektor wykonawczy niezwłocznie informuje państwa członkowskie o dodatkowych potrzebach poprzez wskazanie możliwej liczby personelu operacyjnego i profili, które mają zostać zapewnione przez każde państwo członkowskie. Po uzgodnieniu zmienionego planu operacyjnego lub, w stosownych przypadkach, nowego planu operacyjnego przez dyrektora wykonawczego i przyjmujące państwo członkowskie dyrektor wykonawczy składa formalny wniosek dotyczący liczby i profili personelu operacyjnego. Odpowiedni członkowie zespołów są rozmieszczani z każdego państwa członkowskiego w ciągu 20 dni roboczych od tego formalnego wniosku.

7. W przypadku gdy analiza ryzyka lub jakakolwiek dostępna ocena narażenia wykażą, że państwo członkowskie stoi w obliczu sytuacji, która może w znacznym stopniu wpłynąć na realizację zadań krajowych, jego wkład w danym roku wynosi połowę jego wkładu na ten rok ustanowionego w załączniku IV. Jeżeli państwo członkowskie powołuje się na sytuację wyjątkową, podaje Agencji na piśmie w sposób wyczerpujący przyczyny i informacje na temat tej sytuacji, a ich treść zostaje włączona do sprawozdania, o którym mowa w art. 65.
8. Okres rozmieszczenia w odniesieniu do konkretnej operacji jest określany przez rodzime państwo członkowskie, ale w żadnym razie nie jest krótszy niż 30 dni, z wyjątkiem sytuacji, w której operacja, w ramach której rozmieszczani są funkcjonariusze straży granicznej i inni właściwi członkowie personelu, trwa krócej niż 30 dni.

Artykuł 59

Przegląd śródkresowy funkcjonowania stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

1. Do dnia 31 czerwca 2024 r., w szczególności na podstawie sprawozdań, o których mowa w art. 65, Komisja przeprowadza śródkresowy przegląd funkcjonowania stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, oceniając jej ogólną liczbę i skład. W przeglądzie uwzględnia się zmiany personelu statutowego w odniesieniu do wkładu Agencji lub wszelkie istotne zmiany zdolności poszczególnych państw członkowskich, które mogą wpłynąć na ich zdolność do wniesienia wkładu do stałej służby.
2. Do przeglądu śródkresowego dołącza się, w stosownych przypadkach, odpowiednie wnioski w celu zmiany załączników I, III i IV.

Artykuł 60

Biura w państwach członkowskich

1. Pod warunkiem uzyskania zgody przyjmującego państwa członkowskiego Agencja może na jego terytorium utworzyć biuro w państwie członkowskim, aby ułatwić i usprawnić koordynację działań operacyjnych, w tym w dziedzinie powrotów, organizowanych przez Agencję w tym państwie członkowskim lub w regionie sąsiadującym oraz aby zapewnić skuteczne zarządzanie zasobami ludzkimi i technicznymi Agencji. Biura w państwach członkowskich są jednostkami tymczasowymi utworzonymi na okres niezbędny do przeprowadzenia przez Agencję istotnych działań operacyjnych w danym państwie członkowskim lub w danym regionie sąsiadującym. Okres ten można w razie potrzeby przedłużyć.
2. Agencja i przyjmujące państwo członkowskie, w którym znajduje się dane biuro, dokładają starań, aby poczynić niezbędne ustalenia w celu zapewnienia możliwie najlepszych warunków niezbędnych do wykonywania zadań powierzonych biur w państwie członkowskim.
3. W stosownych przypadkach biura w państwach członkowskich:
 - a) zapewniają wsparcie operacyjne i logistyczne oraz zapewniają koordynację działań Agencji w danych obszarach działań;
 - b) zapewniają państwu członkowskiemu wsparcie operacyjne w danych obszarach działań;

- c) monitorują działalność zespołów Agencji i regularnie składają sprawozdania siedzibie głównej;
 - d) współpracują z przyjmującym państwem członkowskim (przyjmującymi państwami członkowskimi) we wszystkich kwestiach związanych z praktyczną realizacją działań operacyjnych organizowanych przez Agencję w danym państwie członkowskim (państwach członkowskich), w tym we wszelkich dodatkowych kwestiach, które mogą wystąpić w trakcie tych działań;
 - e) wspierają oficera koordynującego, o którym mowa w art. 45, we współpracy z uczestniczącymi państwami członkowskimi we wszystkich kwestiach związanych z ich wkładem w działania operacyjne organizowane przez Agencję oraz, w razie potrzeby, pozostają w kontakcie z siedzibą główną;
 - f) wspierają oficera koordynującego w ułatwianiu, w razie potrzeby, koordynacji i komunikacji między zespołami Agencji a odpowiednimi organami przyjmującego państwa członkowskiego;
 - g) organizują wsparcie logistyczne związane z rozmieszczeniem członków zespołów oraz rozmieszczaniem i wykorzystaniem sprzętu technicznego;
 - h) zapewniają wszelkie inne wsparcie logistyczne dotyczące obszaru operacyjnego, za które są odpowiedzialne, w celu ułatwienia sprawnego przebiegu działań operacyjnych organizowanych przez Agencję;
 - i) wspierają oficera łącznikowego Agencji w celu określenia wszelkich obecnych lub przyszłych wyzwań związanych z zarządzaniem granicami w obszarze, za który są odpowiedzialne, lub z wdrażaniem dorobku w zakresie powrotów oraz regularnie składają sprawozdania do siedziby głównej;
 - j) zapewniają skuteczne zarządzanie wyposażeniem własnym Agencji w obszarach objętych jej działalnością, w tym jego ewentualną rejestrację, długoterminową obsługę techniczną i wszelkie niezbędne wsparcie logistyczne.
4. Każde biuro w państwie członkowskim jest zarządzane przez przedstawiciela Agencji mianowanego przez dyrektora wykonawczego. Mianowany kierownik biura w państwie członkowskim nadzoruje całość pracy biura i działa jako pojedynczy punkt kontaktowy z siedzibą główną.
5. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd podejmuje decyzję w sprawie ustanowienia, składu, okresu funkcjonowania oraz, w stosownych przypadkach, przedłużenia okresu funkcjonowania biura w państwie członkowskim, z uwzględnieniem opinii Komisji oraz zgody państwa członkowskiego, na terytorium którego ma się znajdować dane biuro. Zarząd podejmuje decyzję większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu.
6. Dyrektor wykonawczy co kwartał przekazuje zarządowi sprawozdanie z działalności biur w państwach członkowskich. Działalność biur w państwach członkowskich należy opisać w oddzielnej sekcji rocznego sprawozdania z działalności, o którym mowa w art. 98 ust. 2 pkt 10.

Artykuł 61

Wsparcie finansowe na rzecz rozwoju stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

1. Państwa członkowskie są uprawnione do otrzymywania finansowania w formie finansowania niepowiązanego z kosztami w ujęciu rocznym w celu wsparcia rozwoju zasobów ludzkich w celu zabezpieczenia swoich wkładów na rzecz stałej służby Europejskiego Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z załącznikami III i IV, zgodnie z art. 125 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, które to finansowanie jest wypłacane po zakończeniu danego roku oraz po spełnieniu warunków określonych zgodnie z ust. 3 i 4. Finansowanie takie opiera się na kwocie referencyjnej określonej w ust. 2 i wynosi:
 - a) 100 % kwoty referencyjnej pomnożonej przez liczbę funkcjonariuszy straży granicznej lub innych funkcjonariuszy wskazanych corocznie do oddelegowania zgodnie z załącznikiem III;
 - b) 30 % kwoty referencyjnej pomnożonej przez liczbę funkcjonariuszy straży granicznej lub innych funkcjonariuszy faktycznie rozmieszczonych zgodnie z art. 58 w ramach limitu określonego w załączniku IV.
2. Kwota referencyjna, o której mowa w ust. 1, jest równa rocznemu wynagrodzeniu podstawowemu pracownika kontraktowego z grupy funkcyjnej III, grupa zaszerogowania 8, stopień 1, określonego zgodnie z art. 93 warunków zatrudnienia innych pracowników Unii, i podlega współczynnikowi korekty obowiązującemu w danym państwie członkowskim.
3. Roczna płatność kwoty, o której mowa w ust. 1 lit. a), jest należna pod warunkiem, że państwa członkowskie odpowiednio zwiększą w danym okresie ogólną liczbę krajowych funkcjonariuszy straży granicznej na swoim terytorium w drodze rekrutacji nowych funkcjonariuszy straży granicznej i innych funkcjonariuszy. Odpowiednie informacje na potrzeby składania sprawozdań przekazuje się Agencji w ramach corocznych negocjacji dwustronnych i weryfikuje w ramach oceny narażenia w kolejnym roku. Roczna płatność kwoty, o której mowa w ust. 1 lit. b), jest należna w odniesieniu do liczby funkcjonariuszy straży granicznej lub innych funkcjonariuszy skutecznie rozmieszczonych na okres co najmniej 4 miesięcy zgodnie z art. 58 w ramach limitu określonego w załączniku IV.
4. Komisja przyjmuje szczegółowe zasady dotyczące warunków rocznej płatności i monitorowania mających zastosowanie warunków, o których mowa w ust. 3, w drodze aktu wykonawczego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 117 ust. 3.

Artykuł 62

Szkolenia

1. Agencja, uwzględniając plan działania w zakresie zdolności, o którym mowa w art. 9 ust. 4, we współpracy z odpowiednimi instytucjami szkoleniowymi państw członkowskich oraz – w stosownych przypadkach – z EASO i Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej, opracowuje wyspecjalizowane instrumenty szkoleniowe, w tym specjalne szkolenia z zakresu ochrony dzieci i innych osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. Zapewnia ona funkcjonariuszom straży granicznych, specjalistom ds. powrotów i innym właściwym członkom personelu, którzy są członkami stałej służby Europejskiej Straży Granicznej

i Przybrzeżnej, zaawansowane szkolenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych przez nich zadań i przyznanych im uprawnień. Eksperti będący pracownikami Agencji prowadzą z tymi funkcjonariuszami straży granicznych i innymi członkami zespołów regularne ćwiczenia zgodnie z harmonogramem zaawansowanego szkolenia i ćwiczeń, o którym mowa w rocznym programie prac Agencji.

2. Agencja zapewnia, aby wszyscy członkowie personelu zatrudnieni jako personel operacyjny w stałej służbie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zostali odpowiednio przeszkoleni w zakresie odpowiednich przepisów prawa unijnego i międzynarodowego, w tym w zakresie praw podstawowych, dostępu do ochrony międzynarodowej oraz, w stosownych przypadkach, działań poszukiwawczych i ratowniczych, przed pierwszym rozmieszczeniem w ramach działań operacyjnych organizowanych przez Agencję. W tym celu Agencja, w oparciu o umowy z wybranymi państwami członkowskimi, wdraża niezbędne programy szkoleniowe w akademiach krajowych. Koszty szkolenia są w całości pokrywane przez Agencję.
3. Agencja podejmuje niezbędne inicjatywy w celu zapewnienia, aby cały personel operacyjny z państw członkowskich uczestniczący w zespołach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej przeszedł szkolenie w zakresie odpowiednich przepisów prawa unijnego i międzynarodowego, w tym w zakresie praw podstawowych, dostępu do ochrony międzynarodowej oraz, w stosownych przypadkach, działań poszukiwawczych i ratowniczych, przed udziałem w działaniach operacyjnych organizowanych przez Agencję.
4. Agencja podejmuje niezbędne inicjatywy w celu zapewnienia szkoleń dla personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów, przydzielonego do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz do zasobu, o którym mowa w art. 52. Agencja zapewnia, aby przed rozpoczęciem udziału w działaniach operacyjnych organizowanych przez Agencję jej personel oraz wszelki personel uczestniczący w operacjach powrotowych i interwencjach powrotowych odbył szkolenie w zakresie właściwego prawa Unii i prawa międzynarodowego, w tym praw podstawowych i dostępu do ochrony międzynarodowej.
5. Agencja ustanawia i rozwija wspólne podstawowe programy szkoleń funkcjonariuszy straży granicznych oraz zapewnia szkolenie na poziomie europejskim dla instruktorów funkcjonariuszy krajowych straży granicznych państw członkowskich, w tym również w zakresie praw podstawowych, dostępu do ochrony międzynarodowej i właściwego prawa morskiego, oraz wspólne programy szkoleń dla personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów. Celem wspólnych podstawowych programów szkoleń jest promowanie najwyższych standardów i najlepszych praktyk we wdrażaniu prawa z zakresu zarządzania granicami Unii i powrotów. Agencja opracowuje wspólne podstawowe programy szkoleń po zasięgnięciu opinii forum konsultacyjnego i urzędnika ds. praw podstawowych. Państwa członkowskie uwzględniają wspólne podstawowe programy szkoleń w szkoleniach, które zapewniają swoim funkcjonariuszom straży granicznej i personelowi realizującemu zadania w dziedzinie powrotów.
6. Agencja oferuje również dodatkowe szkolenia i seminaria na tematy związane z kontrolą granic zewnętrznych oraz powrotami obywateli państw trzecich dla funkcjonariuszy właściwych służb krajowych państw członkowskich, a w stosownych przypadkach także odpowiednich państw trzecich.
7. Agencja może we współpracy z państwami członkowskimi i państwami trzecimi organizować działania szkoleniowe na ich terytoriach.

8. Agencja ustanawia program wymiany umożliwiający funkcjonariuszom straży granicznych uczestniczącym w jej zespołach oraz personelowi uczestniczącemu w europejskich zespołach interwencji powrotowych zdobycie wiedzy i szczególnych umiejętności poprzez wykorzystanie doświadczeń zdobytych za granicą oraz dobrych praktyk stosowanych podczas współpracy z funkcjonariuszami straży granicznych i personelem realizującym zadania w dziedzinie powrotów w państwach członkowskich innych niż ich własne.

Artykuł 63

Nabywanie, najem lub dzierżawa wyposażenia technicznego

1. Agencja może nabywać, samodzielnie albo na zasadzie współwłasności z państwem członkowskim, lub brać w najem lub dzierżawę wyposażenie techniczne rozmieszczane w czasie wspólnych operacji, projektów pilotażowych, szybkich interwencji na granicy, działań w dziedzinie powrotów, w tym operacji powrotowych, interwencji powrotowych, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami lub projektów pomocy technicznej zgodnie z zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.
2. Na podstawie wniosku dyrektora wykonawczego i po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji zarząd ustanawia kompleksową wieloletnią strategię dotyczącą sposobu rozwijania własnych możliwości technicznych Agencji, z uwzględnieniem wieloletniego cyklu polityki strategicznej europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, w tym planu działania w zakresie zdolności, o którym mowa w art. 9 ust. 4, oraz środków budżetowych dostępnych na ten cel w wieloletnich ramach finansowych.

Strategii tej towarzyszy szczegółowy plan wdrażania określający harmonogram nabycia, najmu lub dzierżawy, plan zamówień i sposoby ograniczania ryzyka. Jeżeli strategia i plan nie są zgodne z opinią Komisji, Agencja przekazuje Komisji uzasadnienie swoich decyzji. Po przyjęciu strategii plan wdrażania staje się częścią komponentu wieloletniego programowania w dokumencie programowym, o którym mowa w art. 98 ust. 2 pkt 10.
3. Agencja może nabywać wyposażenie techniczne na podstawie decyzji dyrektora wykonawczego po zasięgnięciu opinii zarządu i zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami w sprawie zamówień publicznych. Każdą decyzję o nabyciu lub wzięciu w najem lub dzierżawę wyposażenia, która pociąga za sobą znaczące koszty dla Agencji, poprzedza dogłębna analiza potrzeb oraz kosztów i korzyści. Wszelkie takie wydatki przewiduje się w budżecie Agencji przyjętym przez zarząd.
4. W przypadku gdy Agencja nabywa lub bierze w najem lub dzierżawę istotne wyposażenie techniczne, takie jak statki powietrzne, śmigłowce lub jednostki pływające, zastosowanie mają następujące warunki:
 - a) w przypadku nabycia przez Agencję, samodzielnie albo na zasadzie współwłasności, Agencja uzgadnia z jednym państwem członkowskim, że zapewni ono rejestrację wyposażenia zgodnie z ustawodawstwem mającym zastosowanie w tym państwie członkowskim;
 - b) w przypadku najmu lub dzierżawy wyposażenie zostaje zarejestrowane w państwie członkowskim.

5. Na podstawie wzoru porozumienia sporządzonego przez Agencję i zatwierdzonego przez zarząd państwo członkowskie rejestracji oraz Agencja uzgadniają warunki zapewniające operacyjność wyposażenia. W przypadku aktywów stanowiących współwłasność warunki te obejmują również okresy, w których aktywa pozostają do pełnej dyspozycji Agencji, i określają użytkowanie sprzętu, w tym szczegółowe przepisy dotyczące szybkiego rozmieszczenia w trakcie szybkich interwencji na granicy.
6. Jeżeli Agencja nie posiada niezbędnego wykwalifikowanego personelu statutowego, państwo członkowskie rejestracji lub dostawca wyposażenia technicznego zapewniają niezbędnych ekspertów oraz pracowników technicznych do obsługi wyposażenia technicznego w sposób zgodny z prawem i bezpieczny. W takim przypadku wyposażenie techniczne stanowiące wyłączną własność Agencji jest udostępniane Agencji na jej wniosek, a państwo członkowskie rejestracji nie może powoływać się na sytuację wyjątkową, o której mowa w art. 64 ust. 8.

Artykuł 64

Rezerwa wyposażenia technicznego

1. Na potrzeby swoich działań operacyjnych Agencja tworzy i prowadzi scentralizowane rejestry wyposażenia należącego do rezerwy wyposażenia technicznego obejmującej wyposażenie będące własnością państw członkowskich albo Agencji oraz wyposażenie, którego współwłaścicielami są państwa członkowskie i Agencja.
2. Wyposażenie będące wyłączną własnością Agencji jest w każdym momencie w pełni dostępne do jego rozmieszczenia zgodnie z art. 63 ust. 5.
3. Wyposażenie będące współwłasnością Agencji w ponad 50 % jest również dostępne do jego rozmieszczenia zgodnie z porozumieniem między państwem członkowskim i Agencją, o którym mowa w art. 64 ust. 5.
4. Agencja zapewnia zgodność i interoperacyjność wyposażenia zamieszczonego w wykazie rezerwy wyposażenia technicznego.
5. W tym celu Agencja określa, w stosownych przypadkach, standardy techniczne, jakie muszą zostać spełnione, aby wyposażenie mogło zostać rozmieszczone na potrzeby jej działań. Wyposażenie, które ma zostać nabyte przez Agencję, samodzielnie lub na zasadzie współwłasności, oraz wyposażenie będące własnością państw członkowskich, zamieszczone w wykazie rezerwy wyposażenia technicznego, musi odpowiadać tym standardom.
6. Na wniosek dyrektora wykonawczego, z uwzględnieniem przeprowadzonej przez Agencję analizy ryzyka i wyników ocen narażenia, zarząd określa do dnia 31 marca minimalną liczbę elementów wyposażenia technicznego niezbędną do zaspokojenia potrzeb Agencji w roku następnym, w szczególności w zakresie prowadzenia wspólnych operacji, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami, szybkich interwencji na granicy, działań w dziedzinie powrotów, w tym operacji powrotowych i interwencji powrotowych. W minimalnej liczbie elementów wyposażenia technicznego uwzględnia się wyposażenie własne Agencji. Ta sama decyzja określa zasady dotyczące rozmieszczenia wyposażenia technicznego w ramach działań operacyjnych.

Jeżeli minimalna liczba elementów wyposażenia technicznego jest niewystarczająca do wykonania planu operacyjnego uzgodnionego na potrzeby takich działań, Agencja zmienia tę liczbę na podstawie uzasadnionych potrzeb oraz porozumienia z państwami członkowskimi.

7. Rezerwa wyposażenia technicznego zawiera minimalną liczbę elementów wyposażenia technicznego danego typu, uznaną za niezbędną na potrzeby Agencji. Wyposażenie zamieszczone w wykazie rezerwy wyposażenia technicznego rozmieszcza się w czasie wspólnych operacji, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami, projektów pilotażowych, szybkich interwencji na granicy, operacji powrotowych lub interwencji powrotowych.
8. Rezerwa wyposażenia technicznego obejmuje rezerwę wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania, zawierającą ograniczoną liczbę elementów wyposażenia potrzebnego na ewentualne szybkie interwencje na granicy. Udziały państw członkowskich w rezerwie wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania planowane są zgodnie z corocznymi dwustronnymi negocjacjami i porozumieniami, o których mowa w ust. 8. W odniesieniu do wyposażenia zamieszczonego w wykazie elementów należących do tej rezerwy państwa członkowskie nie mogą powoływać się na sytuację wyjątkową, o której mowa w ust. 8.

Wyposażenie zamieszczone w tym wykazie wysyła się do miejsca jego rozmieszczenia najszybciej jak to możliwe, a w żadnym razie nie później niż 10 dni po dniu, w którym uzgodniono plan operacyjny.

Udział Agencji w tej rezerwie stanowi wyposażenie, którym dysponuje ona zgodnie z art. 63 ust. 1.

9. Państwa członkowskie uczestniczą w rezerwie wyposażenia technicznego. Udziały państw członkowskich w rezerwie wyposażenia technicznego i jego rozmieszczanie na potrzeby konkretnych operacji planowane są na podstawie corocznych dwustronnych negocjacji i porozumień pomiędzy Agencją i państwami członkowskimi. Państwa członkowskie udostępniają swoje wyposażenie techniczne na potrzeby jego rozmieszczenia na wniosek Agencji, zgodnie z tymi porozumieniami i w zakresie, w jakim to wyposażenie stanowi część minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego przewidzianej na dany rok, chyba że stoją one w obliczu sytuacji wyjątkowej, w znaczny sposób wpływającej na możliwość realizacji zadań krajowych. Jeżeli państwo członkowskie powołuje się na sytuację wyjątkową, podaje Agencji na piśmie w sposób wyczerpujący przyczyny i informacje na temat tej sytuacji, a ich treść zawarta jest w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 13. Agencja przedkłada wniosek co najmniej 45 dni przed planowanym rozmieszczeniem istotnego wyposażenia technicznego lub 30 dni przed planowanym rozmieszczeniem innego wyposażenia. Udziały w rezerwie wyposażenia technicznego są poddawane corocznemu przeglądowi.
10. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd podejmuje co roku decyzję w sprawie zasad dotyczących wyposażenia technicznego, w tym również wymaganych minimalnych liczb elementów wyposażenia technicznego danego typu ogółem, warunków jego rozmieszczenia oraz zwrotu kosztów, a także ograniczonej liczby elementów wyposażenia technicznego przeznaczonego do rezerwy wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania. Do celów budżetowych zarząd powinien podjąć taką decyzję do dnia 31 marca każdego roku.

11. W razie prowadzenia szybkiej interwencji na granicy stosuje się odpowiednio art. 40 ust. 11.
12. W przypadku gdy po ustaleniu minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego zaistnieje nieoczekiwana potrzeba wykorzystania wyposażenia technicznego na potrzeby wspólnej operacji lub szybkiej interwencji na granicy, a potrzeby takiej nie można zaspokoić z rezerwy wyposażenia technicznego lub rezerwy wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania, państwa członkowskie na wniosek Agencji, w miarę możliwości, udostępniają w trybie doraźnym wyposażenie techniczne na potrzeby jego rozmieszczenia przez Agencję.
13. Dyrektor wykonawczy regularnie informuje zarząd o składzie i przypadkach rozmieszczenia wyposażenia należącego do rezerwy wyposażenia technicznego. W przypadku gdy minimalna liczba elementów wyposażenia technicznego wymagana na potrzeby rezerwy nie zostanie osiągnięta, dyrektor wykonawczy niezwłocznie informuje o tym zarząd. Zarząd w trybie pilnym podejmuje decyzję o ustaleniu priorytetów w zakresie rozmieszczania wyposażenia technicznego i podejmuje niezbędne działania w celu uzupełnienia stwierdzonych niedoborów. Zarząd informuje Komisję o stwierdzonych niedoborach i podjętych przez siebie działaniach. Komisja informuje o tym następnie Parlament Europejski i Radę, przedstawiając własną ocenę sytuacji.
14. Państwa członkowskie rejestrują w rezerwie wyposażenia technicznego wszystkie środki transportu i wyposażenie operacyjne zakupione w ramach działań szczegółowych Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 515/2014⁴³ lub, w stosownych przypadkach, z innych dedykowanych środków finansowych Unii udostępnionych państwom członkowskim w celu zwiększenia zdolności operacyjnej Agencji. To wyposażenie techniczne stanowi część minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego w danym roku.

Państwa członkowskie udostępniają Agencji wyposażenie techniczne współfinansowane w ramach działań szczegółowych Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub wszelkich innych dedykowanych środków finansowych Unii na wniosek Agencji składany w drodze corocznych dwustronnych negocjacji. Każdy element wyposażenia jest udostępniany przez okres co najmniej 5 miesięcy. W przypadku operacji, o których mowa w art. 40 lub 43 niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie nie mogą powoływać się na sytuację wyjątkową, o której mowa w ust. 8 niniejszego artykułu.
15. Agencja zarządza rejestrami rezerwy wyposażenia technicznego w następujący sposób:
 - a) podział ze względu na typ wyposażenia i rodzaj operacji;
 - b) podział ze względu na właściciela (państwo członkowskie, Agencja, inni);
 - c) liczba elementów wymaganego wyposażenia ogółem;

⁴³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 515/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, instrument na rzecz wsparcia finansowego w zakresie granic zewnętrznych i wiz oraz uchylające decyzję nr 574/2007/WE (Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 143).

- d) wymogi w zakresie personelu do obsługi, jeżeli ma to zastosowanie;
 - e) inne informacje, takie jak szczegóły rejestracji, wymogi w zakresie transportu i konserwacji, mające zastosowanie krajowe systemy eksportu, instrukcje techniczne lub inne informacje istotne z punktu widzenia właściwego użytkowania wyposażenia;
 - f) wskazanie, czy dany element wyposażenia był finansowany ze środków unijnych.
16. Agencja finansuje w całości rozmieszczanie wyposażenia technicznego, które stanowi część minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego dostarczanego przez dane państwo członkowskie w danym roku. Rozmieszczanie wyposażenia technicznego, które nie jest częścią minimalnej liczby elementów wyposażenia technicznego, jest współfinansowane przez Agencję maksymalnie do wysokości 100 % wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu szczególnych okoliczności w państwach członkowskich rozmieszczających takie wyposażenie techniczne.

Artykuł 65

Sprawozdawczość w zakresie zdolności Agencji

1. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd przyjmuje i przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji Europejskiej roczne sprawozdanie z wykonania art. 52, 56, 57, 58, 63 i 64.
2. Sprawozdanie zawiera w szczególności:
 - a) liczbę członków personelu operacyjnego udostępnianego przez każde państwo członkowskie do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz do zasobu obserwatorów przymusowych powrotów;
 - b) liczbę członków personelu operacyjnego udostępnianego przez Agencję do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
 - c) liczbę członków personelu operacyjnego faktycznie rozmieszczonego ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej przez każde państwo członkowskie w poprzednim roku, z podziałem na profile;
 - d) liczbę elementów wyposażenia technicznego udostępnianych przez każde państwo członkowskie i Agencję do rezerwy wyposażenia technicznego;
 - e) liczbę elementów wyposażenia technicznego rozmieszczonych przez każde państwo członkowskie i Agencję w poprzednim roku z rezerwy wyposażenia technicznego, w szczególności
 - f) udostępnionych do rezerwy wyposażenia na potrzeby szybkiego reagowania i rozmieszczonych z tej rezerwy;
 - g) ewolucję własnego potencjału ludzkiego i technicznego Agencji.
3. W sprawozdaniu tym wymienia się państwa członkowskie, które w poprzednim roku powołały się na sytuację wyjątkową, o której mowa w art. 58 ust. 7 i art. 64 ust. 8, wraz z podaniem przyczyn i informacji przekazanych przez takie państwa członkowskie.
4. W celu zapewnienia przejrzystości zarząd jest co kwartał informowany o elementach określonych w ust. 2 w odniesieniu do bieżącego roku.

Artykuł 66

Badania naukowe i innowacje

1. Uwzględniając plan działania w zakresie zdolności, o którym mowa w art. 9 ust. 4, Agencja aktywnie monitoruje działalność badawczą i innowacyjną mającą znaczenie dla europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, obejmującą stosowanie zaawansowanych technologii nadzoru, oraz w niej uczestniczy. Agencja przekazuje rezultaty tych badań Parlamentowi Europejskiemu, państwom członkowskim i Komisji zgodnie z art. 50. Agencja może w razie potrzeby wykorzystywać te rezultaty we wspólnych operacjach, szybkich interwencjach na granicy, operacjach powrotowych i interwencjach powrotowych.
2. Agencja, uwzględniając plan działania w zakresie zdolności, o którym mowa w art. 9 ust. 4, wspiera państwa członkowskie i Komisję w określaniu kluczowych tematów badań. Agencja wspiera państwa członkowskie i Komisję w procesie opracowywania i realizacji właściwych programów ramowych Unii w zakresie działalności badawczej i innowacyjnej.
3. Agencja realizuje elementy ramowego programu badań i innowacji odnoszące się do bezpieczeństwa granic. W tym celu Agencja, o ile Komisja upoważniła do tego Agencję w akcie przekazania uprawnień, wykonuje następujące zadania:
 - a) zarządzanie niektórymi etapami realizacji programu i niektórymi etapami w cyklu życia konkretnych projektów na podstawie właściwych programów prac przyjętych przez Komisję;
 - b) przyjmowanie wykonawczych aktów budżetowych w zakresie dochodów i wydatków oraz przeprowadzanie wszystkich operacji niezbędnych do zarządzania programem;
 - c) zapewnianie wsparcia w realizacji programu.
4. Agencja może planować i realizować projekty pilotażowe odnoszące się do zagadnień objętych niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 67

Ustanowienie planów

1. Plany stanowiące część zintegrowanego planowania w zakresie zarządzania granicami i powrotów, o których to planach mowa w art. 9, ustanawia się zgodnie z ust. 2, 3 i 4.
2. Państwa członkowskie i Agencja ustanawiają plany operacyjne dotyczące zarządzania granicami i powrotów. Plany operacyjne państw członkowskich dotyczące odcinków granicy o wysokim i krytycznym poziomie ryzyka ustanawia się we współpracy z sąsiednimi państwami członkowskimi oraz z Agencją. W odniesieniu do działań Agencji planowanie operacyjne na następny rok określa się w załączniku do jednolitego dokumentu programowego, o którym mowa w art. 100, a w odniesieniu do poszczególnych działań operacyjnych – za pośrednictwem planu operacyjnego, o którym mowa w art. 39 i art. 75 ust. 3.
3. Państwa członkowskie przyjmują plan ewentualnościowy na potrzeby zarządzania swoimi granicami i powrotami. Zgodnie z krajową strategią zintegrowanego zarządzania granicami plany ewentualnościowe zawierają opis wszelkich niezbędnych środków i zasobów na potrzeby ewentualnego wzmocnienia zdolności, w tym logistyki i wsparcia, zarówno na szczeblu krajowym, jak i z Agencji.

Każde państwo członkowskie oraz Agencja, w ścisłej koordynacji z sąsiednimi państwami członkowskimi, wspólnie przygotowują odpowiednie scenariusze i część planów ewentualnościowych wymagające dodatkowego wsparcia ze strony Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

4. Państwa członkowskie przyjmują plan rozwoju zdolności w zakresie zarządzania granicami i powrotów zgodnie ze strategią zintegrowanego zarządzania granicami. W planie rozwoju zdolności opisuje się przewidywany scenariusz i związaną z nim średnio- i długoterminową ewolucję zdolności krajowych w zakresie zarządzania granicami i powrotów.

Krajowy plan rozwoju zdolności odnosi się w szczególności do polityki rekrutacji i szkolenia funkcjonariuszy straży granicznej i specjalistów ds. powrotów, nabywania i utrzymania sprzętu oraz niezbędnych działań badawczo-rozwojowych i związanych z nimi aspektów finansowych.

5. Agencja tworzy syntezę krajowych planów rozwoju zdolności oraz wieloletnią strategię nabywania wyposażenia Agencji, o którym mowa w art. 63, oraz wieloletnie planowanie profili dla stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

Agencja przekazuje tę syntezę państwom członkowskim i Komisji w celu określenia możliwych synergii i możliwości współpracy w różnych dziedzinach objętych planami rozwoju zdolności, w tym w zakresie wspólnych zamówień. W oparciu o określone synergie Agencja może zaprosić państwa członkowskie do udziału w działaniach następczych dotyczących współpracy.

6. Propozycję planu działania na rzecz rozwoju zdolności, o którym mowa w art. 9 ust. 4, przedkłada dyrektor wykonawczy na podstawie syntezy krajowych planów rozwoju zdolności z uwzględnieniem, między innymi, wyników analizy ryzyka i ocen narażenia przeprowadzonych zgodnie z art. 33 oraz własnych planów wieloletnich Agencji.
7. Metodykę i procedurę ustanawiania scenariuszy, o których mowa w ust. 2, oraz planów, o których mowa w ust. 3, 4 i 5, przyjmuje zarząd Agencji na wniosek dyrektora wykonawczego.

SEKCJA 10

EUROPEJSKI SYSTEM INFORMACJI O PODRÓŻY ORAZ ZEZWOLEŃ NA PODRÓŻ (ETIAS)

Artykuł 68

Utworzenie jednostki centralnej ETIAS

1. Należy utworzyć jednostkę centralną ETIAS.
2. Agencja zapewnia utworzenie i obsługę jednostki centralnej ETIAS, o której mowa w art. 7 [rozporządzenia ustanawiającego europejski system informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS)].

SEKCJA 11

WSPÓŁPRACA

PODSEKCJA 1

WSPÓŁPRACA W RAMACH UE

Artykuł 69

Współpraca Agencji z instytucjami, organami, urzędami i agencjami Unii oraz organizacjami międzynarodowymi

1. Agencja współpracuje z instytucjami, organami, urzędami i agencjami Unii oraz organizacjami międzynarodowymi w ramach ich odpowiednich ram prawnych oraz wykorzystuje istniejące informacje, możliwości i systemy dostępne w ramach EUROSUR-u.
Zgodnie z akapitem pierwszym Agencja współpracuje w szczególności z:
 - a) Komisją i Europejską Służbą Działań Zewnętrznych;
 - b) Europejskim Urzędem Policji (Europol);
 - c) Europejską Agencją ds. Azylu;
 - d) Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej;
 - e) jednostką Eurojust;
 - f) Centrum Satelitarnym Unii Europejskiej;
 - g) Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego i Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa;
 - h) Europejską Agencją ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości;
 - i) Europejską Agencją Bezpieczeństwa Lotniczego oraz menedżerem sieci ustanowionym na mocy rozporządzenia (UE) nr 677/2011 ustanawiającego szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym (ATM);
 - j) Morskim Centrum Analiz i Operacji ds. Zwalczania Narkotyków (MAOC-N);
 - k) misjami i operacjami w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.
2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się w ramach porozumień roboczych zawartych z podmiotami, o których mowa w ust. 1. Takie porozumienia wymagają uzyskania wcześniejszego zatwierdzenia przez Komisję. W każdym przypadku Agencja informuje Parlament Europejski o wszelkich takich porozumieniach.
3. W odniesieniu do postępowania z informacjami niejawnymi porozumienia te zapewniają zgodność działania danego organu, biura lub, agencji Unii lub danej organizacji międzynarodowej z zasadami i standardami bezpieczeństwa odpowiadającymi zasadom i standardom stosowanym przez Agencję. Przed zawarciem porozumienia przeprowadza się wizytę oceniającą i o jej wyniku informuje się Komisję.

4. Prowadząc działania na mocy niniejszego rozporządzenia, Agencja współpracuje z Komisją oraz, w stosownych przypadkach, z państwami członkowskimi i Europejską Służbą Działań Zewnętrznych. Mimo że kwestie celne pozostają poza zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, Agencja podejmuje również współpracę w zakresie działań dotyczących obszaru celnego, w tym zarządzania ryzykiem, w przypadku gdy te dwa rodzaje działań mogą wzajemnie się wspomagać. Współpraca ta pozostaje bez uszczerbku dla istniejących kompetencji Komisji, Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz państw członkowskich.
5. Instytucje, organy, urzędy i agencje Unii oraz organizacje międzynarodowe, o których mowa w ust. 1, wykorzystują informacje uzyskane od Agencji jedynie w ramach swoich kompetencji i z poszanowaniem praw podstawowych, w tym wymogów ochrony danych. Dalsze przekazywanie lub przekazywanie w inny sposób danych osobowych przetwarzanych przez Agencję innym instytucjom, organom, urzędom lub agencjom Unii odbywa się na podstawie specjalnych porozumień roboczych dotyczących wymiany danych osobowych oraz z zastrzeżeniem wcześniejszego zatwierdzenia przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych. Każdy przypadek przekazywania danych osobowych przez Agencję musi być zgodny z przepisami o ochronie danych określonymi w art. 87–90. W odniesieniu do postępowania z informacjami niejawnymi zamieszcza się w takich porozumieniach postanowienia stanowiące, że dana instytucja, organ, urząd albo agencja Unii albo organizacja międzynarodowa stosuje zasady i standardy bezpieczeństwa równoważne stosowanym przez Agencję.
6. Wymiana informacji między Agencją, organami, urzędami i agencjami Unii oraz organizacjami międzynarodowymi, o których mowa w ust. 2, odbywa się za pośrednictwem sieci komunikacyjnej, o której mowa w art. 14, lub za pośrednictwem innych akredytowanych systemów wymiany informacji spełniających kryteria dostępności, poufności i integralności.

Artykuł 70

Współpraca europejska w zakresie funkcji straży przybrzeżnej

1. Bez uszczerbku dla EUROSUR-u Agencja, we współpracy z Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa oraz Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego, wspiera organy krajowe pełniące funkcje straży przybrzeżnej na poziomie krajowym i unijnym oraz, w stosownych przypadkach, na poziomie międzynarodowym poprzez:
 - a) udostępnianie, łączenie i analizę informacji dostępnych w systemach zgłaszania statków i innych systemach informacyjnych prowadzonych przez te agencje lub im udostępnianych, zgodnie z ich odpowiednimi podstawami prawnymi i z zastrzeżeniem prawa własności państw członkowskich dotyczącego danych;
 - b) świadczenie usług w zakresie nadzoru i łączności opartych na najnowszej technologii, w tym infrastrukturze kosmicznej i naziemnej oraz czujnikach umieszczonych na wszelkiego rodzaju platformach;
 - c) budowanie potencjału przez opracowywanie wytycznych i zaleceń oraz ustanawianie najlepszych praktyk, a także organizowanie szkoleń i wymiany pracowników;

- d) wzmacnianie wymiany informacji i współpracy w zakresie funkcji straży przybrzeżnej, w tym przez analizowanie wyzwań operacyjnych i zagrożeń pojawiających się na obszarach morskich;
 - e) udostępnianie potencjałów przez planowanie i realizację operacji wielofunkcyjnych oraz przez udostępnianie aktywów i innych zdolności w zakresie, w jakim działania te są koordynowane przez te agencje i przeprowadzane za zgodą właściwych organów zainteresowanych państw członkowskich.
2. Konkretnie formy współpracy w zakresie funkcji straży przybrzeżnej między Agencją, Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa i Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego są określone w porozumieniu roboczym zgodnie z przyznanymi im mandatami oraz zasadami finansowymi mającymi zastosowanie do tych agencji. Takie porozumienie podlega zatwierdzeniu przez zarząd Agencji, Radę Administracyjną Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego i Zarząd Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa.
3. Komisja, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, Agencją oraz Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego i Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa, udostępnia praktyczny podręcznik dotyczący współpracy europejskiej w zakresie funkcji straży przybrzeżnej. Podręcznik ten zawiera wskazówki, zalecenia i najlepsze praktyki w zakresie wymiany informacji. Komisja przyjmuje podręcznik w postaci zalecenia zgodnie z procedurą określoną w art. 117 ust. 3.

Artykuł 71

Współpraca z Irlandią i Zjednoczonym Królestwem

1. Agencja ułatwia współpracę operacyjną państw członkowskich z Irlandią i Zjednoczonym Królestwem w ramach szczególnych działań.
2. Do celów EUROSUR-u wymiana informacji i współpraca z Irlandią i Zjednoczonym Królestwem może się odbywać na podstawie dwu- lub wielostronnych umów odpowiednio między Irlandią lub Zjednoczonym Królestwem a co najmniej jednym sąsiadującym państwem członkowskim lub w ramach sieci regionalnych, których podstawą są te umowy. Krajowe ośrodki koordynacji w państwach członkowskich stanowią punkty kontaktowe służące wymianie informacji z odpowiednimi organami Irlandii i Zjednoczonego Królestwa w ramach EUROSUR-u.
3. Umowy, o których mowa w ust. 2, są ograniczone do wymiany poniższych informacji między krajowym ośrodkiem koordynacji jednego z państw członkowskich a odpowiednim organem Irlandii lub Zjednoczonego Królestwa:
- a) informacji zawartych w krajowym obrazie sytuacji jednego z państw członkowskich w zakresie, w jakim są przekazane Agencji do celów europejskiego obrazu sytuacji;
 - b) informacji zgromadzonych przez Irlandię i Zjednoczone Królestwo, istotnych do celów europejskiego obrazu sytuacji;
 - c) informacji, o których mowa w art. 26 ust. 5.
4. Informacji przekazanych w kontekście EUROSUR-u przez Agencję lub państwo członkowskie, które nie jest stroną umowy, o której mowa w ust. 2, nie można udostępniać Irlandii ani Zjednoczonemu Królestwu, bez wcześniejszej zgody Agencji lub tego państwa członkowskiego. Państwa członkowskie i Agencja są

zobowiązane zastosować się do odmowy przekazywania tych informacji Irlandii lub Zjednoczonemu Królestwu.

5. Dalsze przekazywanie lub inne udostępnianie informacji wymienianych zgodnie z przepisami niniejszego artykułu z państwami trzecimi lub innymi stronami trzecimi jest zabronione.
6. Umowy, o których mowa w ust. 2, zawierają postanowienia o kosztach finansowych wynikających z udziału Irlandii i Zjednoczonego Królestwa we wdrażaniu tych umów.
7. Pomoc zapewniana przez Agencję zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 12, 13, i 15 obejmuje organizowanie operacji powrotowych państw członkowskich, w których Irlandia albo Zjednoczone Królestwo również uczestniczy.
8. Stosowanie niniejszego rozporządzenia do granic Gibraltaru jest zawieszane do dnia osiągnięcia porozumienia w sprawie zakresu środków dotyczących przekraczania przez osoby granic zewnętrznych.

PODSEKCJA 2

WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI

Artykuł 72

Współpraca z państwami trzecimi

1. Zgodnie z art. 3 lit. g) państwa członkowskie i Agencja współpracują z państwami trzecimi w celu zapewnienia zintegrowanej polityki zarządzania granicami i polityki migracyjnej, w tym w zakresie powrotów.
2. W oparciu o priorytety polityczne określone w art. 8 ust. 4 Agencja udziela pomocy technicznej i operacyjnej państwom trzecim w ramach polityki działań zewnętrznych Unii, w tym w odniesieniu do ochrony praw podstawowych i zasady *non-refoulement*.
3. Agencja i państwa członkowskie przestrzegają prawa Unii, w tym norm i standardów wchodzących w zakres dorobku prawnego Unii, także wtedy, gdy współpraca z państwami trzecimi ma miejsce na terytorium tych państw.

Artykuł 73

Współpraca państw członkowskich z państwami trzecimi

1. Do celów niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie mogą kontynuować współpracę na szczeblu operacyjnym i wymianę informacji z państwem trzecim lub z większą ich liczbą. Taka współpraca i wymiana informacji odbywa się na podstawie dwu- lub wielostronnych umów lub w ramach sieci regionalnych utworzonych na mocy tych umów.
2. Przy zawieraniu umów dwu- i wielostronnych, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie uwzględniają przepisy dotyczące wymiany informacji i współpracy w ramach EUROSUR-u zgodnie z art. 76.
3. Umowy, o których mowa w ust. 1, muszą być zgodne z prawem Unii i prawem międzynarodowym w zakresie praw podstawowych i ochrony międzynarodowej, w tym z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i Konwencją dotyczącą statusu uchodźców, w szczególności z zasadą *non-refoulement*. Przy wdrażaniu takich umów,

z uwzględnieniem art. 8, państwa członkowskie stale oceniają i uwzględniają ogólną sytuację w państwie trzecim.

Artykuł 74

Współpraca Agencji z państwami trzecimi

1. Agencja może współpracować z organami państw trzecich właściwymi w kwestiach objętych niniejszym rozporządzeniem i w zakresie niezbędnym do wykonywania jej zadań.
2. Prowadząc tę współpracę, Agencja działa w ramach polityki działań zewnętrznych Unii, w tym w odniesieniu do ochrony praw podstawowych oraz zasady *non-refoulement*, przy wsparciu delegatur Unii oraz, w stosownych przypadkach, misji i operacji WPBiO oraz w koordynacji z nimi.
3. W okolicznościach, w których konieczne jest rozmieszczenie w państwach trzecich zespołów zarządzania granicami i zespołów powrotowych ze stałej służby Europejskiej Służby Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a członkowie zespołów będą wykonywać uprawnienia wykonawcze, Unia zawiera z danym państwem trzecim umowę w sprawie statusu. Umowa o statusie obejmuje wszelkie aspekty niezbędne do prowadzenia działań. W szczególności określa ona zakres operacji, zakres odpowiedzialności karnej i cywilnej oraz zadania i uprawnienia członków zespołów. Umowa o statusie zapewnia pełne poszanowanie praw podstawowych w czasie tych operacji.
4. Agencja działa także w ramach porozumień roboczych, o ile takowe istnieją, zawartych ze wspomnianymi organami, zgodnie prawem i polityką Unii oraz zgodnie z art. 77 ust. 6. Porozumienia robocze określają zakres, charakter i cel współpracy oraz są związane z zarządzaniem współpracą operacyjną i mogą zawierać postanowienia dotyczące wymiany szczególnie chronionych informacji jawnych i postanowienia dotyczące współpracy w ramach EUROSUR-u zgodnie z art. 75 ust. 3. Wszelkie porozumienia robocze dotyczące wymiany informacji niejawnych zawierane są zgodnie z art. 77 ust. 6. Agencja przestrzega prawa Unii, w tym norm i standardów wchodzących w zakres dorobku prawnego Unii.
5. Agencja uczestniczy we wdrażaniu umów międzynarodowych i niewiążących prawnie ustaleń w dziedzinie powrotów zawartych przez Unię z państwami trzecimi w ramach polityki działań zewnętrznych Unii oraz w odniesieniu do kwestii objętych niniejszym rozporządzeniem.
6. Agencja może korzystać z finansowania Unii zgodnie z przepisami stosownych instrumentów wspierających i w odniesieniu do państw trzecich. Może ona uruchamiać i finansować projekty pomocy technicznej w państwach trzecich w dziedzinach objętych niniejszym rozporządzeniem oraz zgodnie z przepisami finansowymi mającymi zastosowanie do Agencji.
7. Agencja informuje Parlament Europejski o działaniach prowadzonych na podstawie niniejszego artykułu.
8. Agencja zawiera w swoich sprawozdaniach rocznych ocenę współpracy z państwami trzecimi.

Artykuł 75

Pomoc techniczna i operacyjna udzielana przez Agencję państwom trzecim

1. Zgodnie z art. 72 ust. 3 w okolicznościach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej Agencja może koordynować współpracę operacyjną między państwami członkowskimi i państwami trzecimi oraz udzielać wsparcia operacyjnego państwom trzecim w kontekście europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami.
2. Agencja ma możliwość realizacji działań na granicach zewnętrznych państwa trzeciego, w tym na terytorium tego państwa trzeciego, pod warunkiem uzyskania zgody tego państwa trzeciego.
3. Operacje prowadzone są na podstawie planu operacyjnego uzgodnionego między Agencją a danym państwem trzecim. W przypadku działań prowadzonych na granicy wspólnej między państwem trzecim a państwem członkowskim lub kilkoma państwami członkowskimi plan operacyjny musi zostać zatwierdzony przez dane państwo członkowskie lub państwa członkowskie graniczące z obszarem operacyjnym. Plany operacyjne mogą zawierać postanowienia dotyczące wymiany informacji i współpracy w ramach EUROSUR-u zgodnie z art. 76. Bez uszczerbku dla rozmieszczenia członków stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z art. 55–58 udział państw członkowskich we wspólnych operacjach na terytorium państw trzecich jest dobrowolny.
4. Agencja może udzielać państwom trzecim pomocy w zakresie działań związanych z powrotami i zapewniać koordynację lub organizację operacji powrotowych, podczas których pewna liczba osób powracających powraca z tego państwa trzeciego do innego państwa trzeciego. Takie operacje powrotowe mogą być organizowane z udziałem co najmniej jednego państwa członkowskiego („mieszane operacje powrotowe”) lub jako krajowe operacje powrotowe, w szczególności gdy jest to uzasadnione priorytetami polityki Unii w odniesieniu do nielegalnej migracji. Uczestniczące państwa członkowskie i Agencja zapewniają, by w trakcie całej operacji wydalenia zapewniono poszanowanie praw podstawowych oraz proporcjonalne stosowanie środków przymusu, zwłaszcza poprzez obecność obserwatorów przymusowego powrotu i eskorty przymusowego powrotu z państwa trzeciego.

Artykuł 76

Wymiana informacji z państwami trzecimi w ramach EUROSUR-u

1. Krajowe ośrodki koordynacji państw członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, Agencja, są punktami kontaktowymi w odniesieniu do wymiany informacji i do współpracy z państwami trzecimi w ramach EUROSUR-u.
2. Przepisy dotyczące wymiany informacji w ramach EUROSUR-u, o których mowa w art. 72 ust. 2, określają szczegółowo:
 - a) szczególne obrazy sytuacji wymieniane z państwami trzecimi;
 - b) dane pochodzące z państw trzecich, które to dane mogą być udostępnione w ramach europejskiego obrazu sytuacji oraz procedur udostępniania tych danych;
 - c) procedury i warunki, na jakich połączone usługi EUROSUR-u mogą być świadczone na rzecz organów państw trzecich;

- d) warunki współpracy i wymiany informacji z obserwatorami w państwach trzecich do celów EUROSUR-u.
3. Informacji przekazanych w kontekście EUROSUR-u przez Agencję lub państwo członkowskie, które nie jest stroną umowy, o której mowa w art. 73 ust. 1, nie można udostępniać państwu trzeciemu na mocy tej umowy, bez wcześniejszej zgody Agencji lub tego państwa członkowskiego. Państwa członkowskie i Agencja są zobowiązane zastosować się do odmowy przekazywania tych informacji zainteresowanemu państwu trzeciemu.

Artykuł 77

Rola Komisji w odniesieniu do współpracy z państwami trzecimi

1. Komisja negocjuje umowę w sprawie statusu, o której mowa w art. 74 ust. 3, zgodnie z art. 218 ust. 3 TFUE.
2. Komisja, po konsultacji z państwami członkowskimi i Agencją, opracowuje wzory przepisów umów dwustronnych i wielostronnych, o których mowa w art. 71 ust. 2 i art. 73, do celów wymiany informacji w ramach EUROSUR-u zgodnie z art. 76 ust. 2.

Komisja, po konsultacji z Agencją, opracowuje wzór porozumień roboczych, o których mowa w art. 74.

3. Zainteresowane państwa członkowskie powiadamiają Komisję o istniejących umowach dwustronnych i wielostronnych, o których mowa w art. 73 ust. 1, a Komisja weryfikuje, czy postanowienia tych umów są zgodne z niniejszym rozporządzeniem.
4. Przed zawarciem nowej umowy dwustronnej lub wielostronnej, o której mowa w art. 73 ust. 1, zainteresowane państwa członkowskie powiadamiają o tym Komisję, która sprawdza, czy postanowienia umowy są zgodne z niniejszym rozporządzeniem, i odpowiednio informuje o tym odpowiednie państwa członkowskie.
5. Po zawarciu nowej umowy dane państwa członkowskie notyfikują ją Komisji, która informuje o niej Parlament Europejski, Radę i Agencję.
6. Przed zawarciem jakichkolwiek porozumień roboczych ze stronami trzecimi lub państwami trzecimi Agencja powiadamia o nich Komisję, która wydaje uprzednią zgodę. Po zawarciu porozumień roboczych Agencja powiadamia o tym Komisję, która informuje o nich Parlament Europejski i Radę.
7. Agencja zgłasza Komisji plany operacyjne, o których mowa w art. 75 ust. 3. Decyzja o rozmieszczeniu oficerów łącznikowych w państwach trzecich zgodnie z art. 78 jest uzależniona od otrzymania uprzedniej opinii Komisji. Parlament Europejski niezwłocznie otrzymuje pełne informacje o tych działaniach.

Artykuł 78

Oficerowie łącznikowi Agencji w państwach trzecich

1. Agencja może rozmieścić ekspertów będących jej pracownikami statutowymi w państwach trzecich jako oficerów łącznikowych, którzy powinni być objęci możliwie najwyższą ochroną podczas wykonywania powierzonych im obowiązków. Wchodzą oni w skład lokalnych lub regionalnych sieci współpracy oficerów łącznikowych ds. imigracji i specjalistów ds. bezpieczeństwa Unii i państw

członkowskich, w tym sieci utworzonej na mocy rozporządzenia (WE) 377/2004. Decyzją zarządu Agencja może określić szczególne profile oficerów łącznikowych, takie jak oficerowie łącznikowi ds. powrotów, w zależności od potrzeb operacyjnych w odniesieniu do danego państwa trzeciego.

2. W ramach polityki działań zewnętrznych Unii priorytetowy charakter ma rozmieszczenie oficerów łącznikowych w tych państwach trzecich, które, jak wynika z analizy ryzyka, stanowią kraj pochodzenia lub tranzytu w odniesieniu do nielegalnej imigracji. Na zasadzie wzajemności Agencja może przyjmować oficerów łącznikowych wysyłanych przez te państwa trzecie. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd przyjmuje co roku wykaz priorytetów. Rozmieszczenie oficerów łącznikowych jest zatwierdzane przez zarząd na podstawie opinii Komisji.
3. Zgodnie z prawem Unii i z poszanowaniem praw podstawowych do zadań oficerów łącznikowych Agencji należy nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z właściwymi organami w państwach trzecich, do których zostali przydzieleni, w celu przyczyniania się do zapobiegania nielegalnej imigracji i zwalczania jej oraz do powrotu osób powracających, w tym poprzez udzielanie pomocy technicznej w zakresie identyfikacji obywateli państwa trzeciego i uzyskiwania dokumentów podróży. Oficerowie łącznikowi ściśle koordynują swoje działania z delegaturami Unii oraz, w stosownych przypadkach, misjami i operacjami WPBiO.

Artykuł 79

Obserwatorzy uczestniczący w działaniach Agencji

1. Agencja może, za zgodą zainteresowanych państw członkowskich, zapraszać obserwatorów z instytucji, organów, urzędów i agencji Unii lub organizacji międzynarodowych oraz misji i operacji WPBiO do uczestnictwa w swoich działaniach, w szczególności we wspólnych operacjach i projektach pilotażowych, analizie ryzyka i szkoleniach, w zakresie, w jakim ich obecność jest zgodna z celami tych działań, może przyczynić się do poprawy współpracy i wymiany najlepszych praktyk i nie ma wpływu na ogólne bezpieczeństwo i poziom ochrony tych działań. Udział tych obserwatorów w analizie ryzyka i szkoleniach może mieć miejsce wyłącznie za zgodą zainteresowanych państw członkowskich. W odniesieniu do wspólnych operacji i projektów pilotażowych udział obserwatorów wymaga zgody przyjmującego państwa członkowskiego. Szczegółowe zasady uczestnictwa obserwatorów włącza się do planu operacyjnego. Agencja zapewnia takim obserwatorom odpowiednie szkolenia przed rozpoczęciem ich udziału w działaniach.
2. Agencja może, za zgodą zainteresowanych państw członkowskich, zapraszać obserwatorów z państw trzecich do uczestnictwa w jej działaniach na granicach zewnętrznych, o których to działaniach mowa w art. 37, operacjach powrotowych, o których mowa w art. 51, interwencjach powrotowych, o których mowa w art. 54, oraz szkoleniach, o których mowa w art. 62, w zakresie, w jakim ich obecność jest zgodna z celami tych działań, może przyczynić się do poprawy współpracy i wymiany najlepszych praktyk i nie ma wpływu na ogólne bezpieczeństwo tych działań. Udział tych obserwatorów może mieć miejsce wyłącznie za zgodą odpowiednich państw członkowskich w przypadku działań, o których mowa w art. 37, 43, 51 i 62, i jedynie za zgodą przyjmującego państwa członkowskiego w przypadku działań, o których mowa w art. 37 i 54. Szczegółowe zasady uczestnictwa obserwatorów włącza się do planu operacyjnego. Agencja zapewnia takim obserwatorom odpowiednie szkolenia przed rozpoczęciem ich udziału

w działaniach. Podczas udziału w działaniach Agencji obserwatorzy zobowiązani są do przestrzegania kodeksów postępowania Agencji.

ROZDZIAŁ III

System FADO (fałszywe i autentyczne dokumenty on-line)

Artykuł 80

1. Agencja przejmuje i obsługuje system FADO (fałszywe i autentyczne dokumenty on-line), który stanowi bazę danych zawierającą informacje na temat autentycznych dokumentów podróży i dokumentów pobytowych wydanych przez państwa członkowskie, państwa trzecie, jednostki terytorialne, organizacje międzynarodowe i inne podmioty podlegające prawu międzynarodowemu oraz na temat fałszowania tych dokumentów. System FADO nie zawiera żadnych danych osobowych.
Państwa członkowskie przekazują dane obecnie znajdujące się w systemie FADO do nowego systemu.
2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 117 ust. 2, w celu:
 - a) określenia specyfikacji technicznej systemu FADO zgodnie z wysokimi standardami;
 - b) ustanowienia procedur kontroli i weryfikacji informacji zawartych w systemie FADO.

ROZDZIAŁ IV

Przepisy ogólne

SEKCJA I

ZASADY OGÓLNE

Artykuł 81

Ochrona praw podstawowych i strategia w zakresie praw podstawowych

1. Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna gwarantuje ochronę praw podstawowych przy realizacji swoich zadań wynikających z niniejszego rozporządzenia, zgodnie z właściwym prawem Unii, w szczególności z Kartą, właściwym prawem międzynarodowym, w tym Konwencją dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r., protokołem do tej konwencji z 1967 r. i zobowiązaniami dotyczącymi dostępu do ochrony międzynarodowej, w szczególności zasadą *non-refoulement*.
W tym celu Agencja opracowuje, rozwija i wdraża strategię w zakresie praw podstawowych, obejmującą mechanizm monitorowania przestrzegania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji.
2. Przy realizacji swoich zadań Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna zapewnia, aby nikt nie był wysadzony na ląd, zmuszony do wejścia, doprowadzony ani w żaden inny sposób przekazany lub oddany organom danego państwa z naruszeniem zasady *non-refoulement* lub państwa, w którym osoba taka może zostać wydalona lub zawrócona do innego państwa z naruszeniem tej zasady.

3. Przy realizacji swoich zadań Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna uwzględnia szczególne potrzeby dzieci, małoletnich bez opieki, osób niepełnosprawnych, ofiar handlu ludźmi, osób wymagających pomocy medycznej, osób wymagających ochrony międzynarodowej, osób znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu oraz innych osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

We wszystkich prowadzonych przez siebie działaniach Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna poświęca szczególną uwagę prawom dziecka i zapewnia poszanowanie dobra dziecka.

4. Przy realizacji swoich zadań, w swoich stosunkach z państwami członkowskimi oraz we współpracy z państwami trzecimi Agencja uwzględnia sprawozdania forum konsultacyjnego, o którym mowa w art. 70, oraz urzędnika ds. praw podstawowych.

Artykuł 82

Kodeks postępowania

1. Agencja, we współpracy z forum konsultacyjnym, opracowuje i rozwija kodeks postępowania mający zastosowanie do wszystkich operacji kontroli granicznej koordynowanych przez Agencję i do wszystkich osób uczestniczących w działaniach Agencji. Kodeks postępowania określa procedury zmierzające do zapewnienia zasad praworządności oraz poszanowania praw podstawowych, ze szczególnym uwzględnieniem osób wymagających szczególnego traktowania, w tym dzieci, małoletnich bez opieki i innych osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, a także osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.
2. Agencja, we współpracy z forum konsultacyjnym, opracowuje i rozwija kodeks postępowania dotyczący powrotów osób powracających; kodeks ten stosuje się w trakcie wszystkich operacji powrotowych i interwencji powrotowych koordynowanych lub organizowanych przez Agencję. Ten kodeks postępowania określa wspólne, standardowe procedury mające na celu ułatwienie organizacji operacji powrotowych i interwencji powrotowych oraz zapewnienie powrotu w sposób humanitarny i z pełnym poszanowaniem praw podstawowych, w szczególności zasad godności człowieka, zakazu stosowania tortur oraz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karania, prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego oraz prawa do ochrony danych osobowych i niedyskryminacji.
3. W kodeksie postępowania dotyczącym powrotów szczególną uwagę poświęca się obowiązkowi państw członkowskich w zakresie zapewnienia skutecznego systemu monitorowania powrotów przymusowych, określonego w art. 8 ust. 6 dyrektywy 2008/115/WE, oraz strategii w zakresie praw podstawowych.

Artykuł 83

Zadania i uprawnienia członków zespołów

1. Członkowie zespołów rozmieszczeni ze stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej mogą wykonywać wszelkie zadania i korzystać z wszelkich uprawnień w zakresie kontroli granicznej i powrotów, a także mogą wykonywać wszelkie zadania i korzystać z wszelkich uprawnień koniecznych do realizacji celów rozporządzenia (UE) 2016/399 i dyrektywy 2008/115/WE.

2. Podczas wykonywania swoich zadań i uprawnień członkowie zespołów przestrzegają prawa Unii, prawa międzynarodowego i praw podstawowych oraz prawa krajowego przyjmującego państwa członkowskiego.
3. Z zastrzeżeniem przepisów art. 94 ust. 1 dotyczących personelu statutowego Agencji, członkowie zespołów mogą wykonywać zadania i korzystać z uprawnień jedynie na polecenie i – co do zasady – w obecności funkcjonariuszy straży granicznej lub personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów z przyjmującego państwa członkowskiego. Przyjmujące państwo członkowskie może upoważnić członków zespołów do działania w jego imieniu.
4. Podczas wykonywania swoich zadań i uprawnień członkowie zespołów rozmieszczeni z statutowego personelu operacyjnego Agencji lub rozmieszczeni w wyniku długoterminowego oddelegowania do Agencji z państw członkowskich noszą, w stosownych przypadkach, mundur stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Podczas wykonywania swoich zadań i uprawnień członkowie zespołów rozmieszczeni z państw członkowskich na krótki okres noszą, w stosownych przypadkach, własne umundurowanie.

Wszyscy członkowie zespołów noszą ponadto na swoich mundurach widoczny identyfikator oraz niebieską opaskę z insygniami Unii i Agencji, świadczące o ich udziale we wspólnej operacji, rozmieszczeniu zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, projekcie pilotażowym, szybkiej interwencji na granicy, operacji powrotowej lub interwencji powrotowej. Aby umożliwić organom krajowym przyjmującego państwa członkowskiego stwierdzenie tożsamości członków zespołów, noszą oni przez cały czas dokument akredytacyjny, który okazują na żądanie.

Projekt i wymagania dotyczące mundurów stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej określa się w drodze decyzji wykonawczej Komisji przyjętej zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 117 ust. 3.

5. Podczas wykonywania swoich zadań i uprawnień członkowie zespołów mogą nosić broń służbową, amunicję i wyposażenie.

W przypadku personelu oddelegowanego do Agencji, zarówno na krótki okres czasu, jak i długoterminowo, noszenie i używanie broni służbowej, amunicji i wyposażenia podlega prawu krajowemu rodzimego państwa członkowskiego.

Noszenie i używanie broni służbowej, amunicji i wyposażenia przez statutowy personel operacyjny Agencji podlega ramom i szczegółowym zasadom określonym w załączniku V.

Przyjmujące państwo członkowskie może jednak zakazać noszenia pewnych rodzajów broni służbowej, amunicji i wyposażenia, pod warunkiem że na mocy jego ustawodawstwa taki sam zakaz stosuje się do jego własnych funkcjonariuszy straży granicznej lub personelu realizującego zadania w dziedzinie powrotów. Przed rozmieszczeniem członków zespołów przyjmujące państwo członkowskie informuje Agencję o dopuszczalnych rodzajach broni służbowej, amunicji i wyposażenia oraz warunkach ich użycia. Agencja udostępnia te informacje państwom członkowskim.

6. Podczas wykonywania swoich zadań i uprawnień członkowie zespołów są uprawnieni do użycia siły, w tym użycia broni służbowej, amunicji i wyposażenia, za zgodą rodzimego państwa członkowskiego i przyjmującego państwa członkowskiego lub – w przypadku personelu Agencji – za zgodą Agencji, w obecności funkcjonariuszy straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego i zgodnie z prawem krajowym przyjmującego państwa członkowskiego. Przyjmujące państwo członkowskie może, za zgodą rodzimego państwa członkowskiego lub w stosownych przypadkach Agencji, upoważnić członków zespołów do użycia siły bez obecności funkcjonariuszy straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego.
7. Broń służbowa, amunicja i wyposażenie mogą zostać użyte w uzasadnionej obronie własnej oraz w uzasadnionej obronie członków zespołów lub innych osób, zgodnie z prawem krajowym przyjmującego państwa członkowskiego.
8. Na potrzeby niniejszego rozporządzenia przyjmujące państwo członkowskie upoważnia członków zespołów do korzystania z europejskich baz danych, z których korzystanie jest niezbędne do realizacji celów operacyjnych określonych w planie operacyjnym w odniesieniu do odprawy granicznej, ochrony granicy i powrotów. Przyjmujące państwo członkowskie może również upoważnić ich do korzystania, w razie potrzeby, ze swoich krajowych baz danych do tych samych celów. Państwa członkowskie zapewniają skuteczny i efektywny dostęp do takich baz danych. Członkowie zespołów korzystają wyłącznie z tych danych, które są niezbędne do wykonywania ich zadań i korzystania przez nich z uprawnień. Przed rozmieszczeniem członków zespołów przyjmujące państwo członkowskie informuje Agencję o tym, jakie krajowe i europejskie bazy danych mogą zostać wykorzystane. Agencja udostępnia te informacje wszystkim państwom członkowskim biorącym udział w rozmieszczeniu członków zespołów.

Korzystanie z baz danych odbywa się zgodnie z przepisami prawa Unii w zakresie ochrony danych oraz prawa krajowego przyjmującego państwa członkowskiego w zakresie ochrony danych.
9. Decyzje o odmowie wjazdu zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2016/399 są podejmowane wyłącznie przez funkcjonariuszy straży granicznej przyjmującego państwa członkowskiego lub członków zespołów upoważnionych przez przyjmujące państwo członkowskie do działania w jego imieniu.

Artykuł 84

Dokument akredytacyjny

1. Agencja, we współpracy z przyjmującym państwem członkowskim, wydaje członkom zespołów dokument w języku urzędowym przyjmującego państwa członkowskiego i innym języku urzędowym instytucji Unii, który umożliwia stwierdzenie ich tożsamości oraz stanowi dowód na to, że jego posiadacz jest uprawniony do wykonywania zadań i korzystania z uprawnień, o których mowa w art. 83. Dokument ten zawiera następujące informacje dotyczące każdego członka zespołów:
 - a) imię, nazwisko i obywatelstwo;
 - b) stopień służbowy lub nazwę stanowiska;
 - c) aktualne zdjęcie w formacie cyfrowym; oraz
 - d) zadania, do realizacji których jest upoważniony w czasie rozmieszczenia.

2. Dokument jest zwracany Agencji po zakończeniu wspólnej operacji, rozmieszczenia zespołu wspierającego zarządzania migracjami, projektu pilotażowego, szybkiej interwencji na granicy, operacji powrotowej lub interwencji powrotowej.

Artykuł 85

Odpowiedzialność cywilna

1. Z zastrzeżeniem przepisów art. 94, w przypadku gdy członkowie zespołów działają w przyjmującym państwie członkowskim, ponosi ono zgodnie ze swoim prawem krajowym odpowiedzialność za wszelkie szkody wyrządzone przez nich podczas operacji.
2. W przypadku gdy tego rodzaju szkoda została spowodowana rażącym niedbalstwem lub umyślnym naruszeniem przepisów, przyjmujące państwo członkowskie może zwrócić się do rodzimego państwa członkowskiego w celu uzyskania od niego zwrotu wszelkich kwot wypłaconych ofiarom lub osobom uprawnionym w ich imieniu. Podobnie, w przypadku gdy szkoda została spowodowana rażącym niedbalstwem lub umyślnym naruszeniem przepisów przez personel Agencji, przyjmujące państwo członkowskie może zwrócić się do Agencji w celu uzyskania od niej zwrotu wszelkich kwot wypłaconych w ich imieniu ofiarom lub osobom uprawnionym.
3. Z zastrzeżeniem wykonywania swoich praw względem osób trzecich, każde państwo członkowskie odstępuje od wszelkich roszczeń wobec przyjmującego państwa członkowskiego lub jakiegokolwiek innego państwa członkowskiego z tytułu poniesionych szkód, z wyjątkiem przypadków rażącego niedbalstwa lub winy umyślnej.
4. Wszelkie spory pomiędzy państwami członkowskimi dotyczące stosowania ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, które nie mogą być rozwiązane w drodze negocjacji, są przez nie przedkładane Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z art. 273 TFUE.
5. Z zastrzeżeniem wykonywania swoich praw względem osób trzecich, Agencja pokrywa koszty związane ze szkodami dotyczącymi wyposażenia Agencji poniesionymi w czasie jego rozmieszczenia, z wyjątkiem przypadków rażącego niedbalstwa lub winy umyślnej.

Artykuł 86

Odpowiedzialność karna

Z zastrzeżeniem przepisów art. 94, w czasie wspólnej operacji, projektu pilotażowego, rozmieszczenia zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, szybkiej interwencji na granicy, operacji powrotowej lub interwencji powrotowej członków zespołów traktuje się tak samo jak funkcjonariuszy przyjmującego państwa członkowskiego w odniesieniu do wszelkich ewentualnych czynów zabronionych popełnionych przeciwko nim lub przez nich.

SEKCJA 2

PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH PRZEZ AGENCJĘ

Artykuł 87

Ogólne zasady przetwarzania danych osobowych przez Agencję

1. Podczas przetwarzania danych osobowych Agencja stosuje [rozporządzenie (WE) nr 45/2001].
2. Zarząd wprowadza niezbędne środki administracyjne mające na celu umożliwienie stosowania przez Agencję [rozporządzenia (WE) nr 45/2001], w tym również środki dotyczące inspektora ochrony danych Agencji.
3. Agencja może przekazywać dane osobowe organowi państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej zgodnie z przepisami [rozporządzenia (WE) nr 45/2001] w zakresie, w jakim takie przekazanie jest konieczne do wykonywania zadań Agencji dotyczących działań związanych z powrotami. Jeżeli w ramach organizacji operacji powrotowych dane osobowe osób powracających nie są przekazywane przewoźnikowi przez państwo członkowskie, Agencja może również przekazać takie dane na tych samych warunkach. Zgodnie z [art. 25 ust. 1 lit. c)] [rozporządzenia (WE) nr 45/2001] [art. 19] tego rozporządzenia nie ma zastosowania do przetwarzania danych do celów powrotu przez Agencję, dopóki obywatel państwa trzeciego nie zostanie odesłany. Agencja może ustanowić wewnętrzne zasady dotyczące ograniczenia stosowania praw wynikających z [art. 17 i 18] [rozporządzenia (WE) nr 45/2011] indywidualnie dla każdego przypadku, jeżeli korzystanie z takiego prawa może zagrozić procedurze powrotu.

Artykuł 88

Cele przetwarzania danych osobowych

1. Agencja może przetwarzać dane osobowe jedynie do poniższych celów:
 - a) realizacja zadań polegających na organizacji i koordynacji wspólnych operacji, projektów pilotażowych, szybkich interwencji na granicy oraz w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami;
 - b) wykonywanie zadań dotyczących wspierania państw członkowskich i państw trzecich w zakresie działań poprzedzających powrót i powrotów, obsługi systemów zarządzania powrotami oraz koordynacji lub organizacji operacji powrotowych oraz zapewniania pomocy technicznej i operacyjnej państwom członkowskim i państwom trzecim zgodnie z art. 49;
 - c) ułatwianie wymiany informacji z państwami członkowskimi, EASO, Europolem lub Eurojustem, zgodnie z art. 89;
 - d) analiza ryzyka przeprowadzana przez Agencję, zgodnie z art. 30;
 - e) identyfikacja i śledzenie statków w ramach EUROSUR-u, zgodnie z art. 90.
 - f) zadania administracyjne.
2. Państwo członkowskie lub inna agencja Unii przekazująca dane osobowe Agencji określa cel lub cele przetwarzania tych danych, o których to celach mowa w ust. 1. Agencja może przetwarzać takie dane osobowe w innym celu, który również

wchodzi w zakres ust. 1, wyłącznie po uzyskaniu zgody podmiotu przekazującego dane osobowe.

3. Państwa członkowskie i inne agencje Unii mogą w chwili przekazywania danych osobowych wskazać wszelkie ograniczenia dostępu do tych danych lub korzystania z nich, ogólne lub szczegółowe, w tym w zakresie przekazywania, usuwania lub niszczenia. Jeżeli konieczność wprowadzenia takich ograniczeń pojawia się po przekazaniu danych osobowych, odpowiednio informują one o tym Agencję. Agencja przestrzega takich ograniczeń.

Artykuł 89

Przetwarzanie danych osobowych zgromadzonych w czasie wspólnych operacji, projektów pilotażowych i szybkich interwencji na granicy oraz przez zespoły wspierające zarządzanie migracjami

1. Agencja przetwarza wyłącznie następujące kategorie danych osobowych zgromadzonych i przekazanych jej przez państwa członkowskie, przez jej pracowników lub EASO, Europol lub Eurojust w ramach wspólnych operacji, projektów pilotażowych i szybkich interwencji na granicy, oraz przez zespoły wspierające zarządzanie migracjami:
 - a) dane osobowe osób podejrzanych przez właściwe organy państw członkowskich i EASO, Europol lub Eurojust, w oparciu o uzasadnione przesłanki, o udział w przestępczości transgranicznej, takiej jak przemyt migrantów, handel ludźmi lub terroryzm;
 - b) dane osobowe osób, które przekraczają granice zewnętrzne w sposób niedozwolony i których dane gromadzone są przez zespoły Agencji, w tym w trakcie działań w ramach zespołów wspierających zarządzanie migracjami;
 - c) numery rejestracyjne, numery identyfikacyjne pojazdów, numery telefonów lub numery identyfikacyjne statków, powiązane z osobami, o których mowa w lit. a) i b), oraz niezbędne do badania i analizowania szlaków i metod wykorzystywanych do nielegalnej imigracji i przestępczości transgranicznej.
2. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, mogą być przetwarzane przez Agencję w następujących przypadkach:
 - a) jeżeli konieczna jest wymiana informacji z EASO, Europolem lub Eurojustem do wykorzystania zgodnie z przyznanymi im mandatami oraz zgodnie z art. 69;
 - b) jeżeli przekazanie do organów właściwych państw członkowskich, odpowiedzialnych za kontrolę graniczną, migrację, azyl lub powroty, jest konieczne do wypełnienia ich zadań zgodnie z prawem krajowym i unijnym;
 - c) jeżeli przekazanie do organów właściwych państw członkowskich, państw trzecich powrotu lub organizacji międzynarodowych jest niezbędne do celów identyfikacji obywateli państw trzecich, uzyskania dokumentów podróży, umożliwienia powrotu lub wspierania powrotów;
 - d) o ile jest to konieczne w celu przygotowania analiz ryzyka.
 - e) w szczególnych przypadkach, gdy Agencja dowiaduje się, że dane osobowe przetwarzane w ramach wykonywania jej zadań są absolutnie niezbędne organom ścigania do celów zapobiegania poważnym przestępstwom, wykrywania ich, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ścigania ich.

3. Dane osobowe są usuwane natychmiast po ich przekazaniu do EASO, Europolu lub Eurojustu lub do właściwych organów państw członkowskich, bądź po ich wykorzystaniu do przygotowania analiz ryzyka. Okres ich przechowywania nie może w żadnym razie przekroczyć 90 dni od daty zgromadzenia tych danych. Dane umieszczane w wynikach analiz ryzyka są zanonimizowane. Przepisów niniejszego ustępu nie stosuje się do danych przetwarzanych w celu wykonywania zadań związanych z powrotami.

Artykuł 90

Przetwarzanie danych osobowych w ramach EUROSUR-u

1. W przypadku gdy krajowy obraz sytuacji wymaga przetwarzania danych osobowych, dane te są przetwarzane zgodnie z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony danych. Każde państwo członkowskie wyznacza organ, który ma być traktowany jako administrator danych zgodnie z art. 4 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2016/679 i który ponosi główną odpowiedzialność za przetwarzanie danych przez to państwo członkowskie. Każde państwo członkowskie przekazuje Komisji szczegółowe informacje o tym organie.
2. Znaki rozpoznawcze statków wodnych i statków powietrznych stanowią jedyne dane osobowe, które mogą być przetwarzane w europejskim obrazie sytuacji i szczególnych obrazach sytuacji.
3. Wszelka wymiana danych osobowych z państwami trzecimi w ramach EUROSUR-u jest ściśle ograniczona do tego, co konieczne do celów niniejszego rozporządzenia. Odbywa się ona zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 oraz właściwymi przepisami krajowymi w zakresie ochrony danych.
4. Zabroniona jest wszelka wymiana informacji na podstawie art. 73 ust. 2, art. 74 ust. 3 i art. 75 ust. 3, w wyniku której państwo trzecie uzyskałoby informacje służące potencjalnie do zidentyfikowania osób lub grup osób, których wniosek o dostęp do ochrony międzynarodowej jest rozpatrywany lub które są poważnie zagrożone torturami, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem lub karaniem lub jakimkolwiek innym działaniem naruszającym ich prawa podstawowe.
5. Dalsze przekazywanie lub inne udostępnianie informacji wymienianych zgodnie z przepisami art. 73 ust. 2, art. 74 ust. 3 i art. 75 ust. 3 z innymi państwami trzecimi lub stronami trzecimi jest zabronione.

Artykuł 91

Przepisy bezpieczeństwa w zakresie ochrony informacji niejawnych i szczególnie chronionych informacji jawnych

1. Agencja przyjmuje własne przepisy bezpieczeństwa w oparciu o zasady i przepisy bezpieczeństwa zawarte w przepisach bezpieczeństwa Komisji dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (EUCI) oraz przepisy dotyczące szczególnie chronionych informacji jawnych, m.in. przepisów dotyczących wymiany z państwami trzecimi, przetwarzania i przechowywania tego rodzaju informacji, jak określono w decyzjach Komisji (UE, Euratom) 2015/443 i 2015/444. Każde porozumienie administracyjne w sprawie wymiany informacji niejawnych z właściwymi organami państwa trzeciego lub, w przypadku braku takiego porozumienia, każde doraźne udostępnienie informacji niejawnych UE tym organom podlega uprzedniemu zatwierdzeniu przez Komisję.

2. Zarząd przyjmuje przepisy bezpieczeństwa po zatwierdzeniu przez Komisję.
3. Oznaczenie klauzulą nie wyklucza możliwości udostępniania informacji Parlamentowi Europejskiemu. Przekazywanie i przetwarzanie informacji i dokumentów przekazywanych do Parlamentu Europejskiego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem podlega zatwierdzeniu przez Komisję.

SEKCJA 3

RAMY OGÓLNE I ORGANIZACJA AGENCJI

Artykuł 92

Status prawny i siedziba

1. Agencja jest organem Unii. Posiada ona osobowość prawną.
2. W każdym państwie członkowskim Agencja ma najszerszy zakres zdolności prawnej, jaki można nadać osobie prawnej na mocy prawa danego państwa. Agencja może, w szczególności, nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchome oraz stawać przed sądem.
3. Agencja jest niezależna w wykonywaniu swojego mandatu technicznego i operacyjnego.
4. Agencja jest reprezentowana przez dyrektora wykonawczego.
5. Siedzibą Agencji jest Warszawa, Polska.

Artykuł 93

Umowa w sprawie siedziby

1. Niezbędne ustalenia dotyczące obiektów, które mają zostać przekazane Agencji w państwie członkowskim, w którym znajduje się jej siedziba, oraz infrastruktury, która ma być jej udostępniona przez to państwo członkowskie, jak również szczegółowe przepisy mające zastosowanie w tym państwie członkowskim do dyrektora wykonawczego, zastępców dyrektora wykonawczego, członków zarządu, pracowników Agencji i członków ich rodzin określa porozumienie w sprawie siedziby między Agencją a państwem członkowskim, w którym znajduje się jej siedziba.
2. Porozumienie w sprawie siedziby zostaje zawarte po zatwierdzeniu przez zarząd.
3. Państwo członkowskie, w którym znajduje się siedziba Agencji, zapewnia najlepsze możliwe warunki w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania Agencji, w tym wielojęzyczne kształcenie o orientacji europejskiej i odpowiednie połączenia transportowe.

Artykuł 94

Pracownicy

1. Regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej („regulamin pracowniczy”) i warunki zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej („warunki zatrudnienia”), określone w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS)

nr 259/68⁴⁴, oraz zasady przyjęte wspólnie przez instytucje Unii w odniesieniu do stosowania tego regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia stosuje się do personelu statutowego.

2. Miejsce zatrudnienia jest zasadniczo ustalane w państwie członkowskim, w którym mieści się siedziba Agencji.
3. Członkowie personelu podlegający warunkom zatrudnienia są początkowo zasadniczo zatrudniani na czas określony na okres pięciu lat. Ich umowy mogą być z zasady przedłużone tylko raz, na czas określony wynoszący maksymalnie pięć lat. Następną umowę zawiera się na czas nieokreślony.
4. Zarząd może przyznać członkom personelu statutowego Agencji miesięczną wypłatę zróżnicowaną. Wypłata zróżnicowana obliczana jest jako odsetek wynagrodzenia każdego członka personelu, którego to dotyczy. Odsetek ten nie przekracza różnicy między 100 % a współczynnikiem korekty mającym zastosowanie w miejscu zatrudnienia i jest regularnie poddawany przeglądowi. Przed przyznaniem tego świadczenia należy uwzględnić ogólne wynagrodzenie otrzymywane przez poszczególnych członków personelu, w tym zwrot kosztów podróży służbowych.

Zarząd ustanawia zasady wykonania niniejszego ustępu, po uprzednim zatwierdzeniu przez Komisję. Do 2024 r. zarząd dokonuje przeglądu niniejszych zasad, po uprzednim zatwierdzeniu przez Komisję.
5. Na potrzeby wykonania art. 32, art. 45 i art. 53 ust. 2 na stanowisko oficera koordynującego lub oficera łącznikowego może zostać wyznaczony jedynie członek personelu Agencji podlegający regulaminowi pracowniczemu lub tytułowi II warunków zatrudnienia. Do celów wykonania art. 56 jedynie członek personelu Agencji podlegający regulaminowi pracowniczemu lub warunkom zatrudnienia może zostać rozmieszczony jako członek zespołu.
6. Zarząd przyjmuje zasady wykonawcze do regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia w porozumieniu z Komisją zgodnie z art. 110 ust. 2 regulaminu pracowniczego.
7. Po uprzednim zatwierdzeniu przez Komisję zarząd przyjmuje zasady dotyczące pracowników operacyjnych z państw członkowskich, którzy mają zostać oddelegowywani do Agencji zgodnie z art. 57, i w razie potrzeby aktualizuje je. Zasady te uwzględniają fakt, że personel operacyjny jest delegowany do rozmieszczenia w charakterze członków zespołów i ma zadania i uprawnienia przewidziane w art. 83. Zasady zawierają postanowienia dotyczące warunków rozmieszczenia. W stosownych przypadkach zarząd dąży do zapewnienia zgodności z zasadami mającymi zastosowanie do zwrotu kosztów podróży służbowych personelu statutowego.

Artykuł 95

Przywileje i immunitety

Do Agencji i jej personelu statutowego stosuje się Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej.

⁴⁴ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1, ostatnio zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 1023/2013 z dnia 22 października 2013 r. (Dz.U. L 287 z 29.10.2013, s. 15).

Artykuł 96
Odpowiedzialność

1. Odpowiedzialność umowna Agencji podlega prawu właściwemu dla danej umowy.
2. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania na mocy klauzuli arbitrażowej zamieszczonej w umowie zawartej przez Agencję.
3. W przypadku odpowiedzialności pozaumownej Agencja naprawia szkodę – wyrządzoną przez jej jednostki lub jej pracowników przy wykonywaniu ich obowiązków – zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla ustawodawstw państw członkowskich.
4. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do rozpoznawania sporów dotyczących odszkodowania za szkodę, o której mowa w ust. 3.
5. Odpowiedzialność osobistą pracowników Agencji wobec Agencji regulują przepisy ustanowione w regulaminie pracowniczym i warunkach zatrudnienia.

Artykuł 97
Struktura administracyjna i zarządcza Agencji

Struktura administracyjna i zarządcza Agencji obejmuje:

- a) zarząd;
- b) dyrektora wykonawczego;
- c) zastępców dyrektora wykonawczego;
- d) forum konsultacyjne;
- e) urzędnika ds. praw podstawowych.

Artykuł 98
Funkcje zarządu

1. Zarząd ponosi odpowiedzialność za podejmowanie przez Agencję strategicznych decyzji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
2. Zarząd dokonuje następujących czynności:
 - a) powołuje dyrektora wykonawczego na wniosek Komisji zgodnie z art. 105;
 - b) powołuje zastępców dyrektora wykonawczego na wniosek Komisji zgodnie z art. 105;
 - c) przyjmuje decyzję w sprawie powołania biura w państwie członkowskim lub przedłużenia okresu jego funkcjonowania zgodnie z art. 60 ust. 6;
 - d) przyjmuje decyzje w sprawie przeprowadzenia oceny narażenia zgodnie z art. 33 ust. 1 i 9, przy czym decyzje ustanawiające środki na podstawie art. 33 ust. 9 przyjmowane są większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu;
 - e) podejmuje decyzje w sprawie wykazów obowiązkowych informacji i danych, które mają być wymieniane z Agencją przez organy krajowe odpowiedzialne

za zarządzanie granicami i powroty, aby umożliwić Agencji wykonywanie jej zadań;

- f) przyjmuje decyzje w sprawie ustanowienia wspólnego zintegrowanego modelu analizy ryzyka zgodnie z art. 30 ust. 1;
- g) przyjmuje decyzje dotyczące charakteru i warunków rozmieszczenia oficerów łącznikowych w państwach członkowskich zgodnie z art. 32 ust. 2;
- h) przyjmuje strategię techniczną i operacyjną w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami zgodnie z art. 8 ust. 5;
- i) przyjmuje decyzje w sprawie profili i liczby personelu operacyjnego do spraw zarządzania granicami i migracji w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z art. 55 ust. 4;
- j) przyjmuje roczne sprawozdanie Agencji z działalności za poprzedni rok i przekazuje je, najpóźniej do dnia 1 lipca, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu;
- k) przed dniem 30 listopada każdego roku, po należyтым uwzględnieniu opinii Komisji, przyjmuje, większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu, jednolity dokument programowy, zawierający między innymi programowanie wieloletnie Agencji i jej program prac na następny rok, i przekazuje go Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komisji;
- l) ustanawia procedury podejmowania przez dyrektora wykonawczego decyzji dotyczących zadań technicznych i operacyjnych Agencji;
- m) przyjmuje, większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu, roczny budżet Agencji i wykonuje inne funkcje w odniesieniu do budżetu Agencji, zgodnie z sekcją 5 niniejszego rozdziału;
- n) wykonuje uprawnienia dyscyplinarne w stosunku do dyrektora wykonawczego oraz – w porozumieniu z dyrektorem wykonawczym – w stosunku do zastępców dyrektora wykonawczego;
- o) ustanawia swój regulamin wewnętrzny;
- p) określa strukturę organizacyjną Agencji i przyjmuje politykę kadrową Agencji;
- q) przyjmuje strategię zwalczania nadużyć finansowych, proporcjonalną do ryzyka nadużyć finansowych, uwzględniając koszty i korzyści środków, które mają zostać wdrożone;
- r) przyjmuje wewnętrzny regulamin zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi w odniesieniu do swoich członków;
- s) zgodnie z ust. 8 wykonuje w odniesieniu do pracowników Agencji uprawnienia powierzone na mocy regulaminu pracowniczego organowi powołującemu oraz na mocy warunków zatrudnienia – organowi upoważnionemu do zawierania umów o pracę (zwane dalej „uprawnieniami organu powołującego”);
- t) przyjmuje przepisy wykonawcze w celu wprowadzenia w życie regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia, zgodnie z art. 110 ust. 2 regulaminu pracowniczego;
- u) zapewnia odpowiednie działania następcze wynikające z ustaleń i zaleceń pochodzących z wewnętrznych i zewnętrznych sprawozdań z kontroli oraz

z wewnętrznych i zewnętrznych ocen, a także z dochodzeń prowadzonych przez OLAF;

- v) przyjmuje i regularnie aktualizuje plany komunikacji i rozpowszechniania informacji, o których mowa w art. 10 ust. 2 akapit drugi;
- w) powołuje księgowego, zgodnie z regulaminem pracowniczym i warunkami zatrudnienia, który zachowuje całkowitą niezależność w wykonywaniu swoich obowiązków;
- x) decyduje o wspólnej metodyce przeprowadzania oceny narażenia, w tym o obiektywnych kryteriach, na podstawie których Agencja przeprowadza ocenę narażenia, oraz o częstotliwości i sposobie przeprowadzania kolejnych ocen narażenia;
- y) decyduje o rozszerzonej ocenie i monitorowaniu danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 33 ust. 2;
- z) powołuje urzędnika ds. praw podstawowych zgodnie z art. 107 ust. 1;
- aa) zatwierdza porozumienia robocze z państwami trzecimi;
- bb) przyjmuje, po uprzednim zatwierdzeniu przez Komisję, zasady bezpieczeństwa Agencji dotyczące ochrony informacji niejawnych UE oraz szczególnie chronionych informacji jawnych, o których mowa w art. 91;
- cc) wyznacza funkcjonariusza ds. ochrony, podlegającego regulaminowi pracowniczemu i warunkom zatrudnienia, który jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo w Agencji, w tym za ochronę informacji szczególnie chronionych i informacji niejawnych.

Roczne sprawozdanie z działalności, o którym mowa w lit. j), podaje się do wiadomości publicznej.

3. W przypadku projektów decyzji zarządu, o których mowa w ust. 2, w sprawie szczególnych działań Agencji, które mają być przeprowadzone na granicach zewnętrznych któregośkolwiek państwa członkowskiego lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych granic, konieczne jest, by za ich przyjęciem głosował członek zarządu reprezentujący to państwo członkowskie.
4. Zarząd może doradzać dyrektorowi wykonawczemu w każdej sprawie związanej z rozwojem zarządzania operacyjnego granicami zewnętrznymi i powrotami, w tym z działaniami dotyczącymi badań.
5. Zarząd podejmuje decyzje odnośnie do uczestnictwa Irlandii lub Zjednoczonego Królestwa w określonych działaniach, na ich wniosek.

Zarząd podejmuje decyzję w odniesieniu do każdego indywidualnego przypadku bezwzględną większością głosów członków posiadających prawo głosu. Podejmując decyzję, zarząd rozważa, czy uczestnictwo Irlandii lub Zjednoczonego Królestwa przyczyni się do wykonania przedmiotowego działania. Decyzja określa wkład finansowy Irlandii lub Zjednoczonego Królestwa na rzecz działania, do którego odnosi się wniosek o uczestnictwo.
6. Zarząd co roku przesyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie („władza budżetowa”) wszelkie informacje mające znaczenie dla wyniku procedur oceny przeprowadzanych przez Agencję.

7. Zarząd może ustanowić radę wykonawczą, złożoną z maksymalnie czterech przedstawicieli zarządu, w tym jego przewodniczącego, i przedstawiciela Komisji, wspomagającą zarząd oraz dyrektora wykonawczego przy przygotowywaniu decyzji, programów i działań przyjmowanych przez zarząd oraz, jeżeli to konieczne, przyjmującą w pilnych przypadkach niektóre decyzje tymczasowe w imieniu zarządu. Rada wykonawcza nie jest uprawniona do przyjmowania decyzji, które dla swojego przyjęcia wymagają większości dwóch trzecich albo trzech czwartych głosów członków zarządu. Zarząd może przekazać radzie wykonawczej wykonywanie określonych, ściśle zdefiniowanych zadań, w szczególności gdy poprawia to efektywność działania Agencji. Zarząd nie może przekazać radzie wykonawczej zadań związanych z decyzjami, które dla swojego przyjęcia wymagają większości dwóch trzecich albo trzech czwartych głosów członków zarządu.
8. Zarząd przyjmuje, zgodnie z art. 110 regulaminu pracowniczego, decyzję na podstawie art. 2 ust. 1 regulaminu pracowniczego oraz art. 6 warunków zatrudnienia, przekazującą właściwe uprawnienia organu powołującego dyrektorowi wykonawczemu i określającą warunki ewentualnego zawieszenia tego przekazania uprawnień. Dyrektor wykonawczy jest uprawniony do dalszego przekazania tych uprawnień.

W wyjątkowych okolicznościach zarząd może w drodze decyzji tymczasowo zawiesić przekazanie uprawnień organu powołującego dyrektorowi wykonawczemu i osobom przez niego upoważnionym. W takiej sytuacji zarząd może wykonywać te uprawnienia samodzielnie lub przekazać je jednemu ze swoich członków lub członkowi personelu innemu niż dyrektor wykonawczy.

Artykuł 99

Skład zarządu

1. Z zastrzeżeniem ust. 3 w skład zarządu wchodzi po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego oraz dwóch przedstawicieli Komisji, z których wszyscy posiadają prawo głosu. W tym celu każde państwo członkowskie wyznacza członka zarządu, jak również jego zastępcę, który będzie reprezentować członka w razie jego nieobecności. Komisja wyznacza dwóch członków i ich zastępców. Okres kadencji wynosi cztery lata. Kadencja może zostać przedłużona.
2. Członkowie zarządu są powoływani na podstawie wysokiego poziomu odpowiedniego doświadczenia i fachowej wiedzy w dziedzinie współpracy operacyjnej dotyczącej zarządzania granicami i powrotów oraz ich odpowiednich umiejętności zarządczych, administracyjnych i finansowych. Państwa członkowskie i Komisja dążą do osiągnięcia równowagi płci w zarządzie.
3. W pracach Agencji uczestniczą państwa włączone we wdrażanie, stosowanie i rozwijanie dorobku Schengen. Każde z tych państw posiada w zarządzie jednego przedstawiciela i jednego zastępcę. Charakter i zakres oraz szczegółowe zasady uczestnictwa tych państw w pracach Agencji, w tym również postanowienia dotyczące wkładów finansowych i pracowników, określają porozumienia wypracowane na podstawie stosownych postanowień umów dotyczących stowarzyszenia.

Programowanie wieloletnie i roczne programy prac

1. Do dnia 30 listopada każdego roku zarząd przyjmuje ostateczny dokument programowy zawierający między innymi programowanie wieloletnie i program roczny Agencji na następny rok, oparte na projekcie przedłożonym przez dyrektora wykonawczego i zatwierdzone przez zarząd. Ostateczny dokument programowy przyjmuje się po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji w odniesieniu do programowania wieloletniego, po konsultacji z Parlamentem Europejskim. Jeżeli Agencja podejmie decyzję o nieuwzględnianiu elementów opinii Komisji, musi to szczegółowo uzasadnić. Zarząd przekazuje ten dokument Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.
2. Dokument, o którym mowa w ust. 1, otrzymuje ostateczne brzmienie po ostatecznym przyjęciu budżetu ogólnego. W razie konieczności dokument ten jest odpowiednio dostosowywany.
3. W programowaniu wieloletnim określa się ogólny program strategiczny w średnim i długim okresie, w tym cele, oczekiwane rezultaty i wskaźniki skuteczności działania, a także plan zasobów, w tym wieloletni budżet, zatrudnienie i rozwój zdolności własnych Agencji. W programowaniu wieloletnim określa się strategiczne obszary interwencji oraz wyjaśnia, jakie działania należy podjąć dla osiągnięcia celów. Obejmuje ono strategię stosunków z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, a także działania powiązane z tą strategią.
4. Programowanie wieloletnie realizowane jest za pomocą rocznych programów prac i, w stosownych przypadkach, dostosowywane jest w świetle wyników oceny przeprowadzonej zgodnie z art. 116. Wyniki tych ocen są również uwzględniane, w stosownych przypadkach, w rocznym programie prac na następny rok.
5. Roczny program prac zawiera opis działań do sfinansowania, obejmujący szczegółowe cele i oczekiwane rezultaty, w tym wskaźniki skuteczności działania. Zawiera on również informacje o środkach finansowych i zasobach ludzkich przeznaczanych na każde działanie, zgodnie z zasadami sporządzania budżetu zadaniowego i zarządzania kosztami działań. Roczny program prac jest spójny z programowaniem wieloletnim. Jasno wskazuje się w nim zadania dodane, zmienione lub usunięte w porównaniu z poprzednim rokiem budżetowym.
6. Roczny program prac jest przyjmowany zgodnie z programem działalności legislacyjnej Unii w odpowiednich obszarach zarządzania granicami zewnętrznymi i powrotów.
7. Jeżeli po przyjęciu rocznego programu prac Agencji powierzane jest nowe zadanie, zarząd zmienia roczny program prac.
8. Wszelkie istotne zmiany rocznego programu prac, zwłaszcza zmiany prowadzące do realokacji zasobów budżetowych wynoszącej ponad 2 % rocznego budżetu, przyjmowane są zgodnie z tą samą procedurą, która ma zastosowanie do przyjęcia pierwotnego rocznego programu prac. Zarząd może powierzyć dyrektorowi wykonawczemu uprawnienie do wprowadzania do rocznego programu prac zmian innych niż istotne.

Artykuł 101

Przewodniczenie zarządowi

1. Zarząd wybiera przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego spośród swoich członków posiadających prawo głosu. Przewodniczący i zastępca przewodniczącego są wybierani większością dwóch trzecich głosów członków zarządu posiadających prawo głosu. Zastępca przewodniczącego z urzędu zastępuje przewodniczącego w sytuacji, w której przewodniczący nie może pełnić swoich obowiązków.
2. Kadencja przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego wygasa odpowiednio wraz z ustaniem członkostwa przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego w zarządzie. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego przepisu kadencja przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego trwa cztery lata. Mogą być oni wybrani ponownie tylko raz.

Artykuł 102

Posiedzenia zarządu

1. Posiedzenia zarządu zwołuje jego przewodniczący.
2. W obradach bez prawa głosu bierze udział dyrektor wykonawczy.
3. Zarząd odbywa przynajmniej dwa posiedzenia zwykłe w roku. Dodatkowo, zarząd zbiera się z inicjatywy przewodniczącego, na wniosek Komisji lub na wniosek co najmniej jednej trzeciej swoich członków. W razie konieczności zarząd może odbywać wspólne posiedzenia z zarządami Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i Europolu.
4. Do udziału w posiedzeniach Zarządu zapraszana jest Irlandia.
5. Zjednoczone Królestwo jest zapraszane do udziału w posiedzeniach zarządu odbywających się przed datą wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii.
6. Do udziału w posiedzeniach zarządu zaprasza się przedstawicieli Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i Europolu. Zarząd może też zaprosić przedstawiciela stosownych instytucji, organów, urzędów i agencji Unii.
7. Zarząd może, zgodnie ze swoim regulaminem wewnętrznym, zaprosić na swoje posiedzenie w charakterze obserwatora dowolną osobę, której opinia może mieć znaczenie.
8. Z zastrzeżeniem postanowień regulaminu wewnętrznego członkowie zarządu mogą być wspomagani przez doradców lub ekspertów.
9. Obsługę sekretariatu zarządu zapewnia Agencja.

Artykuł 103

Głosowanie

1. Z zastrzeżeniem art. 55 ust. 4, art. 98 ust. 2 pkt 3, 9 i 13, art. 100 ust. 1 oraz art. 105 ust. 2 i 4, zarząd podejmuje swoje decyzje bezwzględną większością głosów swoich członków posiadających prawo głosu.
2. Każdemu członkowi przysługuje jeden głos. W przypadku nieobecności członka jego zastępca jest uprawniony do wykonywania jego prawa głosu. Dyrektor wykonawczy nie bierze udziału w głosowaniu.

3. Regulamin wewnętrzny określa szczegółowe zasady dotyczące głosowania. Zasady te obejmują warunki działania członka w imieniu innego członka, jak również wymagania dotyczące kworum.
4. Przedstawiciele państw włączonych we wdrażanie, stosowanie i rozwijanie dorobku Schengen posiadają ograniczone prawo głosu, zgodnie z dotyczącymi tych państw odpowiednimi porozumieniami. Aby umożliwić państwom stowarzyszonym wykonywanie ich prawa głosu, Agencja szczegółowo określa porządek obrad, wskazując punkty, w odniesieniu do których przyznano ograniczone prawo głosu.

Artykuł 104

Zadania i uprawnienia dyrektora wykonawczego

1. Agencją zarządza dyrektor wykonawczy, który jest całkowicie niezależny w wykonywaniu swoich obowiązków. Bez uszczerbku dla odpowiednich uprawnień instytucji Unii i zarządu dyrektor wykonawczy nie zwraca się o instrukcje ani ich nie przyjmuje od żadnego rządu lub organu.
2. Parlament Europejski lub Rada mogą wezwać dyrektora wykonawczego do złożenia sprawozdania z wykonywania jego zadań. Sprawozdanie to obejmuje informacje na temat wdrażania i monitorowania strategii w zakresie praw podstawowych, rocznego sprawozdania Agencji z działalności za poprzedni rok, programu prac na następny rok oraz programowania wieloletniego Agencji lub wszelkich innych kwestii związanych z działalnością Agencji. Dyrektor wykonawczy występuje przed Parlamentem Europejskim na jego wniosek i regularnie składa mu sprawozdania.
3. Dyrektor wykonawczy odpowiada za przygotowanie i wdrożenie strategicznych decyzji podjętych przez zarząd, a także za podejmowanie decyzji związanych z działalnością operacyjną Agencji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Dyrektor wykonawczy ma następujące zadania i uprawnienia:
 - a) proponuje, przygotowuje i wprowadza w życie strategiczne decyzje oraz programy i działania przyjęte przez zarząd w granicach określonych niniejszym rozporządzeniem, przepisami wykonawczymi do niego oraz innymi stosownymi przepisami;
 - b) podejmuje wszelkie niezbędne kroki, w tym przyjęcie wewnętrznych instrukcji administracyjnych oraz publikację komunikatów, w celu zapewnienia bieżącego administrowania i funkcjonowania Agencji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
 - c) przygotowuje co roku projekt jednolitego dokumentu programowego i przedkłada go zarządowi do zatwierdzenia przed przesłaniem go instytucjom do dnia 31 stycznia;
 - d) przygotowuje co roku roczne sprawozdanie z działalności Agencji i przedkłada je zarządowi;
 - e) opracowuje w ramach jednolitego dokumentu programowego projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji zgodnie z art. 111 oraz wykonuje budżet zgodnie z art. 112;
 - f) przekazuje swoje uprawnienia innym członkom personelu Agencji z zastrzeżeniem regulaminu przyjmowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 98 ust. 2 pkt 15;

- g) przyjmuje zalecenia w sprawie środków zgodnie z art. 33 ust. 9, w tym decyzje zawierające propozycje dla państw członkowskich dotyczące wszczęcia i przeprowadzenia wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy i innych działań, o których mowa w art. 37 ust. 2;
 - h) ocenia, zatwierdza i koordynuje wnioski składane przez państwa członkowskie dotyczące wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy zgodnie z art. 38 ust. 3;
 - i) ocenia, zatwierdza i koordynuje wnioski składane przez państwa członkowskie dotyczące wspólnych operacji powrotowych lub interwencji powrotowych zgodnie z art. 51 i 54;
 - j) zapewnia realizację planów operacyjnych, o których mowa w art. 39, art. 43 i art. 54 ust. 4;
 - k) ocenia składane przez państwa członkowskie wnioski o pomoc w postaci zespołów wspierających zarządzanie migracjami i oceny ich potrzeb we współpracy z właściwymi agencjami Unii zgodnie z art. 41 ust. 3;
 - l) zapewnia wykonanie decyzji Komisji, o której to decyzji mowa w art. 43 ust. 1;
 - m) wycofuje finansowanie działań zgodnie z art. 47;
 - n) ocenia rezultaty działań zgodnie z art. 48;
 - o) określa minimalną liczbę elementów wyposażenia technicznego niezbędnego do zaspokojenia potrzeb Agencji, w szczególności w zakresie realizacji wspólnych operacji, rozmieszczenia zespołów wspierających zarządzanie migracjami, szybkich interwencji na granicy, operacji powrotowych i interwencji powrotowych zgodnie z art. 64 ust. 5;
 - p) składa propozycję utworzenia biura w państwie członkowskim lub przedłużenia czasu funkcjonowania tego biura zgodnie z art. 60 ust. 6;
 - q) powołuje kierowników biur w państwach członkowskich zgodnie z art. 60 ust. 4;
 - r) przygotowuje plany działania będące następstwem wyników wewnętrznych i zewnętrznych sprawozdań z kontroli oraz wewnętrznych i zewnętrznych ocen, a także dochodzeń prowadzonych przez OLAF oraz składa sprawozdania z postępów dwa razy do roku Komisji oraz regularnie zarządowi;
 - s) chroni interesy finansowe Unii poprzez stosowanie środków zapobiegawczych przeciwko nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom poprzez skuteczną kontrolę oraz – w razie wykrycia nieprawidłowości – odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, poprzez nakładanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji administracyjnych i finansowych;
 - t) opracowuje strategię Agencji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych i przedstawia ją zarządowi do zatwierdzenia.
4. Dyrektor wykonawczy jest odpowiedzialny za swoje działania przed zarządem.
 5. Dyrektor wykonawczy jest przedstawicielem prawnym Agencji.

Powoływanie dyrektora wykonawczego i zastępcy dyrektora wykonawczego

1. Komisja zgłasza co najmniej trzech kandydatów na stanowisko dyrektora wykonawczego i stanowiska poszczególnych zastępców dyrektora wykonawczego na podstawie listy powstałej po opublikowaniu ogłoszenia o wolnym stanowisku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej oraz, w stosownych przypadkach, w prasie lub na stronach internetowych.
2. Dyrektor wykonawczy jest powoływany – na wniosek Komisji, o którym mowa w ust. 1 – przez zarząd na podstawie osiągnięć oraz udokumentowanych umiejętności w zakresie administracji i zarządzania na wysokim szczeblu, w tym stosownego doświadczenia zawodowego na wyższym szczeblu w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi i powrotów. Przed powołaniem kandydaci zgłoszeni przez Komisję wzywani są do złożenia oświadczenia przed właściwą komisją lub właściwymi komisjami Parlamentu Europejskiego i do udzielenia odpowiedzi na pytania członków tych komisji.

Po złożeniu tego oświadczenia Parlament Europejski przyjmuje opinię zawierającą jego wnioski i może wskazać preferowanego kandydata.

Zarząd powołuje dyrektora wykonawczego, uwzględniając wyżej wymienione wnioski. Zarząd podejmuje decyzję większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu.

Jeżeli zarząd podejmie decyzję o powołaniu kandydata innego niż kandydat, którego Parlament Europejski wskazał jako kandydata preferowanego, zarząd informuje na piśmie Parlament Europejski i Radę o sposobie uwzględnienia opinii Parlamentu Europejskiego.

Zarząd jest uprawniony do odwołania dyrektora wykonawczego na wniosek Komisji.

3. Dyrektora wykonawczego wspomaga trzech zastępców dyrektora wykonawczego. Każdemu zastępcy dyrektora wykonawczego przydziela się określony obszar odpowiedzialności. Jeżeli dyrektor wykonawczy jest nieobecny lub niedysponowany, jeden z zastępców dyrektora wykonawczego przejmuje jego obowiązki.
4. Zastępcy dyrektora wykonawczego są powoływani przez zarząd na podstawie osiągnięć oraz odpowiednich umiejętności w zakresie administracji i zarządzania, w tym stosownego doświadczenia zawodowego w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi i powrotów, na wniosek Komisji, o którym mowa w ust. 1, i po konsultacji z dyrektorem wykonawczym. Zarząd podejmuje decyzję większością dwóch trzecich głosów członków posiadających prawo głosu.

Zarząd jest uprawniony do odwołania zastępców dyrektora wykonawczego zgodnie z procedurą określoną w akapicie pierwszym.
5. Kadencja dyrektora wykonawczego trwa pięć lat. Pod koniec tego okresu Komisja dokonuje oceny, uwzględniając ocenę pracy dyrektora wykonawczego oraz przyszłe zadania i wyzwania stojące przed Agencją.
6. Zarząd, działając na wniosek Komisji, w którym bierze się pod uwagę ocenę, o której mowa w ust. 5, może przedłużyć kadencję dyrektora wykonawczego tylko raz, na kolejny okres nie dłuższy niż 5 lat.
7. Kadencja zastępców dyrektora wykonawczego trwa pięć lat. Może być ona przedłużona przez zarząd tylko raz, na kolejny okres nie dłuższy niż 5 lat.

8. Dyrektor wykonawczy i zastępcy dyrektora wykonawczego zatrudniani są w charakterze pracowników tymczasowych Agencji na mocy art. 2 lit. a) warunków zatrudnienia innych pracowników.

Artykuł 106

Forum konsultacyjne

1. Agencja ustanawia forum konsultacyjne wspierające dyrektora wykonawczego i zarząd niezależną poradą w kwestiach związanych z prawami podstawowymi.
2. Agencja zaprasza EASO, Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców oraz inne właściwe organizacje do uczestnictwa w forum konsultacyjnym. Na wniosek dyrektora wykonawczego zarząd podejmuje decyzję w sprawie składu forum konsultacyjnego oraz warunków przekazywania informacji forum konsultacyjnemu. Forum konsultacyjne, po zasięgnięciu opinii zarządu i dyrektora wykonawczego, określa swoje metody pracy i przyjmuje program pracy.
3. Opinie forum konsultacyjnego zasięga się w kwestiach związanych z dalszym rozwojem i wdrażaniem strategii w zakresie praw podstawowych, tworzeniem mechanizmu skargowego, kodeksami postępowania i wspólnymi podstawowymi programami szkoleń.
4. Forum konsultacyjne przygotowuje roczne sprawozdanie ze swoich działań. Sprawozdanie to jest podawane do wiadomości publicznej.
5. Bez uszczerbku dla zadań urzędnika ds. praw podstawowych forum konsultacyjne ma skuteczny dostęp do wszelkich informacji dotyczących poszanowania praw podstawowych, w tym poprzez realizację wizyt w miejscach prowadzenia wspólnych operacji lub szybkich interwencji na granicy pod warunkiem uzyskania zgody przyjmującego państwa członkowskiego oraz wizyt na obszarach hotspotów lub ośrodków kontrolowanych i w miejscach prowadzenia operacji powrotowych i interwencji powrotowych.

Artykuł 107

Urzędnik ds. praw podstawowych

1. Zarząd powołuje urzędnika ds. praw podstawowych. Do zadań urzędnika ds. praw podstawowych należy uczestniczenie w pracach nad strategią Agencji w zakresie praw podstawowych, a także monitorowanie i promowanie przestrzegania praw podstawowych przez Agencję. Urzędnik ds. praw podstawowych musi posiadać niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w dziedzinie praw podstawowych.
2. Urzędnik ds. praw podstawowych jest niezależny w pełnieniu swoich obowiązków. Składa on sprawozdania bezpośrednio zarządowi i współpracuje z forum konsultacyjnym. Urzędnik ds. praw podstawowych składa takie sprawozdania regularnie, uczestnicząc tym samym w mechanizmie monitorowania praw podstawowych.
3. Urzędnik ds. praw podstawowych opiniuje plany operacyjne przygotowywane zgodnie z art. 39, art. 43, art. 54 ust. 4 oraz art. 75 ust. 3. Ma on dostęp do

wszystkich informacji dotyczących przestrzegania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji.

Artykuł 108

Mechanizm skargowy

1. Agencja we współpracy z urzędnikiem ds. praw podstawowych podejmuje niezbędne środki, aby ustanowić zgodnie z niniejszym artykułem mechanizm skargowy w celu monitorowania i zapewnienia przestrzegania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji.
2. Każda osoba, którą bezpośrednio dotknęły działania personelu uczestniczącego we wspólnej operacji, projekcie pilotażowym, szybkiej interwencji na granicy, rozmieszczeniu zespołu wspierającego zarządzanie migracjami, wspólnej operacji powrotowej lub interwencji powrotowej, i która uważa, że jej prawa podstawowe zostały naruszone w wyniku tych działań, lub wszelkie strony występujące w imieniu takiej osoby mogą wnieść pisemną skargę do Agencji.
3. Dopuszczalne są jedynie uzasadnione skargi dotyczące konkretnego naruszenia praw podstawowych.
4. Urzędnik ds. praw podstawowych jest odpowiedzialny za rozpatrywanie skarg otrzymanych przez Agencję zgodnie z prawem do dobrej administracji. W tym celu urzędnik ds. praw podstawowych bada dopuszczalność skargi, rejestruje dopuszczalne skargi, przekazuje wszystkie zarejestrowane skargi do dyrektora wykonawczego, przekazuje skargi dotyczące członków zespołów do rodzimego państwa członkowskiego, informuje odpowiednie władze lub odpowiedni organ właściwe do spraw praw podstawowych w państwie członkowskim oraz rejestruje i zapewnia działania następcze Agencji lub tego państwa członkowskiego.
5. Zgodnie z prawem do dobrej administracji, jeżeli skarga jest dopuszczalna, skarżący są informowani o zarejestrowaniu skargi, o przystąpieniu do jej rozpoznania i o planowanym udzieleniu odpowiedzi niezwłocznie po jej sporządzeniu. Jeżeli skarga jest przekazywana władzom lub organom krajowym, skarżącemu przekazywane są ich dane kontaktowe. Jeżeli skarga jest niedopuszczalna, skarżących informuje się o przyczynach i – o ile to możliwe – przedstawia się im dalsze możliwości zgłoszenia zastrzeżeń.

Wszystkie decyzje muszą być sporządzone na piśmie i zawierać uzasadnienie.

6. W przypadku zarejestrowanej skargi dotyczącej członka personelu Agencji dyrektor wykonawczy, po zasięgnięciu opinii urzędnika ds. praw podstawowych, zapewnia odpowiednie działania następcze, w tym środki dyscyplinarne, o ile to konieczne. Dyrektor wykonawczy informuje w ustalonym terminie urzędnika ds. praw podstawowych o ustaleniach dokonanych przez Agencję i działaniach następczych podjętych przez nią w reakcji na skargę, w tym o środkach dyscyplinarnych, o ile to konieczne.

Jeżeli skarga dotyczy kwestii ochrony danych, dyrektor wykonawczy włącza inspektora ochrony danych Agencji. Urzędnik ds. praw podstawowych i inspektor ochrony danych sporządzają na piśmie protokół ustaleń, określając podział zadań oraz zakres współpracy w odniesieniu do otrzymanych skarg.

7. W przypadku zarejestrowania skargi dotyczącej członka zespołu z przyjmującego państwa członkowskiego lub członka zespołu z innego uczestniczącego państwa

członkowskiego, w tym oddelegowanego członka zespołu lub oddelegowanego eksperta krajowego, rodzime państwo członkowskie zapewnia odpowiednie działania następcze, w tym środki dyscyplinarne, o ile to konieczne, i inne środki zgodnie z prawem krajowym. Właściwe państwo członkowskie informuje urzędnika ds. praw podstawowych o dokonanych ustaleniach i działaniach następczych podjętych w reakcji na skargę w ustalonym terminie, a następnie, w razie potrzeby, w regularnych odstępach czasu. Agencja podejmuje działania następcze w tej sprawie, jeżeli właściwe państwo członkowskie nie przedłoży sprawozdania.

8. Jeżeli stwierdzono, że członek zespołu naruszył prawa podstawowe lub zobowiązania w zakresie ochrony międzynarodowej, Agencja może zażądać od państwa członkowskiego niezwłocznego wyłączenia tego członka z działań Agencji lub stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.
9. Urzędnik ds. praw podstawowych informuje dyrektora wykonawczego i zarząd o ustaleniach dokonanych przez Agencję i państwa członkowskie i podjętych przez nie działaniach następczych w reakcji na skargi. Agencja w swoim rocznym sprawozdaniu podaje informacje na temat mechanizmu skargowego.
10. Urzędnik ds. praw podstawowych, zgodnie z przepisami ust. 1–9 i po zasięgnięciu opinii forum konsultacyjnego, opracowuje standardowy formularz skargi, w którym wymaga się podania szczegółowych i konkretnych informacji o zarzucanym naruszeniu praw podstawowych. Urzędnik ds. praw podstawowych opracowuje również, o ile to konieczne, dalsze zasady szczegółowe. Urzędnik ds. praw podstawowych przedkłada ten formularz oraz dalsze zasady szczegółowe dyrektorowi wykonawczemu i zarządowi.

Agencja zapewnia łatwy dostęp do informacji na temat możliwości i procedury składania skarg, w tym także osobom wymagającym szczególnego traktowania. Standardowy formularz skargi jest dostępny na stronie internetowej Agencji i w formie papierowej w czasie wszystkich działań Agencji, w językach, które obywatele państw trzecich rozumieją lub co do których można zasadnie przyjąć, że je rozumieją. Skargi są rozpatrywane przez urzędnika ds. praw podstawowych również w przypadku przedłożenia ich w innej formie niż standardowy formularz skargi.

11. Ze wszelkimi danymi osobowymi zawartymi w skardze Agencja, w tym urzędnik ds. praw podstawowych, postępuje oraz przetwarza je zgodnie z [rozporządzeniem (WE) nr 45/2001], a państwa członkowskie – zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 i dyrektywą (UE) 2016/680.

Przedłożenie skargi przez skarżącego uważa się za wyrażenie przez niego zgody na przetwarzanie jego danych osobowych przez Agencję i urzędnika ds. praw podstawowych w rozumieniu art. 5 lit. d) [rozporządzenia (WE) nr 45/2001].

Aby zabezpieczyć interesy skarżących, skargi rozpatrywane są w sposób poufny przez urzędnika ds. praw podstawowych, zgodnie z prawem krajowym i prawem Unii, chyba że skarżący wyraźnie zrzeka się przysługującego mu prawa do poufności. Zrzeczenie się przez skarżącego jego prawa do poufności rozumie się jako wyrażenie przez niego zgody na ujawnienie – w stosownych przypadkach – przez urzędnika ds. praw podstawowych lub Agencję właściwym władzom lub organom tożsamości skarżącego w odniesieniu do spraw będących przedmiotem skargi.

Artykuł 109
Ustalenia językowe

1. Do Agencji stosuje się rozporządzenie nr 1⁴⁵.
2. Bez uszczerbku dla decyzji podjętych na podstawie art. 342 TFUE roczne sprawozdanie z działalności i program prac, o których mowa w art. 98 ust. 2 pkt 10 i 11, sporządzane są we wszystkich językach urzędowych Unii.
3. Tłumaczenia wymagane dla funkcjonowania Agencji zapewnia Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej.

Artykuł 110
Przejrzystość i informowanie

1. Agencja podlega rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001 przy rozpatrywaniu wniosków o dostęp do posiadanych przez nią dokumentów.
2. Agencja informuje z własnej inicjatywy o kwestiach wchodzących w zakres jej zadań. Agencja podaje do wiadomości publicznej odpowiednie informacje, w tym roczne sprawozdanie z działalności, o którym mowa w art. 98 ust. 2 pkt 10, a w szczególności zapewnia, z zastrzeżeniem art. 91, przekazywanie opinii publicznej oraz każdej zainteresowanej stronie w krótkim czasie obiektywnych, wyczerpujących, wiarygodnych i łatwo zrozumiałych informacji dotyczących pracy Agencji. Agencja prowadzi te działania bez ujawniania informacji operacyjnych, których podanie do wiadomości publicznej zagroziłoby realizacji celu operacji.
3. Zarząd określa praktyczne warunki stosowania ust. 1 i 2.
4. Każda osoba fizyczna lub prawna może kierować do Agencji korespondencję w formie pisemnej w dowolnym języku urzędowym Unii. Osoba ta ma prawo do otrzymania odpowiedzi w tym samym języku.
5. Decyzje podjęte przez Agencję zgodnie z art. 8 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 mogą być powodem wniesienia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich lub stanowić przedmiot postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, odpowiednio na podstawie art. 228 i 263 TFUE.

SEKCJA 5
WYMOGI FINANSOWE

Artykuł 111
Budżet

1. Bez uszczerbku dla innego rodzaju przychodów na dochody Agencji składają się:
 - a) wkład Unii zapisany w budżecie ogólnym Unii Europejskiej (dział Komisji);
 - b) wkład państw włączonych we wdrażanie, stosowanie i rozwijanie dorobku Schengen, ustalony w odpowiednich porozumieniach określających wkład finansowy;

⁴⁵ Rozporządzenie nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385).

- c) finansowanie Unii w formie umów o przyznanie wkładu lub dotacji doraźnych zgodnie z zasadami finansowymi Agencji, o których mowa w art. 115, oraz postanowieniami stosownych instrumentów wspierających politykę Unii;
 - d) opłaty za świadczone usługi;
 - e) wszelkie dobrowolne wkłady państw członkowskich.
2. Na wydatki Agencji składają się ponoszone przez nią koszty administracyjne, infrastrukturalne, operacyjne i pracownicze.
 3. Dyrektor wykonawczy opracowuje projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji na następny rok budżetowy, w tym plan zatrudnienia, i przesyła go zarządowi.
 4. Dochody i wydatki wzajemnie się równoważą.
 5. Zarząd, na podstawie projektu preliminarza sporządzonego przez dyrektora wykonawczego, przyjmuje wstępny projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji, w tym wstępny plan zatrudnienia. Zarząd przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji do dnia 31 stycznia każdego roku jako część projektu jednolitego dokumentu programowego.
 6. Zarząd przekazuje Komisji ostateczny projekt preliminarza dochodów i wydatków Agencji, w tym projekt planu zatrudnienia wraz ze wstępnym programem prac do dnia 31 marca każdego roku.
 7. Preliminarz przesyłany jest przez Komisję władzy budżetowej wraz z projektem budżetu Unii Europejskiej.
 8. Na podstawie preliminarza Komisja wprowadza do projektu budżetu ogólnego Unii Europejskiej oszacowania, które uważa za niezbędne w odniesieniu do planu zatrudnienia, oraz kwotę wkładu, która ma być ujęta w budżecie ogólnym przedkładanym przez Komisję władzy budżetowej zgodnie z art. 313 i 314 TFUE.
 9. Władza budżetowa zatwierdza środki na wkład dla Agencji.
 10. Władza budżetowa przyjmuje plan zatrudnienia dla Agencji.
 11. Zarząd przyjmuje budżet Agencji. Ostateczne jego zatwierdzenie następuje po ostatecznym przyjęciu budżetu ogólnego Unii Europejskiej. W stosownych przypadkach budżet jest stosownie korygowany.
 12. Wszelkich zmian w budżecie, w tym w planie zatrudnienia, dokonuje się według tej samej procedury.
 13. W przypadku przedsięwzięcia budowlanego, które może mieć znaczny wpływ na budżet Agencji, stosuje się rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1271/2013⁴⁶.
 14. W celu finansowania uruchamiania szybkich interwencji na granicy oraz interwencji powrotowych w przyjętym przez zarząd budżecie Agencji należy uwzględnić finansową rezerwę operacyjną wynoszącą co najmniej 2 % kwoty przeznaczonej łącznie na wspólne operacje na granicy zewnętrznej i działania operacyjne

⁴⁶ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1271/2013 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów, o których mowa w art. 208 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42).

w dziedzinie powrotów. Po zakończeniu każdego miesiąca dyrektor wykonawczy może podjąć decyzję o realokacji kwoty odpowiadającej jednej dwunastej środków z tej rezerwy na inne działania operacyjne Agencji. W takim przypadku dyrektor wykonawczy informuje o tym zarząd.

15. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na kilka lat na roczne raty.

Artykuł 112

Wykonanie i kontrola budżetu

1. Dyrektor wykonawczy wykonuje budżet Agencji.
2. Do dnia 1 marca roku budżetowego (rok N + 1) księgowy Agencji przekazuje wstępne sprawozdania rachunkowe za rok budżetowy (rok N) księgowemu Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu. Księgowy Komisji konsoliduje wstępne sprawozdania rachunkowe instytucji i organów zdecentralizowanych zgodnie z art. 147 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012⁴⁷.
3. Agencja przesyła sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami za rok N Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Trybunałowi Obrachunkowemu do dnia 31 marca roku N + 1.
4. Księgowy Komisji przesyła wstępne sprawozdania rachunkowe Agencji za rok N, skonsolidowane ze sprawozdaniami Komisji, Trybunałowi Obrachunkowemu do dnia 31 marca roku N + 1.
5. Po otrzymaniu uwag Trybunału Obrachunkowego na temat wstępnych sprawozdań rachunkowych Agencji za rok N zgodnie z art. 148 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 dyrektor wykonawczy opracowuje końcowe sprawozdania rachunkowe Agencji na własną odpowiedzialność i przesyła je zarządowi do zaopiniowania.
6. Zarząd przedstawia opinię na temat końcowych sprawozdań rachunkowych Agencji za rok N.
7. Do dnia 1 lipca roku N + 1 dyrektor wykonawczy przesyła Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu końcowe sprawozdania rachunkowe wraz z opinią Zarządu.
8. Końcowe sprawozdania rachunkowe za rok N są publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do dnia 15 listopada roku N + 1.
9. Dyrektor wykonawczy przesyła Trybunałowi Obrachunkowemu odpowiedź na jego uwagi do dnia 30 września roku N + 1. Odpowiedź tę przesyła również zarządowi.
10. Dyrektor wykonawczy przesyła Parlamentowi Europejskiemu na jego wniosek wszelkie informacje niezbędne do sprawnego przeprowadzenia procedury udzielenia absolutorium za rok N zgodnie z art. 165 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

⁴⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2008 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

11. Parlament Europejski, na podstawie zalecenia Rady przyjętego kwalifikowaną większością głosów, udziela dyrektorowi wykonawczemu absolutorium z wykonania budżetu za rok N w terminie do dnia 15 maja roku N + 2.

Artykuł 113

Zwalczanie nadużyć finansowych

1. W celu zwalczania nadużyć finansowych, korupcji i innych nielegalnych działań rozporządzenie (UE, Euratom) nr 883/2013 stosuje się bez ograniczeń. Agencja przystępuje do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz bezzwłocznie przyjmuje odpowiednie przepisy mające zastosowanie do wszystkich pracowników Agencji, z wykorzystaniem wzoru określonego w załączniku do tego porozumienia.
2. Trybunał Obrachunkowy jest uprawniony do audytu, na podstawie dokumentów oraz na miejscu, wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali od Agencji unijne środki finansowe.
3. OLAF może prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁴⁸, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub umową w sprawie zamówienia finansowaną przez Agencję.
4. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371.
5. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 1, 2, 3 i 4, w porozumieniach roboczych z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, umowach w sprawie zamówienia, umowach o udzielenie dotacji i decyzjach o udzieleniu dotacji zawieranych lub przyjmowanych przez Agencję zamieszcza się postanowienia wyraźnie upoważniające Trybunał Obrachunkowy, Prokuraturę Europejską i OLAF do prowadzenia takich audytów i dochodzeń, zgodnie z ich odpowiednimi uprawnieniami.

Artykuł 114

Zapobieganie konfliktom interesów

Agencja przyjmuje regulamin wewnętrzny wymagający, by członkowie jej organów oraz członkowie jej personelu unikali sytuacji, które z dużym prawdopodobieństwem mogą spowodować konflikt interesów w trakcie okresu zatrudnienia lub kadencji, oraz by zgłaszali takie sytuacje.

⁴⁸ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

Artykuł 115
Przepisy finansowe

Zasady finansowe mające zastosowanie do Agencji przyjmowane są przez zarząd po zasięgnięciu opinii Komisji. Nie odbiegają one od rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1271/2013, chyba że takie odstępstwo jest niezbędne ze względu na szczególne wymogi działalności Agencji i uzyskano uprzednią zgodę Komisji. W tych ramach zarząd przyjmuje szczegółowe przepisy finansowe mające zastosowanie do działalności Agencji w obszarze współpracy z państwami trzecimi w dziedzinie powrotów.

ROZDZIAŁ IV
Przepisy końcowe

Artykuł 116
Ocena

1. Do dnia [31 maja 2023] r., a następnie co cztery lata Komisja przeprowadza ocenę niniejszego rozporządzenia. Ocena obejmie w szczególności:
 - a) rezultaty osiągnięte przez Agencję, mając na uwadze jej cele, mandat i zadania;
 - b) wpływ, skuteczność i wydajność funkcjonowania Agencji i jej metod pracy w odniesieniu do jej celów, mandatu i zadań;
 - c) realizację współpracy europejskiej w dziedzinie funkcji straży przybrzeżnej;
 - d) ewentualną konieczność zmiany mandatu Agencji;
 - e) skutki finansowe takich zmian.

Ocena obejmuje szczegółową analizę przestrzegania Karty oraz innego właściwego prawa Unii w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja przesyła sprawozdanie z oceny wraz z własnymi wnioskami ze sprawozdania do Parlamentu Europejskiego, Rady i zarządu. Zarząd może przedstawić Komisji zalecenia co do zmian niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie z oceny i wnioski ze sprawozdania podawane są do wiadomości publicznej. Państwa członkowskie i Agencja przekazują Komisji informacje niezbędne do sporządzenia tego sprawozdania.

3. Do dnia 1 grudnia 2021 r. Agencja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat funkcjonowania EUROSUR-u, a następnie będzie przedstawiać takie sprawozdania co dwa lata.

Państwa członkowskie przekazują Agencji informacje niezbędne do sporządzenia tego sprawozdania.

4. W ramach oceny, o której mowa w ust. 1, Komisja przedstawia całościową ocenę EUROSUR-u, której, w stosownych przypadkach, towarzyszą odpowiednie wnioski mające na celu poprawę jego funkcjonowania.

Państwa członkowskie i Agencja przekazują Komisji informacje niezbędne do przeprowadzenia oceny, o której mowa w ust. 3.

Artykuł 117

Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera komitet („Komitet Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej”). Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
W odniesieniu do środków, o których mowa w art. 80 ust. 2, Komisję wspiera „komitet art. 6” ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 5.

Artykuł 118

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 8 ust. 4, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia [wejścia w życie niniejszego rozporządzenia].
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 8 ust. 4, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 8 ust. 4 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 119

Uchylenie

1. Rozporządzenie (UE) nr 1052/2013 traci moc.
2. Rozporządzenie (UE) 2016/1624 traci moc, z wyjątkiem art. 20, 30 i 31, które tracą moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2020 r.
3. Wspólne działanie 98/700/WSiSW traci moc ze skutkiem od dnia skutecznego wdrożenia systemu, o którym mowa w art. 80, w drodze aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 117.
4. Odesłania do uchylonych aktów uważa się za odesłania do niniejszego rozporządzenia i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji w załączniku VI do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 120

Wejście w życie i stosowanie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
2. Art. 12 ust. 4, art. 71 i art. 98 ust. 5, w zakresie, w jakim dotyczą współpracy ze Zjednoczonym Królestwem, są stosowane do dnia wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii lub, pod warunkiem wejścia w życie umowy między Unią a Zjednoczonym Królestwem na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, do końca okresu przejściowego określonego w tej umowie.
3. Na zasadzie odstępstwa decyzje, o których mowa w art. 55 ust. 4 i art. 64 ust. 6, przyjmowane są w 2019 r. przez zarząd w ciągu sześciu tygodni od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
4. Na zasadzie odstępstwa wyznaczenia, o których mowa w art. 57 ust. 4 i art. 58 ust. 1, są dokonywane w 2019 r. przez państwa członkowskie w ciągu 12 tygodni od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
5. Rozmieszczenia zgodnie z art. 55–58 mają miejsce od dnia 1 stycznia 2020 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1,1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej uchylającego wspólne działanie Rady 98/700/WSiSW, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1052/2013 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624

Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa (*klaster programów*)

Dziedzina polityki: Migracja i sprawy wewnętrzne

Działanie: Bezpieczeństwo i ochrona wolności

Obecnie dział 3a tytuł 18 – Sprawy wewnętrzne

1,2. Charakter wniosku/inicjatywy

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**⁴⁹

☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**

☒ Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

⁴⁹ O którym mowa w art. 54 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

1.2.1.

1.3. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.3.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej*

W perspektywie krótkoterminowej Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej powinna kontynuować prowadzenie głównej działalności Agencji w zakresie zarządzania granicami zewnętrznymi i powrotów, w tym EUROSUR-u, w taki sam sposób jak dotychczas. Budżet Agencji – obejmujący zarówno wkład UE, jak i wkład państw stowarzyszonych w ramach Schengen – przeznaczony na kontynuację wszystkich działań w ramach obecnego mandatu Agencji wyniósłby 637,6 mln EUR w latach 2019–2020 w obecnych WRF, a zgodnie z propozycją Komisji – 2,47 mld EUR w kolejnych WRF. Całkowite potrzeby w zakresie zasobów finansowych i wymogów kadrowych są zgodne z obowiązującymi ocenami skutków finansowych regulacji towarzyszącymi wnioskowi Komisji złożonemu w czasie – odpowiednio – rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, rozporządzenia w sprawie ETIAS oraz rozporządzenia w sprawie interoperacyjności. Niniejszy wniosek ma na celu zreformowanie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej poprzez określenie nowych zdolności Agencji, w szczególności poprzez ustanowienie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz nabywanie przez Agencję własnego sprzętu, jak również odpowiednie wykonanie innych nowych lub zaktualizowanych zadań. W tym celu do budżetu Agencji na lata 2019–2020 w ramach obecnych wieloletnich ram finansowych należy dodać kwotę 577,5 mln EUR, co może wymagać zastosowania szczególnych instrumentów. W latach 2021–2027 na pokrycie wszystkich nowych i zaktualizowanych zadań i funkcji potrzebna będzie łączna kwota 9,37 mld EUR.

Ogólne koszty związane z dotychczasowym i przyszłym mandatem wynosiłyby 1,22 mld EUR w latach 2019–2020 i 11,27 mld EUR w latach 2021–2027.

Pod względem treści i harmonogramu główne elementy wniosku można podsumować następująco:

Ustanowienie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej liczącej 10 000 członków personelu operacyjnego:

- Personel operacyjny stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oznacza straż graniczną, eskorty powrotu, specjalistów ds. powrotów i innych odpowiednich pracowników zatrudnionych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, oddelegowanych do Agencji przez państwa członkowskie lub udostępnionych przez państwa członkowskie na krótki okres w celu pełnienia funkcji członków zespołów zarządzania granicami, zespołów wspierających zarządzanie migracjami lub zespołów ds. powrotów posiadających uprawnienia wykonawcze. Stała służba EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ będzie się składała z trzech kategorii członków personelu operacyjnego, generując koszty wyszczególnione poniżej.

- Kategoria 1 (personel Agencji): personel statutowy będzie stanowił kluczowy element stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ. Spodziewany jest wzrost liczby personelu operacyjnego Agencji w służbie z 750 w 2019 r. do 3 000 do 2025 r. Członkowie personelu zatrudnieni na czas określony i członkowie personelu kontraktowego będą stanowili po 50 % pracowników tej kategorii. Odpowiednie koszty zatrudnienia personelu obliczono na podstawie standardowych stawek (tj. 143 000,00 EUR na członka personelu

zatrudnionego na czas określony na rok i 74 000 EUR na członka personelu kontraktowego na rok). W odniesieniu do kategorii 1 we wniosku przewiduje się koszty rozmieszczenia obliczone przy założeniu, że cały personel operacyjny Agencji będzie rozmieszczony na obszarach operacyjnych niemal na stałe. Obliczenie kosztów rozmieszczenia opiera się na szacowanych dziennych stawkach stosowanych obecnie przez Agencję (średnio 200 EUR na dzień), z zastrzeżeniem 40 % obniżki związanej z długoterminowym charakterem takich rozmieszczeń. Członkowie personelu zatrudnieni w tej kategorii będą mogli działać jako członkowie zespołów rozmieszczonych w ramach stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ w celu wykonywania zadań związanych z kontrolą graniczną oraz powrotem, w tym zadań wymagających uprawnień wykonawczych. Biorąc pod uwagę tę specyfikę personelu operacyjnego Agencji, wszyscy nowo zatrudnieni członkowie personelu powinni przejść pełne szkolenie wstępne do pełnienia funkcji związanych z kontrolą graniczną lub powrotami, które to szkolenie trwa około 6 miesięcy i kosztuje około 40 000 EUR za osobę. Następnie potrzebne byłoby specjalistyczne lub przypominające szkolenie dla członków personelu operacyjnego Agencji; przybliżony koszt takiego szkolenia wynosiłby 10 000 EUR za osobę.

- Kategoria 2 (członkowie personelu operacyjnego oddelegowani przez państwa członkowskie na długi okres): spodziewany jest wzrost liczby również tego rodzaju pracowników operacyjnych z 1 500 w 2020 r. do 3 000 do 2025 r. We wniosku przewidziano, że oddelegowani członkowie personelu będą na stałe rozmieszczeni na poszczególnych obszarach operacyjnych. Dlatego też główny koszt będzie związany z rozmieszczeniem. Podobnie jak w przypadku kategorii 1 koszty rozmieszczenia obliczono przy założeniu, że wszyscy członkowie personelu operacyjnego będą rozmieszczeni podczas swojego oddelegowania na długi okres. Zastosowano taką samą średnią dzienną stawkę (tj. 200 EUR za dzień, z zastrzeżeniem 40 % obniżki związanej z długoterminowym charakterem misji) jak w przypadku kategorii 1. Szacowany roczny koszt zaspokojenia potrzeb szkoleniowych oddelegowanych członków personelu operacyjnego wyniesie 5 000 EUR na pracownika.

- Kategoria 3 (członkowie personelu operacyjnego rozmieszczeni przez państwa członkowskie na krótki okres): przewiduje się, że w ramach stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ ta kategoria personelu operacyjnego stopniowo zmaleje z 7 000 osób w 2020 r. do 4 000 w 2025 r. Główne koszty tej części stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ związane są z rozmieszczeniem. Podobnie jak w przypadku kategorii 1 i 2 koszty rozmieszczenia obliczono z wykorzystaniem tej samej średniej dziennej stawki (tj. 200 EUR na dzień) wyliczonej dla 30 dni w miesiącu i obejmującej maksymalnie 4 miesiące rozmieszczenia. W przeciwieństwie do kategorii 1 i 2 koszty rozmieszczenia nie podlegają jednak wynoszącej 40 % obniżce stosowanej w przypadku długoterminowych misji.

- W odniesieniu do kategorii 2 i 3 we wniosku przewiduje się ponadto system wsparcia finansowego, którego celem będzie wsparcie i zabezpieczenie długoterminowego rozwoju zasobów ludzkich państw członkowskich poprzez umożliwienie im zatrudniania i szkolenia dodatkowych pracowników, dzięki którym uzyskałyby elastyczność konieczną do spełnienia wymogu obowiązkowego wkładu na rzecz stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, zachowując jednocześnie wystarczające własne zdolności krajowe. Obliczenia w ramach systemu opierają się na rocznym podstawowym wynagrodzeniu członka personelu

kontraktowego należącego do grupy funkcyjnej III, grupa zaszerogowania 8, stopień 1, do którego zastosowano współczynnik korekty odpowiedni dla każdego państwa członkowskiego („kwota bazowa”). Jeżeli chodzi o kategorię 2, 100 % „kwoty bazowej” mnoży się przez liczbę pracowników operacyjnych, którzy mają zostać oddelegowani każdego roku przez państwo członkowskie. Jeżeli chodzi o kategorię 3, 30 % „kwoty bazowej” (odpowiadającej obowiązkowej dostępności przez okres 4 miesiące) mnoży się przez liczbę pracowników operacyjnych faktycznie rozmieszczonych w poprzednim roku przez państwo członkowskie.

- Co do zasady utworzenie i rozmieszczenie stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ w pełnej zdolności do 2020 r. kosztowałoby 5,83 mld EUR.

Nabycie własnego wyposażenia Agencji

- Aby rozwiązać problem utrzymujących się braków w dobrowolnym łączeniu zasobów wyposażenia technicznego z państw członkowskich, szczególnie jeżeli chodzi o aktywa wielkoskalowe, Agencja powinna dysponować niezbędnym własnym wyposażeniem rozmieszczanym w ramach wspólnych operacji, szybkich interwencji na granicy lub dowolnych innych działań operacyjnych.
- Chociaż od 2011 r. Agencja ma prawo nabywać lub brać w najem lub dzierżawę własne wyposażenie techniczne, to jednak możliwość tę znacznie ogranicza brak niezbędnych zasobów budżetowych. Wraz z przyjęciem rozporządzenia z 2016 r. Agencja uzyskała specjalne środki w kwocie 40 mln EUR na nabycie wyposażenia małej i średniej wielkości oraz poczyniła postępy, jeżeli chodzi o korzystanie z tych możliwości.
- W naturalnej konsekwencji tych zmian oraz w celu sprostania poziomowi ambicji leżącemu u podstaw utworzenia stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ Komisja stwierdza, że powinna udostępnić Agencji znaczną pulę środków finansowych (2,2 mld EUR) w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 w celu umożliwienia Agencji nabywania, utrzymania i eksploatacji niezbędnych zasobów powietrznych, morskich i lądowych stosownie do potrzeb operacyjnych.
- O ile nabywanie niezbędnych środków może stanowić długotrwały proces, szczególnie jeżeli chodzi o zasoby wielkoskalowe, docelowo wyposażenie własne Agencji ma stanowić podstawę rozmieszczania operacyjnego, a wkład państw członkowskich ma być dodatkowy, wymagany w wyjątkowych okolicznościach. Wyposażenie Agencji powinno być w znacznej mierze obsługiwane przez zespół techniczny Agencji wchodzący w skład stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ. Aby zapewnić skuteczne wykorzystanie proponowanych zasobów finansowych przeznaczonych na wyposażenie własne Agencji, proces ten ma opierać się na wieloletniej strategii – ustalonej na jak najwcześniejszym etapie przez zarząd – której towarzyszy plan działania.
- Wyposażenie własne Agencji powinno stanowić uzupełnienie rezerwy wyposażenia technicznego zapewnionej przez państwa członkowskie, zwłaszcza środków transportu i wyposażenia operacyjnego zakupionego przez państwa członkowskie w ramach Działań Szczegółowych Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Biura Agencji w państwach członkowskich

- Biorąc pod uwagę rozszerzony mandat Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, utworzenie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz jej wzmocnioną obecność w terenie – na granicach zewnętrznych Unii – a także jej zwiększone zaangażowanie w dziedzinie powrotów, Agencja powinna mieć możliwość utworzenia biur w państwach członkowskich zlokalizowanych w pobliżu miejsc, w których prowadzi znaczące działania operacyjne, na okres trwania tych działań, aby pełniły rolę pośredników między Agencją a przyjmującym państwem członkowskim oraz aby wykonywały zadania związane z koordynacją, logistyką i wsparciem, jak również aby ułatwiały współpracę między Agencją a przyjmującym państwem członkowskim.

- Aby umożliwić rozwój biur w państwach członkowskich, Agencja otrzyma dodatkowy budżet. Aktualnie przewiduje się stopniowe tworzenie 5 biur w państwach członkowskich. Odpowiedni budżet przewidziany w obecnych WRF (2019–2020) wynosi 1,5 mln EUR, podczas gdy budżet przewidziany w kolejnych WRF (2021–2027) wynosi 11,3 mln EUR.

System FADO

- Agencja przejmie system FADO i będzie nim zarządzać. Koszty związane z systemem FADO obejmą koszty operacyjne i koszty zatrudnienia, koszty systemów informatycznych i oprogramowania, a także koszty infrastruktury związanej z utrzymaniem i bezpieczeństwem systemu. Koszty związane z migracją i utrzymaniem systemu FADO w obecnych WRF (2019–2020) wyniosą 1,5 mln EUR, zaś w kolejnych WRF (2021–2027) – 10,5 mln EUR.

Działalność Agencji w dziedzinie powrotów

- Wniosek ma na celu znaczne wzmocnienie wsparcia Agencji na rzecz państw członkowskich w dziedzinie powrotów, a także współpracy z państwami trzecimi w tym obszarze, w tym w zakresie uzyskiwania dokumentów podróży.
- W tym kontekście konieczne jest zwiększenie budżetu Agencji o 1,75 mld EUR w kolejnych WRF (2021–2027) – o około 250 mln EUR rocznie w celu ułatwienia powrotu 50 000 osób powracających rocznie.

Zmiany w systemie EUROSUR

- W ujęciu ogólnym zmiany w systemie EUROSUR wpłyną na budżet Agencji w kwocie 20 mln EUR w obecnych WRF (2019–2020 r.) i w kwocie 140 mln EUR w kolejnych WRF (2021–2027 r.) oraz znajdą odzwierciedlenie w zatrudnieniu 100 dodatkowych pracowników w ramach zasobów ludzkich opisanych w poniższym punkcie.

- Szacuje się, że dla Agencji poprawa funkcjonowania systemu wymaga 35 dodatkowych pracowników, w tym głównie specjalistów ds. IT i analityków danych.

- Szacuje się, że zwiększenie zakresu zastosowania EUROSUR-u o odprawy na przejściach granicznych i ochronę granic powietrznych, zapobieganie wtórnym przepływom, poprawę wymiany informacji z państwami trzecimi i zarządzanie zintegrowanym planowaniem będzie wymagało 65 dodatkowych pracowników: specjalistów ds. IT, analityków ryzyka oraz operatorów i planistów.

- W ramach programu kosmicznego Copernicus nadal wspierane będzie wdrażanie połączonych usług EUROSUR-u w postaci produktów i usług w zakresie obserwacji Ziemi, zaś poprzez program ramowy w zakresie badań nadal wspierane będzie opracowywanie nowych usług informacyjnych i technologii nadzoru.

- Za pomocą swoich instrumentów Dyrekcja Generalna ds. Polityki Sąsiedztwa i Negocjacji w sprawie Rozszerzenia oraz Dyrekcja Generalna ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju będą nadal wspierały rozwój zintegrowanego zarządzania granicami, w tym krajowych ośrodków koordynacji w państwach trzecich.
- W celu wsparcia procesu wprowadzania zmian w systemie EUROSUR po stronie państw członkowskich wnioski wpłynęły – poza budżetem Agencji – na wykorzystanie zasobów z Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego – granice i wizy w 2020 r. (52,5 mln EUR) i przyszłego Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami (647,5 mln EUR) w latach 2021–2027. Właściwe działania zostaną wdrożone w obszarze zarządzania dzielonego lub bezpośredniego.

Zasoby ludzkie

Jeśli chodzi o zasoby ludzkie, oczekuje się, że do 2020 r. liczba członków personelu Agencji wyniesie 1 000 osób. W celu ustanowienia stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej Agencji zostaną przydzielone dodatkowe stanowiska: począwszy od 750 stanowisk w 2019 r., a skończywszy na 3000 stanowisk do 2025 r. Dodatkowe stanowiska zostaną równo podzielone pomiędzy pracowników zatrudnionych na czas określony oraz pracowników kontraktowych. Nowe stanowiska będą w dużym stopniu wykorzystywane do celów rekrutacji i szkolenia personelu operacyjnego należącego do kategorii 1 stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Kategoria ta będzie jednak obejmować również członków personelu, których przewidywanym zadaniem będzie utworzenie i obsługa jednostki centralnej ETIAS.

W ramach wyżej wymienionej liczby 3 000 stanowisk Agencja mogłaby ponadto wykorzystać do 4 % całkowitego składu stałej służby do zatrudnienia pracowników do celów wsparcia operacji tworzenia stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (rekrutacja, codzienne zarządzanie, planowanie operacyjne itp.), obsady biur w państwach członkowskich, nabycia wyposażenia Agencji, innych nowych zadań związanych z funkcjonowaniem Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym EUROSUR-u, wzmocnionego mandatu w zakresie powrotów i przejścia systemu FADO.

1.3.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej*

Celem niniejszego wniosku jest zapewnienie europejskiego zintegrowanego zarządzania na granicach zewnętrznych UE, służącego skutecznemu zarządzaniu migracjami i zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa w Unii, przy jednoczesnym zagwarantowaniu w niej swobodnego przepływu osób. W obszarze pozbawionym granic wewnętrznych nielegalna imigracja przez granicę zewnętrzną jednego państwa członkowskiego ma wpływ na wszystkie pozostałe państwa członkowskie należące do strefy Schengen. Strefa bez granic wewnętrznych może przetrwać jedynie w przypadku skutecznie chronionych i zabezpieczonych granic zewnętrznych.

Ponieważ kontrole na granicach zewnętrznych Unii, które należy przeprowadzać zgodnie z wysokimi i jednolitymi standardami Unii, leżą we wspólnym interesie, cele niniejszego wniosku nie mogą być w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie i można je lepiej osiągnąć na poziomie Unii, Unia może wprowadzić środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej.

Celem wniosku jest sprostanie nowym wyzwaniom i realiom politycznym, wobec których stoi Unia, zarówno w zakresie zarządzania migracjami, jak i bezpieczeństwa wewnętrznego. Wniosek stanowi wzmocnienie zestawu narzędzi z zakresu zdolności, jakimi dysponuje Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna, w szczególności poprzez ustanowienie stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, liczącej 10 000 pracowników operacyjnych, aby kompleksowo sprostać wyzwaniom w zakresie zarządzania granicami UE i powrotami. Wniosek zapewnia pełne i prawidłowe wdrożenie przez państwa członkowskie przepisów dotyczących zintegrowanego zarządzania granicami zgodnie ze spójnym wieloletnim cyklem polityki strategicznej, podejmowanie odpowiednich działań mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz skuteczne reagowanie na wczesnym etapie na granicach zewnętrznych, jeżeli taka sytuacja ma miejsce, a dopiero gdy sytuacja stanie się bardziej krytyczna – podejmowanie pilnych działań na szczeblu Unii w celu bezpośredniej interwencji w terenie.

W szczególności wspólnota unijna zarządzająca granicami w pełni uznaje europejską wartość dodaną EUROSUR-u. Usunięcie ram EUROSUR-u nie jest możliwe, ponieważ większość państw członkowskich polega obecnie na nich w zakresie ochrony granicy.

Połączone usługi EUROSUR-u zapewniają prawdziwą wartość dodaną użytkownikom końcowym zaangażowanym w ochronę granic. Żadna krajowa straż graniczna nie mogłaby sobie pozwolić na usługi nadzoru kosmicznego i inne platformy dalekiego zasięgu oferowane w ramach połączonych usług EUROSUR-u.

1.3.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Agencję Frontex utworzono w 2004 r., a zaczęła ona działać w 2005 r. Zgodnie z wnioskami zawartymi w programie haskim, dnia 13 lutego 2008 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie oceny i przyszłego rozwoju agencji Frontex (COM(2008) 67 final).

W komunikacie zawarto zalecenia krótko- i średnioterminowe oraz przedstawiono długoterminową wizję przyszłego rozwoju agencji. W perspektywie długoterminowej podkreślono kluczowe znaczenie Fronteksu w rozwoju zintegrowanego zarządzania granicami Unii Europejskiej.

Ostatecznie Komisja zaleciła szereg usprawnień metod działania Agencji w ramach jej mandatu oraz zmianę tego mandatu w perspektywie średniookresowej.

Oprócz powyższego sprawozdania Komisji w sprawie oceny i przyszłego rozwoju agencji Frontex w 2008 r. przeprowadzono niezależną ocenę. W tej ocenie, zamówionej przez Zarząd Fronteksu zgodnie z art. 33 rozporządzenia w sprawie Fronteksu, przedstawiono dodatkowe punkty widzenia i fakty dotyczące metod pracy Agencji. Zawierała ona również szereg zaleceń dla Zarządu Fronteksu. W tym kontekście w 2011 r. zmieniono mandat Agencji, aby umożliwić jej reagowanie na nowe wyzwania.

Pomimo usprawnień wprowadzonych zmianą z 2011 r., zgodnie z jasnymi wytycznymi politycznymi przyjętymi przez Radę Europejską w ciągu 2015 r. dotyczącymi roli agencji Frontex przy rozwiązywaniu problemów związanych z narastającą presją migracyjną oraz zgodnie z oceną zewnętrzną agencji Frontex w 2014/2015 r., konieczne jest dalsze przeformułowanie mandatu Agencji.

Kryzys migracyjny w 2015 r., wraz z niespotykanym dotąd napływem migrantów o nieuregulowanym statusie na terytorium UE, postawił wiele wyzwań przed polityką migracyjną UE i jej państw członkowskich. Kryzys pokazał, że unijnych ram i zdolności operacyjnych nie zaprojektowano w taki sposób, aby wytrzymały tak ogromną presję migracyjną. Intensywna presja migracyjna i wynikające z niej wtórne przepływy migracyjne również stanowiły obciążenie dla strefy Schengen, zmuszając kilka państw członkowskich do przywrócenia kontroli na granicach wewnętrznych.

Podjmując natychmiastowe działania, Komisja zaproponowała szeroki zakres środków – zarówno w perspektywie krótko-, jak i długoterminowej, mających na celu między innymi: zapobieganie śmierci kolejnych migrantów na morzu, wzmocnienie granic zewnętrznych UE, ograniczenie zachęt do nielegalnej migracji oraz wzmocnienie wspólnej polityki azylowej. W szczególności w grudniu 2015 r. przedstawiono wniosek w sprawie znacznego rozszerzenia mandatu unijnej agencji granicznej, który został wynegocjowany w rekordowym czasie w 2016 r. Rozporządzenie w sprawie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej weszło w życie w dniu 6 października 2016 r. i od tego czasu szybko wprowadzono nowy mandat, zwiększając zdolności i zasoby Agencji. Nadal pozostaje jednak wiele do zrobienia, aby w dalszym stopniu poprawić nasze ramy w dziedzinie kontroli granic zewnętrznych, powrotów i azylu. W konkluzjach z dnia 28 czerwca 2018 r. Rada Europejska wezwała do dalszego wzmacniania pomocniczej roli Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym w kwestii współpracy z państwami trzecimi, dzięki zapewnieniu jej większych zasobów i rozszerzeniu mandatu. Kluczowym celem jest zapewnienie Agencji stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ w celu zagwarantowania skutecznej kontroli granic zewnętrznych UE oraz znaczącego zintensyfikowania skutecznych działań służących powrotom migrantów o nieuregulowanym statusie.

1.3.4. Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia

Niniejszy wniosek jest zgodny z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 28 czerwca 2018 r., zapewniając dalsze wzmocnienie pomocniczej roli Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym w kwestii współpracy z państwami trzecimi, dzięki zapewnieniu jej większych zasobów i rozszerzeniu mandatu, w celu zagwarantowania skutecznej kontroli granic zewnętrznych i znacznego zwiększenia skuteczności powrotów migrantów o nieuregulowanym statusie. Również zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej wniosek ten jest spójny z celem polegającym na stworzeniu wewnętrznej polityki migracyjnej, która opiera się na równowadze między solidarnością a odpowiedzialnością: utworzenie stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ z jasno określonymi obowiązkowymi wkładami wszystkich państw członkowskich w celu umożliwienia EUROPEJSKIEJ AGENCJI STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ zapewnienia skutecznego wsparcia na rzecz państw członkowskich pierwszej linii jest kluczowym elementem europejskiej solidarności.

Niniejszy wniosek opiera się na obecnej polityce zarządzania granicami i związanym z nią zestawie narzędzi, w szczególności na Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej ustanowionej rozporządzeniem (UE) 2016/1624. W ciągu ostatnich dwóch lat osiągnięto znaczny postęp w operacjonalizacji tych nowych ram, w szczególności poprzez przeprowadzenie pierwszych cykli ocen narażenia oraz utworzenie rezerw szybkiego reagowania, aby stawiać czoła sytuacjom kryzysowym. Dzięki utworzeniu stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I

PRZYBRZEŻNEJ, liczącej 10 000 członków personelu operacyjnego, niniejszy wniosek przyczynia się do znacznego zwiększenia zdolności Agencji, a tym samym Unii, aby skutecznie reagować na obecne lub przyszłe zagrożenia i wyzwania na granicach zewnętrznych poprzez aktywne wzmocnienie, ocenianie i koordynowanie działań państw członkowskich prowadzonych na granicach zewnętrznych i z państwami trzecimi, a także zapewnić wiarygodną politykę powrotową.

W sprawozdaniu oceniającym EUROSUR stwierdzono, że ramy EUROSUR-u spełniły cele, którym służą, ale EUROSUR funkcjonowałby lepiej, gdyby zamiast systemu informacji technicznej pełnił rolę ram zarządzania w zakresie wymiany informacji i współpracy, obejmując kontrolę graniczną i ewentualnie również inne wybrane elementy europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami. Jak stwierdzono w załączonym sprawozdaniu z oceny EUROSUR-u, EUROSUR sprzyja synergii, a tym samym spójności z innymi politykami: krajowy ośrodek koordynacji jest centralnym punktem współpracy operacyjnej z innymi podmiotami politycznymi w takich dziedzinach, jak gospodarka morską, bezpieczeństwo i kontrola celna. Stanowi to również dobry przykład współpracy cywilno-wojskowej, ponieważ w pracach kilku krajowych ośrodków koordynacji uczestniczą również podmioty wojskowe, np. oficerowie marynarki wojennej.

Na poziomie UE połączone usługi EUROSUR-u są narzędziem, który można wykorzystać do innych funkcji pełnionych przez straż przybrzeżną, takich jak kontrola rybołówstwa. Istnieją również obopólne korzyści dla bezpieczeństwa zewnętrznego, ponieważ na przykład produkty informacyjne EUROSUR-u udostępniono za pośrednictwem Agencji podczas operacji EUNAVFOR MED SOPHIA w ramach WPBiO.

Połączone usługi EUROSUR-u stanowią także narzędzie umożliwiające operacjonalizację projektów i programów badawczych i są konkretnym wynikiem unijnego programu kosmicznego Copernicus.

Proponowane zmiany w systemie EUROSUR i rozszerzenie jego zakresu poprawiają ogólną spójność ze zintegrowanym zarządzaniem granicami i zaowocują innego rodzaju współpracą, w szczególności z sektorem lotnictwa, ale również w obszarze działań zewnętrznych UE.

Poprzez włączenie europejskiego systemu nadzorowania granic (EUROSUR) do ram Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej wniosek w dalszym stopniu wspiera zatem ducha współpracy, wymianę informacji i koordynację wysiłków państw członkowskich oraz Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, a także organów krajowych i agencji Unii, za pomocą konkretnych i wiążących zobowiązań. Opiera się również na rozporządzeniu (UE) nr 656/2014 ustanawiającym zasady ochrony zewnętrznych granic morskich w kontekście współpracy operacyjnej koordynowanej przez Frontex.

We wniosku wyjaśniono związek między ocenami narażenia przeprowadzonymi przez Agencję oraz w ramach mechanizmu oceny Schengen ustanowionego rozporządzeniem (UE) nr 1053/2013 w celu zmaksymalizowania synergii między tymi dwoma mechanizmami, które są niezbędne do europejskiej kontroli jakości funkcjonowania strefy Schengen.

Niniejszy wniosek stanowi rozwinięcie przepisów obowiązujących w tej dziedzinie polityki, opiera się na nich i łączy je w ramach Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w ten sposób ustanawiając zintegrowany system zarządzania

granicami zewnętrznymi na poziomie Unii, jak przewidziano w art. 77 ust. 2 lit. d) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Niniejszy wniosek jest spójny z kompleksową długoterminową strategią na rzecz lepszego zarządzania migracją, określoną przez Komisję w Europejskim programie w zakresie migracji, w którym przełożono wytyczne polityczne przewodniczącego Komisji Jeana-Claude'a Junckera na zestaw spójnych i wzajemnie się umacniających inicjatyw opartych na czterech filarach. Filary te obejmują ograniczanie zachęt do nielegalnej migracji, zabezpieczenie granic zewnętrznych i ratowanie życia ludzkiego, silną politykę azylową oraz nową politykę dotyczącą legalnej migracji. Niniejszy wniosek stanowi dalszą realizację Europejskiego programu w zakresie migracji, w szczególności w odniesieniu do celu, którym jest zabezpieczenie granic zewnętrznych, ponieważ Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna wdroży europejskie zintegrowane zarządzanie granicami. Wniosek stanowi ponadto odpowiedź na wniosek Rady Europejskiej o dalsze wzmacnianie pomocniczej roli Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym w kwestii współpracy z państwami trzecimi, dzięki zapewnieniu jej większych zasobów i rozszerzeniu jej mandatu w celu zagwarantowania skutecznej kontroli granic zewnętrznych UE i znacznego zwiększenia skuteczności powrotów migrantów o nieuregulowanym statusie.

Niniejszy wniosek ściśle wiąże się z następującymi dziedzinami polityki Unii i je uzupełnia:

- wspólnym europejskim systemem azylowym – poprzez ustanowienie zespołów wspierających zarządzanie migracjami na obszarach hotspotów oraz w ośrodkach kontroli oraz wzmocnioną współpracę z organem azylowym Unii Europejskiej;
- polityką Unii w zakresie działań zewnętrznych, ponieważ Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej ułatwia współpracę operacyjną między państwami członkowskimi a państwami trzecimi i zachęca do takiej współpracy oraz w stosownych przypadkach wspiera państwa trzecie, korzystając ze swoich rozszerzonych zdolności, w tym poprzez możliwość rozmieszczania stałej służby EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ w państwach trzecich, a także poprzez zacieśnienie współpracy z organami państw trzecich w zakresie powrotów, w tym w odniesieniu do uzyskiwania dokumentów podróży. Dzięki zaproponowanym ulepszeniom związanym z wymianą informacji i współpracą z państwami trzecimi będzie można jeszcze bardziej poprawić spójność działań zewnętrznych UE;
- Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej inicjuje, w tym za pomocą EUROSUR-u, ścisłą współpracę międzyagencyjną z wieloma agencjami UE w innych obszarach polityki, takimi jak Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA), Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa (EFCA) oraz Centrum Satelitarne Unii Europejskiej, EUROPOL lub Europejska Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA);
- Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna – w szczególności poprzez system EUROSUR – pozostanie siłą napędową badań naukowych i innowacji zarówno na poziomie państw członkowskich, jak i na poziomie UE. Nowe połączone usługi EUROSUR-u stanowią także narzędzie służące operacjonalizacji unijnych projektów badawczych i są konkretnym wynikiem unijnych programów kosmicznych, takich jak Copernicus, a także Galileo i GOVSATCOM;

- niniejszy wniosek jest zgodny z wnioskiem Komisji (COM(2018) 303 final) dotyczącym zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia europejskiej sieci urzędników łącznikowych ds. imigracji. Celem zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia europejskiej sieci urzędników łącznikowych ds. imigracji jest poprawa koordynacji i optymalizacja wykorzystania oficerów łącznikowych ds. imigracji, w tym nowych europejskich urzędników łącznikowych rozmieszczonych w państwach trzecich, aby umożliwić im skuteczniejszą realizację priorytetów UE w dziedzinie migracji, w tym zintegrowane zarządzanie granicami. Wniosek uzupełni to podejście poprzez zapewnienie odpowiednich powiązań między urzędnikami łącznikowymi ds. imigracji a krajowymi ośrodkami koordynacji oraz lepszej koordynacji politycznej zewnętrznego wymiaru EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ za pomocą umów dwu- i wielostronnych.

1,4. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy

☒ Wniosek/inicjatywa o ograniczonym okresie trwania

- ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.
- ☒ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

☒ Wniosek/inicjatywa o nieograniczonym okresie trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1,5. Planowane tryby zarządzania⁵⁰

☒ Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- ☐ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☐ przez agencje wykonawcze

☒ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☒ Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 208 i 209 rozporządzenia finansowego;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

⁵⁰

Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Agencja podlega wymogom regularnego nadzoru i sprawozdawczości. Zarząd Agencji przyjmuje co roku skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności Agencji za poprzedni rok i przesyła je, najpóźniej do dnia 1 lipca, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu. Sprawozdanie to podaje się do wiadomości publicznej. Co cztery lata Komisja przeprowadza ocenę zgodnie z kryteriami oceny określonymi w wytycznych Komisji, zwłaszcza aby zbadać wpływ, skuteczność i wydajność funkcjonowania Agencji i jej metody pracy w odniesieniu do jej celów, mandatu i zadań. Ocena obejmuje zwłaszcza ewentualną konieczność zmiany mandatu Agencji oraz skutki finansowe takich zmian.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Państwa członkowskie wdrażają w ramach zarządzania dzielonego programy, które przyczyniają się do realizacji celów polityki Unii i które są dostosowane do kontekstu krajowego państw członkowskich. Zarządzanie dzielone gwarantuje dostępność wsparcia finansowego we wszystkich państwach uczestniczących. Zarządzanie dzielone zapewnia ponadto przewidywalność finansowania, a państwom członkowskim, które są najbardziej świadome stojących przed nimi wyzwań, umożliwia odpowiednie planowanie długoterminowych zobowiązań finansowych. Finansowanie uzupełniające przeznaczone na działania szczególne (które wymagają współpracy między państwami członkowskimi lub w przypadku gdy rozwój sytuacji w Unii wymaga udostępnienia dodatkowego finansowania jednemu lub kilku państwom członkowskim) oraz na działania w zakresie przesiedleń i transferu można realizować w ramach zarządzania dzielonego. W obliczu nowej sytuacji Fundusz może zapewniać pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych także w ramach zarządzania dzielonego, w uzupełnieniu zarządzania bezpośredniego i pośredniego.

Metodą zarządzania bezpośredniego Komisja wspiera inne działania przyczyniające się do realizacji wspólnych celów polityki Unii. Działania te umożliwiają dostosowanie wsparcia na pilne i szczególne potrzeby w poszczególnych państwach członkowskich („pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych”), wspieranie ponadnarodowych sieci i działań, testowanie innowacyjnych działań, które można rozszerzyć w ramach programów krajowych, i uwzględnienie badań w interesie Unii jako całości („działania unijne”).

W ramach zarządzania pośredniego Fundusz zachowuje możliwość delegowania zadań związanych z wykonaniem budżetu, między innymi, organizacjom międzynarodowym i agencjom ds. spraw wewnętrznych do konkretnych celów.

Zasady płatności w ramach zarządzania dzielonego opisano we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, który przewiduje roczne płatności zaliczkowe, a następnie maksymalnie cztery płatności okresowe na program i na rok, wypłacane na podstawie wniosków o płatność przesłanych przez państwa członkowskie w trakcie danego roku obrachunkowego. Zgodnie z wnioskiem dotyczącym rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów płatności zaliczkowe są rozliczane w ostatnim roku obrachunkowym programów. Strategia kontroli będzie

się opierała na nowym rozporządzeniu finansowym i na rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów. Nowe rozporządzenie finansowe i wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów powinny przewidywać rozszerzenie wykorzystania uproszczonych form dotacji, takich jak stawki ryczałtowe, płatności ryczałtowe i koszty jednostkowe. Wprowadza ono również nowe formy płatności, oparte na uzyskanych wynikach, a nie na kosztach. Beneficjenci będą mogli otrzymać stałą kwotę pieniężną, jeśli udowodnią, że miały miejsce pewne działania, takie jak szkolenia czy udzielanie pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych. Oczekuje się, że zmniejszy to obciążenie związane z kontrolą zarówno na poziomie beneficjenta, jak i na poziomie państw członkowskich (np. kontrole rachunków i pokwitowań z tytułu kosztów).

W odniesieniu do zarządzania dzielonego wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów⁵¹ opiera się na strategii zarządzania i kontroli obowiązującej w okresie programowania 2014–2020, ale wprowadza też pewne środki mające na celu uproszczenie wdrażania i zmniejszenie obciążenia związanego z kontrolą zarówno na poziomie beneficjentów, jak i państw członkowskich.

Zmiany te obejmują: - rezygnację z procedury wyznaczania (co powinno umożliwić przyspieszenie realizacji programów); - kontrole zarządcze (administracyjne i na miejscu) przeprowadzane przez instytucję zarządzającą na zasadzie ryzyka (w porównaniu z kontrolami administracyjnymi wymaganymi w 100 % przypadków w okresie programowania 2014–2020). W pewnych warunkach instytucje zarządzające mogą ponadto stosować proporcjonalne ustalenia dotyczące kontroli zgodnie z procedurami krajowymi; - warunki pozwalające uniknąć wielokrotnych kontroli w odniesieniu do tej samej operacji/tych samych wydatków. Instytucje programu przedstawia Komisji wnioski o płatność okresową w oparciu o wydatki poniesione przez beneficjentów. Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów pozwala instytucjom zarządzającym przeprowadzać kontrole zarządcze na podstawie analizy ryzyka oraz przewiduje przeprowadzanie szczególnych kontroli (np. kontroli na miejscu przez instytucję zarządzającą oraz audytów operacji/wydatków przez instytucję audytową) po zadeklarowaniu Komisji wydatków powiązanych we wnioskach o płatność okresową. W celu zmniejszenia ryzyka zwrotu w przypadku wydatków niekwalifikowalnych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów przewidziano pułapy płatności okresowych Komisji na poziomie 90 %, zważywszy na to, że aktualnie przeprowadzono jedynie część krajowych kontroli. Komisja wypłaci pozostałą kwotę po rocznym rozliczeniu rachunków, kiedy instytucje programu przekażą jej pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności. Wszelkie nieprawidłowości wykryte przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy po przekazaniu rocznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności mogą prowadzić do korekty finansowej netto.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Duża presja migracyjna na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej wymaga utworzenia Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, składającej się ze służb państw członkowskich oraz Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

⁵¹ COM(2018) 375 final.

Konieczne jest również rozszerzenie kompetencji Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz zakresu EUROSUR-u.

Konieczne jest zwiększenie liczby personelu i środków finansowych Agencji, aby móc zrealizować rozszerzony mandat i wymogi określone w proponowanym rozporządzeniu.

Sprawozdanie finansowe Agencji podlega zatwierdzeniu przez Trybunał Obrachunkowy i procedurze udzielania absolutorium. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji będzie przeprowadzać audyty we współpracy z audytorem wewnętrznym Agencji.

Stosowane będą systemy zarządzania i kontroli ustanowione w ramach różnych programów finansowych (np. w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego).

Zarządzanie dzielone:

DG HOME nie musi mierzyć się z poważnym ryzykiem wystąpienia błędów w swoich programach wydatkowania. Potwierdza to systematyczny brak istotnych ustaleń w sprawozdaniach rocznych Trybunału Obrachunkowego. DG HOME wprowadziła ponadto już zmiany do swojej podstawy prawnej (rozporządzenie (UE) 2015/378 i rozporządzenie delegowane (UE) 1042/2014), tak aby dostosować ją do ram kontrolnych innych funduszy przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów i ich modelu uzyskiwania pewności oraz aby zachować niski poziom błędów w swoich programach wydatkowania. Te działania dostosowawcze są również przewidziane w obecnym wniosku, gdzie ramy kontroli są spójne z ramami funduszy zarządczych innych dyrekcji generalnych objętych zarządzaniem dzielonym. W ramach zarządzania dzielonego ogólne ryzyko związane z realizacją bieżących programów dotyczy niedostatecznego wykorzystania Funduszu przez państwa członkowskie i ewentualnych błędów wynikających ze złożonego charakteru przepisów i słabości systemów zarządzania i kontroli. Rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów upraszcza ramy regulacyjne poprzez harmonizację przepisów i systemów zarządzania i kontroli w zakresie poszczególnych funduszy wdrażanych w ramach zarządzania dzielonego. Projekt umożliwia także wymogi dotyczące kontroli zróżnicowane pod względem ryzyka (np. kontrole zarządcze oparte na analizie ryzyka, możliwość proporcjonalnych zasad kontroli opartych na procedurach krajowych, ograniczenia prac audytowych pod względem czasu lub operacji szczególnych).

Zarządzanie bezpośrednio/pośrednio: Jak wynika z ostatniej analizy głównych przyczyn i rodzajów najczęściej wykrywanych błędów w audytach ex post, główne obszary niezgodności wynikają ze słabego zarządzania dotacjami przyznawanymi beneficjentom, brakujących lub nieodpowiednich dokumentów potwierdzających, niepoprawnego udzielania zamówień publicznych i kosztów nieuwjętych w budżecie. W efekcie ryzyko wynika głównie z: – ryzyka związanego z zapewnieniem jakości wybranych projektów, a następnie z technicznymi aspektami ich realizacji, ryzyka wynikającego z niezrozumiałych lub niepełnych wytycznych przekazywanych beneficjentom lub z niedostatecznego monitorowania; – ryzyka nieefektywnego lub niegospodarnego wykorzystania przyznanych środków, zarówno w przypadku dotacji (skomplikowany charakter zwrotu faktycznych kosztów kwalifikowalnych w połączeniu z ograniczonymi możliwościami kontroli dokumentacji dotyczącej takich kosztów), jak i zamówień (w niektórych przypadkach występuje ograniczona liczba podmiotów gospodarczych posiadających wymaganą specjalistyczną wiedzę, co ogranicza możliwości porównania ofert cenowych); – ryzyka dotyczącego

zdolności (szczególnie) mniejszych organizacji w zakresie skutecznej kontroli wydatków, a także zapewnienia przejrzystości przeprowadzanych operacji; – ryzyka utraty reputacji Komisji w przypadku wykrycia nadużyć finansowych lub działalności przestępczej; systemy kontroli wewnętrznej stron trzecich dają tylko częściową pewność ze względu na dość dużą liczbę zróżnicowanych wykonawców i beneficjentów, z których każdy posiada własny system kontroli wewnętrznej, często o niewielkiej skali. Przewiduje się, że większość tych czynników ryzyka można ograniczyć dzięki: lepszemu projektowaniu zaproszeń do składania wniosków, lepszym wytycznym dla beneficjentów, lepszemu ukierunkowaniu wniosków oraz lepszemu wykorzystaniu kosztów uproszczonych oraz wzajemnemu uznawaniu audytów i ocen zawartych w nowym rozporządzeniu finansowym. Europejski Trybunał Obrachunkowy ocenił w 2016 r. systemy zarządzania bezpośredniego DG ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych (w tym zamówień publicznych) i stwierdził, że DG ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych wdrożyła odpowiednie kontrole wymagane na mocy rozporządzenia finansowego, przy czym w wyniku przeglądu nie stwierdzono poważnych niedociągnięć. W przyszłości należy utrzymać ten sam poziom nadzoru i kontroli.

Zarządzanie bezpośrednio/pośrednio: Jak wynika z ostatniej analizy głównych przyczyn i rodzajów najczęściej wykrywanych błędów w audytach ex post, główne obszary niezgodności wynikają ze słabego zarządzania dotacjami przyznawanymi beneficjentom, brakujących lub nieodpowiednich dokumentów potwierdzających, niepoprawnego udzielania zamówień publicznych i kosztów nieujętych w budżecie. W efekcie ryzyko wynika głównie z: – ryzyka związanego z zapewnieniem jakości wybranych projektów, a następnie z technicznymi aspektami ich realizacji, ryzyka wynikającego z niezrozumiałych lub niepełnych wytycznych przekazywanych beneficjentom lub z niedostatecznego monitorowania; – ryzyka nieefektywnego lub niegospodarnego wykorzystania przyznanych środków, zarówno w przypadku dotacji (skomplikowany charakter zwrotu faktycznych kosztów kwalifikowalnych w połączeniu z ograniczonymi możliwościami kontroli dokumentacji dotyczącej takich kosztów), jak i zamówień (w niektórych przypadkach występuje ograniczona liczba podmiotów gospodarczych posiadających wymaganą specjalistyczną wiedzę, co ogranicza możliwości porównania ofert cenowych); – ryzyka dotyczącego zdolności (szczególnie) mniejszych organizacji w zakresie skutecznej kontroli wydatków, a także zapewnienia przejrzystości przeprowadzanych operacji; – ryzyka utraty reputacji Komisji w przypadku wykrycia nadużyć finansowych lub działalności przestępczej; systemy kontroli wewnętrznej stron trzecich dają tylko częściową pewność ze względu na dość dużą liczbę zróżnicowanych wykonawców i beneficjentów, z których każdy posiada własny system kontroli wewnętrznej, często o niewielkiej skali. Przewiduje się, że większość tych czynników ryzyka można ograniczyć dzięki: lepszemu projektowaniu zaproszeń do składania wniosków, lepszym wytycznym dla beneficjentów, lepszemu ukierunkowaniu wniosków oraz lepszemu wykorzystaniu kosztów uproszczonych oraz wzajemnemu uznawaniu audytów i ocen zawartych w nowym rozporządzeniu finansowym.

Komisja uczestniczy w kierowaniu Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej jako członek zarządu. W 2017 r. w następstwie przeglądu schematu organizacyjnego DG ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych Komisja zmieniła swoją decyzję dotyczącą przedstawicieli Komisji w zarządach, zwiększając w większości przypadków swoją reprezentację poprzez zaangażowanie zastępcy dyrektora generalnego.

Jednostki operacyjne ds. poszczególnych polityk utrzymują liczne kontakty na szczeblu roboczym, są zaangażowane w spotkania koordynacyjne, opiniowanie rocznego programu prac, projektu budżetu, planu polityki kadrowej oraz monitorowanie ich wdrażania. Przez cały rok utrzymywane są również kontakty na wyższym szczeblu, w szczególności kontakty dyrektora generalnego z dyrektorami wykonawczymi i prezesami zarządów.

Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych monitoruje budżet Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej od chwili przygotowywania procedury budżetowej, poprzez realizację rocznego wkładu UE, po przedłożeniu sprawozdania finansowego i procedurę udzielania absolutorium. Monitorowanie wykonania budżetu jest konieczne również po to, aby propagować wskaźnik wykonania i unikać w największym możliwym zakresie zwracania przez agencje środków na płatności w ostatnim kwartale roku.

W następstwie audytu przeprowadzonego przez IAS w odniesieniu do ustaleń dotyczących koordynacji i ustaleń roboczych z unijnymi zdecentralizowanymi agencjami w Dyrekcji Generalnej ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych zaproponowała plan działania, by uwzględnić zalecenia z audytu, głównie w odniesieniu do podnoszenia poziomu świadomości wśród personelu zajmującego się agencjami w Dyrekcji Generalnej ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych, wcześniejszego zaangażowania w etap programowania agencji, wzmacniania monitorowania wyników agencji na podstawie odpowiednich wskaźników efektywności, opracowania strategii kontroli i wzmacniania elementów składowych poświadczenia wiarygodności dotyczącego płatności dokonywanych na rzecz agencji.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Zarządzanie dzielone: Oczekuje się, że koszty kontroli w państwach członkowskich pozostaną takie same lub ewentualnie się zmniejszą. W odniesieniu do obecnego cyklu programowania (2014–2020) łączny koszt kontroli sprawowanej przez państwa członkowskie, według stanu na 2017 r., szacuje się na około 5 % całkowitej kwoty płatności wnioskowanych przez państwa członkowskie na 2017 r. Oczekuje się, że – w miarę wzrostu wydajności w trakcie realizacji programów oraz zwiększenia płatności na rzecz państw członkowskich – odsetek ten zmniejszy się. Przewiduje się dalsze zmniejszenie kosztów kontroli w państwach członkowskich dzięki podejściu do kwestii zarządzania i kontroli opartemu na analizie ryzyka, jakie wprowadzono w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów, połączonemu z większym naciskiem na przyjęcie uproszczonych form kosztów.

Zarządzanie bezpośrednio/pośrednio: Koszt kontroli wynosi około 2,5 % płatności dokonywanych przez DG HOME. Oczekuje się, że pozostanie on na stabilnym poziomie lub nieznacznie się obniży, w przypadku gdyby w kolejnym okresie programowania wykorzystanie uproszczonych form kosztów zostało rozszerzone.

2.3. **Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom**

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

W odniesieniu do Agencji

Dyrektor Wykonawczy wykonuje budżet Agencji. Każdego roku przedkłada on Komisji, Zarządowi i Trybunałowi Obrachunkowemu szczegółowe zestawienie wszystkich dochodów i wydatków z poprzedniego roku budżetowego. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji pomaga ponadto przy zarządzaniu operacjami finansowymi Agencji poprzez kontrolę ryzyka, monitorowanie zgodności przez przedstawianie niezależnej opinii w zakresie jakości systemów zarządzania i kontroli oraz przedstawianie zaleceń w celu zwiększenia wydajności i skuteczności działań, a także zapewnienia oszczędnego korzystania z zasobów Agencji.

Agencja przyjmie własne rozporządzenie finansowe zgodnie z rozporządzeniem nr 1271/2013 po uzyskaniu zgody Komisji i Trybunału Obrachunkowego. Agencja stworzy system audytu wewnętrznego, analogiczny do wprowadzonego w Komisji w ramach jej restrukturyzacji.

Współpraca z OLAF

Personel podlegający regulaminowi pracowniczemu Komisji będzie współpracował z OLAF w celu zwalczania oszustw.

W odniesieniu do Trybunału Obrachunkowego

Trybunał Obrachunkowy będzie kontrolował sprawozdania rachunkowe zgodnie z art. 248 Traktatu i podawał roczne sprawozdanie Agencji z działalności do wiadomości publicznej.

Środki zwalczania nadużyć finansowych ustanowione na szczeblu krajowym i europejskim mają zastosowanie w pełnym zakresie.

Fundusze Dyrekcji Generalnej ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych

Zapobieganie nadużyciom finansowym i ich wykrywanie jest jednym z celów kontroli wewnętrznej, określonym w rozporządzeniu finansowym, oraz kluczową kwestią w zakresie zarządzania, którą Komisja musi się zajmować przez cały cykl wydatkowania.

Strategia DG HOME w zakresie zwalczania nadużyć finansowych jest ponadto ukierunkowana głównie na wykrywanie nadużyć finansowych, zapobieganie im i dochodzenia odszkodowań z ich tytułu, by zapewnić między innymi pełną zgodność swoich wewnętrznych kontroli w zakresie zwalczania nadużyć finansowych ze strategią Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych (CAFS), oraz by jej podejście do zarządzania ryzykiem wystąpienia nadużyć było ukierunkowane na identyfikację obszarów ryzyka nadużyć finansowych i podejmowanie odpowiednich działań.

W odniesieniu do zarządzania dzielonego państwa członkowskie zapewnią zgodność z prawem i prawidłowość wydatków ujętych w sprawozdaniu finansowym przedłożonym Komisji. W tym kontekście państwa członkowskie będą podejmować wszelkie niezbędne działania, aby wykrywać i korygować nieprawidłowości, w tym nadużycia finansowe, oraz zapobiegać im. Podobnie jak w obecnym cyklu programowania (2014–2020) państwa członkowskie są zobowiązane wprowadzić procedury wykrywania nieprawidłowości i zwalczania nadużyć finansowych oraz zgłaszać Komisji nieprawidłowości, w tym domniemane i stwierdzone nadużycia finansowe w obszarach zarządzania dzielonego. Środki zwalczania nadużyć finansowych pozostaną nadrzędną zasadą i obowiązkiem państw członkowskich.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer 3, dział „Bezpieczeństwo i obywatelstwo”	Zróżnicowane/Niezniceowane ⁵²	państw EFTA ⁵³	krajów kandydujących ⁵⁴	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
3	18.020101 Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego – granice i wizy	Zróżnicowane	NIE	NIE	TAK	NIE
3	18.0203 Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej	Zróżnicowane	NIE	NIE	TAK	NIE

- Nowe linie budżetowe, o których utworzenie się wnioskuje

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych 2021–2027	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer 4, dział „Migracja i zarządzanie granicami”	Zróżnicowane/Niezniceowane	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
4	11.XXYY Instrument na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (IZGW)	Zróżnicowane	NIE	NIE	TAK	NIE
4	11.XXYY Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej	Zróżnicowane	NIE	NIE	TAK	NIE

⁵² Środki zróżnicowane / środki niezróżnicowane.

⁵³ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.

⁵⁴ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

— WRF 2014–2020

Dział obowiązujących wieloletnich ram finansowych	3	„Bezpieczeństwo i obywatelstwo”
---	---	---------------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

			2019	2020 ⁵⁵	SUMA ⁵⁶
Środki operacyjne (ISF –B)	Środki na zobowiązania	(1)		52,500	52,500
	Środki na płatności	(2)		52,500	52,500
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na program ⁵⁷ (ISF –B)	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)		-	
Środki operacyjne i administracyjne ⁵⁸ (Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej)	Środki na zobowiązania	(1)	19,321	558,175	577,496
	Środki na płatności	(2)	19,321	558,175	577,496

⁵⁵ W ocenie skutków finansowych regulacji zobrazowano wpływ nowego mandatu w latach 2019–2020 z wyłączeniem kwestii, które zostały już przewidziane w ramach istniejącego mandatu.

⁵⁶ Kwotę 52,500 mln EUR uwzględniono w obecnych WRF na rok 2020 i nie wymaga ona żadnego dalszego wsparcia.

⁵⁷ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

⁵⁸ Choć formularz odnosi się do środków operacyjnych, w przypadku agencji, aby całościowo przedstawić wpływ działań operacyjnych, właściwsze wydaje się uwzględnienie środków operacyjnych (Tytuł 3), ale również powiązanych środków administracyjnych (Tytuł 1 i 2).

OGÓŁEM środki przydzielone na program	Środki na zobowiązania	=1+3	19,321	610,675	629,996
	Środki na płatności	=2+3	19,321	610,675	629,996

Dział wieloletnich ram finansowych 2014–2020	5	„Wydatki administracyjne” ⁵⁹
---	----------	---

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2019	Rok 2020	SUMA
DG: HOME				
• Zasoby ludzkie		1,144	1,144	2,288
• Pozostałe wydatki administracyjne		0,080	0,080	0,160
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych	Środki	1,224	1,224	2,448
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych 2014-2020	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	1,224	1,224	2,448

⁵⁹

Chociaż formularz odnosi się do środków operacyjnych, w przypadku agencji, aby całościowo przedstawić wpływ działań operacyjnych, właściwsze wydaje się uwzględnienie środków operacyjnych (Tytuł 3), ale również powiązanych środków administracyjnych (Tytuł 1 i 2). Obejmuje to jedynie wkład UE (94 %), natomiast jeżeli chodzi o fundusze Dyrekcji Generalnej ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych, uwzględniono 100 %, gdyż szczegóły wkładu państw stowarzyszonych w ramach Schengen zostaną uzgodnione w późniejszym terminie.

		2019	2020	SUMA
OGÓŁEM środki z wszystkich DZIAŁÓW* obowiązujących wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	20,545	611,899	632,444
	Środki na płatności	20,545	611,899	632,444

*Kwotę 52,500 mln EUR uwzględniono w obecnych WRF na 2020 r.

— WRF 2021-2027

Dział wieloletnich ram finansowych 2021-2027	4	Dział: Migracja i zarządzanie granicami
---	---	---

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SUMA ⁶⁰
Środki operacyjne (IZGW)	Środki na zobowiązania	(1)	70,000	80,000	90,000	100,000	101,000	102,000	104,500	647,500
	Środki na płatności	(2)	70,000	80,000	90,000	100,000	101,000	102,000	104,500	647,500
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na program ⁶¹	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)								
Środki operacyjne i administracyjne (Europejska Agencja Straży Granicznej)	Środki na zobowiązania	(1)	1 188,512	1 347,769	1 546,437	1 649,203	1 799,857	1 851,374	1 886,999	11 270,151

⁶⁰ Kwotę 647,500 mln EUR uwzględniono w kolejnych WRF na lata 2021–2027 oraz przewidziano w ramach Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz, a także we wniosku w sprawie tego Instrumentu z czerwca 2018 r.

⁶¹ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

i Przybrzeżnej)	Środki na płatności	(2)	1 188,512	1 347,769	1 546,437	1 649,203	1 799,857	1 851,374	1 886,999	11 270,151
OGÓŁEM środki przydzielone na program	Środki na zobowiązania	=1+ 3	1 258,512	1 427,769	1 636,437	1 749,203	1 900,857	1 953,374	1 991,499	11 917,651
	Środki na płatności	=2+ 3	1 258,512	1 427,769	1 636,437	1 749,203	1 900,857	1 953,374	1 991,499	11 917,651

Dział wieloletnich ram finansowych 2021-2027	7	„Europejska administracja publiczna”
---	----------	--------------------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SUMA
DG: HOME									
• Zasoby ludzkie		1,144	1,144	1,144	1,144	1,144	1,144	1,144	8,008
• Pozostałe wydatki administracyjne		0,080	0,080	0,080	0,080	0,080	0,080	0,080	0,560
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych	Środki	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	8,568
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych na lata	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	8,568

2021–2027	płatności ogółem)								
------------------	----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SUMA
OGÓŁEM środki z wszystkich DZIAŁÓW** wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027	Środki na zobowiązania	1 259,736	1 428,993	1 637,661	1 750,427	1 902,081	1 954,598	1 992,723	11 926,219
	Środki na płatności	1 259,736	1 428,993	1 637,661	1 750,427	1 902,081	1 954,598	1 992,723	11 926,219

**Kwotę 647,500 mln EUR uwzględniono w kolejnych WRF na lata 2021–2027 oraz przewidziano we wniosku w sprawie tego Instrumentu z czerwca 2018 r.

3.2.2. *Synteza szacunkowego wpływu na całkowity budżet Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (w tym środki operacyjne i administracyjne, z uwzględnieniem wkładów państw stowarzyszonych w ramach Schengen).*

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty	Rok		Rok		Rok		Rok		Rok		Rok		Rok		Rok		Rok		OGÓŁEM	
	2019		2020		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027			
↓	Liczba pracowników	Koszt	Liczba pracowników	Koszt	Liczba pracowników	Koszt	Liczba pracowników	Koszt	Liczba pracowników	Koszt	Liczba pracowników	Koszt	Liczba pracowników	Koszt	Liczba pracowników	Koszt	Liczba pracowników	Koszt	Liczba ogółem	Koszty ogółem
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1 – OBECNY MANDAT																				
Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna	880	330,095	1000	342,795	1000	349,651	1000	356,644	1000	363,776	1000	371,052	1000	378,473	1000	386,042	1000	393,763	1000	3 272,291
ETIAS (infrastruktura i funkcjonowanie)		-		5,456		5,130		5,130		4,045		4,045		4,045		4,123		4,267		36,240
Interoperacyjność (infrastruktura i funkcjonowanie)		-		-		-		0,274		2,660		0,053		-		-		-		2,987
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa		330,095		348,251		354,780		362,048		370,481		375,150		382,518		390,166		398,030		3 311,518
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2 – STAŁA SŁUŻBA EUROPEJSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ																				
Koszty personelu (kategoria 1)	750	20,344	1 500	122,063	2 000	189,875	2 000	217,000	2 500	244,125	2 500	271,250	3 000	298,375	3 000	325,500	3 000	325,500	3 000	2 014,031
Koszty rozmieszczenia (kategoria 1-2-3)****	0	-	10 000	292,200	10 000	309,600	10 000	309,600	10 000	327,000	10 000	327,000	10 000	344,400	10 000	344,400	10 000	344,400	10 000	2 598,600
Szkolenia (kategoria 1-2)*****	0	-	2 600	51,500	3 600	26,000	3 600	26,000	4 600	33,500	4 600	33,500	5 600	41,000	5 600	41,000	5 600	41,000	5 600	293,500
Dotacje (kategoria 2-3)*****	0	-	8 500	105,251	8 000	111,089	8 000	111,089	7 500	116,948	7 500	116,948	7 000	122,792	7 000	122,792	7 000	122,792	7 000	929,700
Cel szczegółowy nr 2 – suma cząstkowa		20,344		571,013		636,564		663,689		721,573		748,698		806,567		833,692		833,692		5 835,832
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3 – NABYCIE WŁASNEGO WYPOSAŻENIA AGENCJI																				
Koszty wyposażenia Europejskiej Straży Granicznej i		-		-		70,000		175,000		280,000		330,000		425,000		445,000		475,000		2 200,000
Cel szczegółowy nr 3 – suma cząstkowa		-		-		70,000		175,000		280,000		330,000		425,000		445,000		475,000		2 200,000
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4 – WZMOCNIENIE DZIAŁAŃ AGENCJI W DZIEDZINIE POWROTÓW																				
Powroty**		-		-		180,000		210,000		250,000		277,500		277,500		277,500		277,500		1 750,000
Cel szczegółowy nr 4 – suma cząstkowa		-		-		180,000		210,000		250,000		277,500		277,500		277,500		277,500		1 750,000
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 5 – EUROPEJSKI SYSTEM NADZOROWANIA GRANIC – EUROSUR I PLANOWANIE																				
Poprawa funkcjonowania EUROSUR-u***		-		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		24,000
Poszerzenie zakresu EUROSUR-u***		-		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		136,000
Cel szczegółowy nr 5 – suma cząstkowa		-		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		160,000
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 6 – INTEGRACJA FADO																				
System FADO	1	-	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	12,000
Cel szczegółowy nr 6 – suma cząstkowa		-		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		12,000
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 7 – OTWARCIE BIUR W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH																				
Biura w państwach członkowskich	2	0,210	2	1,290	5	1,530	5	1,561	5	1,592	5	1,624	5	1,656	5	1,689	5	1,723	5	12,874
Cel szczegółowy nr 7 – suma cząstkowa		0,210		1,290		1,530		1,561		1,592		1,624		1,656		1,689		1,723		12,874
KOSZTY OGÓŁEM	-	350,648	-	942,054	-	1 264,374	-	1 433,797	-	1 645,145	-	1 754,471	-	1 914,741	-	1 969,547	-	2 007,446	-	13 282,225

3.2.3. Szacunkowy wpływ na zasoby ludzkie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej

3.2.3.1. Streszczenie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

Personel i odpowiadające koszty przewidziano już we wniosku COM(2015) 671. Od 2020 r. liczba pracowników powinna pozostać stała na poziomie 1 000.

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszerzgowania AD)	242	275	275	275	275	275	275	275	275
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (AST)	242	275	275	275	275	275	275	275	275
Personel kontraktowy	202	230	230	235	250	234	230	230	230
Oddelegowani eksperci krajowi	194	220	220	220	220	220	220	220	220
SUMA	880	1000	1000	1005	1020	1004	1000	1000	1000

Rozwój personelu statutowego jako części stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej

Wymagania dotyczące pracowników (EPC):

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszerzgowania AD)	188	375	500	500	625	625	750	750	750
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (AST)	187	375	500	500	625	625	750	750	750
Personel kontraktowy	375	750	1,000	1,000	1,250	1,250	1,500	1,500	1,500

SUMA	750	1500	2000	2000	2500	2500	3000	3000	3000
------	-----	------	------	------	------	------	------	------	------

Należy podać planowany termin rekrutacji i dostosować odpowiednio wysokość kwoty (jeżeli rekrutacja ma miejsce w lipcu, uwzględnia się tylko 50 % średniego kosztu) i udzielić szczegółowych wyjaśnień.

Szczegółowe wymagania dotyczące pracowników

Stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej będzie się składała z trzech różnych kategorii personelu operacyjnego.

Personel operacyjny stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oznacza straż graniczną, eskorty powrotu, specjalistów ds. powrotów i innych odpowiednich pracowników zatrudnionych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej, oddelegowanych do Agencji przez państwa członkowskie lub oddelegowanych przez państwa członkowskie w ramach krótkoterminowego rozmieszczenia w celu pełnienia funkcji członków zespołów zarządzania granicami, zespołów wspierających zarządzanie migracjami lub zespołów ds. powrotów posiadających uprawnienia wykonawcze, jak również pracowników odpowiedzialnych za funkcjonowanie jednostki centralnej ETIAS.

Kategoria 1 obejmuje pracowników statutowych, którzy będą stanowić nowy rodzaj pracowników UE w Agencji i którym powierzone zostaną uprawnienia wykonawcze, w tym uprawnienie do użycia siły, gdy działają jako członkowie zespołu rozmieszczeni w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

Biorąc pod uwagę, że potrzebne jest niezbędne wsparcie w celu utworzenia stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (rekrutacja, codzienne zarządzanie, planowanie operacyjne itp.), koordynowania działań, obsady biur w państwach członkowskich, nabycia wyposażenia Agencji, innych nowych zadań związanych z funkcjonowaniem Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, w tym EUROSUR-u, wzmocnionym mandatem w zakresie powrotów i przejęciem systemu FADO, można przewidzieć, że jako „operacyjny personel wsparcia” w Agencji zatrudnionych będzie do 4 % wszystkich funkcjonariuszy stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (4 % z 3 000).

Jeżeli chodzi o rodzaje stanowisk, personel statutowy będzie się składał w 25 % z pracowników należących do grupy funkcyjnej AD, w 25 % z pracowników należących do grupy funkcyjnej AST i w 50 % z pracowników kontraktowych. Podział ten reprezentuje oczekiwany rozkład różnych profili, ról i funkcji w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej. Do obsługi własnego wyposażenia Agencji potrzebna będzie w szczególności znaczna liczba pracowników należących do grupy funkcyjnej AD, posiadających konieczne umiejętności oraz wiedzę zawodową i ekspercką w zakresie wykorzystywania najnowocześniejszego wyposażenia (tj. kapitanów i oficerów należących do personelu technicznego statków powietrznych i statków). Znaczna liczba pracowników należących do grupy funkcyjnej AD będzie również niezbędna do zapewnienia funkcji związanych z planowaniem i koordynacją większej liczby działań operacyjnych prowadzonych przez stałą służbę Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w porównaniu z obecnym poziomem zaangażowania Agencji. Wielu spośród pracowników należących do grupy funkcyjnej AD będzie również wykonywać czynności kierownicze w odniesieniu do personelu statutowego. Równowagę między różnymi rodzajami członków personelu należy ponadto rozpatrywać w kontekście rozwoju technologii, dzięki której wiele podstawowych zadań związanych z zarządzaniem granicami zostanie zautomatyzowanych,

natomiast złożoność systemu będzie wymagała wyższego poziomu kwalifikacji personelu, który będzie go obsługiwał i utrzymywał.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie macierzystej DG

- ☐ Wniosek nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich
- ☒ Wniosek wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)									
18 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	8	8	8	8	8	8	8	8	8
XX 01 01 02 (w delegaturach)									
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)									
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)									
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)⁶²									
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty)									

⁶² CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

finansowej)									
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT i JED w delegaturach)									
XX 01 04 yy ⁶³	- w centrali								
	- w delegaturach								
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)									
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)									
Inne linie budżetowe (określić)									
SUMA		8	8	8	8	8	8	8	8

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyirekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	8 urzedników wykonuje następujące zadania: 1) reprezentowanie Komisji w zarządzie Agencji; 2) opracowywanie opinii Komisji dotyczącej rocznego programu prac oraz monitorowanie jego realizacji; 3) nadzorowanie sporządzania budżetu Agencji i monitorowanie wykonania budżetu; 4) wspomaganie Agencji w prowadzeniu jej działalności zgodnie z politykami UE, włącznie z uczestnictwem w posiedzeniach ekspertów.
Personel zewnętrzny	

⁶³ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.2.4. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

Wniosek/inicjatywa:

- ☐ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☒ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

Środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok						2019	2020	SUMA
Państwa stowarzyszone w ramach Schengen ⁶⁴						21,039	56,523	77,562
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem						21,039	56,523	77,562

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SUMA
Państwa stowarzyszone w ramach Schengen	75,862	86,028	98,709	105,268	114,884	118,173	120,447	719,371
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	75,862	86,028	98,709	105,268	114,884	118,173	120,447	719,371

3.3. **Szacunkowy wpływ na dochody**

- X Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków ☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁶⁵						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artykuł							

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

⁶⁴ Wkład pochodzący z państw stowarzyszonych w ramach Schengen jest co roku obliczany przez Frontex z uwzględnieniem wielkości wkładu UE i wskaźnika PKB tych państw. Wynosi on około 6 % całkowitego budżetu Agencji. Wkład wpływa na konto Agencji.

⁶⁵ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.